T.C.

ATILIM ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

KAMU YÖNETİMİ VE SİYASET BİLİMİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

TÜRKİYE'DEKİ SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ BÖLÜMLERİNİN YENİLİKÇİLİK AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yüksek Lisans Tezi

Ali Can GÖZCÜ

Ankara- 2015

T.C.

ATILIM ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

KAMU YÖNETİMİ VE SİYASET BİLİMİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

TÜRKİYE'DEKİ SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ BÖLÜMLERİNİN YENİLİKÇİLİK AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yüksek Lisans Tezi

Ali Can GÖZCÜ

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Savaş Zafer ŞAHİN

Ankara- 2015

KABUL VE ONAY

Ali Can Gözcü tarafından hazırlanan "Türkiye'deki Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümlerinin Yenilikçilik Açısından Değerlendirilmesi" başlıklı bu çalışma, 30.06.2015 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi dalında Yüksek Lisans Tezi olarak oy birliği ile kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Mete Yıldız (Başkan)

Doç. Dr. Savaş Zafer Şahin (Danışman)

Yrd. Doç. Dr. Anıl Çekiç (Üye)

ETİK BEYAN

Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Yönergesi 'ne uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasını;

- Akademik ve etik kurallar çerçevesinde hazırladığımı,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu bildirir,

Aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

30.06.2015

Ali Can Gözcü

ÖZ

GÖZCÜ, Ali Can. Türkiye'deki Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümlerinin Yenilikçilik Açısından Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2015.

Bu tez, eğitimde yenilikçi yaklaşımların, Türk Yükseköğretim Sistemi'ne girmesini, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi (SBKY) ile Kamu Yönetimi (KY) bölümleri özelinde incelemektedir. Yenilikçilik, yenilikçi eğitim uygulamaları, küreselleşme, sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçiş süreci vb. etkenlerin; Türk yükseköğretim yapısı, gelişme düzeyi, toplumsal refah ve özelde SBKY /KY bölümlerinin etkinliği ve verimliliği için önemli olduğu görülmektedir. Üniversitelerin dönüşümü, üçüncü kuşak üniversitelerin yeni misyonları, yükseköğretim sisteminin değişmesine ve uluslararası rekabet ortamında yükseköğretim kurumlarının çeşitli yenilikçi süreçlere gitmesine neden olmuştur. Bu araştırmada SBKY/KY bölümü evreninde 101 bölüm tespit edilmiş, bölümlerin akademik personel, öğrenci sayıları, yıllara göre karşılaştırılmıştır. Bölümlerin web siteleri incelenerek, müfredatları, vizyon-misyon ifadeleri ve genel bilgilerinin yer aldığı veri setleri hazırlanmıştır. Bu veri setleri yenilikçiliğin varlığını tespit etmede araç olarak kullanılmıştır. Araştırma sonuçları, yenilikçi eğitim uygulamalarına sahip olan SBKY/KY bölümünün, oldukça az sayıda olduğunu ortaya koymuştur. Yenilikçilik düzeylerinin ağırlıklı olarak bölümlerin kendi iç dinamiklerinden kaynaklı olduğu görülmüştür. Bu anlamda yenilikçilik türlerinin birçoğunu barındıran, istisnai bir yenilikçilik örneğine Atılım Üniversitesi'nde karşılaşılmıştır. Yenilikçiliğin, bölümlerin yapılarına ve müfredatlarına ilişkin olarak, politika koyucular tarafından belirlenen bazı düzenleme zorunluluklarının, YÖK yaptırımlarının ve uluslararası süreçlerden (Bologna vb.) kaynaklandığı ve yenilikçiliğin varlığının ağırlıklı olarak yeni kurulan üniversitelerde ortaya çıktığı tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler

Yenilikçilik, Yükseköğretim, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümleri,
Müfredat, Vizyon ve Misyon.

ABSTRACT

GÖZCÜ, Ali Can. An Evaluation of the Departments of Political Science and Public Administration in Turkey in the Light of Innovativeness, Master's Thesis, Ankara, 2015.

In this thesis, the introduction of innovative approaches in education to Turkish Higher Education System is analysed in the departments of Political Science and Public Administration (PSPA) and Public Administration (PA). It is obvious that factors like innovativeness, innovative educational applications, globalization, transition from industrial to informational society are all important for the structure of Turkish Higher Education, development level, social welfare, and of course the effectiveness and efficiency on the departments of PSPA/ PA. Transformation of universities and new missions of third generation universities caused higher education system to change and because of competition they also led higher education institutions into various innovative processes. In this research 101 PSAP/ PA departments are taken into consideration as sampling; the numbers of academic staff and students in these departments are compared by years. Data sets including curriculum, vision/ mission statements and general information on these programs are prepared by analyzing related web sites. These data sets are used as a means of identifying the existence of innovativeness. According to the results of this research, few numbers of the programs in the departments of PSPA/ PA have innovative education applications. It is seen that the levels of innovativeness are originating from mostly departments' own internal dynamics. It is found that there exists an exceptional example of innovativeness consisting of many types at Atılım University. It is also found that innovativeness results from compulsory arrangements, about departments' structure and curriculum, determined by policymakers, from sanctions of higher education institution and international processes (Bologna, etc.); innovativeness appears first mostly at the young universities.

Key Words

Innovation, Higher Education, Departments of Political Science and Public Administration, Curriculum, Vision and Mission.

TEŞEKKÜR

Hayatımın her döneminde yanımda destek olan Annem Cemanur Gözcü'ye, Babam Musa Gözcü'ye, Abim Mustafa Murat Gözcü'ye, Ablalarım, Zehra Çal, Fatma Yakar, Ayşegül Fındık'a, Yengem Ayşe Gözcü'ye, Eniştem Deniz Yakar'a, Burak Furkan Çal ve Eray Yakar ile diğer aile üyelerine öncelikle teşekkür etmek istiyorum.

Üniversite hayatına başladığım 2009 yılından beri tanıdığım çok değerli tez danışmanım Doç. Dr. Savaş Zafer Şahin'e bana yıllardır yaptığı tüm katkılar ve akademik çalışmalara olan inancımı sürekli olarak tazelediği için, her zaman yol gösterip, yanımda olduğu için teşekkürlerimi dile getirmek istiyorum. Ayrıca lisans ve yüksek lisans eğitimim sürecinde, derslerine girdiğim, bilgileri ile bugüne gelmeme vesile olan Hitit Üniversitesi ve Atılım Üniversitesi'ndeki hocalarıma teşekkürlerimi sunmak istiyorum. Tez savunma jürimde yer alan, yıllardır bana olan katkıları, destek ve tavsiyeleri için Prof. Dr. Mete Yıldız'a ve Yrd. Doç. Dr. Anıl Çekiç'e teşekkürlerimi sunuyorum.

Tez yazım sürecinde tanıştığım değerli hocam Uzm. Dr. Nergis Lapsekili'ye de katkılarından dolayı teşekkür etmek istiyorum. Ayrıca çalışabildiğim ya da çalışamadığım anlarda yanımda olan ve bana güç veren dostlarım, Aynur Bulut'a, Melis Eskici'ye, Çiğdem Aydın'a, Rıdvan Sanuç'a, Cihad İstemihan'a, Emir Sertoğlu'na ve Muhittin Şahin'e, bu sürece olan katkılarından dolayı sonsuz teşekkür ve sevgilerimi sunuyorum.

İÇİNDEKİLER

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE'DE YÜKSEKÖĞRETİM POLİTİKASI VE YÜKSEKÖĞRETİMDE YENİLİKÇİLİĞE NEDEN OLAN DİNAMİKLER

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE'DE SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ / KAMU YÖNETİMİ BÖLÜMÜ

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE'DE Kİ SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ / KAMU YÖNETİMİ BÖLÜMLERİNİN EĞİTİMDE YENİLİKÇİLİK DÜZEYLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ

Simgeler ve Kısaltmalar Dizini

AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
ADEK	:Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Kurulu
AKP	: Adalet ve Kalkınma Partisi
AKUT	:Arama Kurtarma Derneği
AKTS	:Avrupa Kredi Transfer Sistemi
ALES	:Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sunavı
AÖF	:Açık Öğretim Fakültesi
AR-GE	: Araştırma ve Geliştirme
AÜ	:Ankara Üniversitesi
AYA	:Avrupa Yükseköğretim Alanı
BİT	:Bilgi İletişim Teknolojileri
IIAS	:International Institute of Administrative Sciences (İdari Bilimler Ulusalararası Enstitüsü)
İİBF	:İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
KAS	:Kamusal Akıl Stüdyosu
KY	:Kamu Yönetimi
LAP	:Lisans Araştırma Projeleri
MYO	:Meslek Yüksek Okulları
OECD	:Organisation for Economic Co-operation and Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

ODTÜ	:Orta Doğu Teknik Üniversitesi
OSTİM	:Ortadoğu Sanayi ve Ticaret Merkezi
ÖSYM	:Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi
SB	:Siyaset Bilimi
SBF	:Siyasal Bilimler Fakültesi
SBKY	: Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi
SBUİ	:Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler
SEM	:Sürekli Eğitim Merkezleri
TEMA	:Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı
TOBB	:Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜİK	:Türkiye İstatistik Kurumu
TV	:Televizyon
Ünv	: Üniversite
vb.	: ve benzeri
vd.	: ve diğerleri
YKY	: Yeni Kamu Yönetimi
YÖK	:Yükseköğretim Kurulu
YÖDEK	:Yükseköğretim Kurumlarında Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Komisyonu

Tablolar Dizini

Şekiller Dizini

ÖNSÖZ

Günümüzde örgütlerin varlıklarını devam ettirebilmelerinin ve rekabet ortamında lider konuma gelmelerinin anahtarı "yenilikçilik" ile ifade edilmektedir. Yalnızca örgütlerin değil, ülkelerinde liderlik, gelişim yarışlarında ve toplumsal refahın tahsis edilmesinde "yenilikçilik" son derece önemli bir hal almıştır. Son zamanlarda yapılan çalışmaların büyük bir bölümünde küreselleşmenin etkisinden bahsedilmekte ve araştırmaya konu olan özne küreselleşme ile ilişkilendirilmektedir. Küreselleşme varlığı ve etki alanı ile birçok alanı kapsadığı gibi yükseköğretim alanını da kapsamıştır. Günümüzde giderek yaygınlaşan bir diğer olgu olan yenilikçilik ise, Türkiye'de yükseköğretim yapısına küreselleşmenin de etkisi ile yeni yeni girmeye başlamıştır. Yenilikçilik ilerleme ve gelişim için bir gerekliliktir. Ancak yükseköğretim kurumları bu gerekliliği şekilcilik olarak algılamakta, dolayısıyla gelişim ve ilerleme sağlanamamaktadır.

Bu çalışma, Türk yükseköğretim sistemi içerisindeki köklü bir bölüm olma özelliği ve toplumsal hayata etki seviyesi ile Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi (SBKY) ve Kamu Yönetimi (KY) Bölümlerini konu edinmiştir. Tarihsel süreçte SBKY/KY bölümlerinin var olma nedenleri ve edindikleri misyon bölümlere olan ilgiyi ve bu alanda yapılan çalışmayı artırmıştır. Türk Yükseköğretim Sistemi içerisindeki artan üniversite sayıları, artan SBKY/KY sayıları ve YÖK politikaları eğitim sürecinin verimsizleşmesine ve işsiz mezun oranının artmasına neden olmuştur. Bu anlamda çeşitli çalışmalarda, SBKY/KY bölümlerinin içinde bulunduğu durum sorgulanmış, tarihsel gelişim süreci defalarca ele alınmış, mevcut duruma ilişkin sorunlar tespit edilmiş ancak çözüm önerileri konusunda yeterli adım atılmamıştır. Bu noktada "yenilikçilik" içerisinde bulunduğumuz krizin ve etkisiz süreçlerin çözümü için bir yöntem olarak karşımıza çıkmıştır. Yenilikçiliğin hangi SBKY/KY bölümlerinde, ne şekilde ortaya çıktığı/çıkmadığı ve gelişim sürecindeki etkisini ortaya koymak açısından, bu çalışmanın SBKY/KY bölümleri başta olmak üzere, sosyal bilimler alanında yararlı olacağı umulmaktadır.

Yenilikçilik, bir süreci vurguladığı gibi bu süreç içerisinde atılması gereken etkili adımları da ifade etmektedir. Ulus-devlet yapısındaki değişim, devletin giderek küçülmesi, kamu sektöründe istihdam oranlarının azalması, insanların girişimciliğe ve iş kurmaya sevk edilmeleri durumu; üniversitelerde “girişimcilik” dersleri ve benzeri programların oluşmaya başlaması ile karşılık bulmuştur. Girişimciliğin özendirildiği ve teşviklerin sağlandığı yapıda, yalnızca devlet kurumlarına yönetici yetiştirme gibi bir misyona sahip SBKY/KY bölümleri çağın gerekliliklerinden uzaktır. Bu anlamda mevcut durumu geniş bir çerçevede ortaya koymak, yenilikçiliğe etki eden süreçleri tanımlamak, SBKY/KY bölümlerine ait bütün bilgilere bir arada yer vermek ve bu verileri yenilikçilik çerçevesinde değerlendirmek ve ortaya çıkan iyi örnekler ile ilgili ayrıntılı bilgi sunmak açısından; bu çalışmanın yenilikçi süreçlere başvurmasını ümit ettiğim SBKY/KY bölümleri için rehber niteliğinde olacağını ve alana katkı sağlamasını diliyorum.

Yenilikçi eğitim yöntemleri ile yenilikçi süreçlerin geliştirilmesini, SBKY/KY bölümlerinin yapılarını, kurumsal kimliklerini ve hatta basit gibi görülebilecek ama önemli olan web sayfalarındaki bilgilerini güncellemelerini, toplumsal hayata etkisinin ve Türkiye için öneminin arttığı bir bölüm olmalarını ve bu bölüm içerisinde akademik faaliyetlere ortak olmayı umut ediyorum.

Ali Can GÖZCÜ

Ankara, Haziran 2015

GİRİŞ

Sürekli olarak birçok alanda değişimin ve dönüşümün yaşandığı günümüz dünyasında, üniversiteler de bu süreçten ciddi şekilde etkilenmektedir. Bu gelişim sürecini takip eden ülkeler, rekabet edebilirlik koşullarının artması, bilgi üretim süreçlerinin hızlanması, yenilikçi uygulama ve yaklaşımların ortaya çıkması ve daha birçok noktada birbirleri ile yarışır konuma gelmişlerdir. Günümüzde ülkelerin gelişimi için en önemli unsurlar arasında yer alan kurumların başında üniversiteler gelmektedir. Sonuçta üniversiteler, bilginin üretildiği, öğretildiği, yaygınlaştırıldığı, araştırma çalışmalarının yapıldığı, bireylerin yetiştirilip, üniversitelerin ürettiği bilgiyi uygulamaya geçirecek kurumları destekleyen bir üst kurum olarak çok yönlü ve çok unsurlu bir yapı haline gelmiştir (Genç ve Eryaman, 2008, ss. 89-90).

900 yıllık tarihleri içerisinde üniversiteler sahip oldukları misyonla birer dönüşüm ve gelişim merkezi olarak nitelendirilebilirler. Bu dönüşüm üniversitenin kurulmasına temel olan kurumlar ile başlayan M.Ö. 400 yıllarından günümüze dek gelen bir değişim sürecini bizlere göstermektedir. Bu değişim ve dönüşümü anlamak, üniversitelerin birinci, ikinci, üçüncü kuşak üniversiteler olarak adlandırılıp yüklendikleri görevlerin değişimini anlamak, tarihsel süreç içerisinde birçok açıdan üniversite yapısının anlaşılmasına katkıda bulunabilir. Üniversiteler, dünya genelinde yaşanan dönüşüm sürecinde birçok unsurdan etkilenmekte ve dönüşümü etkileyen birçok unsuru beslemektedir. Ancak günümüzde bilgi toplumu ve yenilik/yenilikçilik konusunda yapılan vurgu, toplumsal işlevlerini yeniden tanımlamak açısından üniversitelerin üzerinde bir baskı unsuru oluşturmuş durumdadır (Varçın ve Ergün, 2002, s2).

Üniversitelerin bu uzun tarihsel süreç içerisinde, önemli değişimlerden geçtiği ifade edilmektedir. Değişen faaliyet alanları ve amaçlarına koşut olarak yeni bilim dalları ve disiplinler sürekli olarak toplumsal gereklilikler ile birlikte, üniversite yapısına eklenmiştir. Herman Van Den Boch, 'Yükseköğretim ve Öğrenim Konusunda İdealize Edilmiş Beş Görüş' çalışmasında üniversitelerin var olma nedenlerini belirtmiştir. Bunları, "bilgi kaynağı olarak üniversite, fabrika olarak üniversite, bilgelik kaynağı olarak üniversite, partner olarak üniversite, fikir olarak üniversite" şeklinde sıralamıştır (Babüroğlu, 2000, ss.156 -163). Bu ve benzeri

yükseköğretim konusunda idealize edilmiş görüşler, üniversitelerin görevleri ve faaliyet alanlarına ilişkin görüşleri de etkilemiştir. Değişen dünya düzenine paralel olarak, üniversite yapısı da tarihsel süreç içerisinde değişmiş ve kendisine yeni görevler edinmiştir. Üniversiteler yeni disiplinlerle zenginleşmiş ve üniversitelerde gerçekleştirilen faaliyetlerin sayısı artmaya başlamıştır. Bu teze konu olan siyaset bilimi ve kamu yönetimi (SBKY) ve kamu yönetimi (KY) bölümleri bu değişim sürecinden en çok etkilenen bölümler arasındadır, çünkü toplumun değişimini yönlendiren devlet aygıtına ilişkin araştırma ve eğitim odakları olarak bu bölümler önemli misyon üstlenmektedir.

Günümüz toplumlarında üniversiteler küresel olarak varlıklarını sürdürmekte ve bu süreç içerisinde ülkelerin kalkınması, gelişmesi ve birbirleriyle olan yarışlarında anahtar rol oynamaktadır. “Yeni iş kavramlarının, yeni ekonomik modellerin ve yeni politik sistemlerin geliştirilmesi gerekmektedir; bütün bunlara başlanabilecek yerler üniversitelerdir. Üniversiteler, toplumun bütün öteki grupları ve kurumlarıyla işbirliği yaparak bunun yolunu açmalıdır” (Duenas, 2000, s.147). Bunun gerçekleşmesi için üniversitelerin daha dinamik yapılar olması gerektiği sıklıkla vurgulanmaktadır.

Üniversitelerin dönüşümü için gerekli olduğu savunulan yeni faaliyet adımlarının neler olduğunu tanımlamak için üniversitelerin ve üniversite eğitiminin sahip olduğu yenilikçi yaklaşımları anlamak ve yenilikçiliğe sebep olan etkenleri Türk yükseköğretimi açısından ele almak gereklidir. Bu çalışmada literatürde konu ile ilgili yapılan çalışmalardan hareket ile Türkiye’de bulunan SBKY ile KY bölümleri üzerinden bir araştırma gerçekleştirilerek, eğitimde gelişim ve değişim için gerekli yenilikçi yaklaşımların, Türk Yükseköğretim sistemine nasıl girdiği farklı yönleri ile tespit ve analiz edilmeye çalışılmıştır. Çalışmanın ilk kısmında üniversite ve yenilikçilik kavramları arasındaki ilişki sorgulanmıştır. Bu noktada bir kurum olarak üniversitelerin doğuşundan bugüne dek geçirdiği dönüşüme ve toplumla olan ilişkisi ile yenilikçilik için önemli bir unsur olan özerklik kavramlarına vurgu yapılmıştır. Çalışmanın konusu olan yenilikçilik ile ilgili yazılmış çok sayıda metin vardır. Ancak eğitimde yenilikçilik konusu literatürde oldukça yenidir. Bu noktada öncelikle yenilikçiliği anlamlandırmak SBKY ile KY Bölümleri özelinde ve

Türkiye’de bulunan üniversite müfredatları genelinde yenilikçi eğitim yaklaşımları tespit edebilmek adına önemlidir.

> “Yenilik, Latince yeni bir şey yapmak anlamına gelen ‘innovare’ kelimesinden gelmektedir (Eğe, 2002:20). Süreç olarak yenilemeyi, yenilenmeyi, sonuç olarak yeniliği ifade eden yenilikçilik (inovasyon), AB ve OECD literatürüne göre, ‘bir fikri pazarlanabilir bir ürün ya da hizmete, yeni yada geliştirilmiş bir imalat yada dağıtım yöntemine yada yeni bir toplumsal hizmet yöntemine dönüştürmeyi’ ifade etmektedir” (Arıkan vd., 2003; 23’den aktaran, Tiryakioğlu, 2004, s. 511).

Yenilikçilik çok boyutlu bir ilerlemeyi ve yenilenmeyi ifade etmektedir. Yenilik alanlarına göre, ürün ve hizmet yenilikçiliği, süreç yenilikçiliği, pazar yenilikçiliği, davranışsal yenilikçilik, stratejik yenilikçilik gibi farklı alan ve türlerde karşımıza çıkmaktadır (Aksay, 2011, s.33). Eğitimde yenilikçilik ise bu farklı alanların tamamına ilişkin süreçlerden oluşmuş ‘sosyal yenilikçilik içerisinde yer alan’ çizgileri net belirlenmemiş bir yapıyı bizlere sunmaktadır.

Çalışmanın ikinci kısmında, Türk Yükseköğretiminin gelişim süreci, bu süreç içerisinde yenilikçilik kavramının yeri ve yenilikçiliğin oluşmasında etkili olan faktörlerin neler olduğu ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu tez çalışması SBKY ile KY bölümleri özelinde olsa bile, genel anlamda araştırmaya konu olan Türkiye’de ki Üniversite yapısının gelişim sürecini yenilikçilik bağlamında anlamlandırmak açısından önemlidir. Bu bağlamda ayrıca istatistiki veriler ve karşılaştırmalara yer verilerek, Türkiye’de var olan üniversite, öğretim elemanı, öğrenci, birim sayılarına ilişkin bilgiler, hükümet politikaları ve tarihsel süreç içerisinde geçirdiği dönüşüm değerlendirilmiştir.

Yenilikçiliğin bir kavram olarak varlığı ve tarihsel süreçte ki etkilerinin yanı sıra, SBKY ve KY Bölümleri ile Türk Yükseköğretim yapısında ki dönüşüme ve yenilikçi uygulamalara neden olan etkenler literatürde belirgin bazı unsurlar etrafında toplanmıştır. Bunlar; küreselleşme süreci, sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçiş, AB süreci, Bologna süreci ve etkileri, Üniversite-Sanayi ve Üniversite-Kamu işbirlikleri, Girişimcilik ve mesleki örgütlenmelerin etkileri şeklinde sıralanabilir

(Gümüş, 2015, ss. 77-104). Bu etkenlere çalışmanın ikinci kısmında yer alan Türk Yükseköğretim gelişim sürecine ilişkin bilgilerden sonra, Yükseköğretimde yenilikçi uygulamalara neden olan dinamikler başlığı altında yer verilmiştir.

Çalışmanın üçüncü bölümünde, SBKY ve KY bölümlerinin içinde bulunduğu, İktisadi ve İdari Bilimler alanının Türk üniversitelerinde ki konumuna ve gelişimine yer verilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda, Türkiye'de SBKY ve KY bölümünün var olma nedenleri ve tarihsel süreçte ki gelişimi anlatılmıştır. Türkiye'de lisans seviyesinde SBKY ve KY öğretimi geçmişi, 1980'lerin başına kadar birkaç üniversitenin tekelinde iken 1980 ve 1990'larda yurt geneline yayılmıştır. 2000'li yıllara gelindiğinde, üniversite sayısının artırılmasına ilişkin gerçekleşen hükümet politikalarına eş olarak, yeni açılan üniversitelerde, KY ve SBKY bölümlerine ilgi daha çok artmıştır. 1980 ile birlikte Ankara Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi bünyesinde yer alan yapı dikkate alınarak Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından hazırlanan KY bölümlerinde standartlaşmayı öngören çalışma, zamanla etkisini yitirmiş ve bu noktada farklılaşma eğilimi başlamıştır. Üniversiteler, KY bölümlerini SBKY olarak adlandırmış, yeni açılan üniversitelerde bu eğilime daha sık rastlanılmıştır. Özellikle 2000'ler sonrasında vakıf üniversiteleri tarafından bu bölümlere olan ilgi artmıştır (Ömürgönülşen, 2010, s.139).

Çalışmada, (belge) doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. Yenilikçiliğin oluşmasına ve yenilikçiliğe etki eden unsurların belirlenmesine ilişkin olarak teorik kısımdaki bilgiler dikkate alınarak, SBKY ve KY bölümlerinin yenilikçilik dinamiklerine ilişkin bilgiler, veri analizinde dikkate alınmıştır. Çalışmanın amacına uygun olarak SBKY ve KY bölümlerinde yenilikçi müfredat yaklaşımlarını belirleyen etkenleri, varsayımlardan hareketle ve literatürde yer alan bilgiler ile tespit edilen kriterler çerçevesinde incelenmiştir. Türkiye'de bulunan tüm SBKY ile KY bölümlerinin müfredatlarının ne derece yenilikçi olduğu ele alınmış ve yenilikçi yaklaşımlara sahip olan iyi uygulamalar genel bütün içerisinde değerlendirilmiştir. Ders yükleri ve kredileri, zorunlu/ seçmeli, bölüm dışı ve uygulama içeren ders sayıları gibi veriler Türk Yükseköğretim yapısındaki merkeziyetçi nitelikler sebebiyle çalışmanın dışında tutulmuştur. Bunun nedeni, YÖK'ün tanımladığı merkezi sistemde, bölümlerin Bologna formları, ders kredileri gibi konularda

yenilikçiliği anlamlandıracak tutarlılığın bulunmamasıdır. Bu nedenle araştırmada Türkiye'de bulunan SBKY ve KY Bölümlerinin müfredatları ve yapıları derinlemesine incelenerek, yenilikçi oluşu; bölümün faaliyetleri ve ders işleme yöntemleri gözlemlenerek, ayrıca web sitesinde bulunan veriler incelenerek, vizyon-misyon ifadelerinde yenilikçiliğe yer verip vermemeleri, yenilikçi ders veya müfredat bulundurup bulundurmamaları gibi süreçler çerçevesinde karşılaştırılarak test edilmeye çalışılmıştır. Elde edilen veriler ışığında Türkiye'de SBKY ve KY bölümlerinde yenilikçilik düzeyi, ortaya çıkış sebep ve dinamikleri değerlendirilmiş, sonuçta yenilikçiliğin ortaya çıkması için gerekli koşullar ortaya konmuştur.

BİRİNCİ BÖLÜM

YÜKSEKÖĞRETİMDE YENİLİKÇİLİK

1.1. Üniversite Kavramına Bakış

“Yükseköğretim kurumları, genel anlamda, toplumun yüksek düzeydeki insan gücü gereksinimini karşılamak, kültürün kuşaktan kuşağa aktarılmasını sağlamak, bilimsel araştırmalar yoluyla toplum sorunlarının çözüme kavuşturulmasında yardımcı olmak görevlerini üstlenmiş kurumlar olarak kabul edilmektedir” (Baskan, 2001, s. 21). Üniversiteler kuruldukları günden bugüne dek, tarihsel süreçte aldıkları roller, ürettikleri bilgi ve toplum üzerinde ki etkileri ile varoluşsal ve yapısal tartışmalara rağmen, sürekli değerli ve önemli bir yapı olarak görülmüş ve tarihin her döneminde önemini korumuştur. Bu önem toplumdan topluma değişmeyen, içerisinde bulunan tüm dinamikler ile ortak hedefler doğrultusunda çalışmalarını yürüten bir kurum olarak üniversite kavramına atfedilen değerdir. Yani bir kurum olarak üniversiteler küresel ölçekte bir öneme ve değere sahiptir. “Tüm toplumlarda üniversiteler, kültürel, ideolojik, toplumsal, ekonomik, eğitimsel ve bilimsel rollerin etkileşimiyle oluşan bazı işlevleri yerine getirirler. Enders’e göre (2004), “üniversiteler, ideolojinin doğuşuna ve dönüşümüne, seçkinlerin seçimine ve yetiştirilmesine, toplumun eğitimsel ve toplumsal gelişimine, bilginin üretimine ve uygulanmasına, yüksek nitelikli insan gücünün yetiştirilmesine katkıda bulunan çok amaçlı ve çok ürünlü kurumlardır” (aktaran Tural, 2004, s.15). Tarihsel süreç içerisinde toplumların şekillenmesinde büyük bir unsur olarak var olan üniversite yapısına verilen görevler, bulunulan dönemde yaşanan sosyal, siyasal, toplumsal olaylara paralel olarak şekil almış ve üniversite kurumu sürekli, taleplere yönelik olarak kendini yenileyen bir yapıya sahip kurumlar olmuştur.

Üniversite kelimesinin kökeni konusunda Michalopoulos, (2004, s.1), “Latincede bağımsız tüzel kişiliğe sahip ve müşterek çıkarları olan kişiler topluluğu manasına gelen ‘üniversitas’, günümüzde ki üniversite kelimesinin kökenini oluşturmaktadır demiştir”. Bir başka tanımda ise, “sağlam bir kişiliğe sahip akıl insanı olabilmek için komple bir eğitimin kazanıldığı yer” bir kavram olarak

üniversite için yapılan tanımlar arasında yerini almıştır (aktaran Ertekin, s. 28). İlgili literatüre bakıldığında, üniversite nedir denildiğinde ve bir tanım yapılmak istendiğinde aslında üniversite tarihinden bugüne kadar, yapılan tanımların belirli noktalarda kesiştiği gözlemlenmiştir. Bilimsel bilgi üretimi gerçekleştiren, kamu yararı için faaliyet gösteren, mesleki eğitim vererek insanlara ve topluma katkı sunan, bilginin aktarılmasını sağlayan yapı, gibi temel amaçlar olarak sıralayabileceğimiz faaliyetler üniversite tarafından gerçekleştirilen ve/veya gerçekleştirilmesi beklenen faaliyetler olarak sıralanmıştır. Bu genel hatları ile belirtilen işlevleri yerine getiren kurumlara da üniversite denildiği görülmüştür. Gelişen dünyaya paralel olarak üniversitenin de sahip olduğu görevlere yeni görevler eklenmiştir. Ancak üniversitenin var olma nedenleri konusunda en önemli nokta bilimsel bilgi olmuştur. Üniversitelerin gerçekleştirdikleri faaliyetlerde ki asıl amaç, bilgiye ulaşmak ve gerçeği bularak bunu toplumla paylaşmaktır. “Evrensel kurumlar olarak üniversiteler; felsefi tartışma ortamında akıl sürecini duygusal sürecin önüne alarak kişilerin olayları görerek ve tartışarak farkına varıla bilirliğini sağlayan ortamlar olarak tanımlanmıştır” (Ortaş, 2004, s.2). Oymak ve Bozanoğlu’nun (1996, s.10) çalışmasında Üniversite: “Bilim ve bilimsel düşünün kavrandığı, toplumsal bilincin oluşumuna bilimsel bulgulara göre yön veren, evrensel, yer küresel ve yerel olgu ve olayları, insan anlağına sunan, evrenin, doğanın ve insanın bütünsel kavranışını anlamaya çalışan, evrensel bilgi üretimine katkı sağlayan, üretilen bilgiyi izleyen, özerk, demokratik ve bilimsel bir kuruluştur” şeklinde tanımlanmıştır (aktaran Ertekin, 2006, s. 23).

Üniversite geçmişten bugüne dek var olan tüm kurumlar gibi belirli hedefleri olan, yönetim yapılar ve hiyerarşik bir düzene sahip olan ve diğer kurumlardan farklı olarak da toplumların şekillenmesine ve ilerlemeye doğrudan etkisi olan kurumlardır (Baldridge, Curtis, Ecker ve Riley, 2010’dan aktaran, Celep ve Tülübaş, 2015, s.1). Bir kurum olarak üniversiteler, toplumsal etkiler, (ilk kuruldukları dönemde)dinsel faktörler ve dünya düzeninde ki gelişme paralelinde sürekli olarak değişen bir yapıya sahip olmuşlardır. Üniversiteler günümüze dek üç ayrı gelişme evresinde işlevsel ve yapısal olarak değişerek, birbirinden farklı net hedef tanımlarının yapıldığı kurumlar şeklinde, görevleri, yöntemleri, örgütlenme biçimleri, yönetimler, hedefleri açısından farklılaşmış ve bu farklılaşmalar sonrasında yeniden tanımlanmıştır. Birinci, İkinci

ve günümüzde ki son durumu ile üçüncü kuşak üniversiteler olarak adlandırılan ve tanımlanan üniversite kurumu, toplumla olan ilişkisinin yanında dünya üzerinde var olan rekabet ortamında, ülkelerin birbiriyle yarışırken bir araç olarak kullandığı yapılar olarak varlığını sürdürmektedir. Çalışmanın bu bölümünde üniversite yapısına, doğuşu, dönüşümü ve toplumla olan ilişkisine bakılarak, yenilikçi yaklaşımı anlamlandırırken, geçmişe bütüncül bir bakış açısı ile bakmak hedeflenmiştir.

1.1.1. Bir Kurum Olarak Üniversite, Doğuşu, Dönüşümü ve Toplumla İlişkisi

Üniversitenin geçirmiş olduğu dönüşümü anlayabilmek için, doğduğu tarihten bugüne dek nasıl bir dönüşüm geçirdiğine bakılması gerekir. Üniversitelerin tarihi geçmişi ve kökenlerini "Eflatun'un Academia'sına (M.Ö. 400), Aristo'nun Lyceum'una (M.Ö. 387) ve hatta bir araştırma kurumu olma niteliğini de taşıması nedeniyle, İskenderiye Müzesi'ne (M.Ö. 330 – 200) kadar götürmek mümkündür" (Gürüz, 2003, s.1). İhsan Doğramacının ifadesi ile de, "Yükseköğretimin geçmişi, Çin'de Han Hanedanının kurduğu okullara, İskenderiye'deki müze ve kütüphaneye, 11. Yüzyılda Bağdat'ta Büyük Selçuklu Devleti Veziri Nizamülmülk tarafından kurulan Nizamiye Medresesine, 13. Yüzyılda kurulmuş olan Kayseri'deki Çifte Medreseye, Konya'daki Karatay Medresesine, Erzurum'daki Çifte Minareli Medreseye kadar uzanır. Çağdaş üniversitelerin temelleri ise, 11. ve 12. Yüzyıllarda Avrupa'da kurulan Bologna, Paris ve Oxford Üniversiteleri ile atılmıştır" (Doğramacı, 2007, s.3).

Bu açıdan bakıldığında üniversitenin, 900 yıllık tarihi içindeki gelişimi üç farklı üniversite yapısını doğurmuştur. Ortaçağın Kilise Merkezli Üniversitesi, Birinci Kuşak Üniversite olarak literatüre geçmiştir. İkinci Kuşak Üniversite olarak da adlandırılan Ulus Devletler Dünyasının Üniversitesi (Von Humbolt Üniversitesi) sonrasında, üçüncü kuşak olarak bildiğimiz Bilgi Toplumu Üniversitesi (Multiversite), üniversite kurumunun gelişiminin ve dönüşümünün simgesi olmuştur (Tekeli, 2003, s. 51). Wissema'nın kitabında yer alan, Üniversitelerin Tarihi

tablosunda; 1100-1700 yılları arası Ortaçağ Üniversitesi ya da Birinci Kuşak Üniversite, (bu süreçte 1400-1850 yılları arası Birinci Geçiş Dönemi), 1850-2000 Humboldt ya da İkinci Kuşak Üniversite, (1980-2050 yılları arası İkinci Geçiş Dönemi) ve 2000–2200 yılları arası Üçüncü Kuşak Üniversite dönemleri olarak anlatılmıştır (Wissema, 2009, ss.4). Çeşitli kaynaklarda Dördüncü Kuşak Üniversitelere doğru yönelmenin olduğu ve yakın tarih içerisinde üniversitelerin varoluşsal nedenlerinin ve işlevlerinin yeniden sorgulanarak değişeceği söylense bile, genel yargı yaşadığımız dönemdeki üniversite yapısının "Üçüncü Kuşak Üniversite" tipine uygun olduğu yönündedir.

"Üniversiteler hemen bir kerede kurulmamışlardır. Bunlar 'Öğretmek istedikleri bir şeyleri olan yetenekli insanlarla öğrenmek isteyen gençlerin bir araya gelmeleriyle' adım adım ortaya çıkmışlardır. Pek çok kuruluşun yalnız bir ya da iki okulu vardı; örneğin Paris Üniversitesi, yalnız felsefe ve ilahiyat okullarıyla etkinliklerine başlamıştır" (Wissema, 2009, s.6). 1088 yılında dünyanın en eski üniversitesi sayılan Bologna Üniversitesi İtalya'da kurulmuştur. Ardından Paris Üniversitesi, Oxford, Cambridge, Arrezo, Palencia, Padua, Napoli gibi bugün dünya da ki önemli üniversiteler kurulmuştur. 13. Yüzyılın sonunda, dünya genelinde yaklaşık 20 üniversite vardır. 14. Yüzyılda 1347'de ilk Alman Üniversitesi olarak kurulan, Prag Üniversitesi'nin de olduğu yirmi beş tane daha üniversite kurulmuştur. 16 yüzyılda reform ve karşı reform hareketlerinin teşvikiyle çok sayıda yeni üniversite kurulmuştur (Wissema, 2009, ss. 11). Kökeni eski Yunancaya dayanan "Akademi" deyimi on beşinci yüzyılda ortaya çıkmıştır. Uygulamalı bilimlerin ortaya çıkmasından önce kiliseler, üniversiteleri imanı güçlendiren ve tanrıya hizmet eden birer araç olarak görmüştür. On yedinci yüzyıla gelindiğinde mühendislik, veterinerlik gibi uygulamalı bilimler ortaya çıkmış ve kilisenin üniversiteler üzerinde ki etkisi artık giderek azalmaya başlamıştır (Wissema, 2009, s. 14).

"Fransız devriminin arifesinde, Fransa'da çok yoğun bir uzmanlaşmış okullar ağı vardır. Jarausch, 18. Yüzyılda üniversitelerin gelişmesini şu anahtar sözcüklerle tanımlamıştır: genişleme, farklılaşma, profesyonelleşme" (Wissema, 2009, s. 15). Fransız devriminin etkileri yalnızca yönetsel süreçlerin etkilenmesi ve halkında bu yeni yönetim şeklinin getirdiği süreçlerden etkilenmesi ile sınırlı değildir. "Fransız

Devrimi, toplumsal hayatın her kesiminde olduğu gibi, bilim ve eğitim hayatında da değişiklikleri beraberinde getirmiştir. Fransa'da cumhuriyetin ilanından sonra, 15 Eylül 1793 kararnamesi ile üniversiteler ilan edilmiştir. Genel olarak çağdaş üniversitenin, bir ideal olarak, Fransız Devrimi'nin ve Napolyon Savaşlarının etkisiyle şekillenen Almanya'nın ürünü olduğu kabul edilmiştir" (Timur, 2000, s. 67). Üniversitelerin Fransız Devrimi sonucu daha çok netleşen yapıları ile ilgili olarak Ülker şunları aktarmıştır:

> "Elitist bir toplumda diploma, daha çok sosyal statü elde etme amacı ve eğitim seçkinlere yönelik bir süreçti. Gelişen burjuvazi ve dönüşen toplumun ihtiyaçları, üniversiteyi, bir sınıf aracı olmaktan çıkarttı, Fransız Devrimi ise üniversite anlayışında tamamen yeni ufuklar açtı. Bacon'un, doğayı doğrudan tasarımlamakla yetinmeyip kontrol etmeyi hedeflemesi ve eski yunandan beri olguların metafiziksel nedenini açıklamak için kullanılan "niçin" sorusu yerine "nasıl" sorusunu sormasıyla pozitivist yaklaşım büyük ivme kazanmış ve üniversitelerin kulvarları netleşmiştir" (Bozkurt, 2000, s. 8'den aktaran Ülker, 2009, s. 26).

Yükseköğretim kurumları olarak üniversitelerin gelişmesine etki eden faktörler; bilim ve teknolojinin gelişimi, yükseköğretimin elitlerin eğitiminden kitlesel eğitime geçerek halka açılmasıdır. Ayrıca 1.ve 2. Dünya Savaşlarının etkileri sonucu yükseköğretim kurumları yeniden şekillenmeye başlamıştır. Özellikle sanayi ve teknolojinin giderek bilimsel temellere oturması, geleneksel üniversitelerin yeni bilimsel yöntemler ve bilim dalları üzerinde çalışmaları yükseköğretimin yapısını köklü bir değişime sokmuştur (Gürüz, 2003, s. 108). Bu noktada bölüm başında ifade edilen üniversitelerin değişimi ve dönüşümünde, Ortaçağ Üniversitesi veya Birinci Kuşak Üniversite diye adlandırılan üniversite tipi sona ermiş ve "araştırma üniversiteleri" nin kurucusu olarak tarihe geçen dil bilgini ve siyaset adamı W. Von Humboldt tarafından Almanya'da, Humboldt Üniversitesi kurulmuştur. Humboldt Üniversitesi yeni bir kuşağı simgeleyen üniversite olarak İkinci Kuşak Üniversitelere geçişi temsil etmiştir. Humboldt Üniversitesi ile birlikte, eğitimde öğrenciler sorumluluk sahibi olmaya başlamış ve asistanlarla yapılan araştırmalarla bütünleşmiştir. Araştırma, akılcılık, deneyci yaklaşım, kanıtlama ve elde edilen

sonuçların başkaları tarafından doğrulanması ve yaygınlaştırılmasına olanak tanıyan, saydamlık temelinde eğitim yapılmıştır. Sonuçlar, yalnızca sistematik ve akılcı bir biçimde ortaya çıkar denilerek, elde edilen sonuçlar kamu malının parçası sayılmıştır. Humboldt üniversiteleri saf bilimi yani "bilim için bilim" görüşünü esas almışlardır ve hedefleri bilimsel ilerleme olmuştur. Ortaçağ döneminde üniversitelerde ortak dil olarak Latince kullanılırken, Humboldt üniversiteleri ile birlikte ulusal dilde eğitim esas alınmış ve Birinci Dünya Savaşı etkisi sonrasında artan milliyetçilik akımı ile bu yaygınlaşmıştır (Wissema, 2009, ss. 17).

20. Yüzyıl ile birlikte, üniversitelerde yeni bölümler ve yeni uzmanlık alanları belirmiştir. 19. Yüzyıl sonları ve 20. Yüzyıla gelindiğinde Üniversite de bulunan tüm aktörlerin rollerinde bazı değişiklikler olmuştur. Bu değişiklikler rektörler, dekanlar, akademisyenler ve öğrenciler ekseninde gerçekleşmiştir. Üniversite dışı yükseköğretim kurumları ile üniversiteler artık dünyanın her yerine yayılmıştır. "1930'larda Avrupa'da 200 kadar üniversite ve askeriye, politeknik, ticaret, tıp, veterinerlik, tarım, eğitim, politika ve müzik alanlarında yüksek eğitim veren 300 enstitü vardır" (Wissema, 2009, s. 18). Kemal Gürüz, 'Dünyada ve Türkiye'de Yükseköğretim' kitabında 20. Yüzyıldaki üniversite kurumunu şu şekilde açıklamıştır:

> "20. Yüzyıl ile birlikte; eğitim-öğretimin yanında, temel bilimsel ve uygulamalı araştırmalar ile toplum hizmetleri, üniversitenin temel işlevleri arasına girmeye başlamıştır. Mesleki öğretimin önem kazanması, üniversitenin bir kurum olarak toplum üzerindeki etkisinin derinleşmesi ve üniversitenin faaliyetlerinin yürütülmesi için gerek kamu kaynaklarından gerekse özel kaynaklardan giderek artan miktarlarda harcama yapılmasının zorunlu hale gelmesi ile üniversitenin topluma ve kamuya karşı sorumlu kılınması ve denetlenmesini (accountability) temine yönelik yapılar tesis edilmeye ve düzenlemeler yapılmaya başlanmıştır. Üniversite yönetimi giderek tam zamanlı bir iş haline gelmiştir" (Gürüz, 2003, s. 128).

Üniversiteler bulundukları coğrafyaya ilişkin yerel işlevlerinin yanında, ülke içerisindeki yakın coğrafyalardan öğrencileri de kazanmışlardır. Yani bu dönemde şuan var olan uluslararası bir hareketlilikten değil, ülke içerisinde var olan ama bu varlık düzeyinin de oldukça düşük olduğu bir hareketlilikten bahsedilmektedir. Üniversiteler arası öğrencilerin hareketliliği sonucu oluşan derslerin sayılmaması, diploma denkliğinin olmaması gibi nedenlerden dolayı yerel düzeyde gerçekleşen bir eğitim vardır. Aynı şekilde akademisyenlerin kendi dillerinde yapmış oldukları çalışmalar ve yayınların aynı coğrafyada çalışan akademisyenler tarafından anlaşılması ve takip edilmesi, üniversitelerin yöresel işlevlerini güçlendiren bir başka etken olmuştur (Wissema, 2009, s.19).

Humboldt modeli büyük oranda, bugün yaşadığımız yükseköğretim modelleri için temel teşkil etmek ve benzeşmekle birlikte, tarihsel süreçte yükseköğretime etki eden bir takım faktörler ile etkinliğini kaybetmiş ve baskı altına girmiştir (Ülker, 2009, s. 25). 1980 sonrasından gelerek "Günümüzde, bilim temelli ikinci kuşak üniversitelerden, uluslararası ortak işbirliğine ve finansman çeşitliliğine dayalı, akademik ve sanayi araştırmalarının öne çıktığı ve birlikte yapıldığı üçüncü kuşak üniversitelere (3KÜ) doğru geçiş başlamıştır" (Bircan, 2009, s. 19). 3. Kuşak Üniversiteler olarak adlandırılan bir dönemde olduğumuz bu yıllarda bazı yazarlar geçişin tamamlandığını, bazıları ise henüz geçiş sürecinde olduğumuzu iddia etmektedir. Humboldt modelinin baskı altına girmesindeki nedenler bu geçişin gerçekleşmesine ve üniversitelerin dönüşmesine etken olmuştur. Öncelikle yıllar içerisinde ki nüfus sayısına ve eğitim talebindeki artışa paralel olarak, üniversite öğrenci sayılarındaki artış Humboldt modelinin yeterli olmayacağına dair ilk sinyallerin alınmasını sağlamıştır. Her alana ve tüm dünyaya etki eden küreselleşme ve altında yatan, ekonomik, sosyal, kültürel boyutları yerelde bir takım çalışmaları yürüten üniversitelerin dünya için yeterli olamayacağını ortaya koymuştur. Artık ulusal bir aktör olarak değil, küresel bir aktör olarak, kendi dillerinde eğitim yapan değil, İngilizce dilde eğitim yapan üniversitelerin gerekliliği; küreselleşmenin en büyük etkilerinden olmuştur. Disiplinler arası araştırmalar, araştırmaların artan maliyeti ve bu noktada araştırma yapan özel kuruluşların oluşma eğilimi, özel araştırma enstitülerinin giderek artması, artık kazancın ve mali değerlerin önce çıkması üniversite yapısını etkileyen diğer dinamikler içerisinde sıralanmıştır. Artık

üniversitelerin bilgi üretmek ve bunu öğretmekten ziyade, bilginin kullanımını ve sürekliliğini sağlamak, değer yaratmak, girişimci bireylerin ortaya çıkmasını sağlamak gibi yeni hedefler ve değerler ile çalışmalarını yürütmeleri gerekliliği oluşmuş ve bu noktada endüstri ile işbirliği önemli hale gelmiştir. Dünya genelinde artık profesyonel yönetim anlayışının benimsenmesi ve girişimciliğin önemli bir aktör haline gelmesi dönüşüme etki eden diğer büyük nedenlerden olmuştur (Wissema, 2009, s. 21).

İlgili literatür incelendiğinde üniversitelerin dönüşümünü etkileyen unsurları uluslararası etkenler, dış etkenler ve kendi iç dinamik yapıdan kaynaklı etkenler olarak sıralandığı görülmektedir. Uluslararası etkenler ile ilgili olarak, Tekeli "Üniversitelerin kapalı sistemler olduğunu ve kapalı sistemlerin kendilerini yenileyemediklerini, bu nedenle dış müdahalelere gereksinim duyduklarını" (Tekeli, 2003, s.41) söylemektedir. Dönüşüme etki eden en büyük etken dış etkenler ve uluslararası etkenlerdir (Tekeli, 2003, s. 41). Birçok dinamiğin üniversite yapısını etkilemesi, üniversitelerde olması gereken dönüşümü zorunlu hale getirmiştir. Uluslararası düzeyde dönüşüme neden olacak faktörler olarak, "sanayi toplumuna geçiş, sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçiş, fordist birikim biçiminden esnek birikim biçimine geçiş, ulus devletler dünyasından küresel dünyaya geçiş, moderniteden modernite sonrasına geçiş olarak özetlenebilir" (Tekeli, 2003, s.43). Yukarıda bahsedilen Birinci, İkinci ve Üçüncü Kuşak Üniversitelerin niteliklerine ilişkin olarak, üniversitelerin dönüşümünün karşılaştırıldığı tablo gerçekleşen dönüşümü ve Üniversitelerin değişen işlevlerine, görev ve sorumluluklarına, yapılarına dair net bilgi verilmesini sağlamıştır.

Tablo 1: 1., 2. ve 3. Kuşak Üniversitelerin Nitelikleri

Üniversite	**1. Kuşak Üniversiteler**	**2. Kuşak Üniversiteler**	**3. Kuşak Üniversiteler**
Hedef	eğitim	+ araştırma	+bilginin kullanımı
Rol	hakikati savunma	doğayı keşif	değer yaratma
Yöntem	skolastik	Modern bilim, tek bilim dalı	+ disiplinlerarası
Yaratılan	profesyoneller	+bilim insanları	+girişimciler
Yönelim	evrensel	ulusal	küresel
Dil	latince	ulusal diller	İngilizce
Örgütlenme	nationes, fakülteler, kolejler	fakülteler	üniversite enstitüleri
Yönetim	şansölye	(yarızamanlı) akademisyenler	profesyonel yönetim

Kaynak: Wissema, 2009, s. 29.

Günümüzde, üniversitelerin görevlerine ilişkin olarak literatürde yer alan başka kaynaklara baktığımızda“ eğitim-öğretim, bilimsel araştırmalar, bilginin kullanımını sağlama ve topluma hizmet etme” şeklinde belirtilen dört ana unsurun tanımlandığı görülmektedir. Ayrıca üniversitelere, günümüzde benzer görevleri yerine getiren, eğitim-öğretim hizmeti gerçekleştiren bazı rakipleri de ortaya çıkmıştır. Bunlar; Eğitim hizmeti veren özel ulusal ve özel yabancı kurumlar, Ulusal ve yabancı ortaklı sertifika merkezleri ile sanal eğitim yapan diğer kuruluşlar olarak sıralanmıştır (Erdem, 2005, s. 77). Tüm bu kurumların ortaya çıkması ve bu kurumlarında birer gereklilik olarak toplumlar tarafından algılanması, üniversitelerin faaliyetlerine yeni faaliyetler eklemeleri gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Sertifika merkezleri, sanal eğitim sağlayıcılar gibi yapıların oluşması ve hizmet vermesi, üniversitelerin de bu yönde gelişmeye yönelik hamleler yapmasını sağlamış ve varlıklarını ve etkinliklerini korumak için gerekli kılmıştır.

> "İlk üniversitelerin kurulduğundan bu yana geçen yaklaşık 900 yıllık süre zarfında çeşitli aşamalardan geçerek gelinen bugünkü noktada bir ülkenin yükseköğretim sistemi;
>
> - ✓ Araştırma üniversiteleri,
> - ✓ Geniş kitlelere yönelik eğitim yapan kitlesel eğitim üniversiteleri,
> - ✓ Kısa süreli mesleki eğitim ve teknik yükseköğretim kurumları,
> - ✓ Uzaktan eğitim kurumları,
> - ✓ Kar amacı gütmeyen vakıflarca kurulan yükseköğretim kurumları,
> - ✓ Kar amaçlı ve ticari yükseköğretim kurumları,
> - ✓ Şirketlerin bünyelerindeki eğitim birimleri,
>
> Olmak üzere, çok çeşitli türlerdeki kurumlardan oluşmuştur" (Gürüz, 2003, s.162).

Yükseköğretim Kurulu tarafından hazırlanan, Türkiye'nin Yükseköğretim Stratejisinde, yükseköğretimin özel kuruluşlar tarafından gerçekleşmesine ilişkin olarak dünya üzerinde var olan bazı modellere değinilmiştir. Bunlar; "Kar amacı gütmeyen (non-profit) vakıf üniversiteleri (Harvard, Stanford), kar amacı güden (for-profit) kurum üniversiteleri (University of Phoenix, Devry University), şirket (corporate) üniversiteleri (Motorola University, Oracle University), sınır ötesi (transnational) üniversiteler (Nottingham, The Appollo Group), sanal üniversiteler (Tec de Monterrey)" şeklinde sıralanmıştır (T.C. Yükseköğretim Kurulu (YÖK), 2007, ss. 20).

"Bilimsel bir kurum ve kişi topluluğu olarak eğitim sisteminin en üst basamağında yer alan üniversitenin işlevi ve kapsamı her çağda ve farklı coğrafyalarda değişiklik göstermiş, üniversiteler bilgi üretme ve yayma işlevleri nedeniyle hem politika ve devletle, hem de toplumun yaratıcı ve düşünsel yönü ile doğrudan ilişki içinde olmuştur" (Bingöl, 2012, s. 42). Günümüzde artık uluslararası bir üniversite olma yarışında; üniversiteler yalnızca, yerelin veya bulunduğu ülkenin değil, dünyanın bir unsuru olarak çalışmalarını gerçekleştirmesi gerekliliği oluşmuştur. "Üniversite artık bilgi ekonomisinin beyni niteliğinde bir bilgi fabrikası ve fevkalade karmaşık yapıya sahip bir işletmedir. Ülke yükseköğretim sisteminin çıktıları, ülke ekonomisinin en önemli girdileri ve rekabet gücünü belirleyen başlıca

unsurlar arasındadır" (Gürüz, 2003, s. 333). Dünya üzerindeki rekabet, sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçtiğimiz bu dönemde, artık bilgiyi üreten kurumlar olarak üniversitelerin, bulundukları ülkelerin gelişmesi için var olan önemini, daha çok artırmıştır. Üniversiteler yalnızca bilgiyi üretme işlevi ile değil başka birçok işlev ile toplumsal refah adına çok önemli bir noktaya gelmiştir. Günümüzde üniversiteler; eğitim, araştırma ve meslek kazandırma, toplumsallaşma sürecine ve kalkınmaya destek sağlama, bulunduğu yere ait kültür unsurlarının yaratılmasını ve yorumlanmasını sağlama, politik bilinç oluşturma ve demokrasiye katkı sağlama, sosyal sermaye yaratarak toplumsal refah için faaliyetlerini gerçekleştirme gibi çeşitli görevler edinmiştir (Bingöl, 2012, ss. 51). Üniversiteler yıllar içerisinde birbirleri ile rekabet etme güdüsü ile, geleneksel lisans ve lisansüstü programlarının yanında, çok farklı eğitim faaliyetleri içerisine de girmişlerdir. "Günümüzde üniversiteler, araştırma ve öğretim işlevlerine ek olarak üçüncü bir işlevi üstlenme gereği duymuşlardır. Bu işlev, bilgiye ihtiyaç duyulan toplumsal sorunların çözümünde danışmanlık yapma ve yaşam boyu eğitim hizmeti sunmaktır" (Aras, 2002'den aktaran Varçın ve Ergün, 2002, s. 26).

> "Aggarwal'e (2000) göre 21. Yüzyılın eğitimi; zaman ve alandan bağımsızdır, amaç ve sonuca doğru yönelimlidir, öğrenci merkezlidir, aktif takım çalışması ağırlıklıdır, öğrenim elde etmeye yöneliktir, beceri ve dildeki farklılıkları barındırmalıdır. Bunun yanında 21. Yüzyılın eğitiminin sahip olduğu iki önemli olgunun daha bulunduğu düşünülmektedir. Bu olgular, hayat boyu öğrenme ve bilgi toplumudur" (Aggarwal 2000'den aktaran, Yılmaz ve Horzum, 2005, s. 110).

Toplumların değişmesine ve dönüşmesine paralel olarak, toplumlar içerisindeki bir unsur olan üniversitelerin; görev, sorumluluk ve amaçlarını da değişmiş ve dönüşmüştür. 900 yıllık tarih içerisinde, eğitim amaçlı ortaya çıkan üniversite kurumu, zamanla eğitimin yanında araştırma yapmayı ve ilerleyen süreçte ayrıca bilginin kullanımını sağlatmayı da kendine hedef edinmiştir. Günümüzde farklılıklarla güç bulan, artı değer üreten, yenilikçi, girişimci üniversitelerin varlığı, üniversitelerin dönüşümünde gelinen noktayı görmek adına önemli verilerdendir. Türkiye için baktığımız zaman, sürekli eğitim merkezlerinin kurulması, toplumsal

araştırma merkezlerinin kurulması, üniversitelerin yalnızca öğrencisine değil, toplumun her kesimine bilgi sunmayı ve hizmet etmeyi kendine görev olarak edinmiştir. Ayrıca son yıllarda üniversitelerarası rekabet ve uluslararası gelişmelere ayak uydurmakta bir ölçüm aracı olarak, üniversitelerin girişimcilik ve yenilikçilik endekslerine göre sıralanmaları, dünya üzerindeki dönüşüme ayak uydurmanın gerekliliği konusunda verilen önemi göstermektedir.

1.1.2. Üniversitelerin Özerkliği ve Yenilikçilik İlişkisi

Son 20 yılda üniversitelerin dönüşümüne paralel olarak, bu dönüşüme ayak uydurmak ve dönüşüm içerisinde fark oluşturmak için, Avrupa ülkeleri başta olmak üzere, Güney Kore ve Japonya'da önemli reformların hayata geçirildiği görülmektedir. Tüm reform çalışmalarının ortak özelliği, üniversite yapısının, yönetiminin/yani idari süreçlerin, mali ve akademik özerkliklerinin artırılması ile kendi kendilerini yönetme becerilerini geliştirmek ve teşvik etmektedir. Bu sayede üniversitelerin nitelikli akademisyen ve öğrencileri kendi çatısı altına toplayarak, rekabet edebilirliklerine ilişkin becerilerini güçlendirmek, bilgi üretim ve aktarım sürecinde küresel boyutta bir mevki elde etmelerini sağlamak amaçlanmaktadır (Yavuz, 2012, s.3). Üniversitelerin özerk yapıya sahip olmaları, öncelikle bilgi üretim sürecinde özgür düşünmeleri, kaynaklarını ihtiyaçlarına göre yönetmeleri ve dünyadaki gelişim seviyesine ayak uyduracak yenilikçi yapılara/uygulamalara/çıktılara sahip olmaları açısından oldukça büyük öneme sahiptir.

"Özerklik sözcüğü, eski Yunancadaki 'autonomia'ya dayanmaktadır. Bu sözcük, bağımsız olma, kendi kendini yönetme durumu, kendi kendini idare etme hali anlamına gelmektedir" (Bingöl, 2012, s.52). Evrensel bir dil olarak kabul ettiğimiz İngilizcede özerklik; "üniversite bağımsızlığı" anlamına gelen "University Autonomy" olarak kullanılmaktadır (Ertekin, 2006, s122 ve Doğramacı, 2007, s11). Üniversite özerkliğinin tarihi kökenlerine baktığımızda ilk olarak ortaçağ Avrupa'sında, sonrasında özellikle Alman Üniversitelerinin yapısında karşılaşıldığını görmekteyiz. Özerklik ile ilgili çalışma yapan birçok akademisyen ve yazar

özerkliği, yeterli bir öğretim, toplumun ihtiyaçlarına yönelik hizmetlerin sağlanması ve araştırma faaliyetlerinin yürütülmesi için üniversitenin olmazsa olmaz bir niteliği olarak ele almıştır (Bingöl, 2012, s.52). Toplumsal ihtiyaçlara uygun hizmet üretmek ve diğer faaliyetleri gerçekleştirmek açısından olduğu gibi, yenilikçi süreçlerin gerçekleşmesi ve yenilikçiliğin oluşması içinde özerklik günümüzde son derece önemli bir hal almıştır. Yenilikçilik ve özerklik arasında doğru orantılı bir ilişkinin var olduğu kabul edilmektedir (Keohane, 2006'dan aktaran, Küçükcan ve Gür, 2009, ss. 33-34).

Hetherington, Üniversitelerin Özerkliği (University Autonomy) eserinde üniversitenin özerkliğini şu şekilde açıklamıştır. "Klasik tanıma göre özerklik, üniversitede kimlerin öğrenim göreceği, kimlerin öğreteceği, nelerin öğretileceği, kimlerin mezun olacağı, nelerin araştırılacağı, konularında karar almada, üniversitenin bir kurum olarak yetki sahibi olma derecesi anlamında kullanmaktadır" (Hetherington, 1965, s1'den aktaran, Doğramacı, 2007,s.9).

2003 yılında OECD tarafından yayımlanan "Education Policy Analysis" isimli çalışmada üniversite özerkliğinin temel ilkeleri belirtilmiştir. Bu ilkeler; kendi binalarına yani mülkiyet hakkında sahip olma, borçlanabilme, kredi kullanabilme potansiyellerine sahip olma, hedeflerine göre bütçelerini kullanma, akademik program ve ders içeriklerini oluşturma, personel işe alma ve işten çıkarma yetkilerine sahip olma, personel ücretlerini belirleme, öğrenci kontenjanlarını belirleme, harç yani eğitim-öğretim ücreti belirleme, olarak sıralanmıştır (Yavuz, 2012, s.4 ve Bircan, 2008, s.10). "Üniversite özerkliği kavramı, Currie ve Vindovich'e göre iki ayrı nosyona sahiptir. Kurumsal olarak üniversite özerkliği hükümetten bağımsız olarak iş görme (be self-determining) iken bireyler için özerklik, kendi kendini yöneten profesyoneller olarak üretimde bulunma ve bir toplumsal sorun üzerinde görüşlerini özgürce ifade edebilmeyi belirtir" (Currie ve Vİndovich, 1998, s.153'den aktaran Tural, 2004, ss 92).

Üniversite özerkliği denildiğinde özerklik alanı olarak üç temel alandan bahsedilmektedir. Bu alanlar; İdari özerklik yani yönetimde özerklik, mali özerklik ve bilimsel özerklik olarak literatürde anlatılmaktadır (Aktan, 2004, s. 51). Yıllar içerisinde üniversitelerin dönüşümüne paralel olarak artan beklentiler, bununla

birlikte yine dönüşümün getirilerinden olan kamu kaynaklarının azaltılmasına ilişkin politikalar arasında sıkışan üniversiteler, daha fazla özerklik ihtiyacı duymuşlardır. Bunun amacı gelir kaynaklarını artırmak, hizmetlerini çeşitlendirmek ve süreçleri daha etkin, verimli yönetim modellerini geliştirmek için harcayarak, konumunu üst sıralara taşımak amaçlanmıştır (YÖK, 2007, s. 14). Bu daha ziyade özerkliğin mali özerklik boyutu ile ilgili olan kısmı için öngörülen gerekliliktir.

> "Üniversite özerkliğini, OECD tanımında olduğu gibi sadece kurumsal açıdan tanımlamak yetersizdir. Bu tanımda özerkliğin akademik özerklik yanı gölgede kalmaktadır. Kurumsal özerklik akademik özgürlüğü gerçekleştirdiği zaman anlam kazanır. Akademik özgürlüğün güvencesi haline gelmeyen bir kurumsal özerkliği savunmak zorlaşır. Bu açığı kapatabilmek için Lima Bildirgesinin bazı ilkelerine başvurmakta yarar vardır. Bu bildirgede, akademik özgürlük, akademik çevrenin mensuplarının tek tek ya da toplu olarak bilgiyi araştırma, inceleme, tartışma belgeleme, üretme, yaratma, öğretme ve anlatma yoluyla edinmelerinde, geliştirmelerinde ve iletmelerindeki özgürlük anlamında kullanılmaktadır. Buna herkesin hiçbir engelleme olmadan öğrenci, öğretmen, araştırmacı ve işçi olarak akademik çevreye girme hakkını eklemek gerekir. Bir akademisyen, öğretimin kabul edilmiş ilkelerine ve standartlarına uymak koşuluyla hiçbir müdahaleye uğramadan öğretme hakkına sahip olmalıdır. Ayrıca bu bildirgede, yüksek öğretim kurumlarının özerkliğinin ilgili akademik çevrenin tüm üyelerinin aktif katılımını içeren demokratik özyönetimle gerçekleşeceği kabul edilmiştir" (Özdemir, 2006, ss60'dan aktaran, YÖK, 2007, s22).

Özerklik genel olarak stratejik amaçlarını belirleyebilen üniversitelerin, akademisyen ve çalışanlarını seçmedeki tanınmış yetkisini, toplumun her kesimi ile özgür bir şekilde kuracağı iletişim bağını, kendi gelir kaynaklarını oluşturmayı, araştırmalarına dair yöntem ve içeriklerini belirlemeyi kapsayan bir bütündür. Bu bütün yenilikçiliğin oluşması ve yenilikçi süreçler ile bilginin doğması açısından da önemli bir gerekliliktir. Akademik özgürlük, daha ziyade akademisyenlerin yazılarında ve derslerdeki anlatımlarında sahip olması beklenen düşünce özgürlüğü için anlatılagelmektedir. Üniversite özerkliğini topluma karşı sorumluluklarının

bilincinde olarak, bu çerçevede toplum için faaliyetler yürütme gerekliliğidir (Küçükcan, C. ve Gür, B. S. , 2009, s.49). “Berdahl ve McConnel, akademik özgürlük ve üniversite özerkliği kavramlarını birbirinden ayırmıştır. Yazarlara göre, özerklik sınırlı (parochial) ve göreli bir kavramken, akademik özgürlük evrensel ve tam (absolute) bir kavramdır” (Berdahl ve McConnel, 1994, s.56’dan aktaran Tural, 2004, s.93). Özerkliğe engel olan otoritedir. Üniversite tarihi sürecinde, bir kurum olarak üniversiteler özerk olup olmamalarını otoriteye olan bağlılık ve yaptırımların varlığından tanımlamışlardır. Bilimin varlığını özerk olarak yönetebilmesi demek, özerk bir kurum olarak Üniversite’nin bilim yaparken varlığını hiçbir otorite etkisi ve baskısı altında kalmadan gerçekleştirmesi demektir. “Bilimin özgür olarak yapılması ve resmi otoritenin etkisinden kurtulması için verilen üniversiteleşme süreci bilim lehine kazanılmış görünse de yine otorite bilimi bir şekilde kontrol etmeyi bırakmamıştır”(Ortaş, 2004, s.29).

Özerklik konusu Türkiye’de sürekli gündemde olan bir konudur. Her ne kadar Türkiye’de yükseköğretim politikasına ilişkin başlıkta bu konu hakkında Türkiye’nin gerçekleştirdiği veya gerçekleştiremediği politikalara ilişkin bilgi verilecek olsa bile, bu başlık altında Türkiye’de ki durumu görmek adına literatürdeki tartışmalara değinmek mantıklı olacaktır.

“Tarihimizde ilk kez üniversitelere özerklik tanıyan ve bunu hukuki temele oturtan girişim 21 Ekim 1919 tarihli nizamnamede ifadesini bulmuştur” (Timur, 2000, s.224). Türkiye OECD ülkelerinden birisi olarak, OECD tarafından kabul edilen özerkliğe ilişkin 8 kriterde değerlendirildiğinde özerklik konusunda oldukça geri durumda olduğu kabul edilen bir gerçeklik olmuştur. Türkiye’de devlet üniversiteleri içerisinde yalnızca 3 kriter olarak; akademik yapı ve ders içeriği belirleme, personelin istihdamına ilişkin alım ve işten çıkarma süreçleri ile öğrenci kontenjanı konularında kısmi düzeyde özerkliğin varlığı ortaya çıkmıştır. Bu veriler ile devlet üniversitelerine dair özerkliğin OECD kriterlerinin oldukça altında olduğunu söylemek doğrudur (Yavuz, 2012, s.4). 2008 yılı YÖK Başkanı vekili Prof. Dr. Ömer İnan Türkiye’nin 2023 Vizyonunda Vakıf Üniversiteleri Kongresinde yaptığı konuşmasında Üniversitelerimizin idari ve mali açıdan özerk olmadığını, YÖK kanunda Üniversite tarif edilirken sadece bilimsel özerkliğe sahip olunduğunu,

OECD'nin verilerine göre Türkiye'nin Üniversitelerin özerklik puanının 1.5 olduğunu ve özerklikte bir hayli geride olduğumuzu açıklamıştır (Bircan, 2008, s. 19). Evrensel olarak tanımlanan özerklik kavramı, ülkemizde batı ülkelerindeki yorumlanma şeklinden farklı olarak yorumlanmaktadır. Üniversitelerimiz, yönetim organlarını kendileri belirlemediği sürece özerk olduğu iddia edilemez. Ayrıca özerkliğe aykırı olarak üniversite mensubu olmaya bireylerin yönetimde olması da evrensel geçerliliğe sahip olmayan bir durumdur (Doğramacı, 2007, s. 13). "Günümüzde üniversite özerkliği, daha çok akademik özgürlüklerin garantisi, bilimsel araştırmaları dış etki ve müdahaleden koruma bağlamında savunuluyor" (Timur, 2000, s.340). Dünya üzerinde var olan genel yargı, üniversitelerin başarılı olmasının onların özerk bir yapıya sahip olması ile doğru orantılı olduğudur. Aynı doğru orantı üniversitelerin yenilikçi olmaları ile özerk olmaları arasında da ilişkilendirilmiştir. Bu konuda, 'Türkiye'de Yükseköğretimin Yeniden Yapılandırılması ve Kalite Güvence' sistemi konulu, Bülent Ecevit Üniversitesi'nde düzenlenen SETA Çalıştayında, Kadir Has Üniversitesi öğretim üyesi Gülsün Sağlamer, konuşmasında dünya üzerinden bir takım örnekler vererek durumu net bir şekilde anlatmıştır.

> "Başarıyla özerklik arasında birebir ilişki olduğunu Philippe Aghion (Harvard Üniversitesi) yazdığı kitapta çok güzel bir şekilde belirttiği gibi, başarılı üniversiteler ile özerklik arasında birebir ilişki vardır. İlk 100'deki üniversiteler, hep tam özerkliği olan üniversitelerdir. Bu bir tesadüf olamaz ki, dolayısıyla özerkliği göz ardı etmemeliyiz. Özerklik en önemli gündem maddemizdir ve elde edilinceye kadar öyle kalacaktır" (Sağlamer, 2012, s.42).

Özerklik; Türkiye için daha fazla yol kat edilmesi gereken, Yükseköğretim Kurumu gibi bir kurumun varlığı konusunda ki tartışmaların daha çok çözüm odaklı gerçekleştirilmesi gereken, üniversitelerimizin çağın gerekliliklerine uygun olarak faaliyetlerini gerçekleştirmeleri için üzerinde durulması gereken bir konudur. Ayrıca özerklik yenilikçiliğin oluşması ve varlığını sürdürebilmesi içinde oldukça önemlidir. Bu önemin ifadesi olarak, örneğin; Mali özerkliğe sahip olan üniversiteler, yenilikçi uygulamalara daha çok yönelebilmekte, akademik özerkliğe sahip olan üniversiteler, yenilikçi eğitim modelleri beraberinde, yenilikçi süreçler çerçevesinde oluşan

yenilikçi ürünlerin geliştirilmesinde daha ön plana çıkmaktadır (Küçükcan ve Gür, 2009, ss. 48-63).

1.2. Yenilikçilik

Üniversite yapısı ve Türk Yükseköğretim sistemi için son dönemlerde birçok değişkenin etkisi ile ortaya çıkan olgulardan bir tanesi de yenilikçiliktir. "Tüm dünyada gelişmenin, değişmenin, farklılaşmanın ve yaratıcılığın en önemli itici güçlerinden birisinin yenilikçilik olduğu genel bir kabul olmuştur" (Aksay, 2011, s.6). Yenilikçilik, toplumu etkileyen ticaret faaliyetleri, sağlık ve eğitim gibi daha birçok alanda gelişim için olması gereken bir zorunluluk haline gelmiştir. "Yenilikçilik kültürü, teknolojik gelişme, onu besleyen Ar-Ge yatırımları, bilim adamı, araştırmacı sayısı, yayın sayısı ve kalitesi, patent sayısı ve kalitesi gibi aktörler ekonomiyi, büyümeyi ve kalkınmayı etkilemektedir" (Yüksel, Uçkun, Dinçel ve Demir, 2013, s.22).

Yenilikçilik kavramı tek başına bir süreci ifade etmek ile birlikte, aynı zamanda birçok farklı oluşumdan, dinamikten ve süreçten etkilenen ve onları etkileyen bir kavramdır. Eğitimde değişim ve yenilikçilik için etki sahibi olan oluşum, süreç ve dinamikler ikinci bölümde anlatılmıştır. Bu dinamikler Türk yükseköğretim sisteminde (özelde SBKY ve KY Bölümlerinde), eğitimde yenilikçi uygulamaları oluşturan ve kavram olarak yenilikçiliğe giden süreci etkileyen dinamiklerdir. Küreselleşme ve Türk yükseköğretim sisteminin değişimine etkileri, sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçiş, AB süreci ve diğer uluslararası süreçlerin etkileri, üniversite - sanayi ve üniversite - kamu işbirlikleri, girişimcilik ve girişimci üniversite modeli, Türk yükseköğretiminde yenilikçi eğitim yaklaşımlarına neden olan dinamikler olarak tespit edilmiş ve ilerleyen bölümlerde açıklanmıştır.

Yenilikçiliğin oluşmasında doğrudan etkili olan faktörlerde mevcuttur. Bilgi birikimi, değişen ve rekabet ortamında varlıklarını sürdürmeye çalışan örgütlerin/şirketlerin zorunlu faaliyetlerinden birisi olarak yenilik faaliyetleri çerçevesinde sahip olması gereken ve yenilikçilik düzeylerini etkileyen temel bir etkendir. "Bilgi özünde yeniliği, yenilik de bilgiyi barındırır. Yeniliğin temelini bilgi,

bilginin üretimini de yenilik şekillendirir. Bilginin üretimi, yenilikçilik için ön koşuldur. Yenilikçilik bilginin üretilmesini zorunlu kılmaktadır” (Demirel ve Seçkin, 2008, ss. 193-194). Yenilikçiliğin oluşmasında, bilgi toplumu döneminde en etkili olan faktörlerden bir tanesi de teknolojik yeterliliktir. Yenilikçilik üzerindeki etkisi kaynak kavramı ile açıklanan teknolojik yeterlilik, yenilikçilik süreci için temel bir kaynak olarak ifade edilmektedir (Aslaner, 2010, ss. 67-68).

Yenilikçi aktiviteleri artıran ve yenilikçilik süreci için etkisinin çok olduğu söylenen bir diğer etken, kurum kültürü, organizasyon yapısı ve esnekliği olarak açıklanmıştır. Yaratıcılığın ve çalışanların risk alma süreçlerinin desteklendiği, kurumsal kültürün yeniliğe açık olduğu ve esnek çalışma yöntemlerinin sağlandığı, hiyerarşik alt-üst ilişki düzeyinin keskin bir şekilde sınırlarının çizilmediği, yenilikçiliğe açık organizasyon yapıları, yenilikçi ürün veya hizmetin doğmasının daha sık görülebileceği bir yapı olarak ifade edilmektedir. Örgütlerin öğrenme kapasiteleri, dünyada var olan gelişmeleri takip edecek yeterliliğe sahip çalışanlara sahip olmaları, kurum içi eğitimler ve takım çalışmalarını gerçekleştiren ve bilgi-deneyim paylaşımını sağlayan bir yapı olmaları yenilikçiliğin oluşması için bir başka etken olarak belirtilmiştir. Yenilikçi insan kaynakları yapısı, yani motivasyonun yüksek tutulduğu çalışanların yer aldığı, organizasyon içerisinde dinamizmi artıran etkinliklerin yapıldığı, iletişimin çok yönlü olarak sağlanıp, çalışan aidiyetinin artırıldığı yapılarda, yenilikçiliğin oluşması için çok önemli bir etkendir (Aslaner, 2010, ss. 69-70).

> “Sosyal açıdan destek gören çalışanlar, yeni yöntemler denemek için daha kolay cesaret bulmaktadırlar. Yenilik adına yapılan hataların, üstler tarafından hoş görülebileceği inancı, çalışanları yeni yöntemler denemeye istekli hale getirebilecektir. Örgütlerin yer aldığı pazarın sürekli değişen ihtiyaçlarına rakiplerden daha kısa sürede yanıt verebilmek, örgütün başarısının vazgeçilmez bir unsuru haline gelmiştir. Mevcut ortamda, çalışanın yeniliğe yatkınlığı da, örgütteki başarısının belirleyicileri arasında ön sıralarda yerini almıştır” (Oktuğ, 2014, s.31).

Literatürde yer alan ve yükseköğretimde yenilikçiliğe neden olan etkenlerin belirlenmeye çalışıldığı birçok çalışmada ikinci bölümde yer alan küreselleşme, AB

süreci, girişimcilik vd. anlatılacak olan dinamiklerin yenilikçiliğe olan etkisi üzerinde durulmuştur. Ancak bölüm bazında yenilikçi eğitim yaklaşımlarına neden olan dinamikler veya kaynaklar literatürde net olarak tanımlanmadığı gibi, SBKY ve KY bölümlerinde yenilikçiliği inceleyen bir çalışmaya rastlanmamıştır. Yıldız (2010), yenilikçilik kaynaklarına ilişkin yapmış olduğu (benzer sayılabilecek) “Orman Endüstri Mühendisliği Eğitim-Öğretim Programında Yenilik Gereksinimi ve Akreditasyon Olanakları” çalışmasında, yenilik/yenilikçilik gereksinimini doğuran ve bu süreci etkileyen kaynakları sıralamıştır. Bunlar;

> “1. Bilim ve teknolojide meydana gelen gelişmeler,
>
> 2. Endüstriden gelen görüş ve istekler,
>
> 3. 5531 sayılı meslek kanunu, bununla ilgili tüzük ve yönetmelikler,
>
> 4. Akreditasyon süreçleri,
>
> 5. Üniversite eğitiminde kalite güvencesi ve sürekli iyileştirme süreçleri (Bologna süreci, vb.),
>
> 6. Öğretim elemanlarının görüş ve istekleri,
>
> 7. Meslek odasından ve meslek mensuplarından (mezunlardan) gelen görüş ve istekler,
>
> 8. Öğrencilerden ve toplumun diğer kesimlerinden gelen görüş ve istekler” şeklinde sıralanmıştır (Yıldız, 2010, s.1906).

Bu örnekte net olarak gördüğümüz ve alan yazınında yer alan benzer çalışmalara da baktığımızda, yenilikçi eğitim yaklaşımlarının oluşmasına etki eden dinamiklerin bazı noktalarda benzeştiği gibi, bazı noktalarda (bölüme ait varlık nedenleri ile ilgili konularda da) ayrıştığı gözlemlenmiştir. Örneğin; bilim ve teknoloji alanında var olan gelişmeler, akreditasyon, Bologna gibi süreçler her bölüm için yenilikçilik oluşturan etkenler olarak sıralanabilir. Ancak yukarıda ki örnekte yenilikçilik gereksinimini doğuran etkiler olarak belirtilen, 5531 sayılı kanun vb. unsurların ve her bölümün kendi iç dinamiklerine ilişkin özellikleri taşıyan süreçleri, genellemenin olamayacağı süreçleri ifade etmektedir. Peki kavram olarak yenilikçilik nedir? Tarihsel süreç içerisinde nasıl bir değişim evresinden geçmiştir? Yenilikçilik türleri nelerdir? Yenilikçiliğin önemi nedir? Bu bölümde bu sorulara cevap aranmaya çalışılmıştır.

1.2.1. Yenilikçilik Kavramı Tanımı ve Tarihsel Süreçteki Konumu

Latince kökenli, ‘değişmek, yenilemek, başkalaşmak’ anlamlarına gelen ‘innovates’, İngilizce ‘innovation’ olan yenileştirmek, değiştirmek gibi anlamları olan ‘inovasyon’ kelimesi literatürde ‘yenilik’ veya ‘yenilikçilik’ olarak kullanılmaktadır. Türk Dil Kurumu 2007 yılında yaptığı toplantı sonucu aldığı karar ile ‘yenileşim’ sözünün ‘inovation’ sözcüğünün karşılığı olarak kullanılmasını kabul etmekle birlikte, literatürde bu söz daha çok ‘yenilikçilik’ olarak kullanıldığı görülmüştür. İngilizce de ilk kez 1588 yılında görülen bir kelime olarak yenilikçilik, yeni bir ürün veya uygulamaya, bir süreç ve deney sonucunda ulaşıldığı zaman kullanılmıştır (Barış, 2013, s.11 ve Aksay, 2011, s.8). 2013 yılı Türk Dil Kurumu tarafından yenilikçilik; “Eskimiş, zararlı veya yetersiz sayılan şeyleri yeni, yararlı ve yeterli olanlarıyla değiştirme” (Oktuğ, 2014, s15) olarak tanımlanmıştır.

1980 yılları itibari ile farklı kanallar aracılığıyla ülkelerin gündeminde yer edinen “yenilik/yenilikçilik” kavramı, 1990 yılları itibari ile artık ulusal ve uluslararası politikalar ve ekonomik gelişme ile büyüme unsuru için çok önemli bir kavram haline gelmiştir (Eren, 2010, s.9). 2012 yılı Küresel Yenilikçilik Endeksinin incelendiği bir araştırma raporunda, yenilikçilik endeksleri ile ülkelerin gelir düzeyi ve ekonomik gelişmişliği birbirleriyle doğru orantılı olduğu tespit edilmiştir (Barış, 2013, s.21). “Yenilikçilik nedir?” denildiğinde ve bir tanıma ihtiyaç duyulduğunda, birçok akademisyen ve bu alanda çalışan insanların bu sürece dair yaptığı çeşitli tanımlarının varlığı görülmüştür.

Yenilikçilik, sistem içerisinde yer alan mevcut bilgi birikimlerinin, farklı gereksinim ihtiyaçlarına uygun olarak, yeni bilgi üretme ve böylelikle değer yaratmanın sağlanmasını ifade etmektedir. Yenilikçilik kavramı genellikle, bir ürün veya hizmet yenilikçiliği olarak ortaya çıksa da, yenilikçilik türleri bölümünde anlatacağım, yeni iş modelleri, yönetim biçimleri ve yeni örgütsel yapıları da ifade etmektedir (Jamrog ve diğ., 2006, s.10’dan aktaran, Aksay, 2011, s.7).

Yenilikçilik sosyal bilimler, fen bilimleri ve sağlık bilimleri ile diğer bilim alanlarında farklı eylemleri ve süreçleri ifade etmektedir. Ancak eylemlerin

ortaklaştığı alan; yenilik oluşturma gereksinimleri, yenilikçiliğin oluşması sonucu oluşacak faydaya olan inanç ve yenilikçi yöntemlere gidilmesini içeren hedef süreçleridir. Her bilim dalı ve bilim dalı içerisinde yer alan alt bilim dalları, kendi yenilikçilik kapasitelerine uygun olarak, yenilikçilik gereksinimleri çerçevesinde, kendilerine özgü yenilikçi çalışmaları gerçekleştirmektedir (Aslaner, 2010, s.52).

Yenilikçilik, örgütlerin rekabet ortamında varlıklarını sürdürebilmeleri için önemli bir araç haline gelmiştir. "Örgütlerin rekabetçi üstünlüğü elde tutmasının anahtarı ise, iç süreçlerin ve yeteneklerinin sürekli yenilik atmosferi içinde devinimini beslemek" olarak ifade edilmiştir (Merrifield , 2000'den aktaran, Turgut, 2013, s.55). Bu noktada uluslararası rekabet ortamında varlıklarını sürdüren ve rekabetçi üstünlüğü elinde tutmayı amaç edinen kurumlar olarak üniversitelerde, yenilikçilik kültürünü daha çok taşımalı ve yenilikçi yaklaşımlar ile varlıklarını ve yapılarını sürekli olarak yenilemelidir. Yenileme tek seferlik bir adım değildir. Yenilikçilik kadar önemli olan bir nokta, yenilikçi süreçlerin sürekliliğidir.

> "Yenilik bir şemsiyeye benzetilmektedir. Bu şemsiyenin altında Ar-Ge, girişimcilik, girişimciyi destekleyen mekanizmalar, yasal düzenlemeler, finansman kaynaklarıdır. Sistemin sorunsuz çalışması için, çok sayıda yeni fikir ortaya atılmalı bunun için girişimciler eğitilmeli, yeni fikirler sonucunda patent alınmalı ve tüm bunların sağlanması için finansal destek sağlanmalıdır" (İbicioğlu, 2005, s.15'den aktaran, Yörük ve Kurşunmaden, 2008, s. 657).

Tanım olarak 'yenilikçilik' konusunda literatüre bakıldığında, çok farklı yaklaşımlara sahip tanımlara rastlanılmıştır. Homojen bir terim olarak ifade edilen yenilik, tanımı yapan yazar tarafından yazarın ilişkili gördüğü açıdan ele alınarak yapılmıştır.

"Örneğin, yeniliğin 76 tanımı üzerine yapılan bir incelemede;

i. çoğu araştırmacının terimin açık bir tanımını yapmayı başaramadığı,
ii. kullanılan tanımların birçok kategoriye ayrılabildiği ve
iii. tanımlarda vurgulanan yönlerin uzun dönemde değişebildiği sonucu ortaya çıkmıştır. Bu noktada genel olarak yenilik terimi ile (a) yeni bir parçanın geliştirilme süreci, (b) yeni parçanın kendisi ve (c) yeni

parçanın kullanım sürecini içeren kavramlardan biri ifade edilmektedir" (Güleş ve Bülbül, 2004, s.124).

Bu nedenle "Yenilikçilik nedir?" sorusuna cevap aranılan bu bölümde, yenilikçilik kavramı üzerinde yapılan önemli yorumlar/açıklamalar Aksay(2011)'in çalışmasında kullandığı yöntem ile bir tablo halinde, alan yazınında var olan diğer açıklamalar ve tanımlara da yer vererek bir arada verilmiştir.

Tablo 2: Yenilikçilik Kavramı Tanımları

Yazar	Tanım
Schumpeter	"Yeni malzeme ve unsurların, yeni süreçlerin, yeni pazarlar açılmasının ve yeni örgütsel biçimlerin işletmeler tarafından içselleştirilmesine dayanan tüm yeni kombinasyonların ticarileşmesidir" (Öğüt, 2007: 291-292'dan aktaran, Aksay, 2011, s.9 ve Çelik, 2013, s.16).
Drucker	"Örgütün sahip olduğu kaynaklardan yeni kapasiteler üreterek zenginlik yaratan araçtır" (Gorman, 2007:1'dan aktaran, Aksay, 2011, s.9).
OECD	"Yeni veya büyük ölçüde değiştirilmiş ürün, hizmet ya da örgütsel yöntemin işletme içi uygulamalarda, dış ilişkilerde veya iş organizasyonunda uygulanmasıdır" (Oslo Manual, 2005'dan aktaran, Aksay, 2011, s.9).
Barker	"Müşteri tatminine yönelik yeni kaynaklar yaratmaktır" (Barker, 2001:22'dan aktaran, Aksay, 2011, s.9).
Rogers	"Bir kişi ya da kurum tarafından yeni olarak algılanan fikir, uygulama ve nesnelerdir" (Rogers, 1995:11'dan aktaran, Aksay, 2011, s.9).

Luecke	"Orijinal, yeni ve değerli bir ürün, bir üretim süreci, ya da bir hizmet yaratmak için bilginin sentezi, kombinasyonu ya da somutlaştırılmasıdır" (Luecke, 2008:3'dan aktaran, Aksay, 2011, s.9).
Myers ve Marguis	"'Yenilikçilik' yeni bir fikrin kavramsal aşamadan bir sorunun çözümünün yönelimini içeren, sosyal ve ekonomik değer üreten kompleks bir aktivitedir" (FARR, L. Jemes & WEST, A. Michael, 1969, s.9'dan aktaran, Özçer, 2005, s. 15).
Kırım	"Rekabet gücü elde etmek amacıyla daha önce hiç düşünülmemiş yeni fikirleri ticari olarak uygulamaya koymaktır"(Kırım, 2007a:5'dan aktaran, Aksay, 2011, s.9).
Zaltman	"Yenilikçilik, uygulayıcılar tarafından yeni olarak algılanan herhangi bir fikir, pratik ya da yaklaşımdır" (FARR, L. Jemes & WEST, A. Michael, 1973, s.9'dan aktaran, Özçer, 2005, s.15).
West ve Farr	"Yenilikçilik, birey, grup, organizasyon ya da topluma yarar sağlayacak şekilde tasarlanmış, uygulayıcı ve kullanıcılarla yeni olarak tanımlanmış fikir, süreç, ürün, prosedürlerin değişik şekillerde ortaya konması ve uygulamaya alınmasıdır" (FARR, L. Jemes & WEST, A. Michael, 1973, s.9'dan aktaran, Özçer, 2005, s.15).
Kuchmarzki	"Yenilik/Yenilikçilik, örgütün iç kaynaklarından elde edilebilecek yararlılığı en yüksek düzeye çıkaran, rekabet üstünlüğünü destekleyecek temel yeterliliklerin oluşmasını sağlayan stratejik bir araçtır" (Oktuğ, 2014, s.16)

Kaynak: Aksay, 2011, s9 , Özçer, 2005, ss. 14-15 ve Oktuğ, 2014, s.16.

Yenilikçilik konusunda yapılan tanımların bazıları hakkında fikir edindikten sonra, 'yenilikçilik süreci sonunda var olması beklenen noktanın', tüm tanımlamalarda ve yenilikçilik alanlarında ortaklaştığı görülmüştür. Yenilikçilik süreci sonucunda oluşan ürünün veya hizmetin ticari bir değerinin olması, ürünün sıfırdan üretilmesi veya var olan bir ürünün/hizmetin yenilikçi uygulamalar ile revize edilmesinden çok daha önemlidir. Yani asıl sonuç yenilikçilik unsuru taşıyan ürün veya hizmetin bir fayda elde etmesidir. Bu fayda günümüzde daha ziyade teknolojik olarak yenilikçiliğin ve iktisadi kazancın gerçekleşmesi şeklinde algılanmaktadır. Bunun nedeni ise genellikle teknolojik ürünlerin veya süreçlerin iktisadi getirilerinin, ülke ekonomisine katkısının fazla olmasından dolayıdır. Fontan ve yenilikçilik üzerinde çalışma yapan birçok kişiye göre; "teknolojik yenilikçilik sürecinin, yenilikçilik sürecini ifade eden tek araç olduğu" yorumlamalarına rastlanılmıştır (Fontan, 2004, s.3'den aktaran, Eren, 2010, s.10 ve Aksay, 2011, s.10). Burada dikkat edilmesi gereken nokta, sosyal yenilikçiliğin yenilikçilik olgusu üzerine etkisinin oldukça az olmasıdır. Genel yenilikçilik algısı, teknolojik yenilikçilik çerçevesinde toplanmıştır.

Eğitim süreci bir sosyal yenilikçilik sürecidir. Birçok yazar eğitim sürecinde kullanılan teknolojik yenilikleri ve ürünleri, yenilikçilik olarak adlandırsa da, bu alanda var olan az sayıda çalışma, sosyal yenilikçiliğin yalnızca teknolojinin kullanılması olmadığı; aynı zamanda bir yöntem, eylem ve birçok alanda var olan yenilikçi uygulamalarında 'sosyal yenilikçiliği' ve 'yenilikçiliği' oluşturmak için yeterli araçlar olduğunu savunmuşlardır. Örneğin, "Zurbano (2006) ile Moulaert ve Nussbaumer (2005), toplumsal gelişme olgusunun oluşum sürecindeki çekirdek düşüncenin, teknolojik yenilik kavramına alternatif olarak, sosyal yenilik olduğunu savunmaktadırlar" (Eren, 2010, s.10).

Sosyal yenilikçilik ile ilgili olarak ilk kez 19. Yüzyılda Max Weber'in tanımladığı 'sosyal buluşlar'(social inventions) kavramı ortaya çıkmıştır. Sosyal yenilikçiliğin önemini ve değişim için gerekliliğini ilk kez, Joseph Schumpeter 1930 yıllarında, 'yenilikçilik sonucunda ekonomik etkinlik ve faydanın sağlanması için, teknolojik yenilikçilik ve sosyal yenilikçiliğin birlikte var olması gerektiğini' vurgulaması ile anlaşılmaya başlamıştır. Schumpeter, ülkelerin yenilikçilik

kapasiteleri ile ekonomik kalkınma seviyelerinin doğru orantılı olduğunu söylemiştir. “Yaratıcı Yıkım” olarak adlandırdığı yenilikçiliği, teknolojik ve sosyal süreçler ile birlikte, bütünsel bir süreç olarak, kalkınma gerekliliği için atılması gereken adım olarak belirtmiştir (Seçkin Halaç, Eren ve Bulut, 2014, s.167). 21. Yüzyıl ile birlikte artık sosyal yenilikçilik daha çok yaygınlaşmaya başlamıştır. Sağlık, eğitim, çevre gibi bir çok sosyal alanda yaşanan sorunların çözümü gerekliliği ile birlikte, yenilikçilik konusunda sistematik adımlar atılmış, yeni modeller üretilerek bu alanda sürece sosyal yenilik unsuru da dahil edilmiştir (Eren, 2010, s.11).

> “Sosyal yenilikçilik, politika yapıcılar, akademisyenler, uygulayıcılar ve kamuoyu tarafından ilgi çekmeye başlasa da, kavram ve uygulama olarak sadece örnek olaylarla ele alınmaktadır (OECD, 2010). Buna rağmen sosyal yenilikçilik, sosyo-ekonomik gelişim ile mikro düzeyde işletme stratejisi ve performans ilişkisi içinde bilimsel çalışmalara destek sağlayacak bir aracı olarak görülmektedir” (Seçkin Halaç vd., 2014, ss.167-168).

Sosyal yenilikçilik olarak adlandırılan ve eğitimde yenilikçi uygulamaların neler olduğunu ve bu anlamda sosyal yenilikçiliğin nasıl sağlanacağının net olarak belirlendiği ve tanımlama yapıldığı bir genel kabul ve bu alanda yapılan doğruluğu test edilmiş çalışma yoktur (Seçkin Halaç vd., 2014, s.168). Lander, eğitimde yenilikçilik kavramını, eğitimin verildiği kurumlar olarak üniversitelerde ve okullarda gerçekleşen işleri ve yönetim süreçlerini geliştirmek ve bununla birlikte yenilikçilik ile öğrencilerin beceri, bilgi ve kişisel gelişim süreçlerini maksimum seviyeye çıkarmak olarak tanımlamıştır. Bunu yapabilmenin yolunu da, mevcut programlar üzerindeki yenilikçi değişiklikler ve açılacak yeni programlarda yenilikçi yöntemlerin olması ile gerçekleşebileceğini ifade etmiştir (Lander, 1994, s.3597’den aktaran Aslaner, 2010, s.52).

Sosyal yenilikçiliğin varlığının gözlemlendiği uygulama örneklerine çeşitli kaynaklarda yer verilmiştir. MÖ 2500’de Sümerlerde açılan okullardan, MÖ 625 yılında Asurlularda kurulan kütüphanelere dek tarihsel süreç içerisinde özellikle eğitim alanı ile ilgili olarak birçok sosyal yenilikçiliğin oluşturulduğu örnekler anlatılmıştır. Bunlardan yakın tarih içerisinde göze çarpanları, 1969 yılında kurulan açık üniversite, uzaktan öğrenme sisteminin gelişmesi ve günümüze yaklaşıldığında

katılımcı yeni eğitim-öğretim modellerinin geliştirilmesi, yeni eğitim müfredatlarının oluşturulması, öğrencilerin sorumluluk almaya teşvik edildiği, takım çalışmaları ve yaratıcı süreçlerin geliştirildiği okulların varlığı örnek olarak verilmiştir (Eren, 2010, ss. 39-40).

Türkiye Cumhuriyeti tarihi içerisinde, dünyada var olan gelişmeye paralel olarak sosyal yenilikçilik örnekleri var olagelmiştir. "Dil Reformu", "Devletçi İktisadi Kalkınma Modeli", yeni saat ve takvim uygulamaları başlıca örnekler arasındadır. Cumhuriyet tarihi içerisinde özgünlüğü ve etkisi ile "Köy Enstitüleri" önemli bir yenilikçilik örneği olmuştur. Günümüzde TEMA, AKUT, Türk Eğitim Vakfı, Türk Eğitim Gönüllüleri Vakfı gibi kuruluşlar gerçekleştirdikleri çeşitli faaliyetler çerçevesinde sosyal yenilikçiliği barındıran kuruluşlardandır. 2007 yılında Çankaya Üniversitesi'nin önderliği ve desteğinde bir kalkınma modeli olarak "İş ve İnşaat Makineleri (İŞİM) Kümesi" Ankara OSTİM'de çalışmalarını yürütmeye başlayan bir diğer yenilikçi süreç örneğidir (Eren, 2010, ss.44-45 ve Seçkin Halaç, Eren ve Bulut, 2014, s.172).

"Bireylerin sahip oldukları yenilikçilik eğilimi, içinde bulundukları ortamdan etkilenirken, yenilikçiliğe karşı tutumları da içinde bulundukları ortamı etkiler" (Oktuğ, 2014, s.28). Bu nedenle yenilikçiliğin olması için gerekli olan faktörlerden biri insan sermayesidir. İnsan sermayesi eğitim süreçleri sayesinde, bilgi, yetenek kabiliyetlerini geliştirebilir. Bilgi, yetenek ve kabiliyetleri artan birey, sosyal sermayenin artması, toplumun değişmesi ve yenilikçilik süreçlerinin hızlanması için bir sermaye olarak sürece daha etkin ve etkili katkı sağlar. "İnsan sermayesinde olduğu gibi sosyal sermaye, eğitim seviyesi yükseldikçe gelişir" (Dakhli ve Clercq, 2004'den aktaran, Eren, 2010, s.13). Eğitim süreçlerinde yenilikçilik olması ile ortaya çıkacak değer ilk olarak iktisadi bir değer içermemek ile birlikte, uzun vadede gerçekleştiği süreç içerisinde dolaylı olarak iktisadi değeri de getirecek süreci ifade etmektedir. Bu yenilikçi eğitim modelleri ile; zamandan, mekandan sağlanacak tasarruf sonucu uzun vadede iktisadi açıdan değer oluşabileceği gibi, kazanılan bilgi birikimi ve yenilikçi süreçler sonucu öğrencilerin, akademisyenlerin ve üniversitenin de yeni deneyim ve bilgileri, 'faydayı' oluşturan bir araç niteliğine dönüşecektir.

Eğitim ile ilgili var olan yeniliklere bakıldığında, eğitimin etkinliğini artırmaya ve yaygınlaştırmaya yönelik olarak gerçekleştiği görülmektedir. Türkiye'de eğitim sistemi içerisinde gerçekleştirilen değişiklikler, zorunlu eğitim süresinin artması, anaokullarının yaygınlaşması, devam zorunluluğu, rehberlik danışmanlık faaliyetleri, eğitim için gerçekleştirilen TV yayınları, yaşam boyu öğrenme süreçleri, bilgisayar destekli ve içerikli eğitim müfredatları ve süreçleri son dönemde atılan adımlardan bazılarıdır. Artık dünyada var olan zamandan mekandan bağımsız eğitim anlayışı paralelinde, yaygın olarak kullanılan teknolojik araçlar kanalıyla eğitim faaliyetlerinin sürdürülmesi ve yaygınlaşmaya başlaması da bir sosyal yenilikçilik ürünü olarak ifade edilebilmektedir (Corner, 2009'dan aktaran, Seçkin Halaç, Eren ve Bulut, 2014, ss. 171-172).

Yenilikçilik kavramı, bilgi toplumu sürecinde daha çok ortaya çıkan bir kavram olarak, bilginin toplumsal ve ekonomik faydaya dönüşme unsuru olarak tanımlanır. Yenilikçilik süreci, yalnızca ekonomik faydanın sağlandığı bir sistem olmadığı gibi aynı zamanda, istihdam oluşturan, eşitsizliklerin ortadan kalkması için bir araç olan ve çevrenin korunmasına katkı sağlayan çok faydalı süreci ifade etmektedir. Buradan hareketler artık "toplumsal/sosyal" inovasyon süreçleri ön plana çıkmıştır (Elçi, 2006'dan aktaran, Yüksel, Uçkun, Dinçel ve Demir, 2013, s.24).

Yenilikçilik yaşam içerisinde ki tüm süreçlerde; gelişim, değişim ve yenileşme için kullanılan bir ifadedir. Özellikle eğitim, sağlık, çevre gibi alanlarda daha sık toplumsal/sosyal inovasyonun varlığından söz edilmektedir. Bu aynı zamanda eğitimin değişmesi, yenileşmesi ve gelişmesi içinde kullanılmaktadır. Yenilikçilik için son zamanlarda özellikle Avrupa' da yapılan çok sayıda çalışma söz konusudur.

> "AB'de, 1995 yılından itibaren 'Green Paper' belgesi, Yenilik Eylem Planı, 2000 Lizbon ve 2002 Barcelona Zirve Bildirgeleri, 2003 yılında Avrupa Komisyonu 'Yenilik Mesajı' yayınlanmış, FP7'de (7. Çerçeve Programı) de yenilik artırıcı stratejilere önemli bir yer ayrılmıştır. AB'nin yeni eylem planı; her yerde yenilik, yeniliği pazara taşıyın, yenilik için üretin, yeniliğe yatırım yapın, yenilik becerilerini geliştirin ve etkin yenilik yönetişimini çalıştırın şeklinde özetlenecek adımlardan oluşmaktadır" (2010, Eren, s.9).

Günümüzde, yenilikçilik (inovasyon) denildiğinde hala genellikle yapı içerisinde ki teknolojik yöntemlerin kullanılması, endüstri süreçlerinde oluşan gelişmeler vs. anlaşılmaktadır. Bu anlamda yalnızca pazara sunulacak mal ve üretim araçlarının teknolojilerinin yenilenmesi değil, davranışsal, düşünsel, fikirsel, sisteme yönelik, sosyal boyutlu ve yapısal değişikliklerinde varlığı yenilikçiliği ifade etmektedir. Yenilikçilik, yapıları birbirinden ayıran ve etkinliği sağlayan bir araçtır (Tunç, 2007, s. 26'dan aktaran Kökalan ve Geçer, 2012, s.193). Bu araç tüm toplumlarda artık gelişim ve değişim için kullanılan bir yöntemi/süreci ifade etmektedir. Bu anlamda mikro bazda üniversitelerin, makro ölçekte ülkelerin birbirleriyle olan yarışlarda yenilikçilik üzerinden yapmış olduğu hamleler ve çalışmalar oldukça önemli hale gelmiştir. Bu öneme ilişkin süreç ve "Yenilikçiliğin Önemi Nedir?" sorusuna ilişkin verilecek cevap ilerleyen bölümlerde anlatılacaktır.

1.2.2. Yenilikçilik Türleri

Yenilikçilik, sahip olduğu özellikler ve yenilikleri oluşturmasına yaptığı katkılar ile; yeni ürün, hizmet ve süreçlerin gelişimi konusunda ki etki boyutu ile oldukça önemli bir süreci ifade etmektedir. "Bu süreç bazen kendi başına yeni birer faaliyet olabileceği gibi bazen de yeniliklerin gerçekleştirilmesine katkı yapan ve gerekli olan faaliyetler olabilmektedir" (Oslo Manual, 2005, s.10. ve Uzkurt, 2008, s.31'den aktaran, Aksay, 2011, s.31).

Yenilikçilik sınıflandırılması konusu, farklı yorumlara ve sınıflandırma biçimlerine sahip olan bir konu olmak ile birlikte, sınıflandırma için kabul edilmiş ve sıklıkla tekrarlanmış çeşitli türler bulunmaktadır. Yenilikçilik, teknolojik ve sosyal yenilikçilik boyutlarının tamamını içeren süreç içerisinde, yenilikçiliğin gerçekleştirildiği alanlar dikkate alınarak bir sınıflandırma yapısına girmiştir. İlk olarak, yeniliğin derecesi bakımından yenilikçiliğin türleri olarak yapılan sınıflandırılmada, yeniliğin neden olduğu etki düzeyine ve yeniliğin radikallik düzeyine göre sınıflandırmaya gidilmiştir. Bu sınıflandırma türü içerisinde, Kademeli (Artırımlı) ve Radikal (Köklü) yenilikçilik türlerinden bahsedilmiştir. İkinci sınıflandırma alanı ise, yenilik görülen alan ve faaliyete göre gerçekleşen yenilikçilik

sınıflandırmasında yer alan, ürün-hizmet yenilikçiliği, süreç yenilikçiliği, pazarlama yenilikçiliği, (düzen bozucu) stratejik yenilikçilik, organizasyon yenilikçiliği, uygulama yenilikçiliği, deneyim yenilikçiliği, yapısal yenilikçilik ve organizasyonel yenilikçilik/ yönetim yenilikçiliği olarak sıralanmıştır (Aslaner, 2010, ss. 59-66 ve Soylu ve Öztürk Göl, 2010, ss.116-118 ve Seçkin Halaç, Eren ve Bulut, 2014, s.170).

Yenilikçilik türlerine ilişkin alan yazınında, tek bir sınıflandırmaya rastlanılamamıştır. Genellikle farklı yorumlamalara gidilmesi ve yenilikçilik türlerine ilişkin yapılan sınıflandırmalarda farklı sınıflandırma biçimlerinden bahsedilmesi, yenilikçilik türlerine ilişkin olarak genel kabul görmüş bir sınıflandırmanın olmaması, çalışma için yapılan sınıflandırmada literatürde yer alan ve tekrarlanma sayısı ile mantık açısından daha uygun bulunan türlere yer verilmesine neden olmuştur.

1.2.2.1. Yeniliğin Derecesi Bakımından Yenilikçilik Türleri

Yenilikçilik türlerine ilişkin yapılan sınıflandırmalarda rastlanan, yeniliğin derecesi bakımından yenilikçilik türleri, ‘Kademeli (Artırımlı)’ ve ‘Radikal (Köklü)’ yenilikçilik olarak ikiye ayrılmıştır. ‘Kademeli (Artırmalı) Yenilikçilik’, mevcut ürün veya hizmetlerin, daha iyi yapılması fikri ile ortaya çıkmış ve bu alandaki yapılan faaliyetler için adlandırılan yenilikçilik türünü oluşturmuştur. Müşteri ve endüstri için yeni olarak nitelendirilen, yoğun geliştirme çabaları ile köklü bir değişiklik içeren, yeniliğin derecesi bakımından ayrılan ikinci yenilikçilik türü ise ‘Radikal (Köklü) Yenilikçilik’ olarak adlandırılmıştır. (Aksay, 2011, s.32 ve Aslaner, 2010, s.60). “Tidd ve Bassant, radikal (köklü) yenilikçiliğin, çığır açan fikir, teknoloji ya da maliyet düşürme yöntemlerini içerdiğini belirtmiştir” (Tidd ve Bassant, 2004, s.2’den aktaran, Aksay, 2011, s.33). Kademeli ve Radikal Yeniliğin karşılaştırıldığı tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 3: Kademeli ve Radikal Yeniliğin Karşılaştırılması

Kademeli Yenilikler	Radikal Yenilikler
✓ Sürekli yapılan ürün ve süreç iyileştirmeleridir. ✓ Endüstride işletmenin rekabet konumunu korumasını sağlar. ✓ Genel olarak endüstrideki işletmeler tarafından geliştirilirler. ✓ Nispeten olağan gelişmelerdir. ✓ Endüstrideki mevcut işletmelerin iş görme yeteneklerinin geliştirilmesini sağlar.	✓ Başlıca ürün ve süreç buluşlarıdır. ✓ Bir endüstriyi değiştirir ya da meydana getirirler. ✓ Genel olarak endüstrideki işletmelerin dışında gelişirler. ✓ Nadir olarak gerçekleşirler. ✓ Genellikle küçük girişimci işletmeler tarafından gerçekleştirilirler ve endüstriye girmeleri için fırsatlar sunar.

Kaynak: Noori (1990)'dan aktaran, Güleş ve Bülbül, 2004, s.132.

Kademeli yenilikçilik ile ilgili olarak, belirli zaman dilimi içerisinde süregelen, farklı etkilere yol açan yenilikçilik ifade edilmiştir. Bu tarz yenilikler, işlevsellik yeteneği gelişmiş örgütlerin, iş ve üretim süreçlerinde zaman tasarrufu gerçekleştirmesi, hizmet ve ürün kalitesindeki artışın sağlanması, maliyetlerde oluşan azalma gibi bir takım süreçleri ifade etmek için kullanılmıştır. Radikal yenilikler, yukarıda da belirtildiği üzere daha net ve keskin süreçleri ifade etmektedir. Bu tarz yenilikler, örgütün kontrolü dışında veya dışsal faktörlerin etkileriyle gerçekleşebileceği gibi, tamamen bir önceki süreç ve/veya üründen farklı, orijinal ve genellikler yeni bir buluş şeklinde ortaya çıkan yenilikçilik sürecini ifade etmek için kullanılmıştır (Noori, 1990'dan aktaran, Oktuğ, 2014, s.17). Günümüzdeki örgütlerin yapıları ve yenilikçilik eğilimleri ile ilgili yapılan bir takım araştırmalar bizlere büyük, köklü örgütlerin yenilikçilik eğilimlerinin, küçük ve yeni örgütlere göre daha az düzeyde olduğunu göstermiştir. Büyük ve köklü örgüt yapıları yenilikçilik süreçlerinde de, radikal ve köklü yenilikçilik süreçlerinden ziyade, küçük ancak fark yaratan, kademeli olarak niteleyebileceğimiz yeniliklere daha eğilimli oldukları belirtilmiştir. Büyük şirketler tarafından, mevcut durumda gelişimi sağlamak, sorunlara çözümler sunmak, alternatifler geliştirmek, süreklilik arz eden bir zaman diliminde ihtiyaçlara karşılık verecek yenilikçi çalışmaların tercih edildiği belirtilmiştir. Radikal köklü değişikliklere göre yukarıda yer alan süreçlerin

gerçekleştiği, kademeli yenilikçiliğin var olduğu sistemlerin daha az riske sahip olduğu savunulmuştur. Küçük yenilikçiliğin çalışanlar tarafından ortaya çıkarılması daha olası olarak görülmektedir ve bunun yanında büyük/radikal yeniliklerin tepki alabilirliği ve benimsenememesi de çalışanlar açısından bir diğer risk olarak belirtilmiştir (Oktuğ 2014, ss. 17-18).

1.2.2.2. Yenilik Görülen Alan ve Faaliyete Göre Yenilikçilik Türleri

Yenilik görülen alan ve faaliyete göre gerçekleşen yenilikçilik; ürün-hizmet yenilikçiliği, süreç yenilikçiliği, pazarlama yenilikçiliği, (düzen bozucu) stratejik yenilikçilik, organizasyon yenilikçiliği, uygulama yenilikçiliği, deneyim yenilikçiliği, yapısal yenilikçilik ve organizasyonel yenilikçilik/ yönetim yenilikçiliği olarak sıralanmıştır. Bu yenilikçilik türleri, örgütlerin/sistemlerin eylem alanlarına ve faaliyetlerine dair yenilikçilik çıktılarını oluşturduğu için, yenilikçilik yapılarını test etmek için de birer araç olmuştur (Oğuztürk, 2003, ss. 256-258).

Ürün-Hizmet Yenilikçiliği; Ürün ve hizmet ile ilgili olarak, yeni ekonomik ve toplumsal değerler oluşturma amacı ile ortaya çıkarılan yenilikçi faaliyetleri ifade etmektedir. Ürün-Hizmet yenilikçiliği, mevcutta olan bir ürünün yenilenmesi, ürüne özellikler eklenmesi veya hizmette yeni bir sunum şeklinin yapılması gibi değişiklik yaratma şeklinde olabileceği gibi, sıfırdan ortaya çıkan ürün veya hizmetler olarak da var olabilir (Elçi, 2007, ss. 3-6 ve Aksay, 2011, ss. 34-35 ve Aslaner, 2010, ss. 60-61 ve Soylu ve Öztürk Göl, 2010, s.116). "Başka bir ifade ile ürün yenilikçiliği müşteriye sunulan değerlerdir. Bu anlamda ürün yenilikleri doğrudan müşteri ihtiyaçlarıyla ilişkili yeniliklerdir" (Güleş ve Bülbül, 2004, ss.134-135).

Süreç Yenilikçiliği; Yenilikçi unsura ilişkin olarak, üretim, hizmet ve dağıtım şekillerini değiştirmek ve yenilemek ile üretim, hizmet ve dağıtım maliyetlerini düşürmek, hızını, işlevini ve verimliliğini artırmak şeklinde de atılabilecek yeni adımları ifade etmektedir. Süreç yenilikçiliği yeni bir üretim yöntemini bizlere ifade etmektedir. Süreç yenilikçiliğinin etkinliği, yapı içi ve dışı bilgi birikiminin varlığı ve etkinliği ile doğru orantılıdır (Aksay, 2011, ss. 36-37 ve Aslaner, 2010, ss. 61-62 ve Soylu ve Öztürk Göl, 2010, s.116).

Pazarlama Yenilikçiliği; Ürün veya hizmetin sunumu ile ilgili süreçlerde ki yenilikçi faaliyetleri kapsamaktadır. Pazarlama yenilikçiliği, ürün veya hizmetin tanıtılmasında izlenen yeni yöntemleri, dizaynı, ambalajlanması, yerleşim şekli, promosyonu, fiyatlandırması gibi alanlardaki yenilikçi değişimleri ifade etmektedir (Aksay, 2011, s. 37 ve Elçi, 2007, ss.12-13 ve Aslaner, 2010, ss. 66 ve Soylu ve Öztürk Göl, 2010, s.117).

(Düzen Bozucu) Stratejik Yenilikçilik; sıfırdan pazar oluşturan yenilikçilik anlamına da gelen stratejik yenilikçilik, yenilikçilik yapılan alanda ki var olan boşluğun fark edilip buna yönelik olarak adım atılması ve bu boşluğun doldurulmasını ifade etmektedir. Stratejik yenilikçiliği gerçekleştiren yapı veya işletme, ilk olma özelliği ve bu yenilikçilik türünün oluşmasında ki boşluğu görüp onu doldurmaya yönelik hizmet ve ürün geliştirme süreci ile avantajlıdır. Bu yenilikler mevcut durumda, ortaya çıkan yenilikçi yapı ile bir çok şeyin değişmesine neden olduğu için düzen bozucu yenilikçilik olarak da anılmaktadır (Aksay, 2011, s. 39 ve Aslaner, 2010, ss. 62-63 ve Soylu ve Öztürk Göl, 2010, s.117).

Uygulama Yenilikçiliği; Mevcut ürün veya teknoloji araçlarının, yeni pazarlara sunulmasını veya var olan ancak yeterli kadar kullanılmayan pazarlara uyarlanmasıdır. Uygulama yenilikçiliğinde ki amaç, ürün veya hizmetin tüketiminin genişletilmesi ve yaygınlaştırılması için yenilikçilik yapılması ile daha çok fayda elde etmektir (Aslaner, 2010, s.62 ve Soylu ve Öztürk Göl, 2010, s.117).

Deneyim Yenilikçiliği; Küreselleşen dünyada ki rekabete ayak uydurmak isteyen yapıların, aynı süreçleri yönetirken veya aynı ürünü pazarlarken yapmış olduğu yenilikçi uygulamaları ifade etmektedir. Farklı olabilmek amacıyla ortaya çıkan ve marka değerinin artırılmasını hedefleyen deneyim yenilikçiliği, fayda ve ekonomik yarışta üstün olabilmek için yapılan eylemlerdir (Aslaner, 2010, ss.63-64 ve Soylu ve Öztürk Göl, 2010, s.117).

Organizasyonel Yenilikçilik/Yönetim Yenilikçiliği; Örgütün şeklini, yapılanışını, yönetim işinin yapılış biçimini değiştiren, yeni örgütsel hedefler, süreçler ve yöntemler eklemeyi ifade eden yenilikçiliktir. Yönetim yenilikçiliği, yenilikçilik oluşturan kurumun yapısının yenilikçiliğe uğraması yolu ile artı değer

kazanmasını ifade etmektedir. Yönetim yenilikçiliği ile, dış paydaşlar ile ilişkiler, kurum içi yapılanma, süreç yönetimi, süreklilik ve etkinlik konularında maksimum fayda sağlanma hedefi vardır (Aslaner, 2010, ss.64-65 ve Elçi, 2007, ss.10-12 ve Soylu ve Öztürk Göl, 2010, s.117).

1.2.3. Yenilikçiliğin Önemi

Yenilikçilik, küreselleşen ve rekabetin arttığı dünya da, toplumsal yaşamın her alanında var olmaya başlayan bir yapıyı ifade etmektedir. Siyasal, sosyal, ekonomik ve teknolojik birçok alanda kurumlar birbirleriyle yarışır haldedir. Mikro düzeyde kendi alanları ile ilgili olarak kurumların (örneğin; üniversite alanı ile ilgili olarak üniversitelerin), makro düzeyde de ülkelerin birbirleriyle olan yarışlarında, üretim kapasitelerinin artması ve gelişmelerinin sağlanması için yenilikçilik gerekliliği zorunlu bir unsur haline gelmiştir (Soylu, 2011, s.106).

Yenilikçilik, ekonomik ve yönetimsel süreçlerde gelişme, değişme, farklılaşma ve ilerleme için bir aktördür. Yenilikçilik ve getirilerinde ki amaç, gelişme ve ilerleme düzeyinin artması ve yenilikçilik konusunda yetkinleşmenin sağlanmasıdır. "Yenilikçilik, ülkeler için ekonomik büyümenin, artan istihdamın ve yaşam kalitesinin anahtarıdır" (Aksay, 2011, s.11). Yenilikçiliğin sonuçları açısından bakıldığında en çok önemi ekonomik kazanç ve gelişme ile ilgili olduğu gözlemlenmiştir. Tarihsel süreçte iktisat alanında çalışma yapan önemli kişilere ve etkilerine baktığımızda, "Adam Smith'den Alferd Marshall'a dek pek çok bilim adamı yeniliğin ürün ve üretim metotları üzerindeki önemini savunmuşlardır" (Yaşar, 1999'dan aktaran, Aslaner, 2010, s.57). Joseph Schumpeter, 'Ekonomik Gelişim Teorisi' çalışmasında, ekonomik büyüme düzeyi ile rekabetin dinamiklerinin, doğrudan ve açıkça yenilikçilik aktiviteleri ile ilişkili olduğunu söylemiştir. Ayrıca buluş ve yenilikçilik arasında ki farka dikkat çekerek, buluşun üretim sürecine dönüşmediği ve yeni bir ürün olarak pazarda yer almadığı takdirde ekonomik değer taşıyamayacağını dile getirmiştir. Ekonomik gelişme açısından önem taşıyan, aynı zamanda buluşun, ürün haline dönüşüp girdi sağlama durumuna gelmesine yenilikçiliğin neden olduğunu söylemiştir (Aslaner, 2010, s.58).

Yenilikçiliğin ekonomik getirileri açısından önemi birçok yazar tarafından sıklıkla tekrarlanmıştır. Bununla birlikte yenilikçiliğin önemi ayrıca yeni istihdam alanlarını doğurma, insan kaynakları kalitesini artırma, sosyal refah, uluslararası rekabette fayda sağlama açısından da birçok çalışmada dile getirilmiştir. Yenilikçilik, küresel rekabet ortamında faaliyetlerini yürüten şirketlerin, büyümek, etkili olmak ve hatta varlıklarını sürdürebilmeleri için yapmaları gereken bir zorunluluk haline gelmiştir. Bu anlamda yenilikçilik var olma mücadelesi sürdüren tüm yapıları, kurumları kapsayan önemli bir süreci ifade etmektedir (Aslaner, 2010, ss.70-72). ABD'de Stanford Research Institute yapılan bir araştırmada, küresel rekabet ortamında var olma mücadelesinde zorlanan ve hızlı tempo ile gelişim gösteren farklı şirketler incelenmiş ve karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırma sonucu, "yeniliğe ve değişikliğe açık işletmelerin daha hızlı bir gelişme eğrisi bulunduğu ve sektörlerinin liderleri oldukları görülmüştür" (Aksay, 2011, s.14).

Dünya Ekonomik Forumu, büyümede, kalkınmada etkili olan faktörleri anlamaya yardım etmek ve perspektif sunmak amacıyla, yılda bir kez olmak üzere küresel rekabet gücü raporları yayınlamaktadır. 2013-2014 yılı içerisinde gerçekleştirilen ve 148 ülkeyi kapsayarak, 100 üzerinde gösterge ile değerlendirmenin gerçekleştirildiği bir rapor yayınlanmıştır. 12 bileşene ilişkin bulguların yer aldığı raporda bu bileşenler aşağıda yer alan tabloda gösterilmiştir (Çelik, 2013, s16).

Tablo 4: Küresel Rekabetçilik Endeksi Göstergeleri

Küresel Rekabetçilik Endeksi		
Temel Gereksinimler ✓ Kurumlar ✓ Altyapı ✓ Makroekonomik Ortam ✓ Sağlık ve Temel Eğitim	**Etkinlik Artırıcılar** ✓ Yükseköğretim ve İşbaşında Eğitim ✓ Mal Piyasası Etkinliği ✓ İşgücü Piyasası Etkinliği ✓ Finansal Piyasaların Gelişmişliği ✓ Teknolojik Hazırlık ✓ Piyasa Büyüklüğü	**Yenilik ve Gelişmişlik Faktörleri** ✓ İş Gelişmişliği ✓ Yenilik
Faktör Odaklı Ekonomiler	Etkinlik Odaklı Ekonomiler	Yenilik Odaklı Ekonomiler

Kaynak: Çelik, 2013, s.17.

Bu tabloda yer alan, ‘Küresel Rekabet Endeksleri’ için belirtilen 12 (gösterge/etkinlik) bileşen, kendi içerisinde sınıflanarak, ‘Faktör’, ‘Etkinlik’ ve ‘Yenilik’ odaklı ekonomilerin sahip olduğu dinamikler ortaya koymuştur. Faktör Odaklı Ekonomilerde şirketler fiyata ve temel ürünlere dayalı olarak rekabet etmektedir, düşük verimlilik düzeyleri ve düşük ücretlere sahiptirler. İkinci aşama olarak adlandırılan, Etkinlik Odaklı Ekonomiler ise etkinlik artırıcı etkenler yukarıda ki tabloda da sıralanan, yükseköğretim ve hizmet içi eğitim, teknolojiden yararlanma yetenekleri vd. unsurlar sayesinde etkinlik artışı gerçekleştirmektedirler ve daha etkin üretim süreçleri geliştirme ve ürün kalitesi artırmaya yönelik politika izlemektedirler. Yenilik Odaklı Ekonomikler, rekabet edilebilirlik düzeyleri en yüksek olan, yeni ürünler ile pazarda yer alan, yüksek ücret seviyelerine sahip ekonomilerdir. Bu ekonomiler, küresel rekabet ortamının belirleyicisi olma özellikleri ile yalnızca pazara yönelik bir ürün değil, ayrıca hizmet ve süreç açısından da rekabeti belirleyen etkendirler. Türkiye 2013-2014 yılı küresel rekabetçilik endeksi sıralamasında 148 ülke içerisinde, 44. sıradadır. Ancak Türkiye, Avrupa Komisyonu tarafından değerlendirilen ve yayınlanan, 2013 Yenilikçilik Birliği Skor tablosuna göre, Yenilikçilik performansı açısından AB ortalamasının altında ve iddiası olmayan ülkeler sıralaması içerisindedir. Bu anlamda yenilikçiliğin öneminin

giderek yalnızca şirketlerin özelinde değil, bütün olarak ülkenin çıkarlarını da içererek uluslararası rekabet edebilirlik açısından değerinin arttığı, ülkelerin çeşitli sıralamalarda yenilikçilik potansiyellerinin ölçümlendiği ve yenilikçiliğin etkili bir faktör olduğu kabul edilmiş bir gerçektir. Bu gerçekliği göz önünde bulundurarak, toplumsal gelişimin ve ilerlemenin mekanizmaları olan üniversitelerde yenilikçilik açısından çok daha fazla çalışma içerisinde olmak gerekmektedir (Çelik, 2013, ss.17-18).

TÜBİTAK tarafından Vizyon 2023 hedefleri doğrultusunda, "Ulusal Bilim ve Teknoloji Politikaları 2003-2023 Strateji Belgesi " ulusal bilim politikalarının gelişim hedefleri, yenilik stratejisi oluşturma ve eksiklikleri giderme amacı ile yenilik yeteneğini geliştirme çabası için hazırlanmıştır. Bu belgede, üniversiteler ile diğer kurumlar arası işbirliği çalışmalarının artırılarak, Ar-Ge çalışmalarının fazlalaşması gerekliliği, yenilik oluşturma kapasitelerinin yaygınlaşarak çoğalması gerektiği gibi bir takım hedefler için işbirliği vurgusu ortaya konmuştur. Ekonomik ve toplumsal bir fayda için "bilgiye dayalı bir ekonomi" kurma hedefi doğrultusunda, Ulusal Yenilik Sisteminin güncellenerek tekrar oluşturulması gerekliliğine değinilmiştir. Tüm bu hedefler ve yapılması gerekli olarak ayrıntılı bir şekilde çıkarılan çalışmalar, üniversiteler başta olmak üzere, birçok kamu ve özel kesimden temsilcilerin katılımı ve çalışmaları sonucunda belirlenmiştir. Bu anlamda uluslararası rekabet ortamında ve çeşitli endekslerde Türkiye'nin var olan konumunu yukarı çıkarmak için yapılan ve 2003-2023 Ulusal Bilim ve Teknoloji Politikaları Stratejisi Belgesinde de yer alan en önemli vurgu 'Yenilikçilik' olmuştur (TÜBİTAK, 2004, ss. 29-42).

> "Türkiye'de yenilikçilik ve teknoloji konusundaki strateji belirleyici ve karar vericilerin, özellikle ülkedeki eğitimi ve eğitim sistemini en rekabetçi hale getirebilmek için gereksinimlerini geniş bir katılımla doğru şekilde belirleyerek, yenilikçilik ve rekabetçilik stratejilerinin ilk sırasına eğitimle ilgili stratejilerini yazmalarının, her geçen gün gelişmekte olan ülkemizin orta ve uzun vadeli hedeflerine ulaşmasına önemli katkı sağlayacağı mütalaa edilmektedir" (Çekiç ve Karakaş, 2014, s.259).

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE'DE YÜKSEKÖĞRETİM POLİTİKASI VE YÜKSEKÖĞRETİMDE YENİLİKÇİLİĞE NEDEN OLAN DİNAMİKLER

2.1. Türkiye'de 1980 Öncesi Yükseköğretim Politikası

Tüm Dünyada olduğu gibi ülkemizde de Yükseköğretim kurumları olan üniversiteler, toplum içerisinde dinamik bir yapı olarak varlığını kurulduğu tarihten itibaren korumuş bir kurumdur. Türkiye'de yükseköğretim, uluslararası etkenlerin yanında, ülkenin kendi iç dinamiklerinden kaynaklı demografik yapıda ki artış, sektörel beklentiler, toplum tarafından talepler ile arzın arttığı ve yatırım kapasitesinin de buna bağlı olarak artış beklediği ve son yıllarda bu artışın gerçekleştiği bir yapıdır (T.C. Yükseköğretim Kurulu, 2014, s.5). Yükseköğretim kurumları olarak üniversitelerin işlevi yalnızca toplumsal kalkınma için bilgi üretme, araştırma faaliyetlerinde bulunma, eğitim vb. görevlerden ibaret değildir. Aynı zamanda kültürel, sosyal, sanatsal etkinliklerin sağlanması, bulunduğu coğrafi bölgenin taleplerine uygun çözümler üretmesi ve bunun yanı sıra dünya ile bağını güçlü tutarak, uluslararası arenada varlığından söz ettirmesi yükseköğretim kurumlarından beklenen gerekliliktir (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği 'TOBB', 2012, s1). Türkiye'de Cumhuriyet tarihi ile birlikte, 31 Temmuz 1933 tarihinde Osmanlı'dan kalan bir kurum olan Darülfünun kapatılarak, 2252 sayılı 1 Haziran 1933'te yürürlüğe giren kanunun gerekliliği olarak, 1 Ağustos 1933 tarihinden itibaren İstanbul Üniversitesi kurulmuştur. Yine aynı yıl içerisinde 10 Haziran 1933 tarihinde, 2291 sayılı kanun ile Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü kurulmuştur (Günay ve Günay, 2011, s.2).

"Cumhuriyet döneminde Türk Yükseköğretim Sisteminde yapılan ilk köklü değişiklikler 1933 reformu ile gerçekleştirilmiştir. Daha sonra, 1946 ve 1973 yıllarında çıkarılan yasalarla reform çabaları sürdürülmüştür. Yükseköğretim sistemimizde ki en önemli değişiklikleri doğuran düzenleme 2547 sayılı yasa ile

1981 yılında yapılmıştır" (Baskan, 2001, s.24). 1933 yılında Cumhuriyet tarihimizin ilk üniversiteleri olan Ankara Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi faaliyetlerine Cumhuriyetin getirdiği değişimler ve yenilikler ile devam etmiştir. Bu yenilikler ve değişimler yalnızca isim değişikliği değil aynı zamanda yapıya ilişkinde bazı dinamiklerin değişmesini ve evrensel anlamda belirlenen standartlara uygun faaliyetler içerisinde bulunmasını ifade etmektedir. "Üniversitelerin ülkemizde evrensel anlamına uygun olarak yapılanması ve tarihlenmesi 1933 yılında başlar. Aynı yıllarda, Nazi Almanya'sından kaçan bilim adamlarının İstanbul'a gelmeleri, İstanbul Üniversitesi ve İstanbul Teknik Üniversitesinde görev almaları bu başlangıcı görkemli kılar" (Ertepınar, 2011, s.15).

1933 Cumhuriyet tarihi Türkiye Cumhuriyeti için bir kurum olarak üniversitenin başlangıcını bize ifade etmektedir. Üniversiteler için önemli reformların yapıldığı tarihlerden birisi de 1946'dır. 46 reformunun amacı üniversiteler arası ortak işbirliklerinin sağlanması, sorun çözümlerinde bu ortak yapıdan yararlanılarak sorunların çözülmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda (ÜAK) Üniversitelerarası Kurul, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olarak kurulmuştur (TOBB, 2012, s5).

1933 ve 1946 yılları sonrasında Üniversiteler için önemli değişikliklerin yapıldığı tarihlerden birisi de 1961'dir. 60 darbesi sonucu hazırlanan yeni anayasada üniversiteler ile ilgili maddeye yer verilmiş ve böylelikle üniversite Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına girmiştir. Türk siyasal hayatı içerisinde özgürlükçü bir anayasa olarak tarihte anılan 61 yasasının 120. Maddesinde yer bulan üniversite, özerklik konusunda oldukça iyi ve üniversiteler için yarar sağlayıcı olarak nitelendirebileceğimiz düzenlemeleri içermiştir. Örneğin; üniversite öğretim elemanları veya üniversite içerisinde ki bir organ bir yapı yalnızca kendi yapısı içerisinde bulunan organ tarafından görevlerinden uzaklaştırılabileceği, başka bir makam veya dış bir organ müdahalesinin olamayacağına yer verilmiştir. 71 muhtırası (darbesi) sonucunda Anayasa'da ki 120. Maddeye ilişkin bazı düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemeler biraz olsa dış müdahaleye ilişkin yetkiler veren düzenlemeler olmuştur. Üniversiteler Kanunu olarak tarihe geçen ve ilk kez Yükseköğretim Kurulu(YÖK)'na yer veren 1973 tarihli reform çabası, Türkiye'nin

üniversite tarihi içerisinde önemli bir yere işaret eder. 1973 tarihli düzenlemede, YÖK'e ilişkin madde Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir (Günay ve Günay, 2011, s.2).

Darbelerle dolu siyasi tarihe sahip Türkiye'de, toplumsal dinamikler içerisinde en belirgin ve aktif olarak yer alan üniversite kurumu, darbeye giden sorunların merkezi olarak görülmüş, iktidarlar tarafından bir tehdit unsuru olarak algılandığı için bir kontrol mekanizmasına ihtiyaç olduğu gerekliliği iddia edilmiştir. Bu iddia ve bu düşünceye sahip zihniyetin sonucunda, 6 Kasım 1982 tarihinde 2547 sayılı yasa ile üniversitelerin iç işlerine müdahale edip kontrol altında tutacak, üniversite özerkliğini bu noktada hiçe sayacak, sıkı merkeziyetçi bir anlayışa sahip olarak, gerekli yasal güçlerle donatılmış bir kurum olan YÖK yani Yükseköğretim Kurulu kurulmuştur (Ortaş, 2004, s6).

Türkiye'de kurulan üniversiteler yukarıda anlatılan yapısal ve hukuksal değişimlerin yanında sayısal değişim ve gelişim sürecini de geçirerek günümüzde ki şeklini almıştır. 1933 yılında İstanbul Üniversitesi'nin kurulması ile başlayan Türkiye'nin üniversite sayısı, 1946 yılında 3, 1957 yılında 7 üniversiteye yükselmiştir. 1971 yılı itibari ile 9 tane üniversitenin varlığı söz konusu iken, 1982 yılında bu sayı 27'ye yükselmiştir. 1984 yılında ilk özel üniversite olan İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi kurulmuştur. 1992 yılında toplam 53 üniversite ve 1992- 2003 yılları arasında kurulan yeni üniversiteler ile birlikte toplam sayı 2003 yılında 77 olmuştur. Yükseköğretim Kurumlarının açılması açısından önemli bir kaç tarihte 2006, 2007, 2008 yıllarıdır. 2006 yılında 16 yeni üniversite ile birlikte sayı 93, 2007 yılında 22 yeni üniversite ile birlikte 115 ve 2008 ile birlikte 15 yeni üniversitenin kurulması ile birlikte sayı 130 olmuştur. Burada dikkat etmek istediğim nokta, 1933-1992 yılları arasında toplam 53 üniversite kurulmuştur. Bununla beraber, 2006-2008 yıllarını kapsayan 3 yıllık dönemde de 53 üniversite kurulmuştur. Bu sayısal çıkarımdan ve yeni kurulan üniversitelerin sorunlarından hareketle, Cumhuriyet tarihinden sonra uzun bir süreçte sayısal gelişimin yaşandığı ve kurulan üniversitelerin köklü üniversiteler olarak etkinliğini düşündüğümüzde, 3 yılda aynı sayıda üniversitenin varlığı, yapıyı ve üniversitelerin kurulum süreçlerini sorgulamamız gerekliliğini ortaya koymaktadır. Günümüze doğru yaklaştığımızda,

2011 yılında 165 olan sayı, 2015 yılı Mayıs ayına geldiğimizde YÖK İstatistiklerinde ki verilere göre Türkiye'de ki üniversite sayısı 193 olmuştur.

Sayısal artışın, niteliksel artışı beraberinde getirip getirmediği tartışma konusu olsa bile, genel kanı ve bana göre de kabul gören kanı, her geçen yıl artan üniversite sayısı ile eğitimin ve üniversitenin varlığındaki amaç ve hedeflerinin niteliğinin düştüğüdür. "Eğitim sistemi devletlerin (bir zaman aralığındaki hükümetin) siyasal, sosyal ve kültürel tercihleri içinde şekillenir" (Ülker, 2014, s. 215). Üniversite yapısı tüm dünya da olduğu gibi ülkemizde de önemli bir yapı olarak görülmektedir. Bu önem toplumsal hayatın gelişimine ve sosyo-ekonomik beklenti düzeyine katkı sağlamasından dolayı tarihsel süreçte oluşmuştur. Günümüzde her il de bir üniversitenin kurulmasına ilişkin olarak gerçekleştirilen çalışmalar (yukarıda bahsedilen eğitim sistemini şekillendiren bir unsur olarak hükümet politikaları), 2006-2008 yıllarında 41 devlet ve ayrıca vakıf üniversiteleri ile birlikte toplam 53 üniversitesinin kurulması ile hedefine ulaşmıştır (Arap, 2010, s.2). Yükseköğretim Kurulu Mayıs 2015 verilerine göre, Türkiye'de şuan aktif olan, 109 devlet, 76 vakıf ve 8 vakıf meslek yüksekokulu olmak üzere 193 üniversite vardır. Ayrıntılı olarak, fakülte, yüksekokul, meslek yüksekokulu, enstitü, bölüm ve programlar ile diğer birim ve programlara ilişkin nicel veriler aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 5: Türlerine Göre Yükseköğretim Birimleri

Tür	Devlet	Vakıf	Vakıf Meslek Yüksek Okulu	Toplam
Üniversite	109	76	8	193
Fakülte	1091	445	0	1536
Yüksekokul	381	110	0	491
MYO	810	102	8	920
Enstitü	447	219	0	666
Arş. Uyg. Mrkz.	2098	491	4	2593
Bölüm	13534	2750	118	16402
Program	15478	9061	824	25363
A.B.D	21965	2267	0	24232
B.D	4380	743	0	5123
Yüksek Lisans Programı	9164	2088	0	11252
Doktora Programı	4513	424	0	4937
Sanatta Yeterlilik Programı	107	11	0	118

Kaynak: istatistik.yok.gov.tr, Türlerine Göre Birim Sayıları Raporu, (19.05.2015)

Günümüz Türkiye'sinde artık giderek artan vakıf üniversiteleri, açılan yeni programlar ve bölümler üniversiteler arası rekabetin birer göstergesi niteliğindedir. Türkiye'de Yükseköğretim Politikası başlığı altında ele aldığım Türkiye Cumhuriyeti tarihi içerisinde, üniversitelerin kuruluş gerekçeleri, hukuki düzenlemeleri, yıllar içerisinde ki sayısal artışı gibi konulara değindikten sonra, Türk Yükseköğretimine ilişkin süreci 80 öncesi döneme dek özetlenmiştir. 80 sonrası dönem ve günümüzde gerçekleşen son değişikliklerin beraberinde, özellikle Adalet ve Kalkınma Partisinin (AKP) iktidara gelmesinden bugüne geçen süreçte, değişen politikaları ve çalışmaları ikinci bir bölümde incelemenin, doğru gözlem yapabilmek adına önemli olduğunu düşünülmektedir. Bu noktada yıllara göre üniversiteler, isimleri, kurumun devlet veya vakıf olması gibi temel özelliklerinin yer aldığı Yükseköğretim Kurulu istatistiklerinden ulaşılan verilerin tablosuna yer vermenin daha sonra ki anlatılacak bölümlerde yer alan gelişim sürecini görmek açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Tablo 6: Türkiye'de ki Üniversiteler

Birim Adı	Kuruluş Yılı	Tür	İl
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	11.07.1992	Devlet	Bolu
Abdullah Gül Üniversitesi	21.07.2010	Devlet	Kayseri
Acıbadem Üniversitesi	18.05.2007	Vakıf	İstanbul
Adana Bilim Ve Teknoloji Üniversitesi	14.04.2011	Devlet	Adana
Adıyaman Üniversitesi	17.03.2006	Devlet	Adıyaman
Adnan Menderes Üniversitesi	11.07.1992	Devlet	Aydın
Afyon Kocatepe Üniversitesi	11.07.1992	Devlet	Afyon
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	29.05.2007	Devlet	Ağrı
Ahi Evran Üniversitesi	17.03.2006	Devlet	Kırşehir
Akdeniz Üniversitesi	20.07.1982	Devlet	Antalya
Aksaray Üniversitesi	17.03.2006	Devlet	Aksaray
Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi	23.04.2015	Devlet	Antalya
Alanya Hamdullah Emin Paşa Üniversitesi	03.03.2011	Vakıf	Antalya
Amasya Üniversitesi	17.03.2006	Devlet	Amasya
Anadolu Üniversitesi	30.11.1973	Devlet	Eskişehir
Anka Teknoloji Üniversitesi	18.06.2013	Vakıf	Ankara
Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi	31.01.2013	Devlet	Ankara
Ankara Üniversitesi	13.06.1946	Devlet	Ankara
Antalya Akev Üniversitesi	23.04.2015	Vakıf	Antalya
Ardahan Üniversitesi	22.05.2008	Devlet	Ardahan
Artvin Çoruh Üniversitesi	29.05.2007	Devlet	Artvin
Ataşehir Adıgüzel Meslek Yüksekokulu	08.09.2012	Vakıf Myo	İstanbul
Atatürk Üniversitesi	31.05.1957	Devlet	Erzurum
Atılım Üniversitesi	15.07.1997	Vakıf	Ankara
Avrasya Üniversitesi	10.12.2010	Vakıf	Trabzon
Avrupa Meslek Yüksekokulu	05.09.2009	Vakıf Myo	İstanbul
Bahçeşehir Üniversitesi	18.01.1998	Vakıf	İstanbul
Balıkesir Üniversitesi	11.07.1992	Devlet	Balıkesir
Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi	23.04.2015	Devlet	Balıkesir
Bartın Üniversitesi	22.05.2008	Devlet	Bartın
Başkent Üniversitesi	15.01.1994	Vakıf	Ankara
Batman Üniversitesi	29.05.2007	Devlet	Batman
Bayburt Üniversitesi	22.05.2008	Devlet	Bayburt
Beykent Üniversitesi	15.07.1997	Vakıf	İstanbul
Beykoz Lojistik Meslek Yüksekokulu	06.08.2008	Vakıf Myo	İstanbul
Bezm-İ Alem Vakıf Üniversitesi	24.04.2010	Vakıf	İstanbul
Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	29.05.2007	Devlet	Bilecik
Bingöl Üniversitesi	29.05.2007	Devlet	Bingöl
Biruni Üniversitesi	27.02.2014	Vakıf	İstanbul
Bitlis Eren Üniversitesi	29.05.2007	Devlet	Bitlis
Boğaziçi Üniversitesi	12.09.1971	Devlet	İstanbul
Bozok Üniversitesi	17.03.2006	Devlet	Yozgat
Bursa Orhangazi Üniversitesi	03.03.2011	Vakıf	Bursa
Bursa Teknik Üniversitesi	21.07.2010	Devlet	Bursa
Bülent Ecevit Üniversitesi	11.07.1992	Devlet	Zonguldak
Canik Başarı Üniversitesi	24.04.2010	Vakıf	Samsun
Celal Bayar Üniversitesi	11.07.1992	Devlet	Manisa

Birim Adı	Kuruluş Yılı	Tür	İl
Cumhuriyet Üniversitesi	09.02.1974	Devlet	Sivas
Çağ Üniversitesi	15.07.1997	Vakıf	İçel
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	11.07.1992	Devlet	Çanakkale
Çankaya Üniversitesi	15.07.1997	Vakıf	Ankara
Çankırı Karatekin Üniversitesi	29.05.2007	Devlet	Çankırı
Çukurova Üniversitesi	30.11.1973	Devlet	Adana
Dicle Üniversitesi	30.11.1973	Devlet	Diyarbakır
Doğuş Üniversitesi	15.07.1997	Vakıf	İstanbul
Dokuz Eylül Üniversitesi	20.07.1982	Devlet	İzmir
Dumlupınar Üniversitesi	11.07.1992	Devlet	Kütahya
Düzce Üniversitesi	17.03.2006	Devlet	Düzce
Ege Üniversitesi	01.01.1955	Devlet	İzmir
Erciyes Üniversitesi	18.11.1978	Devlet	Kayseri
Erzincan Üniversitesi	17.03.2006	Devlet	Erzincan
Erzurum Teknik Üniversitesi	21.07.2010	Devlet	Erzurum
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	18.08.1993	Devlet	Eskişehir
Faruk Saraç Tasarım Meslek Yüksekokulu	06.03.2010	Vakıf Myo	Bursa
Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi	24.04.2010	Vakıf	İstanbul
Fatih Üniversitesi	07.06.1996	Vakıf	İstanbul
Fırat Üniversitesi	11.04.1975	Devlet	Elazığ
Galatasaray Üniversitesi	06.06.1994	Devlet	İstanbul
Gazi Üniversitesi	20.07.1982	Devlet	Ankara
Gaziantep Üniversitesi	27.06.1987	Devlet	Gaziantep
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	11.07.1992	Devlet	Tokat
Gebze Teknik Üniversitesi	04.11.2014	Devlet	Kocaeli
Gedik Üniversitesi	03.03.2011	Vakıf	İstanbul
Gediz Üniversitesi	31.07.2008	Vakıf	İzmir
Giresun Üniversitesi	17.03.2006	Devlet	Giresun
Gümüşhane Üniversitesi	22.05.2008	Devlet	Gümüşhane
Hacettepe Üniversitesi	08.07.1967	Devlet	Ankara
Hakkari Üniversitesi	31.05.2008	Devlet	Hakkari
Haliç Üniversitesi	18.01.1998	Vakıf	İstanbul
Harran Üniversitesi	11.07.1992	Devlet	Şanlıurfa
Hasan Kalyoncu Üniversitesi	31.07.2008	Vakıf	Gaziantep
Hitit Üniversitesi	17.03.2006	Devlet	Çorum
Iğdır Üniversitesi	22.05.2008	Devlet	Iğdır
Işık Üniversitesi	07.06.1996	Vakıf	İstanbul
İbn Haldun Üniversitesi	23.04.2015	Vakıf	İstanbul
İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi	22.05.1985	Vakıf	Ankara
İnönü Üniversitesi	03.04.1975	Devlet	Malatya
İpek Üniversitesi	18.06.2011	Vakıf	Ankara
İskenderun Teknik Üniversitesi	23.04.2015	Devlet	Hatay
İstanbul Arel Üniversitesi	18.05.2007	Vakıf	İstanbul
İstanbul Aydın Üniversitesi	18.05.2007	Vakıf	İstanbul
İstanbul Bilgi Üniversitesi	07.06.1996	Vakıf	İstanbul
İstanbul Bilim Üniversitesi	28.03.2006	Vakıf	İstanbul
İstanbul Esenyurt Üniversitesi	18.06.2013	Vakıf	İstanbul
İstanbul Gelişim Üniversitesi	03.03.2011	Vakıf	İstanbul
İstanbul Kavram Meslek Yüksekokulu	12.07.2008	Vakıf Myo	İstanbul

Birim Adı	Kuruluş Yılı	Tür	İl
İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi	22.05.2008	Vakıf	İstanbul
İstanbul Kültür Üniversitesi	15.07.1997	Vakıf	İstanbul
İstanbul Medeniyet Üniversitesi	21.07.2010	Devlet	İstanbul
İstanbul Medipol Üniversitesi	07.07.2009	Vakıf	İstanbul
İstanbul Rumeli Üniversitesi	23.04.2015	Vakıf	İstanbul
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi	24.04.2010	Vakıf	İstanbul
İstanbul Şehir Üniversitesi	22.05.2008	Vakıf	İstanbul
İstanbul Şişli Meslek Yüksekokulu	18.05.2012	Vakıf Myo	İstanbul
İstanbul Teknik Üniversitesi	01.01.1944	Devlet	İstanbul
İstanbul Ticaret Üniversitesi	14.04.2001	Vakıf	İstanbul
İstanbul Üniversitesi	18.11.1933	Devlet	İstanbul
İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi	24.04.2010	Vakıf	İstanbul
İstinye Üniversitesi	23.04.2015	Vakıf	İstanbul
İzmir Ekonomi Üniversitesi	14.04.2001	Vakıf	İzmir
İzmir Katip Çelebi Üniversitesi	21.07.2010	Devlet	İzmir
İzmir Üniversitesi	18.05.2007	Vakıf	İzmir
İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü	11.07.1992	Devlet	İzmir
Kadir Has Üniversitesi	30.05.1997	Vakıf	İstanbul
Kafkas Üniversitesi	11.07.1992	Devlet	Kars
Kahramanmaraş Sütçü İmam	11.07.1992	Devlet	Kahramanmaraş
Kanuni Üniversitesi	18.06.2013	Vakıf	Adana
Kapadokya Meslek Yüksekokulu	16.09.2005	Vakıf Myo	Nevşehir
Karabük Üniversitesi	29.05.2007	Devlet	Karabük
Karadeniz Teknik Üniversitesi	20.05.1955	Devlet	Trabzon
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	29.05.2007	Devlet	Karaman
Kastamonu Üniversitesi	17.03.2006	Devlet	Kastamonu
Kırıkkale Üniversitesi	11.07.1992	Devlet	Kırıkkale
Kırklareli Üniversitesi	29.05.2007	Devlet	Kırklareli
Kilis 7 Aralık Üniversitesi	29.05.2007	Devlet	Kilis
Kocaeli Üniversitesi	11.07.1992	Devlet	Kocaeli
Koç Üniversitesi	07.03.1992	Vakıf	İstanbul
Konya Gıda Ve Tarım Üniversitesi	18.06.2013	Vakıf	Konya
Kto Karatay Üniversitesi	07.07.2009	Vakıf	Konya
Maltepe Üniversitesi	15.07.1997	Vakıf	İstanbul
Mardin Artuklu Üniversitesi	29.05.2007	Devlet	Mardin
Marmara Üniversitesi	20.07.1982	Devlet	İstanbul
Mef Üniversitesi	27.04.2012	Vakıf	İstanbul
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	17.03.2006	Devlet	Burdur
Melikşah Üniversitesi	31.07.2008	Vakıf	Kayseri
Mersin Üniversitesi	11.07.1992	Devlet	İçel
Mevlana Üniversitesi	07.07.2009	Vakıf	Konya
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi	20.07.1982	Devlet	İstanbul
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	11.07.1992	Devlet	Muğla
Murat Hüdavendigar Üniversitesi	31.05.2012	Vakıf	İstanbul
Mustafa Kemal Üniversitesi	11.07.1992	Devlet	Hatay
Muş Alparslan Üniversitesi	29.05.2007	Devlet	Muş
Namık Kemal Üniversitesi	17.03.2006	Devlet	Tekirdağ
Necmettin Erbakan Üniversitesi	21.07.2010	Devlet	Konya
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	29.05.2007	Devlet	Nevşehir

Birim Adı	Kuruluş Yılı	Tür	İl
Niğde Üniversitesi	11.07.1992	Devlet	Niğde
Nişantaşı Üniversitesi	17.09.2009	Vakıf	İstanbul
Nuh Naci Yazgan Üniversitesi	07.07.2009	Vakıf	Kayseri
Okan Üniversitesi	18.12.1999	Vakıf	İstanbul
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	11.04.1975	Devlet	Samsun
Ordu Üniversitesi	17.03.2006	Devlet	Ordu
Orta Doğu Teknik Üniversitesi	15.11.1956	Devlet	Ankara
Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	29.05.2007	Devlet	Osmaniye
Özyeğin Üniversitesi	18.05.2007	Vakıf	İstanbul
Pamukkale Üniversitesi	11.07.1992	Devlet	Denizli
Piri Reis Üniversitesi	30.01.2008	Vakıf	İstanbul
Plato Meslek Yüksekokulu	01.01.2009	Vakıf Myo	İstanbul
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	17.03.2006	Devlet	Rize
Sabancı Üniversitesi	07.06.1996	Vakıf	İstanbul
Sağlık Bilimleri Üniversitesi	15.04.2015	Devlet	İstanbul
Sakarya Üniversitesi	11.07.1992	Devlet	Sakarya
Sanko Üniversitesi	18.06.2013	Vakıf	Gaziantep
Selahaddin Eyyubi Üniversitesi	16.02.2013	Vakıf	Diyarbakır
Selçuk Üniversitesi	11.04.1975	Devlet	Konya
Siirt Üniversitesi	29.05.2007	Devlet	Siirt
Sinop Üniversitesi	29.05.2007	Devlet	Sinop
Süleyman Demirel Üniversitesi	11.07.1992	Devlet	Isparta
Süleyman Şah Üniversitesi	24.04.2010	Vakıf	İstanbul
Şırnak Üniversitesi	22.05.2008	Devlet	Şırnak
Şifa Üniversitesi	10.12.2010	Vakıf	İzmir
Ted Üniversitesi	07.07.2009	Vakıf	Ankara
Tobb Ekonomi Ve Teknoloji Üniversitesi	01.07.2003	Vakıf	Ankara
Toros Üniversitesi	07.07.2009	Vakıf	İçel
Trakya Üniversitesi	20.07.1982	Devlet	Edirne
Tunceli Üniversitesi	22.05.2008	Devlet	Tunceli
Turgut Özal Üniversitesi	07.07.2009	Vakıf	Ankara
Türk Hava Kurumu Üniversitesi	03.03.2011	Vakıf	Ankara
Türk-Alman Üniversitesi	07.11.2010	Devlet	İstanbul
Türkiye Uluslararası İslam, Bilim Ve Teknoloji Üniversitesi	23.04.2015	Devlet	İstanbul
Ufuk Üniversitesi	18.12.1999	Vakıf	Ankara
Uludağ Üniversitesi	11.04.1975	Devlet	Bursa
Uluslararası Antalya Üniversitesi	21.07.2010	Vakıf	Antalya
Uşak Üniversitesi	17.03.2006	Devlet	Uşak
Üsküdar Üniversitesi	03.03.2011	Vakıf	İstanbul
Yalova Üniversitesi	22.05.2008	Devlet	Yalova
Yaşar Üniversitesi	14.04.2001	Vakıf	İzmir
Yeditepe Üniversitesi	07.06.1996	Vakıf	İstanbul
Yeni Yüzyıl Üniversitesi	28.02.2009	Vakıf	İstanbul
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	21.07.2010	Devlet	Ankara
Yıldız Teknik Üniversitesi	20.07.1982	Devlet	İstanbul
Yüksek İhtisas Üniversitesi	02.08.2013	Vakıf	Ankara
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	20.07.1982	Devlet	Van
Zirve Üniversitesi	28.02.2009	Vakıf	Gaziantep

Kaynak: istatistik.yok.gov.tr, Üniversiteler Hakkında Genel Bilgiler, (19.05.2015)

Türkiye’de ki yükseköğretim politikasının değişimine şahit olmak için yukarıda yer alan, üniversiteler, kuruluş yılları ve türlerine ilişkin verilere göz gezdirmek bize birçok çıkarsamada bulunmamızı sağlamaktadır. Özellikle AKP hükümeti ile artan üniversite açma politikası, her ilde bir üniversite söylemi gerçekleşmiş, vakıf üniversitelerinin kurulması kolaylaşmış ve yıllar içerisinde Mayıs 2015’e geldiğimizde tablo yukarıda ki halini almıştır. Peki, üniversite açmak Yükseköğretim açısından başlı başına gelişim için bir unsur, bir ölçüm şekli midir? Bunu sorgulamanın gerekliliği ile bu bölümün son kısmında ayrıntılı olarak bu noktaya değinilmiş ve bu soruya yanıt aranmaya çalışılmıştır.

Türkiye’de yükseköğretime ilişkin sorunlar yalnızca artan üniversite sayıları, artan işsiz mezun sayıları, artan verimsiz eğitim uygulamaları ile yalnızca bulunduğumuz dönemle sınırlı değildir. Türkiye gündeminde tarihin her döneminde sıralanan kronikleşmiş sorunlardan birisi Üniversite sorunu olmuştur. Üniversiteye giriş sisteminde ki ilk adım (seçme sisteminde ki adaletsizlikler, öğrencilerin hayattan koparak sınavlara hazırlanmak için dershanelere gitmeleri, sosyal hayatta yapacakları sanat, spor vb. aktivitelerden bu süreçte uzaklaşmaları) sorunların dışında, ülkemizde bir kurum olarak üniversitenin sahip olduğu sorunlar mevcuttur. Üniversite – iş dünyası arasında ki ilişki, kamu hizmeti üretim süreçleri, siyasi yapının baskısından uzak bir akademik yapı, toplumun öğretim üyelerinden ve bir kurum olarak üniversitelerden beklentilerinin yükselmesi, saygınlık, fiziki alt yapı, standartların olmayışı ve verimliliğin uzun sürede elde edilememesi şeklinde bu sorunları sıralamak mümkündür (Tekeli, 2003, s.40). Bu sorunlar ile başa çıkabilmek adına son dönemde özellikle standartlaşma konusunda adımlar atılmak ile birlikte, şeklen uyuma dikkat eden yaklaşımlar bu sürecinde verimsiz olarak gerçekleşmesi gerçeğini ortaya çıkarmaktadır.

2.2. 1980 Sonrası Dönemde Türkiye'de Yükseköğretim Politikası

1981 öncesi farklı tip ve modelde faaliyetlerini gerçekleştiren yükseköğretim kurumları 4 Kasım 1981 tarihinde kabul edilen 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun yürürlüğe girmesiyle birlikte, YÖK altında toplanmışlardır. Bu kanun ile birlikte eğitim enstitüleri fakültelere, akademiler üniversitelere dönüştürülmüş, konservatuarlar ile meslek yüksekokulları üniversitelerin birer unsuru olarak toplanmıştır (TOBB, 2012, s6 ve YÖK, 2007, s44). 1980 yılında yaşanan darbenin etkileri bu kanunun oluşturulmasına yansımış olan çok önemli bir etken olarak karşımıza çıkmıştır. Özellikle yükseköğretim kurumlarında, bölücülük ve teröre ilişkin faaliyetlerin organize edildiği, öğrencilerin ve birçok akademisyenin darbe sürecinde göz altına alınmaları, bu kurumları kontrol altında tutma ihtiyacı algısını ortaya çıkarmıştır.

İlk YÖK başkanı olan, İhsan Doğramacı, 'Türkiye'de ve Dünyada Yükseköğretim Yönetimi' kitabında 1981 yılında kabul edilen Yükseköğretim Kanunu ve YÖK'e getirilme sürecini anlatmıştır. Doğramacı, kanun hazırlanması görevini kabul ederek ve Paris'ten dönerek, Prof. Dr. Kemal Karhan ile çalışmalara başladığını, kanunun ana hedefinin bir yükseköğretim kurulu oluşturma gerekliliği olduğunu ve bir takım ilkeler çerçevesinde oluşturulduğundan bahsetmiştir. Bu Kanun hazırlanırken heyet ile birlikte özellikle batı ülkelerindeki uygulanan sistemler ve sistemleri uygulanır kılan mevzuat hükümleri incelenerek ve örnek alınarak hazırlanmış bir kanun söz konusudur. Ve kanunun yürürlüğe girmesinden 45 gün sonra YÖK başkanlığı görevini kabul ettiğini ifade etmiştir (Doğramacı, 2007,ss.23-24). Yükseköğretim Kurulunun oluşması ile birlikte halk arasında "mektupla öğretim" diye bilinen eğitim yöntemi, 1982-83 döneminde kaldırılarak, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi üzerinden faaliyetler devam etmiştir (YÖK, 1991, s.9 ve Doğramacı 2007, s.25).

2547 sayılı Kanun ile Yükseköğretimdeki yeni düzenlemelerin başlıca hedefleri şu şekilde özetlenmiştir:

> "1. Yükseköğretim çağındaki gençlere daha çok öğrenim imkanı sağlamak amacı ile yükseköğretim kurumlarının sayısını artırmak, bunları yurt sathına yaymak ve

büyük ihtiyaç duyulan ara insan gücünü yetiştirmek üzere meslek yüksekokullarına önem vermek,

2. Yüksek nitelikte ve yeter sayıda öğretim elemanı yetiştirmek için tedbirler almak,

3. Eğitimin kalitesini yükseltmek, araştırmaları sayı ve nitelik yönünden geliştirmek için gerekli çalışmaları yapmak" (YÖK, 1991, s.1).

1981 sonrası gerek Yükseköğretim Kurulunun kurulması, gerek ilgili kanun ve Anayasa'da bununla ilgili yapılan düzenlemeler sonrasında 2547 sayılı Kanun ile birlikte önemli yapısal değişiklikler sistem üzerine entegre olmuştur. "Yapısal değişikliği oluşturan gelişme, kar amacı gütmeyen vakıflara özel yükseköğretim kurumları kurma olanağı sağlamasıdır" (Erguvan, 2010:26 'dan aktaran TOBB, 2012, s.6). Türkiye'de ilk defa vakıf üniversitesi olan İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi 1985 yılında kurulmuştur. Vakıf üniversitesi sayılarında ki artık 1990 ve özellikle 95 sonrasında artarak günümüze dek devam etmiştir. Timur, 95 yılındaki süreci şöyle dile getirmiştir; "1995 yılında YÖK yönetimine gelen yeni bir ekip Türk üniversitelerini yükselen burjuvazinin ihtiyaçlarına uydurma ve birçok özel üniversiteyle büyüyen Türk üniversite sistemine ABD modelini egemen kılma misyonuyla yüklenmiş görünüyor" (Timur, 2000, s.351). Bu misyon günümüzde varlığını sürdürmekle birlikte daha ziyade Avrupa'da uygulanan modellerin AB süreci gerekliliği ile, günümüze entegre edildiğini söylemek yanlış olmayacaktır.

Türkiye'de Yükseköğretim Politikası ana başlığı altında yer alan Yükseköğretim Kurulu İstatistik sayfasından edinilen, üniversiteler hakkında genel bilgilerin yer aldığı tabloya baktığımızda, yıllara göre devlet ve vakıf üniversiteleri arasında ki dağılım ciddi oranda değişme göstermiştir. 1990 yılında genel içerisinde %3 oranında Vakıf %97 oranında devlet üniversitesi var iken, 2000 yılında %27 oranında vakıf, %73 oranında devlet üniversitesi, 2010 yılında %35 oranında vakıf, %65 oranında devlet üniversitesi varlığını sürdürmüştür. 2015 yılı mayıs ayına geldiğimizde ise, üniversitelerimizin %44'i vakıf, %56'sı devlet üniversitesidir.

1980 öncesinde var olan dağınık yükseköğretim kurumlarını tek bir çatı altında toplamak ve kuruluş hedeflerinde yer alan hedefleri gerçekleştirmek adına YÖK'ün varlığı; Türkiye'de ki Üniversiteler ile Yükseköğretim Politikası açısından olumlu olarak görünse bile, kurumun günümüzde özellikle üniversitenin, bilimin özerkliğine

olan negatif etkisi ve birçok olumsuz yaptırımları, kurumu gereksiz bir yapı olarak algılanmasını sağlamaktadır.

2.3. Günümüz Türkiye'sinde Yükseköğretim Politikası ve Sayılarla Türkiye'de Yükseköğretim

Üniversiteleri doğuşu ve geçirdiği dönüşümün anlatıldığı bölümde de aktarıldığı üzere günümüze dek 3 tip ya da kuşak üniversite modelinden bahsedilir. Birinci, ikinci ve üçüncü kuşak üniversiteler, bulundukları yapı ve faaliyet şekilleri ile birbirinden farklı özellikler göstermeleri açısından ayrışmıştır. "Belirtildiği gibi üniversiteler uzun geçmişi içinde üç temel aşamadan geçmiştir. Başlangıçta 'eğitim' yönü ağır basan üniversiteler, sanayi toplumunun gerekleri içinde 'araştırmacı' üniversite misyonu yüklenmiştir. Bugünkü süreçte ise üçüncü misyon olarak üniversiteler, ekonomik ve sosyal kalkınmaya doğrudan katkı sağlamayı benimsemişlerdir" (Sakınç ve Aybarç Bursalıoğlu, 2012, s.93). 1970'lerde başlayan ve 1990'lı yıllara gelindiğinde giderek etkisini gösteren küreselleşme birçok alanda köklü değişikliklere neden olduğu gibi yükseköğretim alanında da değişimi ve dönüşümü zorunlu kılmıştır (TOBB, 2012, s.23). Tüm dünyada var olan üniversitenin gelişim ve dönüşüm sürecinde Türkiye'de bu dönüşümü takip etmesi yönü ile üniversitelerin varlığı ve işlevleri konusunda hükümetler değişikliklere gitmişlerdir. Bu doğrultuda artık hem üniversite-sanayi işbirliklerinin geliştirilmesi artmış, hem de üniversiteler mali konularda kendi düzenledikleri çeşitli eğitim ve ürün geliştirme yönleriyle artık yalnızca eğitim-öğretim, araştırma, sosyal kalkınmaya doğrudan katkı sağlama yönlerinin yanında, varlıklarını ve konumlarını daha çok ortaya koymak için maddi kazanç sağlayarak, yenilikçi uygulamalar gerçekleştiren kurumlar olmuşlardır.

Darbelerle dolu Türk siyasi hayatı içerisinde en dinamik unsur olan üniversiteler, darbelerden etkilenen, darbelerle şekillenen, tarihsel süreç içerisinde doğal bir gelişim değişim sürecinde değil, -aynı zamanda kendi iç dinamikleri ile de değil- müdahalelerle şekillenen kurumlar olagelmişlerdir (Özsoy, 2004, s.303). Günümüzde 1980 sonrasından itibaren gelen anlayış ile birlikte yükseköğretim sistemi

değişmiştir. “Türk Yükseköğretim sistemi, odağında Yükseköğretim Kurulu’nun (YÖK) yer aldığı bir yönetim modeli ile idare edilmektedir. Model içerisinde sahip olduğu ağırlık nedeniyle, bu yönetim modelinin ‘YÖK Modeli’ olarak adlandırılması mümkündür” (Yavuz, 2012, s.2). YÖK modeline ilişkin olarak yapılan değerlendirmeleri özetleyen Yavuz, yapılan bir takım analizlerin ortaklaştığı yönlerine değinerek YÖK modeli ile ilgili bir takım çıkarımları sıralamıştır.

“Buna göre;

- ✓ Mevcut yükseköğretim sisteminin yönetimi, merkeziyetçi ve bürokratik bir yapıya sahiptir.
- ✓ Merkeziyetçi ve bürokratik yapının ortaya çıkış sebebi, YÖK’ün üniversitelerin günlük işleyişine kadar müdahale etmesine imkan veren geniş yetkilere sahip olmasıdır.
- ✓ Merkeziyetçi ve bürokratik yapı, Hantal bir yönetime yol açmaktadır.
- ✓ Hantal bir yönetim ise, yükseköğretim sisteminin çağın gelişmelerine aynı hızla adapte olamaması sonucunu doğurmaktadır” (Yavuz, 2012, s.3).

Uluslararası arenada var olan yeni akımlar, ülkenin uyguladığı politikalar, yukarıda belirttiğim üniversitenin iç dinamiğinden kaynaklı mali durum vb. konular, yükseköğretimin gelişmesi ve değişmesini bir zorunluluk haline getirmiştir. Değişimi etkileyen temel nedenler TOBB tarafından yayınlanan, ‘Türkiye Yükseköğretim Meclisi Sektör Raporu 2011’de özetlenmiştir.

“1. Yükseköğretime Girişte Gözlenen Artış,

2. Küreselleşme ve Uluslararası Entegrasyon,

3. Bilgi Toplumu,

4. Yeni Teknolojiler,

5. Kamusal Finansmanda Azalma,

6. Yeni Kamu Yönetimi Anlayışı” (TOBB, 2012, s24).

“Yükseköğretime olan taleple dünya genelinde ortaya çıkan artış üniversitelerde yığınlaşmaya yol açarak, yükseköğretimin yönetim ve yapılandırılmasında köklü bir reform ve dönüşüm gereksinimi yaratmıştır” (Trow, 2000’den aktaran TOBB, 2012,s.25). 2000’li yılara gelindiğinde değişime neden olan etkenlerden dolayı ve artık sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçişin gerçekleştiği bir dönemde yükseköğretime ilişkin yeni söylemler ve yeni faaliyet adımları ortaya çıkmıştır. Yaşam boyu öğrenme, kitlesel eğitim, yeniden eğitim, elit eğitim, sürekli eğitim, yerinde eğitim, programlar arası esnek eğitim, akreditasyon gibi ortaya çıkan, çok boyutlu yeni anahtar kavramlar ve faaliyet alanlarındandır (Gürüz, 1992’den aktaran Ataünal, 1994, s112 ve Nohutçu, 2006, s.55’den aktaran TOBB, 2012, s25).

Üniversitelerin değişimi ve faaliyetlerindeki dönüşüme neden olan en büyük etkenlerden birisi yukarıda belirtildiği gibi mali konular yani finans konusudur. Kamu kaynakları azalan üniversiteler, mali açıdan gerekli düzeyde paraya ulaşabilmek için sertifika programları, araştırma projeleri, danışmanlık hizmetleri, sürekli eğitim merkezlerinde verilen eğitimler, sanayi-kamu-üniversite işbirliği çerçevesinde düzenlenen faaliyetlerin tamamından kendine kaynak çıkarmaya çalışan kurumlar haline gelmişlerdir. “Söz konusu faaliyetler üniversite bünyesinde döner sermaye işletmesi üzerinden doğrudan örgütlenebildiği gibi, üniversite vakıfları ya da üniversite dernekleri gibi kuruluşlar ya da danışmanlık firmaları -özel firmalar- ile işbirliği içerisinde de bulunarak dolaylı yoldan örgütlenebilmektedir” (Varçın ve Ergün, 2002, s.2). Üniversiteler bünyesinde kurulan Sürekli Eğitim Merkezleri, Araştırma Laboratuvarları bu tarz faaliyetleri gerçekleştiren ve bunun karşılığında bilime ve topluma yaptığı katkı yanında, üniversitenin mali yönüne de katkı sağlayan birimlerdendir. Bunun yanı sıra özel hukuk hükümleri ile oluşturan daha büyük yapıların varlığı da günümüz dünyası ve Türkiye’si için söz edebileceğimiz yapıları doğurmuştur. “Üniversitelerin çevresinde oluşturulan özel hukuk hükümlerine tabi kuruluşların arasında son yıllarda teknoparklarda katılmıştır. Bu oluşumların, üniversitelerin araştırma ve teknoloji geliştirmeye katkısını artırmak bakımından stratejik bir önemi bulunmaktadır” (YÖK, 2007, s.50).

Aksaray Üniversitesi eski Rektörü, Prof. Dr. Mustafa Acar, Üniversitelerde 'Yeniden Yapılanmanın Aciliyeti ve Yeni Üniversitelerin Sorunları' başlıklı yazısında üniversitelerin sorunlarını şu şekilde sıralamıştır;

- ✓ "Aşırı Merkeziyetçi, Tek tipçi, İdeolojik Kontrolcü YÖK Yasası,
- ✓ Öğretim Üyelerinin Cazip Olmayan Maddi Durumu,
- ✓ Kalitesizleri Ayıklayacak, Verimliliği Ödüllendirecek Bir Sistem İhtiyacı,
- ✓ Düşünce, İfade ve Araştırma Özgürlüğü,
- ✓ Rektör Atamalarının Seçime Bağlanmış Olması,
- ✓ Yetki ve Sorumluluk Dengesizliği,
- ✓ Nitelikli Eleman Sorunu,
- ✓ Fiziksel Altyapı Sorunu,
- ✓ Finansman İmkanlarının Yetersizliği Sorunu,
- ✓ Uluslararası Standartlara Uyum ve Dışa Açılma Sorunu,
- ✓ Kurumsallaşma Sorunu" (Acar, 2012, ss.22-27).

YÖK tarafından 2007 yılında yayımlanan Türkiye'nin Yükseköğretim Stratejisi belgesinde sorun alanları sıralanmıştır. Bunlar; yükseköğretim talebinin, arza oranla yüksek olması, eğitim kalitesi ve güvencesinin bir standart ve ölçümünün olmayışı- bu noktada Bologna sürecinin getirileri iyileşme açısından önemlidir-, bilim ve teknoloji açısından gerekli donanım ve araçların örneğin mükemmeliyet merkezlerinin az olması ve hatta kurulmuş olmaması, yükseköğretimin finansmanı konusunda ki sıkıntıların olması, nicelik ve nitelik açısından öğretim üyesi sayısı açığı, doktoralı insan gücü üretiminde yaşanan güçlükler, üniversitelerin yönetim kültürlerinden kaynaklı sorunlar, toplumsal baskılar, etik, liyakat, gibi dinamiklerden kaynaklı sorunlar, dil sorunu, fırsat eşitliğinin olmayışı olarak sıralanmaktadır (YÖK, 2007, ss.131-134). Bu sorunların yanı sıra TOBB tarafından hazırlanan Yükseköğretim Meclisi Sektör raporunda; "üniversiteye giriş, çeşitlilik, kalite ve öğretim, özerklik ve hesap verilebilirlik" gibi sorunlarda yükseköğretim sistemini kısıtlayan sorunlar olarak sıralanmıştır (TOBB, 2012, s.26). Bu sorunlar birçok akademisyen, yazar, kurum veya kişilerce de kabul edilen, hatta siyasi partilerin birbirlerini eleştirirken kullanmaktan çekinmedikleri sorunlar olarak varlığını

sürdürmektedir. Ancak AB süreci ve Bologna süreci gibi Türkiye açısından önemli olan süreçlerin varlığı ve bu süreçler içerisinde gerçekleşen düzenlemeler, yukarıda sıralanan sorunlara çözümler bulmak adına önemli adımları içermektedir.

Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de var olan teknoloji olanakları, geleneksel üniversite yapısı ve eğitim anlayışında farklılıklara yol açmaktadır. Kampüs, derslik ve zaman kısıdında gerçekleşen eğitim-öğretim yapısından, hareketli, zamandan mekandan bağımsız, esnek, çok misyonlu, uygulamalı öğretimin ağır bastığı, çok uluslu ve müşteri odaklı üniversite anlayışı günümüze hakim olmaktadır. Değişime neden olan bir diğer etken olarak yeni kamu yönetimi anlayışının yansımalarından söz etmek doğru olacaktır. Kesik kurallara dayalı, hantal ve bürokratik zorluklarla dolu, kapalı bir yapıdan oluşan geleneksel kamu yönetimi, değişim sürecinde sabit kalamayarak dönüşüme ayak uydurmuştur. Bu noktada artık, etkin kaynak kullanımının olduğu, şeffaflık ve açıklık ilkeleri çerçevesinde işlemlerini yürüten, hesap verilebilir bir yeni kamu yönetimi anlayışı ile birlikte gelen yeni yapı yükseköğretim yapısının da yeniden şekillendirilmesinde etkili olan bir unsurdur (TOBB, 2012, ss.25-26).

Gelişen dünya düzenine ayak uydurmaya çalışan ülkemizde, özellikle yükseköğretim önemli bir noktaya gelmiştir. Önceleri, üniversite mezunu olmak çok önemli ve iş bulma konusunda büyük bir unsur iken artık bu unsur başlı başına yetersizdir denilebilir. Artan yükseköğrenim talebine paralel olarak, artan mezun sayıları, artan işsiz üniversite mezunu sayıları ülkemiz için önemli bir sorunu teşkil etmektedir. AKP tarafından uygulanan hükümet politikaları, her ilde bir üniversite söylemleri gerçekleşmiş olmakla birlikte, nitelikli eğitimi gerçekleştirecek, fiziki donanım ve akademik personel sayısı yetersizliği oldukça açık ve tüm toplum tarafından bilinen bir gerçekliktir.

2004-2005 eğitim-öğretim yılında YÖK'ün 2007 yılında yayımladığı 'Türkiye'nin Yükseköğretim Stratejisi' yayınında, ÖSYM'den alınan veriler ile oluşturduğu tablo ile YÖK'ün istatistiklerinden ulaştığım 2014-2015 eğitim öğretim yılında ki öğretim elemanları sayıları karşılaştırılmıştır. Açılan yeni üniversiteler, açılan yeni fakülte ve bölümler, artan öğrenci sayıları, katlanarak devam ederken aynı oranda öğretim elemanı artışı beklenmektedir. Ancak bu mantıklı beklenti ne

yazık ki gerçekleşmemiş öğretim elemanlarında ciddi oranda artış olsa bile, öğrenci başına düşen öğretim elemanı sayıları arasında ki fark oldukça açılmıştır. Üniversitelerin yapılarında ki sorunların oluşmasının en büyük nedenlerinden olduğunu düşündüğüm, yetersiz öğretim elemanı ile birlikte, nitelikten uzak kalite anlayışından uzak bir yükseköğretim yapısı oluşmuştur. Geçen on yıllık süre zarfından açılan üniversiteler 2003 yılı sonunda 77 iken şuan, 193 üniversitenin varlığından söz etmekteyiz. Bu noktada bu yıllarda var olan öğretim elemanı sayılarını karşılaştırmak ve sayısal veriler ile ileri sürdüğüm bu yapının doğruluğunu test etmek adına oldukça önemli ve kanıt niteliğindedir.

Tablo 7: 10 Yıllık Dönemde Akademisyen Sayılarındaki Değişim

	2004-2005 Verileri	**2014-2015 Verileri**
Profesör	11.220	20.879
Doçent	5229	14.140
Yardımcı Doçent	14.219	33.323
Araştırma Görevlisi	28.261	45.399
Diğer Öğretim Elemanları	20.626	35.162
Toplam	79.555	148.903

Kaynak: YÖK, 2007, s.94 ve YÖK İstatistikleri (19.05.2015)

Yukarıda verdiğim öğretim elemanı sayılarına ilişkin karşılaştırma, ‘Türkiye’nin Yükseköğretim Stratejisi’ olarak YÖK tarafından hazırlanan ve 2007 yılında yayımlanan kaynak ile, YÖK istatistik sayfasında ki verilerden elde edilen bilgilere göre hazırlanmıştır. YÖK istatistikleri üzerinden elde ederek düzenlediğim, Türkiye’de ki öğretim elemanlarının, Devlet, Vakıf ve Vakıf Meslek Yüksekokullarına göre dağılımları ile unvan kademelerine göre dağılımı 2014-2015 yılı verileri ile aşağıda verilmiştir.

Tablo 8: Öğretim Elemanlarının Unvanlarına ve Üniversite Türlerine Göre Dağılımı

	Prof.	Doç.	Yrd. Doç.	Öğr. Gör.	Okutman	Uzman	Araş. Gör.	Çevirici	E.Ö.PL.	Toplam
Devlet Üniversiteleri	17823	12341	27048	16431	7338	3590	42262	20	19	126872
Önlisans	152	257	1805	10428	540	382	235	0	0	13799
Lisans	17430	11944	24999	5933	6787	3140	37895	19	19	108166
Enstitüler	241	140	242	67	2	66	4130	1	0	4889
Araştırma Merkezleri	0	0	2	3	9	2	2	0	0	18
Vakıf Üniversiteleri	3046	1796	6255	4200	2871	172	3137	2	2	21481
Önlisans	114	93	666	2386	51	7	8	0	0	3325
Lisans	2921	1697	5570	1802	2802	159	3119	2	2	18074
Enstitüler	10	6	18	9	10	3	10	0	0	66
Araştırma Merkezleri	1	0	1	3	8	3	0	0	0	16
Vakıf MYO	10	3	20	487	30	0	0	0	0	550
Genel Toplam	20879	14140	33323	21118	10239	3762	45399	22	21	148903
Önlisans	276	353	2491	13301	621	389	243	0	0	17674
Lisans	20351	13641	30569	7735	9589	3299	41014	21	21	126240
Enstitüler	251	146	260	76	12	69	4140	1	0	4955
Araştırma Merkezleri	1	0	3	6	17	5	2	0	0	34

Kaynak: YÖK İstatistikleri (19.05.2015)

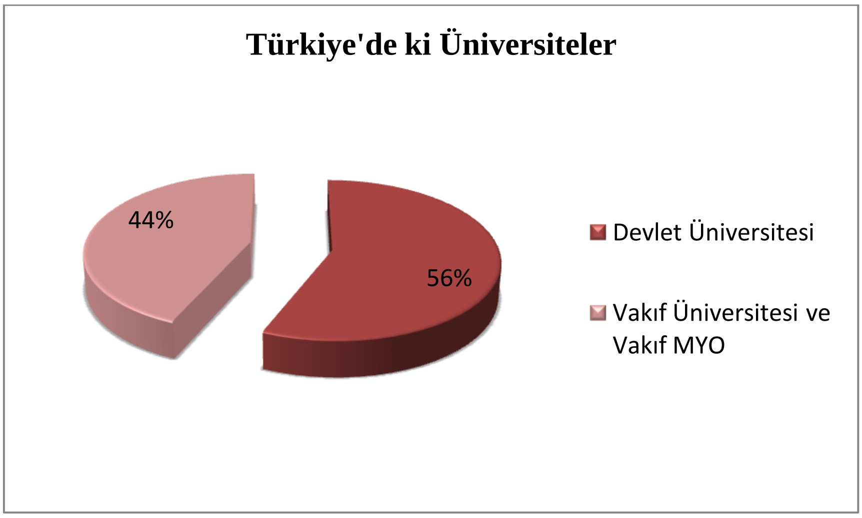
Öğretim Elemanlarına ilişkin veriler yıllar içerisinde ki artışı göstermekle birlikte genel durum içerisinde yorum yapmamız gereken bazı önemli verileri de bizlere sunmaktadır. Örneğin günümüz Türkiye'sinde bulunan 193 üniversitenin 109 üniversitesi devlet, 84 üniversite ise vakıf üniversitesidir. Genel durum içerisinde belirtilen yüzdelik orana baktığımızda, üniversitelerimizin %44'i vakıf, %56'sı devlet üniversitesidir. Devlet ve vakıf üniversiteleri arasında ki öğretim elemanı dağılımına baktığımızda öğrenci sayısına ve bölüm sayısına da paralel olarak, öğretim elemanı sayıları arasında ki yüzdelik oran üniversite sayılarında ki yüzdelik orana göre farklıdır. Vakıf Üniversitelerinde toplam 22.031 öğretim elemanı var iken, devlet üniversitelerinde sayı 126.872'dir. Yüzdelik olarak baktığımızda, toplam öğretim elemanlarının %15'i vakıf üniversitelerinde, %85'i ise devlet üniversitelerinde görev yapmaktadır. Devlet, vakıf ve vakıf meslek yüksekokullarına göre öğrencilerin, önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora seviyelerine göre dağılımı ve sayıları YÖK istatistik verilerinden alınıp düzenlenerek aşağıda verilmiştir.

Tablo 9: Öğrencilerin Kayıtlı Olduğu Program Türüne ve Üniversite Türlerine göre Dağılımı

	Devlet	**Vakıf**	**Vakıf MYO**	**Toplam**
Önlisans	**1914704**	**85895**	**13163**	**2013762**
Örgün Öğretim	538262	63014	9688	610964
İkinci Öğretim	261124	21693	2250	285067
Uzaktan Öğretim	23167	1188	1225	25580
Açıköğretim	1092151			1092151
Lisans	**3352682**	**276118**		**3628800**
Örgün Öğretim	1198514	275353		1473867
İkinci Öğretim	423822	3		423825
Uzaktan Öğretim	19433	762		20195
Açıköğretim	1710913			1710913
Yüksek Lisans	**277055**	**65046**		**342101**
Örgün Öğretim	239176	60085		299261
İkinci Öğretim	28841	492		29333
Uzaktan Öğretim	9038	4469		13507
Doktora (Örgün Öğretim)	**70852**	**7371**		**78223**
Genel Toplam	**5615293**	**434430**	**13163**	**6062886**

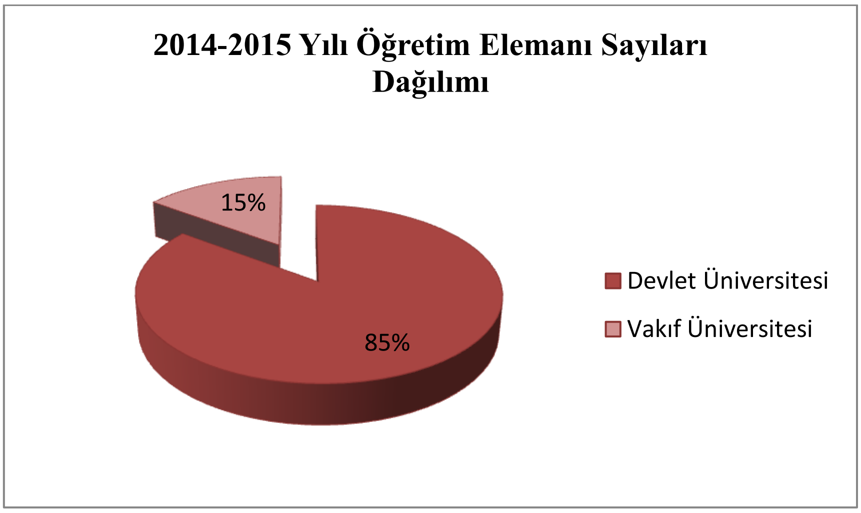
2014-2015 yılı verilerine baktığımızda görmekteyiz ki toplam 6.062.886 öğrenci yükseköğretim kurumlarında eğitim almaktadır. Bunlardan 2.803.064 kişisi açıköğretim sistemine kayıtlı öğrencilerdir. Geriye Kalan 3.259.822 öğrencinin, 447.593 tanesi vakıf üniversitelerinde, 2.812.229 öğrenci ise devlet üniversitelerinde öğrenim hayatlarına devam etmektedir. Türkiye'de ki üniversitelerin, vakıf-devlet olarak dağılımı, öğretim elemanlarının ve öğrenci sayılarının vakıf devlet üniversitesi oranları aşağıda yer alan grafiklerde gösterilmiştir.

Grafik 1: Türkiye'de ki Üniversitelerin Devlet Vakıf Üniversitelerine Göre Dağılımı

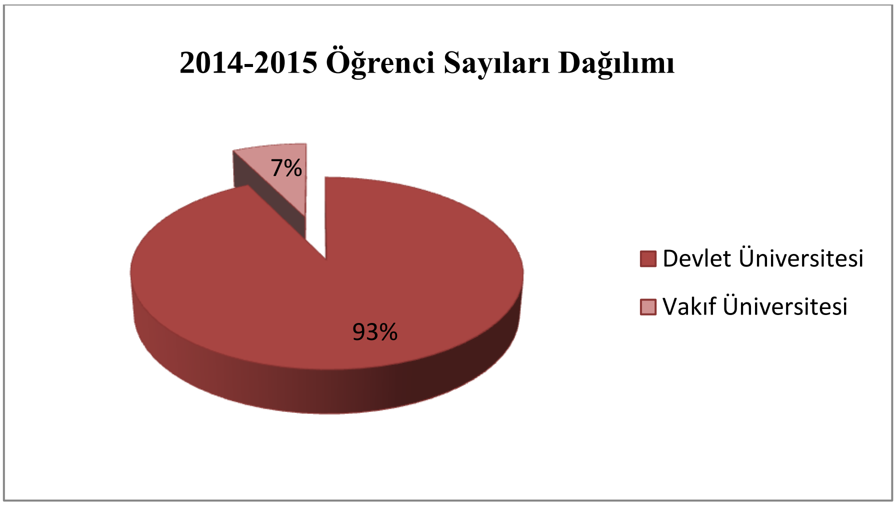
Türkiye'de yer alan 193 üniversitenin 109'u devlet, 84'ü vakıf üniversiteleri ve vakıf meslek yüksekokullarıdır. Türkiye genelinde ki orana baktığımızda grafikte gördüğümüz gibi ülkemizde ki üniversitelerin %56'sı devlet, %44'ü vakıf üniversitesidir.

Grafik 2: 2014-2015 Yılı Öğretim Elemanlarının Devlet Vakıf Üniversitelerine Göre Dağılımı

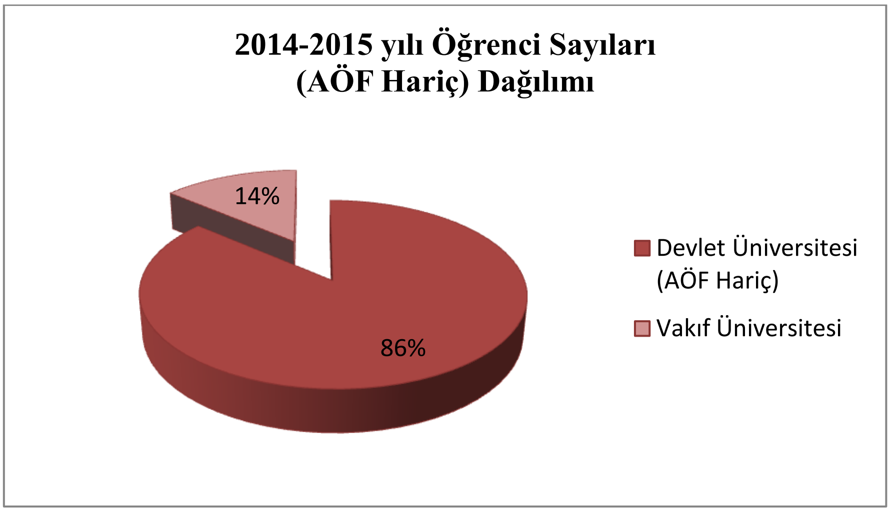
2014-2015 yılı istatistik verilerinden derlenen bilgiler sonucu ulaşılan rakamlara baktığımızda, ülkemizde toplam 148.903 öğretim elemanı vardır. Bunların 126.872'si devlet üniversitelerinde, 22.031'i vakıf üniversitelerinde çalışmaktadır. Oranlarına baktığımızda Türkiye genelinde ki öğretim elemanlarının %15'i vakıf, %85'i devlet üniversitelerinde çalışmaktadır.

Grafik 3: 2014-2015 Dönemi Üniversiteye Kayıtlı Öğrencilerin Devlet Vakıf Üniversitelerine Göre Dağılım

YÖK istatistik verilerinden edilen bulgular neticesinde 2014-2015 yılı öğrenci sayılarına baktığımızda, açıköğretim fakültesine kayıtlı olan öğrenciler dahil toplam 6.062.886 öğrenci vardır. Bu öğrencilerin 5.615.293'ü devlet, 447.593'ü vakıf üniversitelerinde okumaktadır. Öğrencilerin devlet vakıf üniversitelerine göre toplam içerisinde ki dağılım oranlarına baktığımızda %7si vakıf üniversitelerinde, %93'ü devlet üniversitesinde okuduğunu görmekteyiz.

Grafik 4: 2014-2015 Dönemi Üniversiteye Kayıtlı Öğrencilerin Devlet Vakıf Üniversitelerine Göre Dağılımı (AÖF Öğrencileri Hariç)

Aynı verilerden hareket ile açıköğretim fakültesi dışında kayıtlı olan öğrencilerin sayılarına baktığımızda, 2.812.229 öğrenci devlet üniversitesinde, 447.593 öğrenci vakıf üniversitesinde eğitim almaktadır. Bu öğrenci sayılarının oranlarına baktığımızda ise, üniversitelere göre öğretim elemanlarının dağılımında karşımıza çıkan orana çok yakın bir oran ile karşılaşmaktayız. %14'lük kesim vakıf üniversitelerinde eğitim alırken, %85'lik öğrenci dilimi devlet üniversitesinde ki programlara kayıtlıdır.

Yükseköğretim politikalarının iyileştirilmesine yönelik olarak, birçok eleştiri ve yapılandırılmasına ilişkin öneri çalışmaları devam etmektedir. Bu noktada özetle ilgili kanun hükümlerinin yeniden düzenlenmesi gerektiği, YÖK'ün yapısının değişiminin Türk Yükseköğretimi için zorunluluk teşkil ettiği, uluslararası gelişmeler takip edilerek ülkenin iç dinamiklerinden kaynaklı etkenler ile politikalar oluşturulması gerektiği, özerkliğin dikkat edilmesi gereken en önemli şey olduğu vurgulanmaktadır. Bu noktada, Anayasamızda Madde 130'da Yükseköğretim kurumlarına ilişkin olarak verilen bilgileri okumak ve atılacak adımları öncelikle Anayasa üzerinden bir değişiklik ile sağlamak adına önemlidir. Bu madde aşağıda yer almaktadır.

“E. Yükseköğretim kurumları ve üst kuruluşları

1. Yükseköğretim kurumları

Madde 130 – Çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile; ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversiteler Devlet tarafından kanunla kurulur.

Kanunda gösterilen usul ve esaslara göre, kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile vakıflar tarafından, Devletin gözetim ve denetimine tabi yükseköğretim kurumları kurulabilir.

Kanun, üniversitelerin ülke sathına dengeli bir biçimde yayılmasını gözetir. Üniversiteler ile öğretim üyeleri ve yardımcıları serbestçe her türlü bilimsel araştırma ve yayında bulunabilirler. Ancak, bu yetki, Devletin varlığı ve bağımsızlığı ve milletin ve ülkenin bütünlüğü ve bölünmezliği aleyhinde faaliyette bulunma serbestliği vermez.

Üniversiteler ve bunlara bağlı birimler, Devletin gözetimi ve denetimi altında olup, güvenlik hizmetleri Devletçe sağlanır.

Kanunun belirlediği usul ve esaslara göre; rektörler Cumhurbaşkanınca, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca seçilir ve atanır.

Üniversite yönetim ve denetim organları ile öğretim elemanları; Yükseköğretim Kurulunun veya üniversitelerin yetkili organlarının dışında kalan makamlarca her ne suretle olursa olsun görevlerinden uzaklaştırılamazlar.

Üniversitelerin hazırladığı bütçeler; Yükseköğretim Kurulunca tetkik ve onaylandıktan sonra Milli Eğitim Bakanlığına sunulur ve merkezi yönetim bütçesinin bağlı olduğu esaslara uygun olarak işleme tabi tutularak yürürlüğe konulur ve denetlenir.(1) (1) 29/10/2005 tarihli ve 5428 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle bu fıkrada yer alan “genel ve katma bütçelerin” ibaresi “merkezi yönetim bütçesinin” şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Yükseköğretim kurumlarının kuruluş ve organları ile işleyişleri ve bunların seçimleri, görev, yetki ve sorumlulukları üniversiteler üzerinde Devletin gözetim ve denetim hakkını kullanma usulleri, öğretim elemanlarının görevleri, unvanları, atama, yükselme ve emeklilikleri, öğretimn elemanı yetiştirme, üniversitelerin ve öğretim elemanlarının kamu kuruluşları ve diğer kurumlar ile ilişkileri, öğretimn düzeyleri ve süreleri, yükseköğretime giriş, devam ve alınacak harçlar, Devletin yapacağı yardımlar ile ilgili ilkeler, disiplinn ve ceza işleri, mali işler, özlük hakları, öğretim elemanlarının uyacakları koşullar, üniversitelerarası ihtiyaçlara göre öğretim elemanlarının görevlendirilmesi, öğrenimin ve öğretimin hürriyet ve teminat içinde ve çağdaş bilim ve teknoloji gereklerine göre yürütülmesi, Yükseköğretim

kuruluna ve üniversitelere Devletin sağladığı mali kaynakların kullanılması kanunla düzenlenir.

Vakıflar tarafından kurulan yükseköğretim kurumları, mali ve idari konuları dışındaki akademik çalışmaları, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden, Devlet eliyle kurulan yükseköğretim kurumları için Anayasada belirtilen hükümlere tabidir.

2. Yükseköğretim üst kuruluşları

Madde 131 – Yükseköğretim kurumlarının öğretimini planlamak, düzenlemek, yönetmek, denetlemek, yükseköğretim kurumlarındaki eğitim - öğretim ve bilimsel araştırma faaliyetlerini yönlendirmek bu kurumların kanunda belirtilen amaç ve ilkeler doğrultusunda kurulmasını, geliştirilmesini ve üniversitelere tahsis edilen kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamak ve öğretim elemanlarının yetiştirilmesi için planlama yapmak maksadı ile Yükseköğretim Kurulu kurulur.

(Değişik ikinci fıkra: 7/5/2004-5170/8 md.) Yükseköğretim Kurulu, üniversiteler ve Bakanlar Kurulunca seçilen ve sayıları, nitelikleri, seçilme usulleri kanunla belirlenen adaylar arasından rektörlük ve öğretim üyeliğinde başarılı hizmet yapmış profesörlere öncelik vermek sureti ile Cumhurbaşkanınca atanan üyeler ve Cumhurbaşkanınca doğrudan doğruya seçilen üyelerden kurulur.

Kurulun teşkilatı, görev, yetki, sorumluluğu ve çalışma esasları kanunla düzenlenir" (T.C. Anayasası, mevzuat.gov.tr, ss.162-163).

2.4. Türk Yükseköğretiminde Yenilikçi Uygulamalara Neden Olan Dinamikler

Dünyanın ve Türkiye'nin de yaşamakta olduğu sanayi toplumu sonrası bilgi toplumu süreci, küreselleşme ve getirileri, değişen yönetim(yönetişim) ve demokrasi anlayışı, zaman içerisinde eğitim sistemleri içerisinde gerçekleştirilmesi gereken niteliksel ve niceliksel alanların artmasına neden olmuştur (Tekeli, 2003, s.9). Üniversitenin dönüşümü kısmında da anlatılan ve üçüncü kuşak dönemi yaşadığımız yükseköğretim sistemimizde, birçok dinamik dönüşüme etki etmekte, yeni olarak nitelendirilebilecek ve yenilikçiliği oluşturacak uygulamaları ortaya çıkarmaktadır.

Özellikle küreselleşmenin getirileri ile birlikte ulus-devleti oluşturan değerler sorgulanmış, soğuk savaş döneminin sona ermesi ile birlikte de ideolojiler arası düşmanlıklar anlamını yitirmiştir. Yirminci asır ile birlikte hemen hemen bütün ulusların eğitim sistemlerinde, coğrafi konumdan kaynaklı farklılıklar, din ve milliyet

farkları olumsuz tavırların sergilenmesine sebebiyet vermiş, bu noktada düşman ve birbirinden farklı uluslar algısı yıkılarak, birlik ve bütünlük içerisinde ortak hareket ve ortak değerler önemli noktaya gelmiştir (Ceylan, 2009, s.116). Burada dikkat edilmesi gereken, birlik ve bütünlüğe etki eden noktalardan birisi, üniversitenin doğuşu ve dönüşümü bölümünde anlatılan süreç ile ilgilidir. Birinci ve ikinci kuşak üniversitelerin sahip oldukları içe dönük yapı, önce Latince sonrasında ikinci kuşak üniversiteler ile birlikte, ulusların kendi dillerinde ve kendi sınırları içerisinde faaliyetlerini gerçekleştirdiği üniversite yapılarına neden olmuştur. Küreselleşmenin de etkisi ile üçüncü kuşak üniversitelerin oluşumu ve getirileri; dil konusunda, faaliyet alanları, hedefleri, yöntemleri ve diğer birçok konuda yaşadığımız üniversite dönüşümünü genel olarak anlamlandırmamızı sağlamıştır. Son dönemde bu noktada özellikle Avrupa'da yükseköğretim alanında yapılan çalışmalar, Bologna süreci bu birlik ve bütünlüğün artmasına ilişkin verilebilecek en güzel örnektir.

Türk yükseköğretim sistemi dünyada ki gelişmelere paralel olarak değişmiş, üniversite algısı ve işlevleri yeniden oluşmuş, yeni hukuki düzenlemelere gidilmiş ve dünyada ki dönüşüme ayak uydurmak noktasında atılması gereken adımlar, bilinçli veya bilinçli olmadan atılmıştır. Bu adımlar yeterli olmamak ile birlikte Yükseköğretim sistemlerine ilişkin olarak var olan dinamikler, Türk yükseköğretim sistemine de entegre olmaya başlamıştır. Ortaş, 'Üniversite Özerkliği Nedir?' isimli çalışmasında değişimin gerekliliği ile ilgili olarak kısa ama çok net bir cümle paylaşmıştır. "Gelişmeyen değişemez, değişmeyen dünyaya ayak uyduramaz" (Ortaş, 2004, s.5). Bu tek cümlelik tespit, değişimin dünyaya ayak uydurmak için bir zorunluluk olduğunu, gelişmek içinde değişmenin gerektiğini bizlere açıklamıştır.

Türkiye'de yükseköğretimde değişmenin ve gelişmenin olabilmesi için bir takım dinamikler mevcuttur. En başta ulus-devletin küreselleşme karşısında varlığını sürdürememesi, sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçiş süreci tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de dönüşüme doğrudan etki eden unsurlardır. Türkiye için baktığımızda ayrıca, AB uyum sürecinde yapılan çalışmalar ve atılan adımlar, Bologna ve Yaşam Boyu Öğrenme süreçlerinin getirileri de yenilikçiliğin oluşmasında etkisi olan diğer unsurlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca üniversitelerin dönüşümü ve üçüncü kuşak üniversitelerin varlıklarına ilişkin

belirleyici etkenlerden olan Üniversite-Sanayi ve Üniversite-Kamu Kurumları arasındaki işbirlikleri süreçleri de dönüşüme etki eden unsurlar arasındadır. Gelişen ve değişen dünya düzenine paralel olarak üniversite mezunu olmanın yanında üniversitelerin yeni misyonlarına eklenen, girişimci ve lider yetiştirme anlayışı çerçevesinde karşılaştığımız, literatürde son zamanlarda konu ile ilgili çok fazla çalışmalar arasında yer alan Girişimcilik dinamiği de dönüşümü ve gelişimi etkileyen unsurlar içerisinde yer almaktadır. Türkiye'de yükseköğretimde gelişimi, değişimi ve rekabeti sağlayan ve ölçümleyen unsurlar genel olarak bu dinamikler ile gelen unsurlardır. Bu dinamikler dışında da dönüşüm ve yenilikçilik için belirleyici bir değişken olma özelliği gösteren, yapıların kendi iş kıvrımları ve beklentilerinden kaynaklı farklı dinamikler de vardır.

> "Üniversitelerin rekabet gücünü belirleyen ana dinamik eğitimli insan gücüdür. Küreselleşmenin duvarları yıkıp yerküreyi düzleştirdiği günümüz dünyasında ülkeler birbiriyle entegre olmakta, iktisadi, ticari, kültürel, sportif vb. her alanda rekabet giderek kızışmaktadır. AR-GE, inovasyon, yaratıcılık, yenilikçilik günümüzün rekabetçi ortamının öne çıkardığı kavramlardır. Bu konularda öne çıkabilmenin, refahı artırıp yaygınlaştırabilmenin, uluslararası alanda saygın bir ülke olabilmenin ön şartı, nitelikli insan gücüne, yaratıcı beyinlere, kaşif ve mucitlere sahip olabilmektir. Üniversiteler nitelikli işgücü yetiştiren ve insan kaynaklarının kalitesini iyileştiren; teknoloji ve bilgi üreten anahtar kurumlardır" (Acar, 2012, s. 21).

İkinci bölüm olan Türkiye'de Yükseköğretim Politikası kısımda yer alan, üniversitelerin niteliklerine ilişkin sorgulamanın yapıldığı, günümüzde ki Türkiye'de yükseköğretim politikasına ilişkin veriler ve değerlendirmelerinden gelen bilgilere uzaklaştığımızda; Acar tarafından bahsedilen teknoloji ve bilgi üretmenin yanında, nitelikli iş gücü ve insan kaynağı yetiştiren kurumlar olarak üniversitelerin niceliksel artışının gelişimi sağlamadığı hatta negatif olarak etkilediği bir gerçektir.

- ✓ İnovasyon ve gelişim için gerekli olan çeşitli insan kaynaklarının hem niceliksel hem niteliksel olarak artırılması,
- ✓ Beceri ve yeteneklerin geliştirilmesi için çalışmaların yapılması,

- ✓ Yenilikçi yaklaşım veya uygulamalara sahip olan kişi ya da kurumların motive edilmesi,
- ✓ Fikirlerin, yeteneklerin ortaya çıkabilmesi için insanların denemeye teşvik edilmesi ve fikir ayrılıkları ile başarısız denemeler sonucu motivasyonun düşmesine izin verilmemesi,
- ✓ Yenilikçi müfredatlar ile uygulama ve fikir geliştirebilecek derslere zaman ayrılması,
- ✓ Piyasa, dünya ihtiyaçları ve müşteri beklentileri araştırılarak araştırma sonuçları doğrultusunda çalışmaların yapılması,
- ✓ Bütüncül performans ölçütlerinin oluşturulması bir gerekliliktir (Taş, 2012, s168).

Bu gereklilikleri sağlayabilmek, değişimi gerçekleştirip, yenilikleri görebilmek ve yeniliklere uyum sağlayabilmek için örgütsel yapıların düzenlenmesi gereklidir. Üniversiteler hem ülke bazında bu süreç içerisinde ana yönlendirici kurumların en başında gelmektedir, hem de kendi yapılarına ilişkin değişiklikler yapabilme özerkliğine sahip olan kurumlar olma gerekliliği bu gereklilik ile tekrar gündeme gelmektedir. Bunun için öncelikle üniversitelerin özerk bir yapıya kavuşmaları şarttır. Üniversitelerin yapılarını, müfredatlarını değiştirmesi, gerekli fiziki donanımları, teknolojik olanakları kullanması ve yenilemesi gerekmektedir. Ayrıca idari ve akademik personeli ile öğrenciler arasında var olan etkileşimi ve bilgi üretim süreci için gerekli olan mekanizmaların güçlendirilmesi, işbirliklerine konu olan paydaşları ile değişim sürecini kontrol altında tutması ve süreçlerin tamamını yönetmesi beklenmektedir (Paksoy, Sosyal ve Özçalıcı, 2009, ss101-102).

Türk yükseköğretiminde yenilikçi uygulamalara neden olan yukarıda başlıkları ile ifade edilen dinamikler bu bölüm içerisinde kısa kısa değerlendirilmiş ve etkilerine ilişkin tespitlere yer verilmiştir. “Eğitim, bir gelecek tasarımıdır. Gelecek, geçmişte bir olgu olarak, siyasal, ekonomik ve kültürel gelişmelere göre planlanan ve süreçte de bunlardan etkilenen zamandır” (Çınar, 2009, s.22). Bu zaman dilimi içerisinde var olan dinamikleri bilmek ve dinamiklere uygun olarak hareket etmek zamanı ülkelerin kendi lehine kullanmaları açasından oldukça önemli bir unsurdur. Bu noktada geçmişte olduğumuzu hatırlayarak, gelecek planlaması

yaparken zamanın gereklerine uygun olarak eğitim planlaması yapmak, küreselleşmenin, sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçişin, AB sürecinin ve Bologna sürecinin, Üniversite-Sanayi ve Üniversite-Kamu Kurumları arasındaki işbirliklerinin, tüm dünyada etkili olan, girişimcilik, ve yenilikçilik olgularının getirilerini iyi anlamak, kendi iç dinamiklerimize uygun olarak iyi anlamlandırmak, bu anlamlara uygun doğru adımlar atmak ve sürece hakim olarak doğru anlatmak oldukça önemlidir.

2.4.1. Küreselleşme ve Türk Yükseköğretim Sisteminin Değişimine Etkileri

Küreselleşme tüm etkisi ile birçok alanda değişimi zorunlu bırakmıştır. Bu alanlardan bir tanesi da yükseköğretim sistemi yani eğitime ilişkindir. Küreselleşme ile birlikte tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de global faktörler özellikle İktisadi ve İdari Bilimler alanında başta olmak üzere bir çok alanda üniversitelerin kendilerine yeni bir rota, vizyon belirlemek zorunda bırakmıştır. Her alanda var olan rekabet olgusu, yükseköğretim alanında da etkisini göstermiştir (Yelkikalan ve Pazarcı, 2005, s.1). Küreselleşme süreci dünyanın içerisinde bulunduğu değişim sürecinin parçalarından birisidir. Küreselleşmenin etkilerinin fazla olması, onun toplumların sahip olduğu her alan ile ilgili olan ilişkisinden kaynaklanmaktadır. Küreselleşme, tıpkı üniversitelerin dönüşümünde olduğu gibi, tüm getirileri, etki ettiği alanları, birimlerin, yapıların faaliyet alanlarındaki değişime neden olan yanları ile zamanı geldiğinde kendisini yeni bir akımın baskısı altında bulacak ve etkinliği giderek zayıflayacaktır.

Küreselleşme konusunda yazılmış ve farklı perspektifler ile ele alınmış bir çok yazı mevcuttur. Bunlar içerisinde küreselleşmenin ne olduğuna ilişkin yapılan tanımlar birçok noktada ortak olmak ile birlikte, literatürde yer alan bazı yazılarda yazarlar konuyu çok farklı bir bakış açısı ile ela almıştır. Küreselleşme iyi mi, kötü mü demek yerine, onu tüm dinamikleri ile anlayıp, hayata etki eden faktörler üzerinde atılacak adımlarda bu bilgileri kullanmak en doğrusudur. Çünkü küreselleşme bazı yazarlara göre olması gereken, bazı yazarlara göre olmaması

gereken bir özellik veya yapıya sahip değildir. Küreselleşme süreci vardır ve bu artık dünya üzerindeki değişimi sağlayan dinamiklerinden bir tanesidir. “Küreselleşme; gruplar, ülkeler, bölgeler arasında ekonomik, teknolojik, siyasal ve kültürel ilişkilerin artması, karşılıklı olarak daha fazla etkileşim, sınır tanımaz gelişmelerle milli sınırların zayıflatılması ve bunlara bağlı olarak küresel toplum ve vatandaşlık bilinci geliştiren süreçler, kabuller ve yaptırımlara dair geniş içerikli bir kavramdır” (Karabağ, 2006: 151’den aktaran, Çınar, 2009, s.14). Küreselleşme birçok alanda var olan ve birçok alan içerisinde kendine özgü etkileri ile tanımlanan bir kavram olmak ile birlikte, genellikle küreselleşmenin ekonomik etkileri üzerinde durulmaktadır. Bu kavramı oluşturan ana unsurlar, işgücü, yönetim, sermaye ve sürekli olarak değişim gösteren bilgidir (Riggs, 2004’den aktaran, Yelkikalan ve Pazarcı, 2005, ss.1-3).

Küreselleşme, yükseköğretim kurumlarının yapılarını, eğitim yöntemlerini ve kanallarını etkilemiş ve üniversitelerin varlık nedenlerine ilişkin tüm dünyada yapılan sorgulama, Türkiye’de de yapılarak üniversitelerin dönüşümüne ve değişimine neden olmuştur. “Küreselleşme hayat ile ilgili her alanı ve kurumu etkilemiştir. Bu kurumlardan birisi de eğitim ve buna bağlı olarak da üniversitelerdir. Çünkü üniversiteler, modernizm ile birlikte ulus devletin en önemli araçlarından biri olarak görülmüştür ve buna uygun olarak görevini yerine getirmiştir” (Yılmaz ve Horzum, 2005, s.104). Bu noktada küreselleşen dünya içerisinde, yükseköğretim kurumları olan üniversitelerde artık uluslara özgü bir etkinlik olmaktan çıkarak küresel bir aktör haline gelmiştir (YÖK, 2007, s.15).

Eğitimin küreselleşmesi, genellikle yöntem, süreç ve yönetimde uluslararası arenada iyi örneklerin uygulamalarına adapte olunması olarak algılanmaktadır. Ancak bu süreç, küreselleşmenin etkilerini sadece olumlu olarak alarak gelişim için atılacak bir adım demek değildir. Eğitim, küreselleşmenin getirilerine adapte olmasının yanında, küreselleşme ile birlikte gelen olumsuzlukları da aşmak için kullanılacak en etkin araçtır. Toplumların, kurumların ve bireylerin tüm etkenleri ile bu süreçten en etkin ve verimli sonuçlar alması, eğitim kurumları olarak üniversitelerin sahip olduğu yetkinlik düzeyine bağlıdır (Akçay, 2003:4’den aktaran Genç ve Eryaman, 2008, s.99). Yükseköğretim kurumları bu noktada küresel ölçekte kabul görmüş normları gözeterek bir eğitim süreci oluşturmalıdır, çünkü bu o

yükseköğretim kurumunun bulunduğu ülkenin uluslararası arenada bulunduğu yeri etkileyen önemli bir unsurdur. Ancak yükseköğretim kurumları bunu yaparken yerelde sahip olduğu ihtiyaçlarını unutmadan, global düşünüp yerelde ki gereklilik ve zenginlikleri de kullanarak bu süreci yönetmelidir. Bunun için atacağı her adım ve yapacağı her eylemde, uluslararası dinamikler, ulusal, bölgesel ve yerel dinamikler ile işbirliği içinde olarak, gelişim yapısına etki eden tüm faktörleri göz önünde bulundurmalıdır (Yelkikalan ve Pazarcı, 2005, s.3).

"Küreselleşme sürecinin üniversitelerin gelişimini etkilemesi, bilginin yeri ve anlamının değişimi ve bilgi üretim süreçlerinin farklılaşması ile de ilişkilidir. Bilgi, günümüzde üretim sürecinde yardımcı bir faktör olmaktan çıkmış bilgi üretiminin kendisi bir endüstri haline gelmiştir" (Yılmaz ve Horzum, 2005, s.105). Yükseköğretimde rekabetin artması, küreselleşme ile artık daha çok AR-GE yapan kurumlar haline gelen üniversitelerin kaynak arayışları, girişimci niteliğine dönüşmelerine neden olmuştur (Sakınç ve Bursalıoğlu, 2012, s.92). Bu noktada üniversitenin dönüşümüne ilişkin bölüme tekrardan atıf yaparak, küreselleşmenin bu dönüşüme olan etkisini doğrulamak yerinde olacaktır. Artık üniversiteler eğitim yanında araştırma yapan, bilgi kullanımını sağlayarak değer yaratan, girişimcilerin yetişmesine katkı sağlayan ve faaliyetlerinde ki gerçekleştirdiği adımlar ile kendisi bir girişimci özelliği taşıyan kurumlar haline gelmiştir.

Küreselleşmenin yanında yaşanılan çağda iletişim teknolojilerinin de yaygınlaşarak artması, eğitim modellerini ve eğitim yönetimini değiştirmesine neden olmuştur. Küreselleşmenin aynı zamanda kuvvetlenmesine neden olan bu bilgi iletişim teknolojileri, internet üzerinden eğitim, uzaktan eğitim, web-tabanlı öğrenme, e-öğrenme, online öğrenme gibi yeni eğitim modellerini sunmuştur. Bilgi iletişim teknolojileri artık bu noktalarda yapılan yatırımlar, istihdam edilen insanlar ve genel olarak eğitim yönetimi ve eğitim sunumu için önemli bir araç haline gelmiştir. Ayrıca bu alandaki gelişmeler, araştırma kurumları olarak üniversitelerin çalışanlarına katkı sağlamış ve gelişmeler ile araştırmaların hızlı bir şekilde yapılıp, paylaşılması olanağı sağlanmıştır (Duran, 2009, s.236 ve Yılmaz ve Horzum, 2005, ss.105-109). Bilgi iletişim teknolojisindeki gelişmeler ile, yükseköğretimin küreselleşmesi yalnızca eğitim yöntemlerinin, eğitim yönetiminin değişmesi olması

ile sınırlı değildir. Bunların yanında artık öğrencilerin ve çalışanların bulundukları yerde kalarak, sanal ortam üzerinden sürece katılımı ile derece alabildikleri hareketliliğin sağlanması söz konusudur. Son yıllarda göze çarpan 'program hareketliliği' ve 'kurumsal hareketlilik' bunun örneği olarak gösterilebilmektedir (YÖK, 2007, ss.15-16).

"Eğitim programlarını geliştirmede, yeni eğitim uygulamalarını öngören modeller geliştirmede gelişmiş ülkelerden yararlanmak, onlarla işbirliği içerisinde olmak gerekmektedir. 'Erasmus' ve 'Sokrates' gibi öğrenci değişimi projeleri bu entegrasyonun örneklerindendir" (Genç ve Eryaman, 2008, s.99). Tüm bu süreçler küreselleşmenin getirileri olarak yükseköğretim sistemini etkileyen durumları ifade etmektedir. Bu süreçlere dahil olmak isteyen ülkeler arasında olması beklenen standardizasyon ve akreditasyon çalışmaları yükseköğretim sisteminin kendini yenilemesini ve çağın gerekliliklerine uygun adımlar atmasını zorunlu hale getirmiştir.

Küreselleşme ile birlikte yükseköğretim sisteminde yaşanan değişmeler, özellikle eğitimde artık daha sık bir şekilde bilgi iletişim teknolojilerinin kullanılıyor olması, mekandan bağımsız eğitim süreçlerinin kontrol ediliyor olması bu alanda yükseköğretim sistemi için yenilikçi adımların atılmasını da gerekli kılmıştır. Yükseköğretim kurumları içerisinde özelde araştırma konusu olan SBKY ve KY bölümleri açısından da küreselleşme yenilikçiliğin oluşması açısından oldukça önemli bir hale gelmiştir. Değişim programları ile yalnızca ülke içerisinde ki değil, farklı ülkelerdeki KY süreçlerini öğrenmek, bu alanda küreselleşme ile birlikte bilgiye ve birlikteliğe daha hızlı ulaşarak daha etkin ve etkili yönetim modellerinin gelişmesine destek olmak anlamına gelmektedir. Bunların yanı sıra özellikle geleneksel KY anlayışından, yeni KY anlayışına sahip yönetim şekilleri ve bu süreçlerin oluşması ve öğretilmesinde de küreselleşme doğrudan bir katkıya sahiptir. Öğrencilerin küreselleşme beraberinde tüm dünyada var olan uygulamaları keşfetmeleri SBKY ve KY eğitimlerinde hazırladıkları projelerde ve ödevlerde, küreselleşen dünyanın getirilerine uygun olarak üretim süreçlerini gerçekleştirmeleri ve bunu yaparken de küreselleşmenin sağladığı kolaylaştırıcı imkanlardan faydalanmaları gerektiği ortaya çıkmıştır. Artık üniversiteler örgün öğretim sistemi

içerisinde bile bazı dersleri online olarak öğrencilere sunmakta, araştırma, ödev vb. çalışmaları online sistemler üzerinden teslim almakta ve yine bilgi iletişim teknolojileri aracılığı ile gerekli duyuru vb. işlemleri sağlamaktadır. Bu dönüşümü anlamak yükseköğretimde küreselleşmenin ve bilgi iletişim teknolojilerinin yaygınlaşmasını gözlemlemek için ufak bir gözlem şekli olmak ile birlikte, duyuruların ve notların eskiden olduğu gibi panolar üzerinde ki kağıtlar aracılığı ile değil, online sistemler üzerinden gerçekleşiyor olmasını örnek olarak vermek yanlış olmayacaktır.

Küreselleşmenin yükseköğretimin değişimine ve yenilikçi eğitim yaklaşımlarına olan etkisi herkes tarafından kabul edilen bir gerçekliktir. “Literatürde yapılan açıklamalar bize, bilişim, küreselleşme, yeni ekonomi vb. gelişmelerin tamamının iyi eğitilmiş nitelikli insanları gerektirdiğini göstermektedir. Eğitim her zamankinden daha çok stratejik öncelikli bir yatırım haline gelmiştir. Geleceğin etkili ülkeleri en iyi eğitim sistemine sahip ülkeler olacaktır” (Çınar, 2009, s.28). Bu noktada eğitim sistemimize ilişkin yenilikçi yaklaşımlar çok daha önemli bir konum kazanmaktadır.

2.4.2.Sanayi Toplumundan Bilgi Toplumuna Geçiş

Yükseköğretim sisteminde olduğu gibi her alanda etki sahibi olan dünyadaki değişimi oluşturan faktörlerden birisi de sanayi toplumlarından bilgi toplumlarına geçiş olarak nitelendirilmektedir. Dünyada ki değişim ve dönüşüm hareketlerine bağlı olarak artık gelişmişlik (yaygın bir şekilde yapılabilen) sanayi etkinlikleri ile değil, bilgi üretimi ve bilgiye sahip toplum olabilme özellikleri ile belirlenmektedir. “Bugün güçlü olmanın belirleyicisi bilgiyi depolamak değil, onu kullanmak ve ondan yeni bilgi üretme kapasitesine sahip olmaktır” (Özden, 2013, s.15). Bu kapasite artışının sağlanması için de yenilikçi fikirlerin ve yöntemlerin yükseköğretim sistemi içerisinde kullanılması gereklidir.

“Bilgi toplumu kavramı; sosyo-ekonomik faaliyetlerin giderek etkileşimli sayısal iletişim ağlarının katılımıyla veya bu iletişim ağların yoğun kullanımıyla gerçekleştirilmesi yanında bu amaçla kullanılan her türlü teknolojinin ve

uygulamanın üretilmesi olarak tanımlanmaktadır" (Berberoğlu, 2010, s.114). Tarihsel süreç içerisinde Bilgi Toplumu Kavramı ilk kez ekonomist Fritz Machlup tarafından geliştirilmiş olduğu söylenmektedir. 1962 yılında ABD'de bilginin üretilmesi ve dağıtılmasının 1933 yıllarında araştırmalar sırasında patentin önem kazanması ile ilgili çalışmaların yansıması olarak bilgi toplumu olma sürecinin ortaya çıktığı ileri sürülmektedir. Bu süreç içerisinde iletişim teknolojileri yani telefonların gelişmesi ve bilişim teknolojisi yani bilgisayarların ortaya çıkması ve yaygınlaşması bilgi toplumu sürecini hızlandıran ve aynı zamanda küreselleşmenin de hızlanmasını sağlayan süreçler olarak ortaya çıkmıştır (Barış, 2013, s. 8).

Bilgi toplumu oluşumu ve varlığında ki gelişimi destekleyen kaynaklar açısından farklı şekilde literatürde tanımlanmakla birlikte esas olarak bu kavramın belirleyicileri belirli ortak noktalarda sıralanmıştır. Bilgi toplumu sürecini belirleyicileri; bilgi sermayesinin önem kazanması, bilgi üretim ve bilgi kullanım sürecinin yaygınlaşması, yeni teknolojilerin bilgi sektörünün gelişmesine ve daha çok kitleye ulaşmasını sağlamaya olan katkısının artması, nitelikli insan gücünün önem kazanması ve eğitimin sürekliliğinin öne çıkması, ekonomik olarak bilgi toplumu sürecini destekleyen, elektronik ticaret, bilgi otoyolları gibi yeni gelişmelerin toplumların sosyal, kültürel, siyasal açıdan etkilenmesi ve dönüşmesini sağlaması şeklinde sıralanabilir (Genç ve Eryaman, 2008, s.92).

"Bilgi toplumu, bilgi ekonomisi ve bilgi yönetimi gibi kavramların ortaya çıkıp önem kazandığı 2000 yılı sonrası dönem, 'Bilgi Çağı' olarak adlandırılmaktadır" (Berberoğlu, 2010, s.112). "Dünyada bilgi toplumuna geçildiği, gelişmekte olan ülkelerinde aynı yolu izlemek zorunda olduğu ve yükseköğretim sistemlerini aynı doğrultuda düzenlemeleri gerektiği, aynı amacın birbirini izleyen temel halkaları olarak adeta bir kalkınma reçetesi olarak sunulmaktadır" (Şenses, 2007, s.11). Bu noktada özellikle bilgiyi üreten kurumlar olarak yükseköğretim temsilcisi üniversiteler, ülkelerin birbirileri ile olan yarışları için küresel ortamda bir rekabet içerisindedirler. Eğitimde olan yenilikçi yaklaşımların nedenlerinden bir tanesi de bu rekabet ortamında, yeni teknikleri kullanarak etkili ve önemli bilgi üretim süreçlerinin gerekliliğidir. Yenilikçi eğitim yaklaşımları, yeni bilgi süreçlerini ve yeni yönetim şekillerini doğuracaktır. Bu noktada SBKY ve KY bölümlerinde

eğitimlerinde yenilikçi yöntemlere sahip olması, yalnızca eğitim veren değil, ülke gelişimi için bilgi üreten ve bilgiyi yayan kurum olma görevleriyle de üniversite kurumu içerisinde yer alan SBKY ve KY alanında yapılan çalışmalar bilgi toplumu olma sürecini doğrudan destekleyecektir. Bu gerekliliği yerine getirecek düzeyde nitelikli insan gücünün yetiştirmesi de birbiri ile bağlantılı olan bir diğer gerekliliği bize ifade etmektedir.

> "Eğitimin amacına, öğrenmenin doğasına, bilimsel bilginin değerine, okulların yapı ve işleyişine ilişkin bu değişimlerin eğitimciler tarafından anlamlandırılarak eğitimin çağdaş bir yorumunun yapılması gerekmektedir. Çünkü Bilgi Toplumu'nda egemen olan 'üretim paradigması' bilgi tabanını değiştirdiği gibi eğitimli insanın tanımını ve öğrenme-öğretmeye ilişkin anlayışları da etkilemiştir" (Özden, 2013, s.13).

Sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçilmesi ile birlikte eğitim ve okullar konusunda paradigma değişimi yaşanmıştır. Bu değişim ile artık online yapılan dersler, bireysel performans ödevleri, girişimci nesil yetiştirmek için yapılan çalışmalar, grup çalışmaları, uygulamalı eğitim, eğitim koçu olan öğretmen, esnek içerik ve çeşitlilik artık eğitim süreçlerine dahil olan unsurlardan olmuştur. Bu sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçiş sürecindeki eğitim paradigması değişimine ilişkin tabloya, Genç ve Eryaman "Değişen Değerler ve Yeni Eğitim Paradigması" çalışmasında bilgi toplumu ve yükselen değerler kısmında yer vermişlerdir.

Tablo 10: Sanayi Toplumu ve Bilgi Toplumu Eğitim Paradigmaları

Sanayi Toplumunda Eğitim Paradigması	**Bilgi Toplumunda Eğitim Paradigması**
Sınıflarda yapılan ders	Bireysel araştırma
Pasif özümseme	Çıraklık
Yalnız çalışma	Ekiple öğrenme
Her şeyi bilen öğretmen	Rehber olan öğretmen
Değişmeyen içerik	Hızla değişen esnek içerik
Homojenlik	Çeşitlilik

Kaynak: Hesapçıoğlu, 2001'den aktaran Genç ve Eryaman, 2008, s.94.

Eğitimde gerçekleşen bu paradigma değişimi, eğitim süreçlerini yeniden organize etme gerekliliğini beraberinde getirmiştir. "Bilgi artık her yerdedir. Onu

sınırları belli kurumlara hapsetmek mümkün değildir. Bu nedenle okulların artık bilgiyi aktaran kurumlar olmaktan çıkarılıp bilgi üretebilen ve bireylere anlama, analiz etme ve problem çözme gibi becerileri kazandırır hale getirilmesi gerekmektedir. Örgütsel öğrenme temelinde bilginin bir şekilde algılanması şarttır" (Şimşek; 1997, s89. 'dan aktaran Genç ve Eryaman, 2008, s.95). Bu sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçiş sürecinde var olan bir gereklilik olarak karşımıza çıktığı gibi, ilk bölümde anlatılan üniversitelerin dönüşümü ve değişen kuşaklarda sahip olunan yeni üniversite faaliyetlerini belirlemek noktasında da karşımıza çıkmaktadır.

Bilgi toplumu olma sürecinde ki en önemli faktör belirtildiği gibi, bilişim teknolojilerinde yaşanan gelişmeler ve gelişmeler ile birlikte insanların bilgiye ulaşılabilirlik düzeyinin artmasıdır. "İnternet teknolojisi, ekonomiyi, eğitimi, tüketici davranışlarını ve hayatımızı derinden etkilemektedir. İnternet ile birlikte insanlar, bilgilerini internet ortamına koyarak, sanal ortamda bu bilgileri paylaşma olanağı bulmaktadırlar. Bu nedenle insanoğlu, yaşam boyu sürekli öğrenme ve bilgi çağında kendisine ve çevresine katma değer oluşturma imkanına kavuşmaktadır" (Türkoğlu, 2002'den aktaran, Berberoğlu, 2010. s.113).

Eğitim konusunda gelişim için sıralanan amaçların ülkemizde sadece sayısal artış olarak belirlenmesi yetersizdir. Türkiye'nin AB üyeliği ve bilgi toplumuna geçiş sürecinde yapması gerekli olan şeyler nitelik olarak da yükseköğretimin iyileştirilmesi gerekliliğidir. Artık insan gücü yetiştirme biçimi de gerekli olan insan gücü şeklide sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçilmesiyle birlikte değişmiştir (YÖK, 2007, s.39). "Bilgi toplumu oluşabilmesi temelde 'bilgi insan' ve organizasyonlarını bu ise 'öğrenen birey' ve 'öğrenen organizasyonları' gerektirir. Böylece, bilgi toplumunun temel karakteristiği de 'öğrenen toplum' olarak şekillenmektedir" (Fındıkçı, 1998, s. 83'den aktaran, Genç ve Eryaman, 2008, s.92). Bu noktada ortaya çıkan ve bilgi toplumu süreci içerisinde öneminin anlaşılması sonucu, öğrenen toplumu oluşturmak için üniversitelere bilgi toplumu süreci ile eklenen Sürekli Eğitim Merkezlerini kurulması gibi faaliyetlerin gerçekleştirilmesi, bilgi toplumu olabilme yolunda üniversitenin yüklendiği yeni görevlerden bir tanesinin en somut örneği olmuştur.

Artık üniversitelerin dönüşümü ve 3. Kuşak Üniversiteler olarak adlandırılan dönemde faaliyetlerini gerçekleştirmeleri, sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçiş sürecinde ki değişkenler ile de beslenen ve birbirini besleyen bir süreci ifade etmektedir. Gelişmişlik ve üniversitelerin modern yapısına ayak uydurabilmek için, tüm bölümler özelinde olduğu gibi SBKY ve KY bölümleri için de bilgi toplumuna geçiş süreci, üniversitelerin yüklendiği yeni misyon ve vizyonları çerçevesinde düzenlenmiştir. Yalnızca meslek edindirme ve kamu veya özel sektörde ki nitelikli elaman ihtiyacını karşılama gereksinimini giderme dışında, SBKY ve KY bölümleri bilgi toplumuna geçilmesi sürecindeki etkenlerden olan temel bilgi iletişim teknolojilerini kullanma ve eğitim içerisinde bu süreçleri takip ederek faaliyetlerini düzenleme zorunluluğuna girmişlerdir. Bilgi toplumuna geçiş süreci öğretim yöntemlerinin yanında öğretilen şeyleri de değiştirmiştir. Örneğin, e-devlet hizmetleri günümüz dünyasında ülkelerin hizmetlerini sunmakta yeni yeni yaygınlaşan bir hizmettir. E-devlet hizmeti olmadan önce bu sürece dair olarak bir ders veya devlet yapısının sahip olduğu bir hizmet sunma mekanizması olarak bilinmez ve dolayısıyla öğretilmezken, günümüzde e-devlet derslerinin yanında, e-devlet süreçlerinin geliştirilmesi konusunda üniversite ve SBKY ile KY bölümlerinin fikirlerinin alındığı eylem planı hazırlığı toplantılarının gerçekleştirildiği görülmektedir. Dolayısıyla aslında günümüzde, sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçilmesi süreci, bilginin üretildiği kurumlar olan üniversiteleri daha önemli bir konuma getirmiş ve üniversitelere yeni görevler yüklemiştir.

> “Bilgi toplumuna geçiş süreci içinde, toplumda herkesin eğitime tam ve eşit erişimi gereklidir. Çünkü, bilgi toplumunun küreselleşmiş dünyasında ekonomi bilgiye ve bilgili insan gücüne dayanmaktadır. Bilgi toplumunda, başarılı birey olabilmek için, salt belli bir düzeyde mesleki ve teknik bilgilere sahip olmak yeterli olmamaktadır. Bu bireyden bilgiye ulaşma, bilgiyi çözümleme ve sürekli olarak işine uygun olarak bilgisini yenileyebilme kapasitesine ulaşmış olması beklenmektedir. Küresel bilgi toplumu içindeki yarışma, çoklu beceriye ve yaşam boyu öğrenme kapasitesine sahip olan işgücüne gereksinmeyi artırmıştır. Küreselleşmiş bilgi toplumundaki bir kişiden inisiyatif alması, sorumluluk üslenmekten çekinmemesi, takım çalışmasına açık olması, çoğulcu ve özgür düşünceye ve insan haklarına

saygılı olması, toplumsal ve bireysel düzeyde sanat ve kültür bilincine sahip olması beklenmektedir" (YÖK, 2007, s.39).

Bilgi toplumuna geçiş sürecinde üniversitelere yüklenen yeni görevler, toplumun farklı kesimlerinden üniversitelerin görevleri ile ilgili olarak artan beklentiler, YÖK tarafından hazırlanan Türkiye'nin Yükseköğretim Stratejisi'nde aşağıda ki şekilde sıralanmıştır.

"1. Daha fazla öğrenciye ve daha geniş bir yaş grubuna eğitim vermek, yani 'yığınlaşmak'(massification),

2. Hızla üretilen yeni bilgilerin ve oluşan yeni bilgi alanlarının tümünü kapsayacak şekilde programlarını genişletmek (academic expansion),

3. Eğitimde, mezunların iş bulabilmesi, araştırmada ise bilginin yanı sıra uygulamaya yönelmek (relevance),

4. Toplumla güçlü köprüler kurarak, bölgesel ve ulusal kalkınmaya daha fazla katkıda bulunmak,

5. Paydaşlarına hesap verebilen, açık ve saydam yönetişim modelleri geliştirmek (accountability),

6. Tüm bu beklentileri, giderek göreli azalan kamusal kaynaklar ile karşılayabilmek" (YÖK, 2007, ss. 13-14).

2.4.3. Avrupa Birliği Süreci ve Diğer Uluslararası Süreçlerin Etkileri

Küreselleşme sürecinde varlığını gösteren AB, güçlü bir topluluk olarak bugün varlığını etkili bir şekilde sürdürmektedir. Varlıksal oluş nedeni; dünya genelinde yaşanan bilimsel ve teknolojik gelişmelerin yönlendiricilerinden olmak, yeni koşullara uygun gereksinimlerini sağlamak, gelişmeleri sürekli takip etmek ve yeni bilgiler edinme yoluyla bir yaşam biçimi oluşturma gereksinimi bu topluluğun oluşmasına neden olmuştur (Sağlam, Özüdoğru, Çıray, 2011, s.88). Bütünlük içerisinde, yeni ve gelişim için gerekli olan çalışmaların yapılması, AB'nin birçok

alanda faaliyetlerini toplumlarının refahını korumak ve refah seviyesini artırmak hedefli gerçekleştirmesini sağlamıştır.

> "Bilim ve teknoloji alanında yapılan hızlı değişmeler AB'ye üye ülkeleri ekonomik, siyasi ve kültürel alanlar dışında eğitim alanında da ortak çalışmalar yapmaya ve ortak politikalar geliştirmeye yöneltmiştir. Eğitim politikaları, bir ülkenin eğitim sisteminin gelecekte nasıl şekilleneceğinin ve o ülkede eğitim ile ilgili neler yapılması gerektiğinin belirlenmesi için önemlidir" (Sağlam ve diğerleri, 2011, s. 88).

Türkiye Cumhuriyeti devleti tam üye olma başvuru süresi dışında, 1999 yılı itibari ile Avrupa Birliği'ne aday ülke olarak, son 15 yıldır artarak devam eden Avrupa Birliği'ne aday ülke kriterleri ve AB asıl üyesi olma süreçleri için, sürekli olarak farklı kesimlerde ve farklı bakış açıları ile tartışmaların yapıldığı, adaylık sürecinde hükümetler tarafından AB'ne birçok alanda entegrasyonunun sağlaması için çalışmaların gerçekleştirildiği bir ülkedir. AB'ne uyum süreci adı altında bugüne dek birçok alanda çalışmalar yapılmıştır. Bu alanlardan bir tanesi ve önem açısından en önemli sayılabilecek alan yükseköğretimde gerçekleştirilen faaliyetlerdir. Türkiye özellikle 1980 sonrası değişen ve YÖK'ün kurulması ile başlayan yükseköğretim sistemini, AKP hükümeti tarafından atılan adımları ve AB sürecinde gerçekleştirmiş olduğu faaliyetleri ile yükseköğretim alanında hızlı bir değişim süreci geçirmiştir. Bu değişim süreci içerisinde özellikle son 10 yıldır yapılan çalışmalar, yalnızca AB kriterlerine uyum adı altında yapılan kağıt üzerinde kalan düzenlemeler, görece fayda sağlanan yeni programlar ile dünyada ki yükseköğretim sistemine ayak uydurmaya çalışan bir yapı olarak Türk Yükseköğretim sistemi varlığını değişim içerisinde geçirerek sürdüre gelmiştir.

Eğitimde yenilikçi yaklaşımların oluşmasında etki eden faktörlerden bir tanesi de bu bölümde anlatılmaya çalışılan, Türkiye'nin AB sürecinde gerçekleştirmiş olduğu faaliyetlerdir. AB sürecinde Avrupa ülkelerinde uygulanan yenilikçi uygulamaların Türkiye'de ki üniversiteler tarafından uygulanması, vizyon sahibi üniversitelerin bu yenilikçi uygulamaları geliştirerek üniversitelerinin yönetim ve eğitim alanlarına adaptasyonunu sağlaması, zorunlu olarak AB sürecinin getirileri ve imzalanan özel antlaşmalardan doğan faaliyetlerin gerçekleştirilmesi, AB

sürecinin yükseköğretimde ki yenilikçi uygulamalara neden olmasını ve yükseköğretimin değişiminin gerçekleşesini sağlayan unsurlardan olmuştur. Avrupa Birliği'ne aday olarak dünyada ki genel değişim ve gelişim alanlarına ayak uydurma durumunda olan ülkemiz AB kriterlerini de dikkate almalıdır. "Türkiye eğitim sisteminde bir reforma giderken, bu yeniden düzenleme sırasında AB eğitim sistemine uyumu da birlikte gerçekleştirme durumundadır" (Tekeli, 2003,s.15).

Türkiye'nin AB süreci içerisinde yükseköğretim alanında gerçekleştirmesi gereken revizyonlar ve yenilikçi adımlara, dünyada ki değişime paralel olarak yeni adımlar eklenmekte ve bu gerekliliğin farkında olarak üniversitelere uygulamaları için zorunlu olan bazı değişiklikler öngörmektedir. Değişikliğin gerekliliğini ortaya koyan süreçlerden bir tanesi Türkiye'nin 2001 yılında dahil olduğu Bologna sürecinin getirileridir (Erdoğan, 2010, s.4). Avrupa Yükseköğretim Alanında bütünsellik yaklaşımı ile nitelik artışı beraberinde alan içerisinde yer alan ülke vatandaşlarına yönelik olarak atılması gereken bazı adımlardan söz edilmiştir. Bu çerçevede yükseköğretim için Avrupa'da kolayca dolaşabilen daha çok üye ülke vatandaşı hedeflenmektedir. Süreç içerisinde olan ülkemizde ki üniversiteler için sunulan hizmetlerin, Bilgi Teknolojileri (BT) aracılığı ile dünyada ki tüm bireyler için ulaşılır kılınması ve bunun için çalışmaların yapılması bu süreçlerin getirilerindendir (Satı, Karataş, Özen, Koçoğlu ve Erol, 2012, s.6). Burada dikkat edilecek noktalar; küreselleşme, sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçişte ki BT araçlarının etkinliği, üniversitelerin dönüşümü konularının tüm dünyada bütünsel olarak değiştiği ve bu değişimin her alanda olduğu gibi AB alanında da var olduğu ve bunun AB üye veya aday ülkeler için çeşitli reformları bu bütünsellik içerisinde gerçekleştirmesi gerekliliğini ortaya çıkardığıdır. Yani atılacak adımlar ve yapılacak yenilikçi uygulamalar, bir bütün olarak tüm bu süreçler ve bu süreçlerin getirilerinden beslenmektedir. Her ne kadar ayrı ayrı görülse de, hedef noktasında gerçekleşmesi beklenen ve Yükseköğretimde Değişim ve Yenilikçilik başlığı altında sıraladığım alt başlıklar, birbirini besleyen süreçleri ifade etmektedir.

Türkiye'nin AB sürecinin eğitime getireceği etkileri 3 ana başlıkta toplamak mümkündür. Birincisi eğitim konusunda AB 'nin müktesebatını kabul ederek yapmak zorunda olduğu değişiklikler. İkincisi Ulusal Ajansın kurulması ve bunun

devamında çeşitli değişim programlarını uygulayan bir ülke olarak Türkiye'nin bu programları uygulayabilir olması için yapmak zorunda olduğu değişiklikler ve düzenlemeler. Son olarak yaşam boyu öğrenme ilkesi ve katılımcılığın sağlanması için gerekli olan değişikliler, düzenlemeler AB'nin eğitim sürecine olan katkılarının en net örnekleridir diyebiliriz (Tekeli, 2003, s. 22). Bu etkiler içerisinde özellikle yükseköğretim kurumları tarafından atılan ve gerçekleştirilen adım, Türkiye'nin çeşitli programları uygulayabilmesi için yapmak zorunda olduğu çalışmaları oluşturmaktadır.

> "AB eğitim kalitesi, süresi ve uluslar arası tanınırlığı konusunda OECD ile birlikte çalışmalar yürütmektedir. Bu çalışmalar kapsamında yükseköğretim sistemlerindeki farklılıkların giderilmesi ve ortak bir eğitim sistemi teşekkülü için 25 Mayıs 1998 tarihli Sorbon Deklarasyonu ve 19 Haziran 1999 tarihli Bologna Deklarasyonu önemli temel taşları olarak kabul edilmektedir" (YÖK, 2002'den aktaran, Tuncer ve Taşpınar, 2004, s.3).

Sorbon Deklarasyonu, ulusal ve uluslararası işbirliklerinin geliştirilmesi yoluyla, öğretmen, öğrenci ve akademisyenlerin hareketliliğini ve faaliyetlerini artırmasını amaçlayan, bilgi teknolojileri ve dil yeterliliklerinin geliştirilmesi amacında aynı zamanda karşılıklı olarak eğitim programlarının ve diplomaların tanınırlığının sağlanmasını hedefleyen bir deklarasyondur. Ayrıca lisans ve lisansüstü olarak yükseköğretim programlarının benimsenmesini önermiştir (Eurydice, 2010'dan aktaran, Sağlam ve Diğerleri, 2011, s.97). Bu deklarasyon ile 1999 yılında 31 ülkenin eğitim bakanlarının katılımıyla, Bologna deklarasyonu imzalanmış ve 'Avrupa Yükseköğretim Alanı' (Europen Higher Education Area, 'AYA') yaratma hedefi barındıran eğitim alanında ki reform süreci, buradan ismini alarak 2010 yılı hedefleri ile Bologna Sürecinin başlamasına neden olmuştur. Belirli standartlar dahilinde tek tipleşme olmadan, çeşitliliğin, yenilikçiliğin, bilgi üretim süreçlerinin arttığı ve bu süreçlerde yaşanacak sorunların çözülmesini hedefleyen Bologna süreci eğitim açısından oldukça önemli adımların atılması gerekliliğini doğurmuştur. Bu kapsamda akreditasyon süreci Bologna süreci çerçevesinde önemli tartışmaların oluşmasına neden olan bir süreç olmuştur (Sağlam ve Diğerleri, 2011, s.98).

Akreditasyon süreci yükseköğretim kurumları açısından bu anlamda oldukça önemli süreçtir. "Akreditasyon işleminin akredite edilecek kurum açısından yararları şu şekilde sıralanmıştır;

- ✓ Eğitim programları yoluyla öğrenci ve halk taleplerine uygun kalite gelişiminin sağlanması,
- ✓ Öğretim elemanları, öğrenciler ve eğitim örgütlerine standartlar konusunda rehberlik edilmesi,
- ✓ Federal fonlardan ilgili kesimlerin faydalandırılması,
- ✓ Öğrenci ve öğretim elemanı hareketliliğinin (Mobility) sağlanması ve yaygınlaştırılması,
- ✓ Öğrenci ve öğretim elemanı performansına tanıklık edilmesi,
- ✓ Çalışanların daha nitelikli kılınarak iş yaşamında sürekliliğinin sağlanması" (Eaton, 2003'den aktaran, Tuncer ve Taşpınar, 2004, s.6).

Uluslararası diploma kabulü, değişim programları, programların eş değerliği, eğitim niteliğinin korunmasına yönelik çalışmalar, uluslararası bir akreditasyonun gerekliliğini gündeme getirmiş ve bu noktada bu programlar için akreditasyon süreçleri önemli noktaya gelmiştir (Ataünal, 1994, ss. 113-114). Akreditasyon eğitim kalitesi ölçümü için önemli bir unsur oluşturduğu gibi üniversitelerin yapılarına ilişkin değişimin gerçekleşmesi içinde bir etken olmuştur. SBKY ve KY bölümleri içinde yenilikçiliğin oluşmasına ilişkin nedenlerden bir tanesi, akreditasyon süreçleri çerçevesinde yapılan ve bu düzenlemeler sırasında çeşitli uygulamaların eğitim sürecine dahil edilmesini sağlayan bir yapıyı ifade etmektedir. Bunu basit bir şekilde göreceğimiz, akreditasyon ve Bologna süreçlerinin Türkiye'de ki SBKY ve KY bölümleri müfredatlarına ve yapılarına olan etkileri olarak karşımıza çıkmaktadır. Yenilikçilik oluşmasında bir ölçüm aracı olarak kabul gören, müfredat bilgilerinin ders içeriklerinin bu süreçlere göre hazırlandığının, Bologna uzantılı web sayfaları aracılığıyla bölüm müfredatının SBKY ve KY bölümleri tarafından tanımlanıp tanımlanmadığını tespit etmek, yenilikçiliğin varlığı konusunda bizlere fikir verecektir.

Bologna sürecinin başlaması ile birlikte yayımlanan bildirgede sürece ilişkin olarak hedefler sıralanmıştır. Bu hedefler;

- ✓ "Kolay anlaşılır ve birbiriyle karşılaştırılabilir yükseköğretim diploma ve dereceli oluşturmak (Bu amaç doğrultusunda Diploma Eki uygulamasının geliştirilmesi),
- ✓ Yükseköğretimde lisans ve yüksek lisans olmak üzere iki aşamalı derece sistemine geçmek (2003 Berlin Bildirgesi'nde yüksek öğretimin mevcut iki aşamasının yanı sıra, üçüncü aşama olan doktora düzeyini de içermesinin gerekliliği üzerinde fikir birliğine varılmış, dolayısıyla bu tarihten itibaren iki aşamalı derece sistemi yerine üç aşamalı derece sistemine geçiş Bologna Süreci'nin ana hedefleri arasında yerini almıştır.)
- ✓ Avrupa Kredi Transfer Sistemini –AKTS (ECTS: European Credit Transfer System) uygulamak.
- ✓ Öğrencilerin ve öğretim elemanlarının hareketliliğini sağlamak ve yaygınlaştırmak.
- ✓ Yükseköğretimde kalite güvencesi sistemleri ağını uygulamak ve yaygınlaştırmak.
- ✓ Yükseköğretimde Avrupa boyutunu geliştirmek" (Erdoğan, 2010, s.3 ve Sağlam ve Diğerleri, 2011, s.98 ve TOBB, 2012, s.31).

Bologna sürecine ilişkin olarak sıralanan bu hedefler için yapılması planlanan yeni eylem planları ve yeni hedefler Türk Yükseköğretim sistemi için belirlenmiş ve bu noktada üniversitelerin bu süreçlere dahil olması için gerekli düzenlemeleri yapmaları YÖK tarafından belirtilmiştir. Bu düzenlemelere ilişkin olarak yapılan çalışmalarda ki en dikkat edilmesi gereken noktalardan bir tanesi kalite güvencesi sistemlerine ilişkindir. Üniversite yapı olarak kaliteyi sağlamak için bu süreçlerde yapılması gerekenleri, yalnızca kağıt üzerinde veya bir zorunluluk çabası ile (bir diğer tabirde belirtilen çerçeveye sığdırmaya çalışarak) değil, sürece dahil olup, getirileri konusunda bilinçli adımlar ile düzenlemeleri yapması gereklidir. Bu gerekliliğe Türk Yükseköğretim kurumları olan Üniversiteler de ne yazık ki çok dikkat edilmediği görülmektedir. Yükseköğretim kurumlarında kalite sürecini

belirleyen unsurlar sıralanmıştır. Bunlar; "Eğitim Hedefleri, Misyon, Program Yeterlilikleri, Ölçme/Değerlendirme, Paydaşlar, Performans Ölçütleri, Eğitsel Uygulamalar/Stratejiler, Ölçme Veri Toplama Kanıtlarının Analizi, Sürekli Eğitim Geliştirme İçin Geri Bildirim, Değerlendirme" (Erdoğan, 2010, s.38) şeklinde sıralanmıştır. Bu ifadeler birbirleriyle ilişki içerisinde olup Kalite Süreç ölçümleri yapılırken de kullanılan kriterleri ifade etmektedir.

Türkiye'de kalite güvence sisteminin uygulanması ve ulusal organizasyon kontrolün sağlanarak, AB süreçleri ile Bologna sürecine paralel etkinlikleri gerçekleştirmek için çeşitli kurumlar kurulmuş ve bu alandaki amaçlara hizmet etmek için faaliyetlerini gerçekleştirmeye başlamışlardır. Bu kuruluşlardan bir tanesi, Yükseköğretim Kurumlarında Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Komisyonu (YÖDEK), bir diğeri Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Kurulu (ADEK)'tir (Erdoğan, 2010, ss. 35-37 ve Türel, 2004, ss.157-158).

Bologna süreci ile başlayan faaliyetler yalnızca belirlenen hedeflerin gerçekleşmesi ile sınırlı değildir. Avrupa Bölgesi'nde Yükseköğretimle İlgili Belgelerin Tanınmasına İlişkin Sözleşme olan Lizbon Tanıma Sözleşmesi, Türk Yükseköğretimde yapılacak revizyonlara etki eden bir diğer süreci ifade etmektedir. Diploma Eki Etiketi (Diploma Supplement Label) ve AKTS Etiketi (ECTS Label) Yükseköğretim kurumlarının kalite ve saygınlık artışında bir gösterge olarak var olan ve Türk Yükseköğretim sistemi içinde bu kalite ve saygınlık artışını sağlamak için atılması gereken adımlardan olan diğer süreçleri ifade etmektedir. Bologna sürecinin temel yapı taşlarından birisi olan ve yükseköğretimde hareketliliği ön gören, başarı ölçümlemesinde de bir araç olarak kullanılan değişim, hareketlilik süreci yükseköğretim kurumlarının çağın gerekliliklerine uygun olarak faaliyetlerini gerçekleştirmesi ve yükseköğretimde değişime neden olan bir diğer önemli dinamiktir. Hareketlilik sürecine ilişkin olarak, Sokrates, Erasmus ve Farabi programları Türkiye'de ki üniversitelerin hareketliliği sağlamak için ortak olduğu programları ifade etmektedir (Erdoğan, 2010, ss. 40- 51 ve Türel, 2004, s. 159 ve YÖK, 2007, s.16). Erasmus+ Stratejik Ortaklıklar adı altında günümüzde yapılan çalışmalar, iyi uygulamaların değişimi ve yenilik hedefleri ile gerçekleştirilmektedir. Stratejik ortaklıkların amacı, "Yenilikçi yaklaşımlar ve iyi uygulamaların

yaygınlaştırılmasını artırmak, öğrenim ve yeterliliklerin işgücü piyasası ile uygunluğunu artırmak, eğitim ve iş dünyası arasındaki bağları güçlendirmek" (Yaman, 2014, s.4) şeklinde ifade edilmektedir. Bu kapsamda üniversiteler tarafından gerçekleştirilecek ortaklık çalışmaları da hem AB, Bologna vd. süreçlerin gerekliliklerine uygun çalışmalar yapmak, hem de Türk Yükseköğretiminde Yenilikçi uygulamaları oluşturacak dinamikleri belirleyip, gelişim ve değişim için atılması gerekli adımları atmak açısından önemlidir (Yaman, 2014, s.23).

AB süreci ve diğer uluslararası süreçlerin etkileri ile yükseköğretim kurumları içerisinde yer alan ve üniversitelerin dönüşmesinin etkilerinden birisi de olan hayat boyu öğrenme süreçleri, Bologna süreci ve AB'ye uyum süreci çerçevesinde ve daha bir çok etki ile sisteme dahil olmuş bir süreçtir. "Yaşam boyu öğrenme kavramı, Avrupa Konseyi (1971), UNESCO (1972) ve OECD (1973) tarafından hazırlanan metinler aracılığıyla gündeme gelmiş bir kavramdır" (Günlü, 2009'dan aktaran Sağlam ve diğerleri, 2011, s. 102). "Hayat boyu öğrenme kişisel, toplumsal, sosyal ve istihdam ile ilişkili bir yaklaşımla bireyin, bilgi, beceri, ilgi ve yeteneklerini geliştirmek amacıyla hayatı boyunca katıldığı her türlü öğrenme etkinliği anlamına gelmektedir" (Erdoğan, 2010, s.52). Bu süreç bilgi toplumlarında varlıklarını sürdüren bireylerin ve ülkenin ekonomik refahının artmasını hedefleyen, süreçlere ve yaşam içerisinde ki tüm aşamalara katılımcı bireylerin yetişmesini amaçlayan, hayatlarını daha iyi kontrol eden eğitimli ve bilgili, artı değer kazandıran insanlar yetiştirme idealindedir (Hekimoğlu, 2012, s.154). Bu süreç ayrıca üniversitelerin dönüşümü ve 3. Kuşak üniversiteler olarak bilgi üretimi ile hedeflerini sınırlamayan ve bilginin yaygın olarak kullanılmasını sağlayan üniversite yapısına ilişkin yeni sorumlulukları ekleyen bir süreçtir.

Türkiye'nin AB Müktesebatına Uyum Programı kapsamında hazırlanan ve 2009 yılında kabul edilen, 'Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi ve Strateji Eylem Planı' çerçevesinde, Hayat Boyu Öğrenme süreçleri ile ilgili olarak adımlar atılmıştır (Erdoğan, 2010, s.52). Hayat Boyu Öğrenme ile ilişkili olarak gerçekleştirilen faaliyetlerden bir tanesi İkinci Üniversite imkanı, bir diğeri Tezsiz Yüksek Lisans imkanları ve son olarak Sürekli Eğitim Merkezleri (SEM) 'e ilişkin imkanlar ve faaliyetlerle ilgili süreçleri ifade etmektedir. İlk olarak ikinci üniversite imkanından,

Haziran 2014 yılı itibari ile 387 bin kişinin bu programlara kayıtlı olduğu bilinmektedir. Açıköğretim fakültesi bulunan üniversitelerin ön lisans ve lisans programlarına kontenjan sınırlaması olmadan adayların kayıt yaptırmasını hedefleyen ikinci üniversite programı giderek yaygınlaşmaktadır. Bir diğer program, ALES puanına gerek olmadan, lisans mezunu kişilerin Tezsiz Yüksek Lisans yoluyla eğitim faaliyetlerine devam etmesini hedefleyen programdır (YÖK, 2014, s.21).

Hayat Boyu Öğrenme süreçlerine ilişkin olarak üniversiteler tarafından üniversitenin dönüşümünün gerekliliği olarak da, üniversitenin ihtiyaçları için kendi bütçesine katkı sağlamakta bir araç göreviyle de, SEM yaygın bir şekilde açılan ve faaliyetlerini gerçekleştiren birimleri ifade etmektedir. 2547 sayılı Yükseköğretim Yasası'nın 2880 sayılı Yasayla değişen 7/d maddesi Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezlerinin yasal dayanağını oluşturmuştur (Hekimoğlu, 2012, s.155). SEM bir sonraki bölümde anlatılacak olan Üniversite-Sanayi ve Üniversite- Kamu Kurumu İşbirliklerinin güçlendirilmesi açısından da önemli bir araçtır. SEM, üniversitenin sahip olduğu akademik personel, laboratuvar ve diğer değerleri, halkın, sanayinin ve genel anlamda toplumun ihtiyaçlarına uygun olarak, talepler ve eksiliklerin belirlenmesi dahilinde bir çok farklı alanda, kurs, seminer, konferans gibi faaliyetler gerçekleştiren yapılardır (Erdoğan, 2010, s.54). SEM aracılığıyla da Yükseköğretimde değişim ve gelişim için faaliyetler gerçekleştirilmekte ve yenilikçi yaklaşımlara sahip olan merkezler sayesinde üniversiteler ekonomik olarak ve kalitenin artırılması ile birlikte, tanınırlık olarak da artı değer kazanmaktadırlar. SEM tarafından verilen sertifika programları veya özel sektörden-kamu kurumundan talep ile oluşan çeşitli eğitim programları, üniversitelerin bütçelerinde yükseköğretim finansmanını sağlayan temel getiriler dışında ayrıca gelir sağlayacakları bir sistemi oluşturmuştur (YÖK, 2007, ss.17-19).

2.4.4. Üniversite-Sanayi ve Üniversite-Kamu Kurumu İşbirliği

Üniversite-Sanayi ve (sahada görece daha az karşılaştığımız) Üniversite-Kamu işbirliği ile üniversitelerin bir kurum olarak toplumla bütünleşmeleri, üçüncü kuşak üniversite yapısının ve çağdaş üniversite anlayışının, üniversite kurumuna

yüklediği yeni görevlerdendir. Bugün üniversitelerin varoluş nedenleri bölümünde anlatılan ve üniversitelerin dönüşümünde değişen mükellefiyetleri göz önüne alındığında karşımıza çıkan, Üniversite-Sanayi ve Üniversite-Kamu İşbirliği; nitelikli insan gücü yetiştirme, araştırma, bilgiyi öğretme, toplumu aydınlatma, toplumun geleceğini hazırlama gibi misyonlarına da sahip çıkarak üniversite-toplum gelişimi açısından önemli bir yapıyı ifade etmektedir. Değişen üniversite yapısı ve kazandığı yeni misyonlar, bir kurum olarak üniversitelerin; toplumla daha çok bütünleşerek, sanayi kurumlarına ve gelişim faaliyetlerine lokomotif görevi yapmalarını gerekli kılmıştır (Sağlam, 1994, s.8).

Üniversite-Sanayi ve Üniversite-Kamu İşbirliği, değişen üniversite yapısının bir sonucu olmak ile beraber, küreselleşme, AB, Bologna gibi uluslararası süreçler, yenilikçilik, sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçiş süreçleri gibi bir çok dinamikten etkilenerek ve bu dinamikleri de etkileyerek ortaya çıkmış bir gerekliliğin ifadesidir. Küreselleşmiş bir eğitim alanında, çağın gerekliliklerine uygun olarak faaliyetlerini gerçekleştirmek, üniversitelerin ve ülkelerin gelişme ve yenilikçilik için dikkat etmesi gereken en önemli noktalardandır. "Avrupa'daki eğitim sistemleri ve kuruluşlar günümüzde rekabetçi ve küreselleşmiş toplum ile işbirliği yapabilecek durumda olmalıdır" (Nıelsen, 2009, s.370). Bu işbirliği süreçleri, çok yönlü fayda sağlamaktadır. Eğitim kurumları olarak üniversiteleri, aynı zamanda toplumu besleyen ve uluslararası arenada ülkelerin varlıklarını korumalarına yardımcı olan sanayi kuruluşlarının üretimini destekleyen süreçler işbirliğinin olması ile gerçekleşmektedir. "Üniversite-Sanayi işbirliği kavramı üniversiteler ile sanayinin mevcut imkanlarını birleştirerek bilimsel, teknolojik ve ekonomik yönden güçlenmeleri için ortaklaşa yaptıkları sistemli, belli bir plana dayanan inovatif çalışmaların bütünüdür" (Çetin ve Tandıroğlu, 2013).

> "Üniversite-sanayi işbirliği, AR-GE olanaklarını artırmak ve bu amaçla üniversitenin insan gücü ile araç-gereç olanaklarından sanayiinin ileri teknoloji alanlarında ortak araştırmalara girişerek, sanayinin deneyimlerinden ve birikimlerinden üniversitenin yararlanmasını sağlamak olarak tanımlanabilir. Başka bir ifadeyle bu işbirliği, üniversitedeki mevcut bilgi potansiyeli, yetişmiş insan gücü ile sanayinin deneyim ve finansman gücünün

bir sistem bütünlüğünde bilimsel, teknolojik, ekonomik ve eğitsel etkinlikleri gerçekleştirmeyi amaçlayan bir mekanizmadır" (Küçükçirkin, 1990, s.6'dan aktaran, Koç ve Mente, 2007, s.6).

İşbirliği süreci, insan gücü ve bilgi üreten üniversite kurumlarının, gelişmişlikte ölçü olarak nitelendirilen sanayi kuruluşları ile ortak yürüttüğü faaliyetleri ve süreçleri kapsamaktadır. Bu süreç sonucunda 'fayda', işbirliğine zemin oluşturmak için gerekli hukuki ve yapısal zemin oluşturan devlet kurumuna, işbirliği yapan üniversiteye ve sanayi ile kamu kurumuna sağlanacak çok yönlü değerleri ifade etmektedir. Bu işbirliği ihtiyacını doğuran etmenler arasında uluslararası dinamikler olduğu gibi, ülkelerin teknolojik, ekonomik, kalkınma alanlarında gelişme istekleri, sanayileşme, AR-GE, teknolojik transfer süreçleri, insan gücü yetiştirme ve planlama, meslek yönlendirmeleri gibi ihtiyaçları, verimlilik, yenilikçilik, girişimcilik gibi kavramların artmasına yönelik hedefleri ile şekillenen ve ihtiyaç haline gelen süreci ifade etmektedir. İşbirlikleri üniversiteye gelir sağlamak, danışmanlık hizmetleri gerçekleştirmek, staj ve uygulamalı eğitim fırsatları oluşturmak adına da önemlidir. İşbirliği, sanayiye veya kamu kurumuna yönelik olarak, eğitim-öğretim, sertifika faaliyetleri gibi etkinlikler sağlanmak ile beraber, yenilikçilik ve AR-GE faaliyetlerindeki verimlilik içinde önemli bir unsurdur (Gürol, 1993, s.189'dan ve Ensari, 1989'dan aktaran Koç ve Mente, 2007, s.6 ve Ünsaçar, Alan ve Canlı, 2013, ss.1-13).

"Üniversitelerin yenilik üretme, izleme ve değerlendirme yoluyla sanayiye katkıda bulunması, işletmeleri küresel rekabette başarılı kılacak şekilde donanımlı insan gücünü yetiştirmesi, sanayinin üretim ve yönetim ile ilgili sorunlarına yardımcı olması ancak üniversite-sanayi işbirliği ile sağlanacaktır" (Ertekin, 2006, ss.128-129). Bu anlamda işbirliklerinin üniversite ve sanayi kuruluşunun iletişimi ile doğrudan sağlanmasının yanında, devlet tarafından işbirliği sürecine yönlendirilen yapılarda olduğu gibi, üniversiteler içerisinde doğrudan sanayi kuruluşlarının işbirliği talebi yapmalarına ilişkin olarak kurulmuş, araştırma merkezleri, mükemmeliyet merkezleri ve teknoparklar işbirliği süreçleri için önemlidir. Teknoparklar üniversitelere ayrıca finansal kaynak sağladığı gibi, sanayi de ki süreçlere yön veren ve sürekli üniversiteleri sahada olmasını sağlayan, akademik kökenli firmalar

kurulmasına temel oluşturan, öğrencilerin uygulamalı eğitim yapmalarını ve staj gibi gerekliliklerin verimli bir şekilde geçmesine yardımcı olan, toplumla üniversitelerin daha iç içe olmasını sağlayan, rekabeti, üretimi ve yenilikçiliği artıran yapılardır (Özdemir, 2013, ss. 7-8).

"Üniversite-sanayi işbirliğinin dünyadaki tarihi gelişimi eskilere dayanmakla birlikte, son 30 yıldır tüm dünyada her fırsatta üzerinde durulmaya başlanmış, 1990'larda ise önceden görülmemiş boyutlara ulaşmıştır. Günümüzde pek çok devlet (ABD, Japonya, Hollanda, Almanya, vb.), işbirlikçi programlara doğrudan destek vermeye başlamıştır" (Coburn, Berglund, 1995, s.487'den aktaran, Ertekin, 2006, s.129). Bilgi toplumuna geçtiğimiz günümüz dünyasında, gelişmekte olan ülkelerin gelişmiş ülkelerin izlediği yolu izlemesi gereklilik olarak bilinmektedir. Bilgi toplumu süreci bölümde de anlatıldığı gibi yükseköğretim sisteminin katkısı ve yapısının yenilenmesi gerekliliğini belirtmek gereklidir. Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerin temel sorunu, sanayi toplumu olmada ki geç kalmışlığı bu süreçte tekrar yaşamaları ve sanayileşme süreçlerinin gelişmiş ülkelere göre daha kısa olduğu için bilgi toplumu olmak yönünde daha çok eksikliklere sahip olmalarıdır. Eğitim – istihdam ilişkisinin yapılandırılamadığı ülkemizde, nüfus artışına yönelik yeni iş alanları oluşturulması ve istihdam edilebilirliğin artırılarak, bilgi toplumuna geçiş ve üniversite-sanayi-kamu-işbirliği süreçlerinin etkin ve etkili bir şekilde sürdürülmesi, bir çok açıdan olduğu gibi istihdam açısından da gerekmektedir (TOBB, 2012, ss.29-30).

"Bilgiye dayalı ekonomilerde üniversiteler, yeni ve inovatif teknoloji ve ürünlerin kaynağıdır. Üniversitelerin temel bilime ve eğitime mi yoksa uygulamalı araştırmadan hareketle katma değerli ticarileştirilmeye dönük mü çalışmalarını gerçekleştirdiği son yılların en önemli tartışma alanlarından birisidir" (Özgüz ve Mandal, 2013, s.2). Ülkemizde bu tartışmaların varlığı ile birlikte, etkin bir şekilde tesis edilmiş işbirliği süreçlerinin varlığından pek söz edilememektedir. Bunun nedenleri ile ilgili olarak bazı kaynaklarda; işbirliği kurumlarının birbirlerine olan güvensizliği, müfredatların ve programların işbirliği için elverişli olmaması, mevzuatlarda ki düzenlemelerin yetersiz olması, işbirliği tahsisi için bir üst mekanizmanın olmaması ve YÖK yapısının varlığından kaynaklı bir geri duruşun

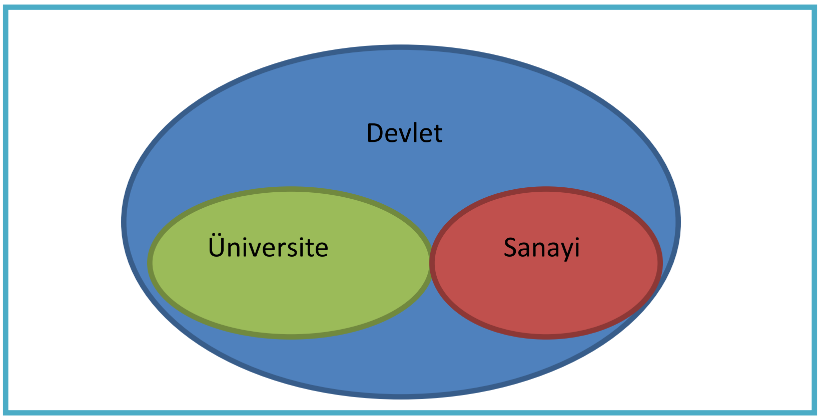
söz konusu olması, mali kaynaklar açından da işbirliği süreçlerine ilişkin olarak yatırımların yapılamaması gibi sorunlardan bahsedilmiştir (Ertekin, 2006, s.130 ve Göker, 2000, ss. 6-8).

İşbirliği süreçleri ile ilgili olarak literatürde ve sahada var olan genel tanım üniversite-sanayi işbirliği süreçleri ile ilgilidir. Ancak üniversite-kamu kurumları işbirlikleri de, işbirliği süreçlerine ilişkin olarak bir parçayı ifade etmektedir. Bu parça saha ziyade sosyal bilimler alanlarında yapılması muhtemel işbirliklerini ifade ettiği için, fen bilimlerinde var olan somut çıktıların olmaması ve bunun algı düzeyinin düşük olması, bu alanda ki işbirlikleri süreçlerinin tanınmamasına ve bu işbirliklerinin gerçekleştirilememesine neden olmuştur. "İşbirliği, bir hizmetin üretimini, ortak bir hizmet organizasyonu ile gerçekleştirmek şeklinde olabileceği gibi idareler arası hizmet sözleşmesi şeklide de olabilir" (Acartürk, 2001, ss. 51-52). İşbirliklerinin yenilikçiliğe ve gelişme olan katkısı birçok kişi ve kurum tarafından kabul edilmektedir. Bu anlamda, "Üniversite- sanayi ve kamu arasında, değişik bölge ve sektörler arasında AR-GE işbirlikleri oluşturulmalıdır" (Özgüz ve Mandal, 2013, s.4). Bu işbirlikleri tek bir kurum tarafından gerçekleştirilemeyecek düzeyde olan inovatif süreçlerin verimliliği açısından önemlidir. Özellikle ülkemizde SBKY ve KY Bölümleri tarafından gerçekleştirilen işbirliği çalışmaları oldukça azdır. Oysa kamu ve özel sektör için insan kaynağı yetiştiren bir alanın, bu sektörler ile işbirliği yaparak, araştırma, analiz ve proje önerileri ile gelişmişlik ve faydayı artırması işbirliği süreçleri açısından gerçekleştirilebilir bir adımdır. ABD'de ve Fransa'da yerel yönetimler ile üniversiteler ve yerel yönetimler arası işbirlikleri geniş bir uygulama alanında yürütülmekte, hizmet süreçlerine ilişkin çalışmalarda bu işbirliklerinden sıklıkla faydalanılmaktadır (Özhan ve Yeter, 1995, s.36'dan aktaran, Acartürk, 2001, s.52).

Etzkowitz ve Leydesdorff (1995), üniversite-sanayi-devlet arasında ki işbirliği sürecinde oluşan ilişkileri, kronolojik olarak birbirinden sonra gelecek şekilde 3 faklı biçimde tanımlamışlardır (Kurt ve Yavuz, 2013, s.56 ve Yörük ve Kurşunmaden, 2008, s.662 ve Sakınç ve Bursalıoğlu, 2012, s.96 ve Kiper, 2004, s.87). Görsel olarak da devlet-üniversite-sanayi ilişkilerinin anlamlandırıldığı 3 ayrı model gösterilmiştir. Birinci model, devletçi model olarak anılan, ulus devletin

akademi ve sanayi kesimini kapsadığı ve bu iki kesim arasındaki ilişkileri yönlendirdiğini göstermektedir. Bu modelin net olarak en çok görüldüğü ülkeler, eski Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa ülkeleri iken daha zayıf olanları Latin Amerika ve Norveç vb. bazı Avrupa ülkelerinde görülmüştür (Sakınç ve Bursalıoğlu, 2012, s.96, ve Yörük ve Kurşunmaden, 2008, s.662 ve Koç ve Mente, 2007, s.7).

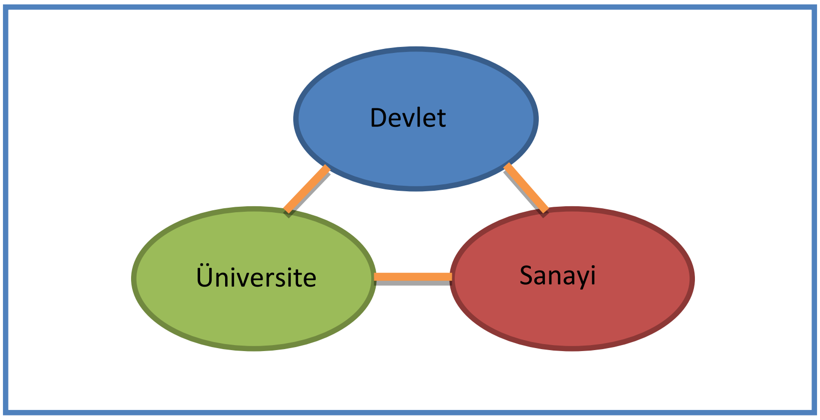
Şekil 1: Birinci Model, Devletçi Üniversite-Sanayi-Devlet İşbirliği Modeli

Kaynak: Etzkowitz, 2002'den aktaran Koç ve Mente, 2007, s.7

İkinci model, net sınırlar ile birbirinden ayrılan, kurumsal ilişkileri açısından birbirinden uzak ve kısıtlı olan, liberal bir model olarak varlığını gösteren bu model daha ziyade İsveç politikası örneğinde kendini göstermektedir (Sakınç ve Bursalıoğlu, 2012, s.96, ve Yörük ve Kurşunmaden, 2008, s.662 ve Koç ve Mente, 2007, s.7).

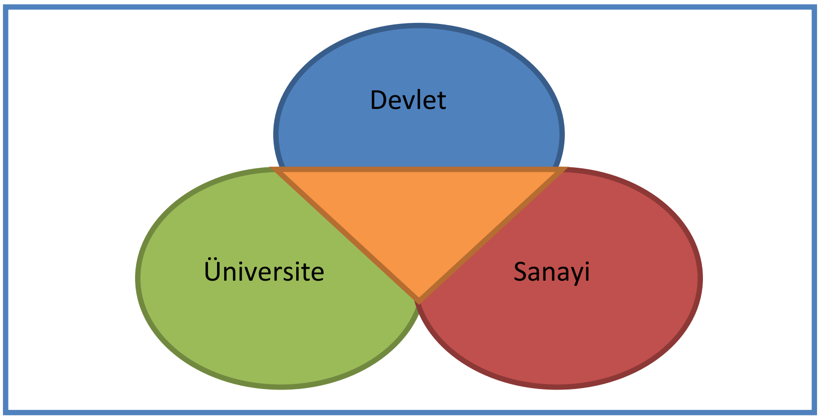
Şekil 2: İkinci Model, Liberal Üniversite-Sanayi-Devlet İşbirliği Modeli

Kaynak: Etzkowitz, 2002'den aktaran Koç ve Mente, 2007, s.8

Üçüncü Model, üçlü sarmal modeli olarak anılan ve artık daha yaygın olarak varlığını gösteren modeli ifade etmektedir. Üçlü sarmal modeli, sürekli gelişim içerisinde olan üç alanın, birbirlerini destekleyerek, kolektif amaçlar ve faydalar için ortak noktalarda hareket ettiği, kalkınma ve yenilikçi modeli ifade etmektedir. Bu model, akademik girişimciliğin, şirketler arası stratejik ortaklıkların, tesislerin ortak kullanımının, kamu-üniversite-şirket araştırma işbirliğinin olduğu, dinamik ve güçlü ilişkiler ile yaratıcı ve yenilikçi organizasyonlar gerçekleştiren kurumların faaliyetlerini simgelemektedir. Avrupa'da bir kısım kamu politikalarını düzenleyen normatif bir teorik yapı halini alan Üçlü Sarmal (Triple Helix) Modeli, dünyada etkin bir şekilde kullanılan bir model haline gelmiştir (Sakınç ve Bursalıoğlu, 2012, s.96, ve Yörük ve Kurşunmaden, 2008, ss. 662-663 ve Koç ve Mente, 2007, ss.8-9).

Şekil 3: Üçüncü Model, Üniversite-Sanayi-Devlet İşbirliğinde Üçlü Sarmal Modeli

Kaynak: Etzkowitz, 2002'den aktaran Koç ve Mente, 2007, s.8

Üniversite-sanayi-devlet işbirliklerinin modellerine ilişkin bilgiler sonrasında, bir başka önemli nokta işbirliği süreçlerinin yöntemleri ile ilgilidir. Üniversite-sanayi işbirliklerinde ilk olarak, endüstrinin üniversite araştırmalarına geleneksel yöntemler ile bağış vb. yollar ile destek sağlaması ile başlamış, ilerleyen zaman içerisinde üniversitenin belirli araştırma projelerine sözleşme yöntemiyle destek verilmesi süreci ile gelişmiştir. Son zamanlarda, araştırma merkezlerinin oluşması, devlet destekli işbirlikleri ve kurumsal temele dayanan karşılıklı fayda maksimizasyonu ile organize edilmiş, Üçlü Sarmal Modeli içerisinde şekillenen yöntemler geçerli olmuştur (Kiper, 2004, s.99). Üniversite-Sanayi ve Üniversite-Kamu İşbirlikleri inovatif bilgi süreçlerini destekleyen, AR-GE çalışmaları sayesinde yenilikçi çıktıları

bu süreçte üreten bir yapıyı tanımlamaktadır (Yörük ve Kurşunmaden, 2008, s.664). "Üniversite-sanayi işbirliği, ulusal inovasyon politikasının bir alt başlığıdır, onunla doğrudan ilişkilidir ve etkilenir" (Kiper, 2004, s.110). Bu anlamda, en genelde ülkemizin, özelde üniversitelerin ve en özelde SBKY ve KY bölümlerinin, gelişmesi ve çağdaş üniversitenin gerekliliklerine uygun olarak yapılandırılması, inovasyon politikalarının başarılı olması ile küresel arenada öne çıkması için; Üniversite-Sanayi ve Üniversite-Kamu İşbirlikleri önemli bir gerekliliktir.

2.4.5. Girişimcilik ve Girişimci Üniversite Modeli

Üniversitenin dönüşümü ile birlikte, dönüşen üniversite yapısına uygun olarak yeni dersler ve yeni faaliyet adımları için yeni uygulamalar sisteme entegre olmuştur. Entegre olan ve yeni olan unsurlardan bir tanesi de 'Girişimcilik' olgusudur. Girişimcilik ile ilgili literatürde birçok tanıma rastlamak mümkündür. Genel anlamda; "Girişimcilik, etrafımızdaki fırsatları fark etme, fırsatlara yönelik plan ve proje yaparak, projeleri günlük hayata taşıma ve hayatı daha yaşanılabilir hale getirme uğraşı olarak kabul edilebilir" (Bozkurt, 2000, s.12'den aktaran, Avşar, 2007, s.4). Girişimci denildiğinde ise bu uğraşı edinen, çevresindeki ihtiyaçlara farklı bakış açısı ile bakan, var olan eksiklikleri bir iş süreci çerçevesine döküp gidermeyi amaçlayan, kaynak yaratabilen, zaman ve organizasyon süreçlerini iyi yönetebilen, risk alabilme gücüne sahip, yaratıcı zekası gelişmiş, kendine güvenen ve yenilikçi düşünerek kendisini tüm alanlarda yapılabilecek faaliyetlere açık olarak gören bireyden bahsedildiği görülmektedir (Korkmaz, 2000, s.166'dan aktaran, Eren, 2010, s.14).

"Gartner'e göre herhangi bir yeni girişimin kurulumu dört değişkenin etkisi altındadır: Çevre, birey, örgüt ve süreç" (Gartner, 1985, s.698'den aktaran, Duygulu, 2008, s.99). Girişimi var eden en önemli değişkenlerden bir tanesi bireydir. Girişimcilik konusunda yapılan birçok çalışma, bireyin sahip olduğu doğuştan yetenekleri ile mi yoksa eğitim süreci sonrasında edindiği birikimler ile mi girişimci olmasını araştırmaya ve sonuca ulaşmaya çalışmıştır. Ancak bu konuda, girişimcilik, doğuştan gelebilecek, risk algısı, yenilik yapma yeteneği, içsel kontrol ve duygusal

özellikleri gibi sıralanabilecek özellikler ile mi, yoksa eğitim süreçleri sonucunda, risk yönetimi öğrenimi, liderlik ve girişimcilik dersleri gibi süreçlerle mi girişimciliğin oluştuğu net bir şekilde belirlenememiştir. Ancak çeşitli yazarlar tarafından yapılan yorumlara bakıldığında ve günümüz dünyasında ki girişimcilik faaliyetlerine dahil olan insanların özelliklerine bakıldığında; sürecin bireysel özelliklerin yanında, eğitim faaliyetleri ile oluştuğunu ortaya çıkarmaktadır. Ayrıca girişimcilik dinamiğinin artması adına oluşan eğitim programlarının, dünyanın her yerinde yayılması, eğitiminin girişimci oluşturma için bir etken olduğunu kanıtlar niteliktedir (Eren, 2010, ss.15-16). Gartner'ın tanımladığı, çevre, birey, örgüt ve süreç etkileri ile girişimciliğin oluşması ve varlığı süreçleri, insanların eğitim aldığı kurumlar olarak üniversitelerin bu değişkenlere olan etkisi ve bireylere olan etkisi ile de ilişkilidir.

Girişimcilik olgusu sahip olduğu amaçlar ve var olma gerekçeleri ile üniversite sistemi içerisinde yerini almıştır. Artık toplumlar kamuda çalışacak nitelikli personele ihtiyaç duyduğu kadar, toplumun kalkınmasında önemli faaliyetler gerçekleştirecek girişimci bireylere de ihtiyaç duymaktadır. Bu noktada insanların yetişmesinde ve eğitim faaliyetlerinde bulunarak çağın gerekliliklerine uygun, ülkelerin refahı için çalışacak bireyler üreten ve yetiştiren üniversitelere bu anlamda önemli görevler yüklenmiştir. "Modern girişimcilik unsurlarının üniversite uygulamalarına girdiği bu dönemde, yüksek eğitim kurumlarının yeni rolleri, ulusal ve bölgesel refah artışını destekleyebilmek için girişimcilik üzerinde yoğunlaşmaktadır. Bu nedenle, geleceğin modern üniversitelerinin bilim, öğretim ve girişimcilik olmak üzere üç temel üzerine oturması beklenmektedir" (Aalerud, 2004, s.14'den aktaran, Çetin, 2007, s. 218).

Üniversiteler yalnızca girişimcilik dersleri ile veya girişimci olma potansiyeline sahip insanları keşfetme yönleriyle değil aynı zamanda kendileri de girişimcilik faaliyetlerinde bulunarak da bu sürecin içerisinde yer almaya başlamıştır. Bu noktada üniversitenin dönüşümünün uzantısı olarak artık üniversiteler girişimcilik ve yenilikçilik dinamikleri ile de birbirleriyle yarışır hale gelmişlerdir. Üniversiteler bu yarışlarını gerçekleştirirken kendilerine yeni yönetim modelleri ve sistemi canlı tutup, maksimum fayda sağlayacak yeni işletim şekilleri arayışına

girmişlerdir. Yöntem ve kullanılan araçlar bir işin başarıya ulaşması için en önemli noktalardır (Korkmaz, 2012, ss.210-212 ve Ünsaçar ve diğerleri, 2013, s.7).

"Günümüzde yükseköğretim yönetimi için arayışlar bir uçta Kuzey Amerika ülkelerindeki 'iş yönetimi' (managerial) modeli ile diğer uçta Kıta Avrupası'nın 'meslektaşlar yönetimi' (collegial) modeli arasındaki geniş yelpazede sürmekte ve ülkeler bu iki uç arasında kendilerine uygun modeli bulmaya çalışmakta ve çoğunlukla 'girişimci' üniversite diye adlandırılan bir modele yönelmektedir" (YÖK, 2007, s.25). Bu model çağın gerekliliklerine uygun olarak, küreselleşme, bilgi toplumu süreci ve diğer bütün etkileri yönetebilme ve bu yönetim sürecinde maksimum fayda için adımlar atan üniversitelerin yapısını simgelemektedir. Bu yapıya sahip, yenilikçi uygulamalar ile sürekli olarak yenilikleri ortaya çıkarmayı hedefleyen, organizasyon yapısının uzmanlaşma üzerine kurulduğu ve görev tanımlarının net olarak ayrıldığı, geleceğe dönük faaliyetleri ile girişimci olma özellikleri ağır basan üniversiteler 'Girişimci Üniversiteler' olarak adlandırılmaktadır (Aalerud, 2004, s.23'den aktaran, Çetin, 2007, s.218).

> "'Girişimci Model'de (İngiltere, Avustralya, Hollanda v.b.) ise çoğunluğunu üniversite dışında atanan üyelerin oluşturduğu bir 'Yönetim Kurulu" idari ve mali sorumluluğu ve yönetimi üstlenmekte, rektörü seçip atamakta, 'Üniversite Senatosu' ise akademik yönetimi üstlenmektedir. Benzer şekilde Rektör tarafından atanan Dekanlar ve Dekanlar tarafından atanan Bölüm Başkanları kendi birimlerinde tam yetki ile idari ve mali yönetimi, bu birimlerin akademik kurulları ise akademik yönetimi üstlenmektedir" (YÖK, 2007, s.25).

"1990'lı yılların sonlarına doğru Burton Clark (1998) tarafından ortaya atılan 'girişimci üniversiteler' olgusu, girişimcilik ile üniversite fonksiyonlarını entegre eden bir yaklaşım olması ve üniversitelerin yeni bir türünü ortaya çıkarması açısından dikkat çekicidir" (Çetin, 2007, s.218). Günümüz toplumlarında, yükseköğretim alanında daha az kaynak, daha çok mali ve idari özerklik verme eğilimiyle, artık bakanlıklar veya üst kuruluşlardan çok, genellikle dış paydaşların katılımının sağlandığı üniversite yönetim kurullarının varlığından söz edilmektedir. Girişimci Model'in daha çok yaygınlaşmaya başladığı son 10 yıllık süreçte,

Avusturya, Norveç, Danimarka, Japonya ve Kore de bu modele geçilmiştir (YÖK, 2007, s.26). Bu model ülkemizde uygulanabilirliği açısından birçok çelişkiye sahiptir. Bu çelişkilerin oluşmasına etkenlerden en önemlisi YÖK'ün varlığı ve sonuçlarıdır. Her ne kadar daha az kaynak ayırarak Yükseköğretim sisteminin gelişmesini isteyen hükümetlerin politikaları ve YÖK tasarrufları söz konusu olsa bile, özerkliğin olmadığı bir ülkede bunların gerçekleşebileceği ve girişimci model de üniversitelerin varlıklarını devam ettireceği bir süreçten bahsetmek oldukça zordur.

"Robertson(2008), girişimci üniversitenin kilit özelliklerini aşağıdaki gibi özetlemiştir;

- ✓ Kampüste bulunan üniversite aktörlerinin girişimci kapasitelerini geliştiren güçlü liderlik,
- ✓ Katma değer doğuran dış paydaşlarla güçlü bağlar kurmak, üniversite-sanayi işbirliğini artırmak,
- ✓ Bireyler ve kurumlar üzerinde etki yapan girişimci sonuçlar doğurmak,
- ✓ Girişimci eyleme yol açan yenilikçi öğrenme teknikleri uygulamak,
- ✓ Kurumlar arası etkin bilgi akışını destekleyecek şekilde sınırların kaldırılması,
- ✓ Kompleks dünya sorunlarını çözüm odaklı ve gerçek dünya deneyimini yansıtan multidisipliner eğitim yaklaşımları,
- ✓ Girişimci düşünme ve liderlik uygulamalarını teşvik edici olmak" (Sakınç ve Bursalıoğlu, 2012, s.94).

Yukarıda sıralanan bu özellikler, girişimcilik ve yenilikçilik için eğitim modelleri ve öğrenme teknikleri üzerinde durmuş ve girişimciliğin ve girişimci üniversitenin oluşması için bunun gerekliliğini vurgulamıştır. Ülkemizde bu anlamda yapılan çalışmalar sınırlı olmak ile birlikte özellikle son yıllarda, TÜBİTAK ve KOSGEB gibi çeşitli kurumlar tarafından verilen veya verilmesi için destek verilen Girişimcilik dersleri ve sertifika programları bu anlamda ülkemizde gerçekleştirilen faaliyetlerdendir. "Üniversiteler, özellikle yenilikçi araştırmalar için çalışma sermayesinin taşıyıcısı durumundadır" (Çetin,2007, s.220). Bu anlamda

yenilikçiliğin ve girişimciliğin varlığı üniversite yapısının ve faaliyetlerinin varlığı ile güç kazanmaktadır.

Türkiye'de üniversiteler yarışlarında, yenilikçilik ve girişimcilik endekslerine göre de bir yarış halindedirler. Bu yarışlarında Girişimci ve Yenilikçi Üniversite endekslerine göre sıralanmaktadırlar. Bu sıralama 23 gösterge kapsamında hazırlanan veriler TÜBİTAK, YÖK, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TPE, Kalkınma Bakanlığı, KOSGEB, TTGV ve TÜBA tarafından incelenmekte, veriler toplanmakta ve sonuçlara ilişkin bilgiler sağlamaktadırlar. Girişimcilik ve yenilikçilik endeksi 5 boyutta gerçekleştirilen faaliyetler ile ilgili olarak çalışmaların analiz sonuçlarına göre ortaya çıkmaktadır. Bu beş boyut; 1. Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Yetkinliği (Ağırlık Oranı: %20), 2.Fikri Mülkiyet Havuzu, (Ağırlık Oranı: %15), 3. İşbirliği ve Etkileşim, (Ağırlık Oranı: %25), 4. Girişimcilik ve Yenilikçilik Kültürü, (Ağırlık Oranı: %15), 5.Ekonomik Katkı ve Ticarileşme, (Ağırlık Oranı: %25) şeklinde belirlenmiştir (TÜBİTAK, 2014, ss.1-3).

Girişimcilik ile ilgili olarak üniversiteler için son dönemde daha çok önemli olan ve yukarıda anlatılan 'Girişimcilik ve Yenilikçilik Endeksi' belirleme boyutları içerisinde 4. Boyut (Girişimcilik ve Yenilikçilik Kültürü) içerisinde yer alan bir diğer konu; girişimcilik, inovasyon yönetimi ve teknoloji yönetimi konularına ilişkin ders, eğitim, sertifika programı sayılarıdır (TÜBİTAK, 2014, s.2). Üniversiteler bu anlamda kendilerini geliştirmek ve bu endeks gibi sıralama süreçlerinde iyi bir yer edinmek için, artık bölümlerde teorik derslerin yanı sıra, Girişimcilik dersleri de açmaya başlamıştır. Bu dersler çoğunluklar seçmeli olmak ile birlikte, bölüm faaliyet alanına ilişkin olarak da zorunlu bir ders halinde de müfredat içerisinde yer almaya başlamıştır.

"Bir ülkenin kalkınmasında girişimcilik eğitimi çok önemli bir yer tutmaktadır" (Gibb, 1996'dan aktaran, Aslan, 2009, s.37). "Girişimciliğe artan ilgiden dolayı, tüm dünyada girişimciliğin yaygınlaşmasını sağlayan girişimcilik eğitimi aran bir trend göstermektedir" (Lee ve Wonf, 2007'den aktaran, Aslan, 2009, s.37). "1970'lere kadar çok sayıda girişimcilik kursu bulunmakta ama çok fazla bilinmemektedir. 1945'de ilk kez Harvard School of Business girişimcilik kursunu başlatmıştır" (Vesper ve Gartnet, 1997'den aktaran Aslan, 2009, s.37).

Girişimcilik eğitimi ülkemizde de giderek yaygınlaşan, ağırlıklı olarak üniversitelerde ve az rastlanmakla birlikte bazı özel kurumlar ile devlet kurumlarında da verilen bir eğitim haline gelmiştir. Bu eğitimin amacı, ülke içerisinde yeni girişimcilerin oluşmasını sağlamak, girişimci öğrencilerin/kişilerin potansiyellerini keşfetmesini sağlamak, iş kurma süreçleri ve iş yürütme süreçleri ile ilgili olarak bilgi eksikliği yaşayan öğrencilerin/kişilerin bu eksikliklerini gidermekte aracı olmak amaçlanmaktadır (Aslan, 2009, s.38 ve Avşar, 2007, ss.28-29). "Girişimcilik; doğuştan gelen bazı özellikler ile çeşitli faktörlerin kişiyi etkilemesi ve yönlendirmesi sonucunda meydana gelir" (Kılıç, Keklik ve Çalış, 2012, s.426) . Son dönemlerde, bu faktörler arasında üniversite ve girişimcilik eğitimleri faktörü girişimciliğin oluşması için gerekli olan en büyük faktörü bizlere belirtmektedir. Bu gereksinimin fark edilmesi neticesinde, girişimcilik eğitimleri yaygınlaştırılmış, KOBİ Stratejisi ve Eylem Planı 2003'de AB sürecinin de etkisi ile bir eylem adımı olarak girişimcilik eğitimlerinin yaygınlaştırılması eylem planı sürecine dahil edilmiştir (Kılıç ve diğerleri, 2012, s.426).

Girişimcilik eğitimi, sonuçları itibari ile birçok amaca sahip olmak ile birlikte, Üniversitelerin girişimci ve yenilikçilik özelliklerine etki eden bir unsur olma özelliği ile de karşımıza çıkmaktadır. Bu anlamda Yükseköğretimde değişimi sağlayan unsurlar içerisinde sıralanan girişimcilik olgusu, yenilikçi müfredatların varlığını incelerken bir ölçüm aracı niteliğine sahip olmuştur. Araştırma bulguları kısmında girişimcilik eğitimine sahip üniversitelere ilişkin veriler bu özelliği ile dikkate alınacaktır. Girişimcilik olgusunun ülkelerin gelişimi ve değişimi için bir araç olduğu kabul edilmek ile birlikte bazı sakıncalarına ilişkin yorumlara rastlamakta mümkündür. "Girişimci yapının yüksek eğitimi metalaştıracağı, akademik kültürü zedeleyeceği, girişimci hedeflerin üniversitenin uzun dönemli hedeflerini aksatabileceği, öğrencilerin müşteri olarak görülmesi ve bilimsel bilginin bir gelir kaynağı olarak kullanılmasının önemli sorunları gündeme getireceği sıklıkla vurgulanmaktadır" (Çetin, 2007, s.232).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE'DE SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ / KAMU YÖNETİMİ

3.1. İktisadi ve İdari Bilimler Alanının Türk Üniversitelerindeki Konumu

Üniversiteler, Ortaçağ Üniversitesi ya da Birinci Kuşak Üniversiteler dönemi olarak adlandırıldıkları süre içerisinde, dönemin koşullarına uygun olarak, kilise baskı ve kontrolünde yönetim süreçlerini yürütmüşlerdir. Wissema (2009), bu süreçte üniversite yönetimi ile ilgili olan yapıları ve o dönemde geçerli örgütlenme modelini "Nationes" olarak aktarmıştır. Bugün dünya genelinde ki üniversitelerin varlıklarında ve örgütlenme biçimlerinde karşılaştığımız ve olmazsa olmaz olan, bilim dallarına göre ayrılan fakülteler, "Nationes"ten daha az örgütlenmiş bir süreç içerisinde yer almışlardır. Ortaya çıkmaları ile birlikte Fakülteler, ilk olarak alanda uzmanlaşmış hocaların öğrettiği farklı bilgi dallarını ifade etmişlerdir (Wissema, 2009, s.9).

> "19. Yüzyıla kadar fakültelerdeki bölünme Aristo'nun kurallarını izlemiştir. O dönemde dört tane temel fakülte vardır: ilahiyat, hukuk, tıp ve mesleki bilimler. Mesleki bilimler, (dilbilgisi ve mantık) ile (aritmetik, geometri, astronomi ve müzik) olarak ikiye ayrılmıştır. Fakülteler, 13. Yüzyılın yarısından sonra, kendi sözleşmeleri, kararnameleri ve mühürlerini elde ederek daha kurumsal bir nitelik edinmeye başlamışlardır" (Wissema, 2009, s.9).

Kurumsal bir nitelik edinen fakülteler, üniversite yapısı içerisinde çeşitli bilim dallarının alanlarına göre ayrılarak, İkinci Kuşak /Humbolt Tipi ve Üçüncü Kuşak Üniversite süreçlerinde daha etkili yapılar haline gelmiştir. Bilim veya bilgi dallarına göre bu gruplandırma sonucu oluşan fakülteler, üniversitelerin faaliyetlerini ve yönetim süreçlerini kolaylaştırmış ve etkili bir hale gelmesine neden olmuştur (Gizir, 2002, s.220).

Türkiye Cumhuriyetinde yükseköğretim kurumları, dünyadaki gelişmeyi takip ederek konumlanmış ve yükseköğretim tarihi içerisinde fakültelerin meydana getirdiği üniversite yapılarına sahip olmuştur. "Fakülte, yüksek düzeyde eğitim-

öğretim, bilimsel araştırma ve yayın yapan; kendisine birimler bağlayabilen bir yükseköğretim kurumudur" (Gözübüyük, 2010, s.251). Fakülte; dekan, fakülte kurulu ve fakülte yönetim kurulu olarak kendi içerisinde yönetim örgütlenmesi yapısına ayrılmıştır. 1933-1946 ve 1981 yıllarında yapılan değişikliklerde, fakülte temsilinde, yönetiminde, denetiminde, birimler arası yönetim süreçleri ve kurallarına ilişkin süreçte, fakülte dekanı birinci dereceden sorumlu olarak nitelendirilmiş ve yıllar içerisinde ortak görev tanımı aynı kalmıştır (Ertekin, 2006, s.92).

Türkiye'de İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi, 1936 yılında kurulmuştur. 1983 yılı YÖK'ün faaliyete geçmesi sonrasında gerçekleştirilen reformlar sonucunda İktisadi İdari Bilimler Fakültesi olarak adlandırılmayıp, İktisat Fakültesi olarak bugüne gelen ilk (İİBF alanında) fakülte olmuştur. Zaman içerisinde artan üniversite sayılarına paralel olarak, İktisadi ve İdari Bilimler Fakülteleri, İktisat Fakülteleri, İşletme Fakülteleri, Siyasal Bilgiler Fakülteleri benzer disiplinleri barındıran, ancak kuruluş gerekçelerindeki isim sürecinde farklılaşan fakülteler olarak sayıları artmıştır (Murat, 2012, s.94).

YÖK'ün kurulmasını izleyen 1980 sonrası süreç, yükseköğretim kurumları sayılarında artışı ve standartlaşma sürecini getirmiştir. 1981 yılında fakültelerde bölünme ve yükseköğretim kurumlarının yeniden yapılandırılması ve standartlaşma süreci yaşanmıştır. Köklü geleneklere ve Türkiye için önemli niteliklere sahip Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi ile İstanbul Üniversitesi, İktisat, İşletme ve Siyasal Bilgiler Fakültesi dışında tüm üniversitelerde ki ilgili fakülteler standartlaşma süreci dahilinde İİBF adı altında örgütlenmişlerdir. Ankara Üniversitesi (AÜ) Siyasal Bilgiler Fakültesi (SBF), o dönem içerisinde kurulan yeni fakültelere örnek teşkil etmiştir. Kamu yönetimi alanı da bu etkiyi taşımıştır. "1982-83 öğretim yılında, büyük ölçüde AÜ SBF'deki (Siyaset ve İdare Bilimleri Bölümü'ndeki) öğretim programı esas alınarak YÖK tarafından AÜ SBF dahil bütün üniversitelerin ilgili bölümlerinde izlenecek bir kamu yönetimi öğretimi çerçeve programı hazırlanmış ve uygulamaya konulmuştur (Kaya, 1995 ss.261-262 ve Şaylan ve Sezen, 1998-2000, ss.67-68'den aktaran Ömürgönlüşen, 2010, s.131).

3.2. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi / Kamu Yönetimi Bölümlerinin Var Olma Nedenleri ve Gelişimi

Akademik bölümler, üniversite yapısının temelini oluşturan birimlerdir. Bölümler, kendi yapılarına ait müfredatlara, farklı ders ve programlara, öğretim hizmeti organizasyonu ve yönetim süreçlerine sahiptirler. "Bu nedenle yükseköğretimin değerlendirilmesinde bölümler önemli bir analiz birimidir" (Lee, 2007'den aktaran, Celep ve Tülübaş, 2015, s.209).

Dünya üzerinde var olan gelişim sürecine, ülkeler rekabet ortamında birbirleriyle ve zaman ile yarışarak katkı sağlamışlardır. Bu sürece dahil olan ve etkinliği son zamanlarda giderek artan kurumlardan birisi, yükseköğretim kurumları olan üniversitelerdir. Avrupa ve Amerika başta olmak üzere, dünyanın her yerinde üniversiteler ve üniversite yapısı içerisinde yer alan bölümler sürecin kontrol ettiği ve süreci kontrol eden yapılar olmuşlardır. Üniversite yapıları değişmiş, amaçları, faaliyet şekilleri ve eğitim yöntemleri uluslararası gereklilikler neticesinde kendini yenilemiştir. "Sosyal Sermaye Yaratıcıları Olarak Üniversiteler" çalışmasında Guillermo Duenas, Amerikan üniversitelerinde özellikle son dönemde var olan değişiklikleri dile getirmiş ve bunları altı başlıkta sıralamıştır;

"1. Müfredat ve öğretimde yeni buluşlar,

2. Şirket üniversiteleri,

3. Sanal üniversiteler ve uzaktan öğrenim,

4.Yükseköğretimin küreselleşmesi,

5. Öğretim yerine öğrenime vurgu yapılması,

6. Piyasa-güdümlü yönelim" (Babüroğlu, 2000, s.144).

20. Yüzyıl etkileri ile ve özellikle Avrupa ile Amerika'da yaşanan bu değişiklikler, yalnızca teknolojik, yönetsel vd. süreçlere ilişkin, büyüklük, işleyiş, etkinlik tartışmaları çerçevesinde, sadece ulusal kamu yönetimlerini değil, aynı zamanda kamu yönetimi disiplininin öğretimini de etkilemiştir (Ömürgönülşen, 2010, s.123).

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi (SBKY) – Kamu Yönetimi (KY) Bölümleri, Türk Yükseköğretim sistemi içerisinde Cumhuriyet tarihine dayanan köklü bir eğitim sürecinden günümüze gelmiştir. Önceki bölümlerde anlatılan üniversite kavramına ilişkin bilgilerin yer aldığı bölüme dönüp üniversite yapısını hatırlamamız gerekirse özetle, "üniversite nedir sorusunu sorduğumuzda alınan yanıt, üniversitelerin amaçlarını; toplumda karşıladığı ve sağladığı hizmet de onun görevlerini ifade etmekte olduğu görülmüştür" (Bingöl, 2012, s. 43). Üniversitelerin sahip olduğu amaç ve görevler tarihsel süreç içerisinde değişmiş ve üniversiteler yeni görevler edinmiştir. Bu yalnızca bir kurum olarak üniversitenin değil, ayrı ayrı bölümlerinde kendi alanları ile ilgili olarak değişme evresinde sahip olduğu yeni görev veya amaçları ifade etmiştir. "İdeal bir eğitim zamanın getirilerini yerine getiren eğitimdir" (Ceylan, 2009, s. 116). Bu bakış açısı ile kurulduğu günden bugüne dek SBKY-KY bölümleri genel olarak zamanın getirilerini yerine getirme amacı ile şekillenmiş ve kendisine yeni görevler edinmeye başlamıştır.

> "Kamu yönetim, bir taraftan, siyaset bilimi, felsefe, iktisat, örgüt teorisi, sosyoloji ve sosyal psikoloji, diğer taraftan, kamu yönetiminin günlük uygulaması arasında disiplinler arası bir dengeye oturmuştur. Akademik açıdan bakıldığında, akademisyenlerin geleneksel yaklaşıma alternatif geliştirmek yönünde bir çaba içerisinde oldukları söylenmektedir. Bu çalışmalarda, akademisyenler kendilerini uygulama ve teori arasında bir yerde bulmaktadır. Kamu yönetimi bölümlerinin önemli bir amacı da, kamu kesimine idareci yetiştirmektir. Bu yönüyle uygulamadan kopuk olmaları düşünülemez. Diğer taraftan, akademisyenler paradigma belirsizliği ile karşı karşıyadır ve bu da yaratıcı teorik çabayı teşvik etmektedir" (Leblebici, 2001, s.16).

Bir araştırma yapılırken genel olarak kabul görmüş yaklaşım, bir başlangıç noktasından hareket etme gerekliliğidir. Başlangıcın gerçekleştiği nokta bazen tarihsel süreç, bazen de olgu, olay veya süreci ifade etmektedir (Altunok, 2011, s.232). Bu anlamda çalışmanın bu bölümünde, eğitimde yenilikçi uygulamaların varlığının araştırılacağı ve bölüm özelinde gelişim önerisi amaçlanan, SBKY/KY bölümlerinin, yapısal, varoluşsal nedenlerine ve tarihsel süreçte varlığına değinilmeye çalışılmıştır.

3.2.1. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi / Kamu Yönetimi Bölümü Tarihçesi

Bir bilim olarak ‘Kamu Yönetimi’ araştırmalarda büyük bir çoğunlukla, ABD başkanı Woodrow Wilson’un 1887’de yazmış olduğu, “Yönetimin İncelenmesi” çalışması ile ortaya çıktığı kabulünü içerir. Ayrıca “Kamu Yönetimi” devletin üç fonksiyonu olan, yasama, yargı ve yürütme güçlerinden yalnızca yürütme ile ilgilendiği kabul edilmektedir. Kamu Yönetimi disiplinin ve bilim dalı olarak Avrupa’da geliştiğinin aktarıldığı “Yönetimin İncelenmesi” metni, kamu yönetimi disiplinin kurucu metni olarak kabul edilmektedir. Daha önce Fransız ve Alman profesörler tarafından geliştirildiği iddia edilen kamu yönetimi bilimi, ABD’de ki yönetim yazarları tarafından, 20. Yüzyılın başlarında Wilson’un perspektifi üzerinden gerçekleşen çalışmalar ile ABD’de ortaya çıktığını ileri sürmektedirler. Ancak bazı yazarlar, 19. Yüzyılda Fransa’da gerçekleştirilen çalışmalar sonucu bu bilimin ortaya çıktığını, Amerikan kamu yönetiminin atalarının Fransa’da aranması gerektiğini söylemektedirler. (Adalı, 2010, ss.9-11 ve Keskin, 2005, s. ve Demir ve Yavaş, 2015, s.91). Amerika’da, (Public Administration) olarak adlandırılan ‘Kamu Yönetimi’, Avrupa’da (Administrative Science) yani ‘Yönetim Bilimi’ olarak kavramsallaştırılmıştır. Bu fark dil alışkanlıklarından kaynaklı, nitelik açısından aynı bir fark olarak alan yazınında dile getirilmiştir (Yaman, 2009, s.17).

Ortaya çıkışı açısından farklı bakış açıları ve tartışmalara sahip olan “kamu yönetimi”, özel bir bilim dalı olarak gelişim başlangıcının, 17. Yüzyıl gelişim konseyinin “Kameralizm” ve “Politik Bilim” çalışmalarına dayandırıldığı, bir disiplin ve bilim dalı olarak varlık tartışmaları içerisinde bugüne gelmiştir. Prusya’da konunun araştırılması için iki profesörün görevlendirildiği 1729 tarihi, resmi çalışmaların başladığı tarih olarak kabul edilmektedir. “Bununla birlikte 1656 yılında ‘Teutscher Fürstenstaat’ veya ‘German Principality’ adlı yayından dolayı Veit Ludwig von Seckendorff ilk yönetim bilimci olarak kabul edilmektedir” (Demir ve Yavaş, 2015, s. 94). Seckendorf tarafından yayınlanan çalışma, dönemde var olan günlük uygulamaların belirsizliklerini aşan bir girişim olarak incelenmesinden dolayı, küçük eyaletlerin yönetimi konularını içeren çalışma, bilimsel olarak kabul edilmiştir. Benzer bir şekilde kamu yönetimini bir bilim dalı olarak inceleyen Fransız Delamare “Traite de la Police” (1703-1738) veya “Treastise on Polity” çalışması ile

pratik ve hukuksal bilgilere yer vererek, tarihsel süreç içerisinde devlet yönetiminin işleyişini ele almıştır. 18. yüzyıla gelindiğinde, bilim insanları yönetim bilimi konusuna daha çok teorik açıdan yaklaşmışladır. Justi ve Sonnenfels tarafından gerçekleştirilen çalışmalara örnek olarak belirtilmektedir (Kaya, 1986, ss. 27-31 ve Demir ve Yavaş, 2015, s. 94 ve Güler, 2011, ss. 56-77).

Aydınlanma çağı beraberinde, modern bilim anlayışı hakimiyetinde var olan yaklaşımlar, pozitivist (olgucu) yönetim modelini ortaya koymuştur. “Bu dönemde yönetim bilimi alanında yazılan ilk örnek çalışma Fransız yazar Charles Jean Bonin’in ‘Principe d-administration publique’ (1812) veya ‘Principle of Public Administration’ adlı çalışmasıdır. Bonin’e göre kamu yönetimi hukuk ve sosyal bilimlerini içeren ve dengeleyen uygulama odaklı bir bilim dalıdır” (Rabin, 2003, s. 1087’den aktaran Demir ve Yavaş, 2015, s. 94 ve Kalfa, 2011, s. 406). 19. yüzyılın ikinci yarısı ile birlikte, önemli bir girişim olan Alman bilim adamı Lorenz Von Stein (1815-1890) tarafından kapsayıcı bir yönetim bilimi anlayışının oluşturulmasıdır. “Stein modern devleti yönetsel devlet olarak ilk defa karakterize eden ve ayırıcı niteliğini ortaya koyan kişi olmuştur” (Demir ve Yavaş, 2015, s. 95).

Siyaset biliminin doğuş ve gelişim sürecine bakıldığında, karşımıza yine farklı tartışmalar çıkmaktadır. Sosyal bilimler alanında yeni bir alan olarak sayılsa da, siyaset bilimi kökenleri itibariyle toplum bilimlerinin en eskisi olarak kabul edilmektedir. Siyaseti en genel anlamıyla toplumun ve insanların yönetimi olarak kabul edersek, ilkçağlardan itibaren birçok düşünürün bu alanda gerçekleştirdiği çalışmalar ile karşılaşırız. Örnek olarak, Aristo, ‘Politika’ eserinde, bilimlerin sınıflandırmasını yapmakta ve politikayı bilgi hiyerarşisinin en üst kademesinde tutmakta olduğu görülmektedir. Yaradılış itibariyle (zoon politikon) “siyasal hayvan” olarak nitelendirilen insanın, düşünme yeteneğini kullanarak, toplum hayatı, siyasal yaşam konularında, eskiçağdan ortaçağa ve hatta günümüze dek çalışmalarda bulunmuştur. Siyaset bilimi içerisinde farklı teoriler oluşması ve bu teori gelişim ve eğitim süreçlerinin günümüze dek gelişmesi, ortaya çıktığı günden bugüne dek bir bilgi birikim ve gelişim sürecini ifade etmektedir (Heywood, 2007, ss. 1-10 ve Türköne, 2005, ss. 6-13 ve Kapani, 2009, ss. 22-27).

19. yüzyıl sonrası yoğunluk kazanan araştırmalar ve "anayasacılık hareketi" gibi çeşitli çalışmaların olması, siyaset bilimi üzerinde gerçekleşen çalışmalara hız kazandırmış olduğu söylenmektedir. Dağınık bir gelişim sürecinden geçtiği söylenen siyaset biliminin, radikal bir şekilde artık karma disiplin olarak anılmasından ziyade, kendine özgü ve bağımsız bir disiplin olma iddiası, İkinci Dünya Savaşı'nın sonuna dayandırılmaktadır. 1950 yılında, çeşitli ülkelerden bilim adamlarının UNESCO'nun çatısı altında "Çağdaş Politika Bilimi" isimli kolektif çalışmayı yayınlaması, "Uluslararası Siyasal Bilim Derneği"nin kurulması vb. gelişmeler, bu alanda dünya çapında araştırma, inceleme ve öğrenim konusunda somut bir adım olarak ifade edilmektedir (Heywood, 2007, ss. 1-10 ve Türköne, 2005, ss. 6-13 ve Kapani, 2009, ss. 22-27).

Kökeni Eski Yunan temeline uzanan siyaset bilimi içinden çıkarılarak ayrı bir bilim dalı olarak ifade edilen kamu yönetimi, sosyal bilimler alanında bağımsız bir disiplin olabilmesi amacıyla yukarıda anlatılan süreçten geçmiştir. 19. Yüzyıl sonlarına doğru başlı başına bir bilim olması yönüyle kabul edilmeye başlamıştır. Kamu yönetiminin, siyaset biliminden ayrı bir bilim dalı olarak ele alınıp incelenmesi gerekliliğini anlatan, 1887 yılında Woodrow Wilson'un, "The Study of Administration" (Yönetimin İncelenmesi) makalesi, "Political Science Quarterly" dergisinde yayınlanarak, birçok kişi tarafından kamu yönetiminin başlangıcının o tarihe dayandırılması kabulüne neden olmuştur. Amerikalı siyaset bilimci olan Frank J. Goodnow'un, 1900 yılında yayınladığı "Politics and Administration" (Siyaset ve Yönetim) çalışması, Frederick Taylor tarafından yayımlanan "The Principles of Scientific Management" (Bilimsel Yönetim Prensipleri) çalışması ve 1926 yılında "Introduction to the Study of Public Administration" (Kamu Yönetiminin İncelenmesine Giriş) çalışması ile Leonardo D. White bu alana önemli katkılar yapmıştır (Demir ve Yavaş, 2015, ss. 95-96 ve Kaya, 1986, ss. 27-31).

> "Kamu yönetimi disiplini genel olarak idare ve bürokrasi üzerine kurgulanmış bir uğraş olarak algılanmıştır. Çünkü özellikle 1945-1980 yılları arasında toplumsal kalkınmanın tek aracı olarak devlet ve devletin yürütme aracı olan kamu yönetimi görülmekteydi. Bu sebepten dolayı devlet oluşumunu en iyi biçimde tanımak, etkili bir biçimde çalışmasını sağlamak ve toplumsal kalkınmayı sağlayabilmek

için kamu yönetimi disiplininin incelenmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır" (Güler, 1994, s. 3'den aktaran Demir ve Yavaş, 2015, s. 92).

Kamu yönetimi eğitimine öncelik eden kurumlara bakıldığında, Columbia Bilimyurdu'na bağlı Kamu Yönetimi Kurumu ile Syracuse Bilimyurdu'ndaki Yurttaşlık-Kamu İşleri Okulu ilk öncülük eden kurumlar arasında sayılmaktadır. Kurumlarda eğitim görenler o dönemde yerel, ulusal ve uluslararası yönetim süreçlerine dair önemli kurumlarda çalışmakta ve bu eğitim kurumları ile ilişkili bir şekilde faaliyetlerini gerçekleştirmektedir. Bu kurumlar, kamu yönetimi görmüş insanlara artan gereksinim ile birlikte giderek daha çok kurulmaya başlamış ve dünyada ki var olan dönüşüm ile birlikte faaliyet alanlarında revizyon süreçlerine gitmişleridir (Sımon, Swıthurg ve Thompson, 1985, ss.14-15). "196o'ların sonundan itibaren kamu yönetiminde yeni teoriler ve okulların gelişmesi süreci yaşanmıştır. Karar verme teorisi, kamu tercihi teorisi, yeni kamu yönetimi hareketi, yeni anayasacılık, kamu işletmeciliği, yönetişim vb. pek çok teori ve yaklaşımın kökenleri bu döneme uzanmaktadır" (Ciğeroğlu ve Özgür, 2009, s.3). Yakın tarih için konuştuğumuz, küreselleşme, sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçiş süreci vd. olarak değişime neden olan dinamikler, tarihsel süreçte aslında farklı dinamikleri barındırarak günümüz SBKY ve KY eğitimi yapısına ulaşmamıza neden olmuştur. Artık ayrı ayrı SB ve KY eğitiminden ziyade, yoğunluk olarak SBKY eğitiminin birlikteliğinden oluşan varlığı gözlemlenmiştir.

3.2.2 Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi / Kamu Yönetimi Bölümlerinin Türk Yükseköğretim Sistemi İçerisindeki Konumu

Türkiye'de 1950'li yıllar ile birlikte kamu yönetimi/yönetim bilimi disiplininin ortaya çıktığı iddia edilmektedir. 1951, Dünya Bankası tarafından hazırlanmış olan Barker Raporu, Türkiye'nin bu disiplin ile tanışmasının nedenidir denilmektedir. Birleşmiş Milletler ile yapılan 'teknik yardım sözleşmesi' çerçevesinde, 1953 yılında açılan, Türkiye Orta Doğu ve Amme İdaresi Enstitüsü bu disiplinin ortaya çıkışı için ikinci önemli noktayı ifade etmektedir. Türkiye'de kamu yönetimi disiplininin ortaya çıkma nedenlerine ilişkin olarak iddia edilen üçüncü

aşama, 1957 yılında Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde Türkiye'nin ilk 'amme idaresi kürsüsünün' kurulması olarak belirtilmektedir (Keskin, 2005, s.2 ve Altunok, 2011, ss. 241-242).

Ortaya çıkış tarihi 1950 olarak belirtilse de, kamu yönetimi disiplininin kuruluş ve kurumsallaşma süreci 1950'li yılların öncesine, Tanzimat dönemine dayandığı söylenmektedir (Altunok, 2011, ss. 232-233). "Osmanlıdan günümüze, Enderun Mektebi ile başlayan kamu yönetimi öğretimi Mülkiye ile sürdürülmüş; SBF, TODAİE, ODTÜ ve İktisadi ve Ticari İlimler Akademiler ile farklılaşmış; İktisadi ve İdari Bilimler Fakülteleri ile de yurt çağına yayılmıştır" (Altan, Kerman ve Aktel, 2009, s. 231). "1960'larda Türkiye'de yönetim anlayışı, planlama ve kalkınma kavramları ile birlikte ele alınmaya başlamıştır. Özellikle 1965 sonrasında yerli araştırmacıların kamu yönetimi alanında eserler vermeye başladıkları görülmektedir" (Kalfa, 2011, s. 412).

Kamu yönetimi, bir meslek, faaliyet alanı ve akademik bir disiplini ifade etmektedir. Kamu yönetim, birçok disiplini içerisinde barındıran, bu disiplinler için var oluşsal açıdan önemli olan, farklı disiplinlerin birleşmesinde ki ortak noktayı oluşturan, kamusal ve toplumsal sorunların çözümü için faaliyetlerini gerçekleştiren çok yönlü bir yapıyı ifade etmektedir. Ayrıca, Siyaset Bilimi, Hukuk, İktisat, İşletme gibi diğer birçok alanın kesişme noktası olarak bilinen kamu yönetimi alanı, son zamanlarda özellikle Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi birlikteliğinde söz edilen, eğitim ve yönetim süreçlerinin birlikteliğinden bahsedilen bir alan olma özelliği taşımaktadır. Kamu yönetimi bilimi, farklı disiplinler ile iç içe olan bir bilim dalı olarak, bu disiplinlerin ifadesi olan bilim dalları tarafından var oluşsal tartışmaları barındırmıştır. Örnek olarak Fransa'da görece yakın tarihe dek, İdare Hukuku ve Kamu Yönetimi aynı alaları ifade için kullanılmıştır. Bazı siyaset bilimciler günümüzde tarihsel süreçte olduğu gibi hala, Kamu Yönetiminin, Siyaset Biliminin bir alt dalı olduğunu iddia etmektedirler (Adalı, 2010, ss.1-7 ve Polat, 2009, s.57 veYaman, 2009, ss. 17-18 ve Keskin, 2005, ss. 3-6).

Kamu Yönetimi alanında yaşanan tartışmalar 20. Yüzyıl sonlarına doğru artmıştır. Kamu yönetimi, rolü, büyüklüğü ve işleyişi açısından sosyal bilimler alanında en çok tartışmanın olduğu alanlardan birisi haline gelmiştir. Siyasal ve

ekonomik temellere dayanan tartışmalar, sadece ulusların kamu yönetimlerini değil, bir disiplin olarak kamu yönetiminin doğrudan kendisini ve kamu yönetimi öğretimi süreçlerini, program içerikleri, yapılanma şekilleri vs. de etkilemiştir. Daha önceki bölümlerde de anlatılan, özellikler 1980 sonrası YÖK varlığının etkisi (kamu yönetimi çerçeve programı ile benzeşme süreci), 2000 sonrası hızla artan üniversite sayısı, SBKY / KY müfredatları başta olmak üzere, öğretim süreçlerine ilişkin olarak da yapısal ve işlevsel değişmeyi getirmiştir (Ömürgönülşen, 2010, s.124). "1983 sonrası seçimle gelen sivil yönetimin avdet etmesine bağlı olarak bölümlerin tek tip olan müfredatlarında çeşitlenme artmış, tamamen mesleki bir öğretim verme eğiliminin yerini liberal sosyal bilim öğrenimine de yer veren yaklaşımlar almıştır" (Turan, 2009, s. 18).

> "Örneğin, kamu yönetimi öğretim programlarının oluşumuna damgasını vuran A.Ü. SBF Kamu Yönetimi Bölümü'nün programında mezunların ülke kalkınması yolunda değişim ajanı olarak gören kameralist geleneğin izleri devam etmektedir. Bu etki kısmen Gazi İİBF KY Bölümünün programında da kendisini hissettirmektedir. Buna karşın, Amerikan üniversite modeline göre kurulmuş ve yabancı dille öğretim yapan ODTÜ İİBF SBKY'deki program, bölümün doğası gereği siyaset bilimi alanındaki gelişmelerle fazlasıyla eklemlenmiştir. Hacettepe İİBF KY bölümü ise 2006 yılındaki isim ve öğretim programı değişikliği ve 1/3'lük yabancı dille öğretim modeliyle, nitelik itibariyle bu iki grup yaklaşım arasında bir yerde bulunmaktadır" (Ömürgönülşen, 2010, s.148).

SBKY eğitimi alanında var olan değişme birçok unsuru içerisinde barındırmak ile birlikte, en belirgin olarak değişimi gözlemlemek adına son zamanlarda üniversitelerin, "Kamu Yönetimi" olan bölüm isimlerini, "Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi" olarak değiştirmesi şeklinde gözlemlenmiştir. Türkiye'de SBKY/KY bölümlerinin mevcut kurumsal durumu, tarihsel süreç içerisindeki değişimi ve üniversite, akademisyen, öğrenci sayıları açısından değişimi ve yapısı araştırma bulguları bölümünde paylaşılacaktır.

3.3. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümlerinde Yeni Eğilimler, KAYFOR, Kamu Politikası Eğitimi Örnekleri

SBKY – KY bölümleri kuruldukları günden bugüne dek bir takım görev ve sorumlulukları yerine getiren, bunun yanında çeşitli değişim ve gelişim evrelerinden geçen bir bölümdür. SBKY – KY bölümleri çağın gerekliliklerine uygun olarak yeni görevler edinmekte, toplumsal hayata yönelik olarak yeni eğilimler geliştirmekte, toplumsal kalkınma için gelişim arayışı içerisinde bir takım çalışmalar yürütmektedir. Son dönemlerde yalnızca akademik eğitimin yeterli olmadığı, eğitimin yanında farklı süreçlerinde yükseköğretim sistemi genelinde olduğu gibi, SBKY – KY bölümlerine de dahil olduğu görülmektedir. Bu süreçlerin yürütülebilmesi ve özelde SBKY – KY alanında mevcut yapının anlamlandırılması, ihtiyaçların belirlenerek ilerlemenin sağlanması için bir takım çalışmalar süregelmektedir. Bunlar KAYFOR süreci, Kamu Politikası Eğitimi örnekleri ile bu bölüm içerisinde açıklanmaya çalışılmıştır.

"Siyaset-idare ikileminde ve bürokrasi ile demokrasi arasındaki ilişkiyi irdeleme anlamında, geleneksel kamu yönetimi yaklaşımının ya da geleneğin yerini almaya aday iki alternatif yaklaşımdan söz edilebilir: anayasacılık (constitutionalism) veya yeni kurumsalcılık (neo-institutionalism), komüniteryanizm veya sivil toplumculuk (civism)" (Leblebici, 2001, s.17). Geleneksel kamu yönetimi yaklaşımının yerini, yeni kamu yönetimine devretmesi ile birlikte ortaya çıkan yeni kavramlar ve süreçler, yönetim süreci kadar yönetimin eğitimi sürecini de etkilemiştir. Bu bölümde ayrıca günümüz dünyasında var olan ve kurumların, örgütlerin çeşitli şekillerde yapılarında gözlemlenen ve onları etkileyen yaklaşımlardan olan "Yeni Kurumsalcılık Yaklaşımı" ile "İzomorfizm (Eşbiçimlilik)" kavramlarına değinilecektir. SBKY-KY bölümlerinin mevcut durumlarını anlamlandırmada ve araştırma bulgularını değerlendirmede, "Yeni Kurumsalcılık Yaklaşımı" ve "İzomorfizm (Eşbiçimlilik)" bize bir bakış açısını sunması açısından araç olarak kullanılmıştır.

“Kamu yönetimi, boşlukta işleyen bir sistem değildir; dolayısıyla çevredeki köklü dönüşümlerin etkisi altında o da yeni şartların gereklerine uyarak kendini yenilemek zorundadır. Kamu yönetimindeki dönüşüm, onun kendi iç yetersizlikleri ya da sorunlarından kaynaklandığı kadar, belki daha önemlisi, çevresel faktörlerdeki değişmelerin de baskısı altında gerçekleşmiştir” (Eryılmaz, 2004, s. 51).

Yukarıda, Eryılmaz tarafından ifade edildiği üzere, çevresel faktörlerin etkisi ile değişimin yaşandığı alan olarak ifade edilen KY, aynı zamanda KY eğitimindeki değişikliği de beraberinde getirmektedir. Leblebici’nin ifadesi ile “kamu yönetimini disiplin ve uygulama açısından bağımsız bir alan olarak açıklamakta yetersiz kalan yasalar, kurumlar ve bürokrasi, siyaset gibi kavramlardan farklı olarak, olguların ve olayların bir arada değerlendirileceği bir kamusal alan olmalıdır” (Leblebici, 2001, s.22). Bu gereklilikten hareketle SBKY/KY alanında var olan çalışmalar, SBKY/KY bölümlerindeki yeni eğilimler ve SBKY/KY bölümlerinin kurumsallaşma sürecine katkı sunması açısından yürütülen çalışmalar ve bulgulara temel oluşturacak yaklaşımlar çalışmanın bu bölümünde anlatılmıştır.

3.3.1. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi/ Kamu Yönetimi Bölümlerinin Yapılarını Anlamlandırmada Bir Araç Olarak, Yeni Kurumsalcılık Yaklaşımı ve İzomorfizm

Örgütler, yapılarını oluşturan bireyler, çeşitli normlar, varlıklarının dayandığı temelde kabul gören değerler, inançlar, kurallar ve davranış biçimlerinden meydana gelen yapıları ifade eden bir kurumsal süreci ifade etmektedir. Bu kurumsal yapıya ve bir örgütsel sürece sahip olan, SBKY/KY bölümlerinin varlığını anlamlandırmak, araştırma içerisinde bölümlerin değerlerini ve yapılarını bir kuram çerçevesinde analiz etmek açısından önemlidir. Bu anlamda araştırma bulgularında verilen ve araştırma hipotezlerinde yer alan maddelere temel oluşturmak açısından, yeni kurumsalcı yaklaşım ve izomorfizm kavramlarını bilmek önemlidir. Örgüt yapıları ile bu yapıların farklılaşma, gelişme ve değişme süreçlerine katkı sağlayan sosyal süreçleri düşünme şekli olarak kurumsalcılık, örgütlerin kurumsal olarak

çevrelerinde var olan olgular tarafından kurgulanarak, benzeşme eğilimi içerisinde, karşılıklı bağlar yoluyla çevreye uyumlu hale geldiklerini öne sürmektedir. 1990'lardan itibaren kurumsalcılık üzerine yapılan çalışmalar giderek artmakta ve "Yeni Kurumsalcılık" olarak adlandırılan yeni bir kuramın ortaya çıktığı görülmektedir. Bu paradigmaya duyulan ilgi, kurumları açıklamak ve yapılarını anlamak üzerinde disiplinler arası araştırmaların artması ile ilişkilendirilmektedir (Bolat ve Seymen, 2006, s.224).

> "Yeni kurumsalcılık akımının ortaya çıkmasına yol açan soru şudur: Amerika Birleşik Devletlerinde birçok farklı eyalet ve bu eyaletler içinde yaklaşık onbeşbin dolayında yerel okul bölgesi olmasına rağmen, neden bu ülkenin doğusundaki Main Eyaletinden girilse ve batıdaki Washington Eyaletinden çıkılsa okulların aynı yapı ve düzende olduğu görülür? Örgütlerdeki bu benzeşme var olan yapı ve statükoyu kolaylaştırıcı bir etki mi yapmaktadır" (Aypay, 2001, s.503)?

Bu soruların araştırılması üzerinde yapılan araştırmalar neticesinde, yeni kurumsalcılık kuramının ortaya çıktığı belirtilmektedir. Sürdürülebilir bir başarı için iyi yönetim sistemlerinin kurulması ve uygulanmasına kurumsallaşma denilmektedir. Sistem içerisinde her şeyin kuralının olması gibi bir bakış açısına sahip olmadan, sürekli olarak iyileştirme anlayışı temelinde, ortak hareket ve insan faktörünün ön planda tutulduğu bir yapı olarak kurumsallaşma sürecinin algılanması gerekliliğinden söz edilmektedir (Beşkonaklı ve Solaroğlu, 2002, s.34). 1970 yıllarında Stanford Üniversitesi'nde ilk kez ortaya çıkan yeni kurumsalcılık yaklaşımı, kökenlerini kurumsalcı (institutionalist) yaklaşımından almaktadır. Bu yaklaşık özetle, sahip olunan değerlerin, tarihsel süreçte örgüt yapısı içerisinde korunmasını ifade etmektedir. Yeni kurumsalcı yaklaşıma göre, performans çalışmaları, gelişim stratejilerinden ziyade, sosyal gerçekliğin kabul ettiği, değer ve kurallara göre örgütler yapılarını ve davranışlarını düzenlemelidir (Aypay, 2001, s.503, ve Bolat ve Seymen, 2006, s. 241).

Yeni kurumsalcı yaklaşım içerisinde, örgüt yapılarını etkileyen, uygulamalar, meslekler ve teknoloji gibi faktörler yer almaktadır. Bu faktörler, toplum içerisinde mit işlevi görürler ve kurumsallaşırlar. Mitler, herhangi bir etkinlik ve etkililik gibi

sorgulama süreçlerinden geçmeden örgüt yapılarına yansıtılırlar. Bu durum sonucunda, örgütler sadece etkinlik ve karlılık gibi hesaplar yerine kurumsal analiz bakımından önemli olan meşruiyeti kazanmaya çalışırlar (Meyer ve Rowan, 1977; Scott 1991'den aktaran Kalemci ve Tüzün, 2008, s.405). Meyer ve Rowan'ın 1977 yılında yayınlamış olduğu, "Kurumsallaşmış Örgütler: Mit ve Tören olarak Formal Yapı" (Institutionalized Organizations: Formal Structure as Myth and Ceremony) ile "Eğitimin Bir Kurum Olarak Etkileri" (The Effects of Education as an Institution) makaleleri, yeni kurumsalcılık akımı ile ilgili olarak temel niteliğinde olduğu söylenmektedir (Aypay, 2001, s.504). "Meyer ve Rowan'n makalesi, endüstri-sonrası toplumdaki pek çok örgütün biçimsel yapısının, işe dönük teknik gereksinmeler ve performans ölçütleri yerine, büyük ölçüde kurumsal çevrelerinin mitoslarını yansıttığını öne sürmektedir. Araştırmacılara göre, modern toplumlarda, biçimsel örgüt yapısının rasyonel unsurları, kökenlerini, sosyal gerçeklik anlayışından alırlar ve bu anlayışı yansıtırlar" (Meyer ve Rowan, 1977: 341-343'den aktaran, Bolat ve Seymen, 2006, s.233).

Tablo 11: Yeni Kurumsalcılık Teorisinin Diğer Örgüt Teorileri ile Karşılaştırılması

Klasik Yaklaşımlar	**İşlevselci Yaklaşımlar**	**Yeni Kurumsalcılık Teorisi**
Doğurganlık	Değişme	Direnme/Süreklilik
Hiyerarşik Yapı	İnformal Yapı	Formal Yapı
Otorite	Çıkar Çekişmeleri	Meşruiyet
Kontrol Edilen Çevreler	İşbirliğine Dayalı (Cooptive) Çevre	Birbirini Düzenleyen (Constitutive) Çevreler
Rasyonel Olarak Beklenen Aktiviteler	Beklenmeyen Sonuçlar	Üzerinde Düşünülmemiş (Unreflective) Aktiviteler
İş Teorisi	Sosyalleşme Teorisi	Atfetme (Attribution) Teorisi
Kurallar	Normlar	Düzen (Order)

Kaynak: Aypay, 2001, s.504.

Yeni kurumsalcı yaklaşıma göre örgütler değişmemek ile birlikte aynı zamanda ortadan da kaybolmamaktadır. Başarısız örgütlerinde yaşamını

sürdürebileceğini savunan bu yaklaşım, formal yapıların önemine dikkat çekmektedir. Yeni kurumsalcı yaklaşım, örgütsel davranışın meşruiyetine dikkat çekmektedir. Örneğin, çeşitli kurumlar ve özelde okullar/üniversiteler, toplum içerisindeki rasyonellik mitlerini kullanarak meşruiyeti ve toplumsal desteği sağlayabilirler. Yeni kurulan üniversitelerin, kendi iç dinamiklerini dikkate almaksızın oluşturdukları, bina, ders, derslik vs. gibi yapıları, toplum tarafından gelişmiş ve önemli kabul edilen bir örneği dikkate alarak ve taklit ederek yapılanması, bu yaklaşıma göre kolayca kabul edilen ve sorgulanmayan bir yapı varsayımını ifade etmektedir. Hem çevrenin hem de örgüt yapısının birbirlerini düzenlediğini savunan yeni kurumsalcı yaklaşım, örgütsel sektörlere odaklaşırlar. Kurumsallaşma sürecinin bilişsel bir süreç olduğunu savunan yeni kurumsalcılık yaklaşımı, sosyalleşme teorisini reddetmektedir (Aypay, 2001, ss. 505-508 ve Şener, 2010, ss. 67-68).

Sosyal yapı ve davranış biçimlerini açıklarken; kuralların rolü, tarihsel birikimin önemi ve kültürlerin etkisi konularına ilginin arttığı söylenmektedir. “Kurumsal eşbiçimlilik” kavramını alan yazınına kazandıran yeni kurumsalcılar, örgütlerin, normatif baskılar, taklitçilik ve zorlayıcılık gibi süreçlerin etkisi ile birbirlerine daha çok benzediklerini söylemektedirler (DiMaggio ve Powell, 1983: 150-154’den aktaran, Bolat ve Seymen, 2006, s.224). Bir başka ifade ile, “örgütlerin yapı ve davranışlarının birbirine doğru yaklaşması ve sonuçta ortak bir kümenin içinde homojenleşmesini işaret eden olgu ‘eşbiçimlilik (isomorphism)’ olarak tanımlanmaktadır” (Özcan, 2001, s. 299). Başka bir tanımda ise izomorfizm (kurumsal benzerlik, eş biçimlilik), “aynı çevre koşulları içinde bir örgütün diğer örgüte benzemesi konusundaki baskı olarak tanımlanmakta ve kuruluş ile çevresi arasındaki ilişkiyi kuran en önemli faktör olarak nitelendirilmektedir” (Beşkonaklı ve Solaroğlu, 2002, s. 35). “Kelime anlamı itibariyle eşbiçimlilik, kimya ve jeolojide ‘biçim veya yapı bakımından birbirinin benzeri ya da aynısı olmak’; zoolojide ise ‘organizmada çeşitli soylardan gelen benzerlik’ olarak tanımlanmaktadır” (Türk Dil Kurumu, 1988a:470’den aktaran, Bolat ve Seymen, ss. 242-243).

“Yeni kurumsalcı kuram alanındaki başat varsayıma göre, özellikle kurumsal karakteri ağır basan çevrelerde hayatlarını idame ettiren örgütlerin meşruiyet kazanma telaşları, nihayetinde onların eşbiçim kazanmalarının sebebi olarak belirtilmektedir”(Eryılmaz, 2011, s. 242). Örgütlerin varlıklarını sürdürmeleri için, kurumsal çevreleri tarafından dayatılan beklentileri karşılamaları, çevreye, sosyal ve kültürel yapısına uygum sağlamaları gerekmektedir. Kurumsallaşmış norm ve değerler ile uyum süreci olarak da ifade edilen, baskılara uyum gösterme gerekliliğini ortaya koyan bu süreç, eşbiçimli (isomorphic) olarak örgütlerin düzenlenme eğiliminde olduğunu söylenmektedir (Duman, 2012, s.10). Üç mekanizma örgütsel alanlarda homojenliğe doğru değişimin oluşmasına neden olmaktadır. “Bunlar, (1) politik etki ve meşruiyet sorununun ortaya çıkardığı zorlayıcı (coercive) izomorfizm; (2) belirsizliği azaltmak için standart tepkiler sonucu ortaya çıkan benzeşmeci (mimetic) izomorfizm; (3) profesyonelliğin bir sonucu olarak ortaya çıkan normatif (normative) izomorfizm” (Powel ve DiMaggio, 1991’den aktaran, Aypay, 2001, s.509 ve Duman, 2012, s. 12).

Politik etkiler, finansmana yönelik, akademik içeriğe yönelik olarak örneklendirilebilecek yasal düzenlemeler, zorlayıcı izomorfizmin oluşmasına kaynak olduğu söylenmektedir. Belirsiz ortamdan ve süreçten kaçınmak için, çevresel ortamda aynı özelliklere ve niteliklere sahip bir kurum ne yapıyor ve nasıl bir davranış şekli sergiliyor ise o şekilde davranmak ve yapılarını ona göre düzenlemek, taklitçi bir diğer adı ile benzeşmeci izomorfizmin oluşmasının nedeni olarak belirtilmektedir. Uzmanlaşmanın bir sonucu olarak nitelendirilen normatif izomorfizm, genelde üniversite yapılarında sık görülen bir tür olarak nitelendirilmektedir (Celep ve Tülübaş, 2015, ss. 73-74).

Zorlayıcı izomorfime örnek olarak, yükseköğretimi düzenleyen çeşitli yasalar ve yasalar dışındaki kurallar ve yaptırımlar örnek gösterilebilmektedir. Benzeşmeci izomorfizm örneği ise, yeni kurulan üniversitelerin, ODTÜ ve Boğaziçi gibi gelişmiş üniversiteleri kendilerine örnek alarak, kurulma aşamasında ve sonrasında bu üniversitelerin yapılarını ve uygulamalarını takip edip, kendi üniversitelerine uyarlamaları şeklinde ifade edilebilmektedir. Benzeşmeci izomorfizm sonucu, yapılarını buna göre düzenleyen kurumlara gelen eleştirilere karşılık olarak, başarılı

örgütlere gönderme yapılması, eleştirilerin kolaylıkla cevaplanmasına neden olduğu söylenmektedir. Profesyonelleşme sonucu ortaya çıkan normatif izomorfizm örneği olarak da, Mülkiye'nin kamu yönetimi eğitiminde ve kamu yöneticilerinin yetiştirilmesinde bir kaynak olarak görülmesi, mezun öğrencilerin eğitim aldıkları hocaların aynı olmasından kaynaklı, kamu yönetiminde benzer davranışlar sergilemeleri şeklinde ifade edilmektedir (Aypay, 2001, s.509).

3.3.2. KAYFOR Süreci

Tüm ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de gerçekleştirilen bilimsel toplantılar, ilk olarak akademik çalışmaları akademik topluluklara duyurmak gibi bir amaç edindiği gibi, aynı zamanda kamuoyunu ile akademik çalışmaları paylaşmak ve mesleki tanışma ve birliktelik süreçlerini başlatmak gibi sıralanabilecek birçok amaca hizmet etmektedir (Seçkiner ve Yıldız, 2012, s.111). Ülkemizde, artan üniversite sayılarına paralel olarak artan bölüm sayıları, bunların beraberinde toplumun beklenti düzeylerinin artması, akademik çalışmaların artması ve paylaşılması gerekliliğini giderek daha çok ortaya çıkarmıştır. SBKY ve KY bölümleri, kuruldukları günden bugüne dek birçok farklı eğilim içerisine girip, çağın koşullarına yönelik olarak faaliyetlerini gerçekleştirdiği gözlemlenmiştir. Son zamanlarda SBKY/KY alanında yeni eğilimler ve süreçler söz konusu olagelmiştir. Bunlardan bir tanesi de özellikle 2000 yıllarından sonra hız kazanan bilimsel toplantıların oluşturulması ve bunun toplumun çeşitli kesimleri ile paylaşılması süreçleridir.

Son dönemlerde küreselleşme sürecinin etkisi ile devletin küçülen yapısı, kamunun rolünün yeniden tanımlanması, çeşitli reform arayışları, işletme yönetimi alanının kamu yönetimi alanın olan yöntem ve teknikler açısından etkisi gibi süreçler, kamu yönetiminin geleceği konusundaki soru işaretleri, yeni bir yaklaşıma duyulan ihtiyaç, KY bölümleri arasında sürekliliğin olduğu bir bilimsel etkileşim ve işbirliği oluşturma kaygısı ile KY alanında Kamu Yönetimi Forumu (KAYFOR) süreci 2003 yılı itibariyle başlatılmıştır (Özşen, 2004, s.7).

KAYFOR süreci öncesinde, SBKY/KY alanında yapılan bilimsel toplantıların, sayısal açıdan ve etkililik açısından oldukça kısıtlı olduğu söylenmektedir. KY alanında birden çok araştırmacı ve uygulamacının yer aldığı, Türk İdareciler Derneği tarafından yapılan, 1976 yılında Kurthan Fişek tarafından derlenerek, yapılan toplantı ve araştırma sonuçlarının paylaşıldığı "Toplumsal Yapıyla İlişkileri Açısından Türkiye'de Mülki İdare Amirliği: Sistem ve Sorunlar" kitabı, alandaki bilimsel kolektif bilimsel çalışma sürecinin başlangıcı olarak belirtilmektedir. Türk Sosyal Bilimler Derneği tarafından organize edilen bir başka bilimsel toplantı sonucu 1986 yılından yayımlanan, "Türkiye'de Sosyal Bilim Araştırmalarının Gelişimi" kitabında "yönetim bilimi araştırmaları" konuları ile ayrı oturumlarda sunulan ve yayımlanan çalışma bu alandaki yapılan çalışmaların bir diğer örneğini olarak belirtilmektedir. TODAİE ve IIAS tarafından 1998'de düzenlenen "Siyasal ve Yönetsel Yolsuzluk", TODAİE tarafından 2000 yılında düzenlenen "Yerel Yönetimler Sempozyumu", yine TODAİE tarafından 2002 yılından düzenlenen "Küreselleşme ile Yerinden Yönetim Arasında Kamu Yönetimi" gibi bazı tematik toplantılar ile, İnönü Üniversitesi tarafından düzenlenen, "Kamu Yönetimi 1. Ulusal Kurultayı" SBKY/KY alanlarında gerçekleştirilen diğer bilimsel toplantılar olarak belirtilmektedir. Ayrıca 1994 yılında TODAİE'de gerçekleştirilen "Kamu Yönetimi Disiplini Sempozyumu" KAYFOR sürecinin düşünsel olarak temellerinin atıldığı bir başka bilimsel toplantı olduğu belirtilmiştir (Seçkiner ve Yıldız, 2012, ss. 113-114).

İlk kez 2003 yılında düzenlenen ve düzenli bir şekilde gerçekleştirilmeye devam edilen KAYFOR, KY alanında var olan güncel gelişmeleri, bilim adamları ve uygulamacıların katılımıyla değerlendirme ve bilimsel üretimin geliştirilerek yaygınlaşmasını sağlamak amaçları ile ortaya çıktığı söylenmiştir. Kuram ve uygulama arasındaki ilişkileri geliştirmeyi, mülki ve yerel yöneticiler ile merkezi yönetimden katılacak bürokratların ve akademisyenlerin, alan ile ilgili olarak bildiriler sunarak tartışma ortamının oluşturulmasını hedefleyen KAYFOR, 13 kez bu yıl Konya'da düzenlenecektir (Özşen, 2004, ss. 8-9).

2003 yılı KAYFOR 1, Mersin Üniversitesi;

2004 yılı KAYFOR 2, Hacettepe Üniversitesi;

2005 yılı KAYFOR 3, ODTÜ;

2006 yılı KAYFOR 4, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi;

2007 yılı KAYFOR 5, Kocaeli Üniversitesi;

2008 yılı KAYFOR 6, Abant İzzet Baysal Üniversitesi;

2009 yılı KAYFOR 7, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi;

2010 yılı KAYFOR 8, TODAİE;

2011 yılı KAYFOR 9, Gazi Üniversitesi;

2012 yılı KAYFOR 10, Uludağ Üniversitesi;

2013 yılı KAYFOR 11, Ondokuzmayıs Üniversitesi;

2014 yılı KAYFOR 12, Adnan Menderes Üniversitesi ev sahipliğinde farklı konu ve temalar ile düzenlenmiştir.

Seçkiner ve Yıldız tarafından 2012 yılında gerçekleştirilen, "Kamu Yönetimi Alanında Düzenlenen Bilimsel Toplantıların Gelişimi ve Kurumsallaşması Süreci: Kamu Yönetimi Forumu (KAYFOR) Örneği" çalışması, KAYFOR sürecinin ortaya çıkış nedenlerinin yanında, kurumsallaşma süreci ile sürdürülebilirlik süreçleri açısından KAYFOR'u değerlendirmiştir. KAYFOR'un hangi ihtiyacı karşılama gereksinimi ile oluşturulduğu sorusu ile, KAYFOR'un ortaya çıkışı ve gelişiminin nedenlerini 4 ana etkende toplamıştır. İlk neden olarak, KY alanında çalışmalarını gerçekleştiren araştırmacıların, akademik bilgi paylaşımını sağladıkları ve kaynaşmalarını sağlayacak bir ortamın olmaması gerekçesi ile bu sürecin oluştuğu vurgulanmıştır. İkinci olarak, maliye, uluslararası ilişkiler ve işletme gibi farklı diğer disiplinlerin, benzer bilimsel toplantıları süreklilik içerisinde gerçekleştirilirken, SBKY/KY alanında neden bir süreklilik arz eden bilimsel toplantı yapılamıyor sorusunun, KAYFOR sürecinin ortaya çıkışını etkilediği belirtilmiştir (Seçkiner ve Yıldız, 2012, s. 116). Özen ve Kalemci tarafından 2009 yılında yayınlanan, "Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi'nin Doğuşu, Kurumsallaşması ve Alana Etkileri" çalışmasında, Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresinin, (KAYFOR

sürecinin oluşma nedenlerini doğrular nitelikte), bu kongrenin alan kimliği ile diğer alanlardaki kongrelerin oluşma süreçlerini etkilediği anlatılmıştır (Özen, Kalemci, 2009, s. 80).

KAYFOR'un ortaya çıkışındaki üçüncü neden olarak, "1980'ler ve 1990'larda yükselişe geçen yeni kamu işletmeciliği akımı ve KY sisteminin küçültülmesi olguları ile karşı karşıya gelen disiplinin bilim insanlarının yeni gelişmeleri meslektaşları ile tartışma ihtiyacı" (Seçkiner ve Yıldız, 2012, s.117) olarak belirtilmiştir. Dördüncü neden olarak, KY eğitiminin kalitesini yükseltme amacı ile KY mensuplarının, tartışma ve ortak/benzer ders programları oluşturma süreçlerine duyulan ihtiyaç olarak belirtilmiştir. Ders programlarında standartlaşma oluşturma çabası KY bölümlerinde gözlemlenmiş ve bu sürecin verimliliği gereksinimlerinin KAYFOR sürecinde ele alındığı belirtilmiştir. KAYFOR 13'e gelindiğinde, KAYFOR süreci ile ilgili olan tartışmaların, kurumsallaşma ve sürdürülebilirlik süreçleri ile verimlilik konularında yeniden gözden geçirildiği ve bu konular üzerinde düşünüldüğü söylenmektedir (Seçkiner ve Yıldız, 2012, ss. 117-118). Alanda yapılması gereken çalışmaların tasarlanmasında bir fırsat ve eksikliklerin belirlenmesinde bir araç olarak KAYFOR süreci, bu disiplinde çalışan insanların bir araya gelmesi açısından da ayrıca önemli görülmektedir (Güler, 2004, s. 66).

3.3.3. Kamu Politikası Eğitimi

Kamu yönetiminin, örgütsel (yapısal boyutu) yönü ve hizmet(fonksiyonel boyutu) yönü olarak başlıca incelenen iki alanından bahsedilmektedir. Devletin merkezi ve yerel yönetimler olarak var olan bürokratik yapısı, örgütsel yapıyı ifade etmektedir. KY alanının hizmet süreçlerinin yer aldığı, KY'nin fonksiyonel boyutu olarak ifade edilen diğer önemli yapı kamu politikaları olarak adlandırılmaktadır (Çevik, 2008, s.181). KY alanının konusu olarak çalışmaların yapıldığı kamu politikası oluşturma (public policy-making) alanı, gelişmiş ülkelerde özellikle son 30-40 yıllık süre diliminde incelenmeye başlamıştır. 1970'lerden günümüze dek giderek artan ilginin olduğu ve ayrı bir inceleme alanı haline gelen kamu politikası

çalışmaları, Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde çok fazla yer edinemeyen bir alan olarak ifade edilmiştir (Çevik, 2007, s.129).

Kamu politikası nedir sorusuna birçok tanımlama getirilmesi ile birlikte özellikle SBKY alanı ile ilgilenenler kamu politikasının ne olduğuna ilişkin bazı genel ve kapsamlı tanımlar yapmışlardır. “Kamu politikası, bir kamu kuruluşunun çevresiyle ilişkisidir” (Eyestone, 1971:18) veya “Kamu politikası, kamu yönetiminin (hükümetin) yapmayı ya da yapmamayı seçtikleri her şeydir” (Dye, 1987:3) tanımları, kamu politikası alan yazınında çeşitli araştırmacılar tarafından örnek olarak verilen tanımlardır (Çevik, 2007, s.130 ve Çevik, 2008, s.182 ve Yıldız, 2011, s. 2). Bir başka tanımda ise “Bir problem veya sorunla ilgili bir aktör veya aktörler seti tarafından izlenen, nispeten sabit, amaçlı eylem veya eylemsizlik durumu” şeklinde kamu politikası tanımlanmaktadır (Anderson, 2011:6’dan aktaran, Köseoğlu ve Sobacı 443).

Kamu politikası oluşma sürecinde müdahil olan bir takım aktörlerin varlığından bahsedilmektedir. Bunlar: devlet, meclis, siyasi partiler, düşünce kuruluşları, vatandaşlar, yargı kurumları, baskı grupları-sivil toplum kuruluşları, üniversiteler, medya ve uluslararası kuruluşlar olarak belirtilmektedir (Yıldız ve Sobacı, 2013, s. 19 ve Korkmaz, 2014, ss. 3-8). Kamu politikalarının çalışılması ile ilgili olarak, politika sürecini formüle edenlerin, bu süreçte rol sahibi olanların, formüle edilen politikayı uygulayanların ve bu sürece tepki gösterenlerin davranışlarını bir bütünsellik içerisinde anlaşılması gerekliliğini ifade etmektedir (Çevik, 2007, s.130 ve Çevik, 2008, s.182).

Türkiye ve benzeri gelişmekte olan ülkelerde, kamu politikası çalışmaları ve kamu politikası eğitimi süreci oldukça yeni ve gelişmekte olan bir süreç olarak ifade edilmektedir. Türkiye’de 1990’lar ile birlikte kamu politikası alanına yönelik akademik ilgi ve çalışmaların arttığı belirtilmektedir. Bunun beraberinde üniversitelerin SBKY/KY bölümlerinde lisans ve yüksek lisans seviyesinde derslerin verilmeye başlandığı, konu ile ilgili olarak yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin çalışmalar gerçekleştirerek tezler yazdığı söylenmektedir (Yıldız ve Sobacı, 2013, s.10).

Kamu politikası çalışmalarının genellikle üç amaç için yapıldığı ifade edilmekte ve bu amaçlar, siyasal, mesleki ve bilimsel belirtilmektedir (Ranney, 1968'den aktaran, Çevik, 2007, s.136). Siyasi amaçlar: genellikle iktidar sahibi olan siyasi partinin çalışmalarını ve kendi hükümetleri döneminde gerçekleştirmiş oldukları çeşitli politikaları, kendi lehleri açısından yaptırdığı veya yaptığı, hazırlanan raporlar ile bunun duyurulmasının sağlandığı çalışmaları ifade etmektedir. Siyasi amaç ile gerçekleştirilen kamu politikaları çalışmaları ve politika analiz ve değerlendirme çalışmaları, tarafsızlıktan ve gerçekçilikten uzak olacağı kabul görmüş bir gerçeklik olarak belirtilmektedir. Mesleki amaçlar: herhangi bir kamu kuruluşunun, örnek olarak eğitim, sağlık veya güvenlik gibi çalışma alanlarında faaliyet gerçekleştiren kurumların, kendi kurumları ve meslek alanları lehine yapılan araştırmaları ifade etmektedir. Burada amaç siyasi amaç ile paralelliğe sahiptir. Yani mesleki amaçlar ile kamu politikası çalışmaları gerçekleştiren kurumlarda kendi faaliyetlerini başarılı gösterme amacı ile gerçekçi ve tarafsız olmaktan uzaktır. Bilimsel amaçlar: kamu politikası alanında mesleki veya siyasi amaçlar ile çalışmalar gerçekleştirmekten, konunun ele alınış noktası ve akademik perspektif ile bilimsel nedenlerle daha değerli görülmektedir. Siyasi veya mesleki amaçlar ile kamu politikası çalışmalarında bulunmak, siyasal nedenle ve kaygılar ile politikacılar, karar vericiler ve kamu kurumları tarafından yanlış yönlendirmelere sebebiyet verebilmektedir. Ancak genelde sosyal bilim özelde SBKY ve KY bilim olarak böyle kaygıları barındırmamaktadır. Bilimsel amaçlar ile SBKY/KY alanında çalışmalarını gerçekleştiren araştırmacıların, bilimsellik yaklaşımı ile olayı ele alıyor olması, bu alanda eğitim almış ve eğitim veren kişiler olarak çeşitli çıkarlardan uzak durmaları ve süreçlere olan hakimiyeti açısından çalışmaları oldukça değerli olarak belirtilmektedir (Çevik, 2007, ss. 135-137 ve Çevik, 2008, ss. 185-186).

"Küreselleşme hareketi, eğitim sisteminden ve hükümet etme biçimlerindeki farklılıklardan da kaynaklanan değişik kamu politikası ekollerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur" (Yıldız, Demircioğlu ve Babaoğlu, 2011: 347-348'den aktaran, Yıldız, 2011, s.7). Amerika ve Avrupa ekolleri olarak bahsedilen farklı iki kamu politikası yaklaşımından bahsedilmektedir. Amerikan üniversitelerinde kamu politikası alanında verilen eğitim yalnızca eğitim süreci ile değil aynı zamanda araştırma ve uygulama süreçlerinin birlikteliğinde gerçekleştirilen bir yapıyı ifade

etmektedir. Burada araç olarak Amerikan üniversitelerinin büyük bir çoğunluğunda, kamu politikası alanında araştırma ve uygulama merkezlerinin varlığından bahsedildiği gibi, ayrıca öğretim üyelerinin de araştırma süreçleri ile iç içe olması ve üniversiteye kaynak sağlaması açısından projelerin önemli bir araç olarak kullanılmakta olduğu belirtilmektedir. Bununla birlikte uygulamaya daha çok odaklı olan Amerikan ekolü karşılığında, Avrupa ekolünün kamu politikası eğitiminde daha çok kurama yer verdiği söylenmektedir. Amerikan kamu politikası ekolü yöntem olarak, niceliksel yöntemleri tercih ederken, Avrupa kamu politikası ekolünün niteliksel ve karşılaştırmalı yöntemleri tercih edildiği tespit edilmiştir. Türkiye için yeni sayılabilecek kamu politikası çalışmaları ve eğitiminin, bu iki ekolün farklı farklı özelliklerini benimsediği ve birleşimi niteliğinde olduğu söylenmektedir (Yıldız, 2011, ss.7-10).

Kamu politikası alanında bilimsel amaçlar ile çalışmak, siyaset bilimi, hukuk, sosyoloji, kamu yönetimi ve ekonomi gibi birçok disiplinin kamu politikası ile ilgilenmesi ve farklı bakış açıları ile karmaşık bir alan yazınına sahip olunması açısından zor bir akademik uğraş olarak belirtilmektedir (Yıldız ve Sobacı, 2013, s. 17). SBKY alanında eğitim gören ve bu alanda çalışmalarını gerçekleştiren kişilerin, kamunun talepleri ve beklentilerine uygun nitelikli elemanlar olarak yetişmesi, kamu politikası vb. alanlarda almış olduğu dersler ve yaptıkları çalışmalar ile oluşacak bilgi birikimleriyle mümkün olabilecektir. Ayrıca ülkemizde kamu politikası çalışmalarının geleceği konusunda, Yıldız (2011) tarafından yazılan "Kamu Politikası Ders Notları" içerisinde bir takım önerilere yer verilmiştir. Üniversiteler bünyesinde kamu politikası çalışmaları ile ilgili faaliyet gerçekleştirecek, merkezlerin, anabilim dallarının kurulması gerekliliği ifade edilmiştir. Bununla birlikte 2009 yılında başlayan Kamu Politikası Çalıştayı'nın bu alana canlılık getirdiği ve Türkiye'de ki alan yazınına katkı sağladığı belirtilmiştir. Kamu politikası çalışmalarında kullanılacak materyaller ve ders malzemelerinin eksikliklerinin giderilmesi bir başka gereklilik olarak vurgulanmıştır (Yıldız, 2011, ss. 6-7).

3.4. Kamuya Nitelikli Eleman Yetiştirme ve Kamu Personel Politikası Bağlamımda Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi / Kamu Yönetimi Bölümünün Önemi

Dünya üzerinde varlıklarını sürdüren bütün ülkelerin önemli ortak sorunu arasında, insan gücünün yetiştirilmesi ve eğitilmesi yer almaktadır. Başarılı bir ülke ve başarılı organizasyonların-örgütlerin var olması, nitelikli insan gücü ve yönetimi ile bütün kaynakların rasyonel olarak kullanımına bağlıdır. Gelişmiş ülkelerdeki gelişmişlik seviyesindeki başarıda yetenekli ve eğitimli insanların katkısına özellikle vurgu yapılmaktadır. Bu nedenle ülke içerisinde yer alan kamu - özel sektör ayrımı yapılmaksızın, insan gücünün organizasyon ve gelişim sürecine katkısı büyük bir öneme sahiptir. Devlet kamu hizmetlerini sunarken vatandaş odaklı hizmetler gerçekleştirir ve bu hizmetlerinin verimliliği hizmetin sunulmasında görevli olan tüm nitelikli personelin etkisi oldukça değere sahiptir. Kamu refahı ve kamu yönetimi için devletlerin temel uğraşlarından olan, nitelikli personel yetiştirme çalışmaları, çağın gerekliliklerine uygun olarak değişmiş ve değişen yapıya uygun olarak insan gücünün yetiştirilmesine önem verilmiştir. Bu gereksinmeler, devletlerin kamu ve özel sektörde istihdam edilecek insanların eğitim ihtiyacının karşılanması için, çeşitli öğretim kurumlarının açılmasına ve sayısal artışa neden olmuştur (Altan, Kerman ve Aktel, 2009, s.228 ve Yaman, 2009, s.1 ve Taşdan, 2003, ss.167-170).

KY öğretiminin başlangıcı bu bölümün başlarında SBKY/KY bölümü tarihçesi alt başlığında anlatıldığı gibi, Woodrow Wilson'un 1887 yılında yayınladığı "Yönetimin İncelenmesi" makalesine dayandırılmaktadır. Ayrıca bugünkü anlamda öğretimin ilk adımı ABD'de 16 Ocak 1883'te onaylanan "Pendleton Act" isimli yasal düzenleme ile kamu hizmetlerine girişte kayırmacılığı önlemek için yapılan sınav düzenlemesi olarak belirtilmiştir. Türkiye'de Tanzimat dönemiyle başladığı kabul edilen KY öğretimi, daha önceki dönemlerde de kamu yöneticilerinin yetiştirilmesi için çeşitli kurumların kurulduğu da söylenmektedir (Altan ve diğerleri, 2009, ss. 228-230). 1859 yılında nitelikli kamu yöneticisi yetiştirilmesi amacıyla Mülkiye Mektebi açılmıştır. Açılmasını meydana getiren gereklilik olarak hazırlanan belgede, kaymakamlar başta olmak üzere yöneticilerin büyük kısmının KY hakkında bilgisi olmadığı söylenmekte, kendilerine gönderilen yazıları anlayamadıklarından

yakınılmakta ve dil bilmemeleri nedeniyle yabancı memurların halk için zararlı icraatlarına karşı gelemedikleri söylenmektedir. 1878 yılında Mülkiye Mektebi'nin açılışını izleyen süreçte, Fransız eğitim sistemi ve düşüncesi temelinde bürokrat yetiştirmeyi öngören Hukuk Mektebi açılmıştır (Turan, 2009, s.14). I. Dünya Savaşı koşullarında ödenek yetersizliği ile kapanan Mülkiye Mektebi, Cumhuriyet'in kurulması ile birlikte Ankara'ya taşınarak 1924 yılında nitelikli memur yetiştirmek, eğitim ve öğretim amacı ile çalışmalarına başlamıştır. Ülkemizde yöneticilik eğitim-öğretimi yapılması önerilerinin yer aldığı Barker Raporu, kamu ve özel sektörün ihtiyacını karşılamak için gerekli olan uzmanların yetiştirilmesi konusunda KY ve işletmecilik kürsülerinin üniversitelerde yer alması gerekliliği gibi önerileri içermektedir. Bu alanda yapılan çalışmalar ve kamuya nitelikli eleman yetiştirme ihtiyacının fark edilmesi, günümüzdeki KY ve SBKY alanının varlığının ihtiyacı olarak o dönemde yapılan çalışmalarla bugüne gelmiştir. Ayrıca 1952 yılında Türkiye ve Ortadoğu'da kamu görevlilerinin eğitiminin geliştirilmesi için çalışmaların yapılması sonucu kurulan, Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü (TODAİE), 1953 yılında çalışmalarına başlamış ve 1958 yılında çıkarılan kanun ile tüzel kişilik kazanmıştır. Devamında Ankara Üniversitesi'ne bağlı olarak açılan Siyasal Bilgiler Fakültesi, ODTÜ'de 1960'larda İİBF içerisinde başlatılan KY eğitimi, ülkenin kamu personel ihtiyacını karşılamaya yönelik eğitimler vermesi açısından önemli gelişmelerden olmuştur. SBKY / KY bölümleri cumhuriyet tarihi öncesinde ve bugüne dek, kamuya nitelikli eleman yetiştirme amacı ile sorumluluk yüklenen ve kamu personel politikası bağlamında ilk çalışmaların yapıldığı bölüm olması açısından da önemli bir yer edinmiştir (Altan ve diğerleri, 2009, ss. 228-230 ve Taşdan, 2003, ss. 162-167).

Bugün modern kamu yöneticisinden beklenen, toplumu oluşturan tüm kesimleri ve bu kesimlerin çelişen çıkarlarını bilimsel olarak belirlemek, bunları parasal ve teknik olanakları göz önünde bulundurarak, kamu çıkarı temelinde kararlara dökmektir. Kamu yöneticisinin bu açıdan, bilimsel sentez ve analiz süreçlerine hakim olması, aldığı eğitim ile bir takım baskılardan ve kişisel görüşlerden arınmış şekilde kamu hizmetleri konusunda karar vermesi gerekmektedir. Bu açıdan SBKY/KY eğitimi, tüm bu süreçleri yönetebilecek nitelikli eleman ihtiyacını karşılaması açısından, verilen eğitim içeriği ve süreçleri ile oldukça

önemli bir yere sahiptir (Baylan, 1979: 8'den aktaran, Yaman, 2009, s.19). Kamu kurumları ve özel kurumlarda çalışan personelin, mesleki yeterliliği, genel kültür seviyesi, yeniliklere açık olması, yeni yöntem ve süreçler konusundaki uyumluluğu, kurum ve çevresi arasındaki ilişkileri konusunda yetiştirilmeleri, insan kaynaklarının önemli bir konusunu ifade etmek için kullanılmıştır. Personelin mesleki ve fikri yönden yetiştirilmesinin yanında aynı zamanda moral değerler yönü ile de bu üç yönden yetiştirilmesinin, iki aşamada gerçekleştirildiğinden söz edilmiştir. Bu aşamaların ilki, üniversite sürecinde aldığı eğitim ve mesleki yeterlilik için gördüğü dersler olarak belirtilmiş, ikincisi ise çalıştığı kurum içerisinde aldığı "hizmet içi eğitim" olarak ifade edilmiştir. Günümüzde yaşanan değişiklikler ve toplumsal gelişmenin getirileri ile hizmet içi eğitim süreçlerinin yaygınlaşarak arttığı gözlemlenmiş ve kamu hizmetlerinde etkinlik, verimlilik hedefleri ile üniversitelerin özellikle SBKY/KY bölümlerinde ve diğer sosyal bilimler alanlarında çalışan akademisyenler ile işbirliği süreçlerine gidilerek, yeni yöntem ve tekniklerin geliştirilmesi ve eğitimlerin gerçekleştirilmesi yaygınlaşmıştır. Ayrıca kurumlar arası eğitim ihtiyaçları ile yöneticilik ve uzmanlaşma konularında eğitimin gerçekleştirildiği, TODAİE bu süreçlerde önemini korumaya devam etmiştir (Eryılmaz, 2013, ss. 355-362).

Günümüzde giderek uzmanlaşmış yönetici gereksinimi artmaktadır. Kamu yönetimi, sağlık yönetimi, eğitim yönetimi olarak son dönemde özellikle karşımıza çıkan bu uzmanlık alanları, toplumsal gereksinmelerin bir sonucu olarak, üniversitelerde lisans ve yüksek lisans seviyesinde eğitimin başladığı ve giderek arttığı alanların başında gelmektedir. Artan toplumsal beklentiler, yaşanan teknolojik gelişmeler, ekonomik beklentiler örgütleri rasyonel ve uzmanlaşarak çalışma süreçlerine maruz bırakmış, bilim alanlarında olduğu gibi yönetim süreçlerinde de uzmanlaşma önemli bir hal almıştır. Klasik yönetici veya örgüt yönetimi süreçleri geride kaldığı gibi çalışanlar açısından da beklentiler değişmiş, KY anlayışında var olan uluslararası ve ulusal etkenler istihdam konusunda olduğu gibi, KY öğretimi konusunda da etkili hale gelmiştir. Uzmanlaşmış bireylerin, klasik hiyerarşik düzenler ile yetinmediği, örgütsel süreçlerde ve denetim mekanizmalarında yaşanan farklılıklar ve hizmet sunum yöntemlerinde yaşanan değişiklikler ile çalışma koşullarının değiştiği ve rekabetin arttığı bir dönemin varlığından söz edilmektedir.

Klasik KY anlayışındaki değişiklik, teknolojik gelişmelerin etkisi ile hizmet sunum süreçlerinde farklılık getirmiş, bu farklılık SBKY/KY bölümlerindeki eğitim ve derslerine de yansıyarak (e-devlet dersleri örneğinde olduğu gibi) yeni eğitim konularını ve yöntemlerini gündeme getirmiştir. Kamu personel politikası, bu alanda yapılan bilimsel çalışmalar, artan mezun sayıları, personelin niteliği konusunda farklılaşan özellikler ve tanımlamalardan etkilenmiş ve KY eğitimini de etkilemiştir (Kaya, 1986, s. 22 ve Ciğeroğlu ve Özgür, 2009, ss. 4-6).

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE'DE Kİ SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ / KAMU YÖNETİMİ BÖLÜMLERİNİN EĞİTİMDE YENİLİKÇİLİK DÜZEYLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

4. Türkiye'de ki Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi / Kamu Yönetimi Bölümlerinin Eğitimde Yenilikçilik Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma

Bu araştırmanın amacı, eğitimde yenilikçi yaklaşımların, Türk Yükseköğretim Sistemi'ne girmesini, siyaset bilimi ve kamu yönetimi (SBKY) ile kamu yönetimi (KY) bölümleri özelinde inceleyerek, SBKY/ KY bölümlerindeki yenilikçilik seviyesini tespit etmektir. Çalışmanın bu bölümünde, araştırmayı gerçekleştirmede izlenilen yönteme ve araştırma bulgularına yer verilmiştir.

4.1. Araştırmanın Konusu

Bu araştırma günümüz dünyasında hızla yaygınlaşan yenilikçilik olgusunu ve eğitimde yenilikçi yaklaşımların Türk yükseköğretim sistemine girmesini, yenilikçiliğin oluşma koşularını, yenilikçilik algısının eğitim sistemine ve yöntemlerine yansımasını, Türkiye'deki SBKY/KY Bölümleri özelinde incelemeyi hedeflemiştir.

Bu kapsamda Türkiye'de bulunan SBKY/KY bölümlerinin tarihsel süreç içerisinde hangi değişim ve dönüşümlerden geçtikleri, müfredatlarını belirleyen etkenleri, son zamanlarda önemli bir hale gelen yenilikçiliğin ve yenilikçi yaklaşımların içerisinde yer bulan yeni kavramların ve eğitim modellerinin oluşma koşulları ve etkenlerini, alandaki yenilikçi uygulama örneklerini konu edinmektedir.

4.2. Araştırmanın Amacı

SBKY/KY bölümlerinin oluştuğu günden bugüne dek uygulanan müfredatlar ve eğitim modellerinde sürekli bir gelişme ve değişme olduğu görülmektedir. Bu değişim tarihsel süreç içerisinde makro değişkenlerin etkisi ile gerçekleşmiştir. Bu çalışmanın amacı Türkiye'deki SBKY/KY bölümlerinde yenilikçi müfredat yaklaşımlarını, yenilikçiliği belirleyen etkenler üzerinden incelemek ve yenilikçi yaklaşımlara sahip olan iyi uygulamaları değerlendirmeye çalışmaktır. Araştırmada Türkiye'de bulunan SBKY/KY Bölümlerinin müfredatlarının yenilikçi oluşu, ders yükleri ve kredileri, zorunlu, seçmeli, bölüm dışı ve uygulama içeren ders sayıları, ders işleme yöntemleri ile teknolojinin kullanılıp kullanılmaması gibi değişkenler karşılaştırmalı olarak incelenmiştir.

4.3. Araştırmanın Önemi

Yenilikçilik gibi kavramlar üniversitelerin SBKY/KY bölümlerinde iki sebep dolayısıyla öne çıkmaktadır. Bunlardan birincisi yeni kamu yönetimi yaklaşımları sebebiyle devletin giderek daha fazla bu tür kavramlara önem vermesi, ikincisi de yükseköğretimin rekabete açılmasıdır. Ayrıca bu konunun yeni olması, SBKY/KY bölümleri ile 'eğitimde yenilikçilik' üzerinde yapılan kapsamlı bir inceleme çalışmasının bulunmaması sebebiyle bu çalışma uygulanan politikaları incelemek adına önem taşımaktadır.

Bu çalışma SBKY ve KY bölümlerinin belirlenen yöntemler ile bir bütün halinde değerlendirilmesi, bölümlere ait müfredat ve yenilikçi eğitim modellerinin karşılaştırılıp, yenilikçiliğin oluşma koşullarına dair saptamalarda bulunulması, Türkiye'de bulunan tüm SBKY/KY bölümlerinin kendilerinin konumunu görmeleri ve kendilerine yönelik yapacakları revizyon çalışmalarında benzer veya farklı uygulamalara dair bütünsel bir fikir edinerek adım atmaları açısından da yol gösterici olma niteliği ile önemlidir. Ayrıca çalışma içerisinde bölümlere ait verilerin toplanması, Türkiye'de SBKY/KY bölümlerinin her geçen gün artan sayısı içerisinde müfredatlarının karşılaştırılması ve kurulması hedeflenen SBKY/KY bölümlerinin müfredat oluşturma sürecine de katkı sunulması hedeflenmiştir. Ekte yer alan veriler

bu alanda çalışanlar için bir harita ve alana dair bir bütünsel veri setinin oluşturulması açısından önemlidir.

Literatürde SBKY/KY eğitimi ve eğitim dinamikleri üzerine yayınlanmış çok az çalışmanın olması, genelde işletme bilimi ve fen bilimlerine dair benzer çalışmaların olması, bu alandaki eksikliği gidermesi açısından da kendi içerisinde yenilikçi olma özelliği taşımaktadır.

4.4. Varsayımlar

- ✓ Küresel ölçekte yaşanan değişim ve dönüşüm, Avrupa Birliği ve Bologna Süreci gibi farklı dış etkenler yenilikçi müfredatların oluşmasını etkilemektedir.
- ✓ Kamu yenilikçi öğretim metotları ile yetişmiş personele ihtiyaç duyar.
- ✓ Türk yükseköğretimi, merkeziyetçi yapısı sebebiyle yenilikçiliğe açık değildir.
- ✓ Türkiye'de SBKY/KY bölümlerinde yenilikçi müfredatların oluşmasını, 1980 sonrası yükseköğretim politikası ve YÖK'ün sürekli yenilediği farklı politika dayatmaları etkilemektedir.
- ✓ Yükseköğretim müfredatlarında yenilik, üniversiteleri rekabette avantajlı hale getirir.
- ✓ Üniversitelerin birbirleriyle girdikleri yarışlarda, değerlendirme kriterleri arasında, yenilikçilik ve girişimcilik gibi faktörlerin önemli belirleyenler arasında olması, yenilikçi müfredat eğilimi artırmaktadır.

4.5. Araştırmanın Evreni

Araştırmanın evrenini, Türkiye'de bulunan SBKY ile KY Bölümleri ve SBKY ve KY eğitiminde özellikle yenilikçi yöntemlere sahip olan bölümler oluşturmaktadır. Özellikle evren içerisinde yer alan bölümlerden yenilikçi uygulamaların olduğu örnekler ayrıntılı olarak değerlendirilmiş, diğer evren içerisinde yer alan üniversiteler arasında da veri karşılaştırmaları yapılmıştır. Siyaset Bilimi ve Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler bölümleri, SBKY/KY bölümlerinin yani evrenin dışında tutulmuştur. Bunun nedeni bölümlerin varoluşsal

gerekçelerindeki farklılıklar ve SBKY/KY bölümlerinin daha çok doğrudan devlete elemen yetiştiren KY odaklı bir çalışma yapısına sahip olmasıdır.

4.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışmada, yenilikçi eğitim modelleri, yenilikçi müfredatların oluşma koşulları ve yenilikçiliğin Türk yükseköğretim sistemine girmesini, SBKY/KY bölümleri örneğinde araştırılmıştır. Araştırmaya konu olan bölümlere ait verilere ulaşmak, verilerde bir standardın olmayışı, yenilikçiliğin yeni bir konu olarak literatürde özellikle araştırmanın yapıldığı alana ilişkin yenilikçi olma koşullarının net bir şekilde belirlenmemiş olmayışı bazı sınırlılıkları getirmiştir. Araştırma sonuçlarına ilişkin olarak yorumlama yapılırken bu sınırlılıklar dikkate alınmaya çalışılmıştır. Başlıca sınırlılıklar şunlardır;

- ✓ SBKY/KY bölümleri eğitimine ilişkin daha önceden benzer çalışmaların olmamasından kaynaklı, ilk çalışma olma niteliğinden kaynaklanabilecek sınırlılıklar,
- ✓ Bölümlere ait verilere ulaşırken, üniversitelerin verileri paylaşmaması ve paylaşılan verilerin hepsinin belirli bir kalite ve standart seviyesine sahip olmamasından kaynaklı sınırlılıklar,
- ✓ Müfredat incelemesinin internet üzerinden yapılması sebebiyle, derslerin içerin ve öğretim yöntemi ve çıktılarına ilişkin somut verilere ulaşılamamış olması,
- ✓ Yenilikçiliğin; uygulama ve teorik dersler, bu derslerin kredi ve içerikleri ile olan ilişkisi önemlidir. Ancak Türkiye'de YÖK'ün tanımlandığı merkezi bir sistem bulunduğundan dolayı, üniversitelerin Bologna formlarında, ders kredileri gibi konularda yenilikçiliği anlamlandıracak seviyede tutarlılık bulunmamaktadır.

4.7. Araştırmanın Yöntemi ve Verilerin Toplanması

Bu araştırmada kullanılan yöntem literatürde belge (doküman) incelemesi şeklinde belirtilen, alana ait bazı bilgi ve belgelerden oluşan verilerin bütüncül bir

şekilde incelenmesi yöntemidir. Verilere ulaşmak için öncelikle YÖK aracılığıyla, üniversitelerin resmi olarak sayıları, bunlar içerisinde YÖK istatistik internet sayfasından ulaşılamayan ve burada yer almayan, SBKY bölümü ile KY bölümleri öğrenci sayıları, bulundukları üniversiteler ve öğretim üyeleri sayıları edinilmiştir. Ayrıca üniversitelerin web sayfalarında yer alan bölüme ait bilgiler toplanarak veri seti hazırlanmıştır. Toplanan veriler içerisinde, misyon-vizyon ifadeleri, bölüm hakkında bilgiler, müfredat, derslere ait krediler, akademisyenlere ait bilgiler bulunmaktadır. Araştırmanın modeli "durum çalışması" dır. Yin'e (1984) göre durum çalışması şöyle tanımlanabilir (aktaran Yıldırım ve Şimşek 2000): 1. Güncel bir olguyu kendi gerçek yaşam çerçevesi içinde çalışan, 2. Olgu ve içinde bulunduğu içerik arasındaki sınırların kesin hatlarıyla belirgin olmadığı, 3. Birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılan, görgül bir araştırma yöntemidir.

Durum çalışması "nasıl" ve "niçin" sorularının temel alan, araştırmacının kontrol edemediği bir olgu veya olayı derinliğine incelemesine olanak veren araştırma yöntemi olduğunu söylemek mümkündür. Türkiye'deki SBKY/KY Bölümlerinin eğitimde yenilikçilik düzeylerini belirlemeye çalışırken öncelikle, "Nasıl yenilikçi olunur?" sorusuna cevap aranmıştır. Bu soru çerçevesinde yenilikçilik ve etkenleri teorik kısımda ve araştırma bulguları arasından aktarılması hedeflenmiştir. Durum çalışmasının temel aldığı bir diğer soru ise, "Niçin X SBKY/KY Bölümü yenilikçi, Niçin Y SBKY/KY bölümü yenilikçi değil?" sorusudur. Bu soru çerçevesinde belirlenen yenilikçi olma kriterleri ile bölümler değerlendirilmiştir.

4.7.1. Veri Toplama Yöntemi ve Veri Analizi

SBKY/KY bölümlerinde yenilikçi müfredatlara sahip olan bölümleri incelemek için öncelikle Türkiye'de bulunan bütün üniversiteler taranmış, evren olarak belirlenen, SBKY/KY bölümlerinin olduğu üniversiteler seçilerek bölüm müfredatları ile üniversitenin genel yönetmeliğine ilişkin veriler üniversite ve bölüm web sayfalarından toplanmıştır.

Türkiye'de bulunan SBKY/KY bölümlerinin sayıları, bunların müfredatları, vizyon-misyon ifadeleri, ders kredileri, öğretim elemanı ve öğrenci sayıları, uygulama dersleri ve yöntemleri ve diğer kendi iç dinamiklerinden oluşan veriler karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Evren içerisinde yer alan yenilikçi eğitim yaklaşımına sahip üniversitelerdeki örnekler derinlemesine incelenmiştir.

4.8. Araştırma Hipotezi

Ana Hipotez: Türkiye'de SBKY/KY bölümlerinin müfredatlarında yenilikçiliğin oluşmasında 6 farklı koşul etkilidir. Bu koşullar, küresel eğitim trendleri, hükümet politikaları, YÖK kararları, üniversitelerin kurumsal stratejileri, bölümlerin uyguladıkları yaklaşımlar ve rekabet ortamındaki yenilikçiliğin oluşmasını belirleyen diğer etmenler şeklinde sıralanabilir.

Yardımcı Hipotez: Türkiye'de SBKY/KY bölümlerinde yenilikçi eğitim yaklaşımlarına sahip olabilme koşulları içerisinde belirtilen 'yenilikçilik' ifadesinin bilgilerde geçmesi dışında, yenilikçi eğitim yaklaşımlarını ile programların yürütüldüğü bölüm sayısı oldukça azdır.

Yardımcı Hipotez: Yenilikçi SBKY/KY eğitimi müfredatlarının Türkiye içerisinde daha çok vakıf üniversiteleri ile yeni kurulmuş olan üniversitelerin müfredatlarında var olduğu düşünülmektedir.

Yardımcı Hipotez: Türkiye'de SBKY/KY bölümlerinde ağırlıklı olarak doğrudan yenilikçi dersler ve ders müfredatlarından ziyade tek tipleşmiş ve genelleşmiş derslerin var olduğu müfredatlar mevcuttur.

4.9. Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde Türkiye'deki SBKY/KY bölümlerinin müfredatlarını ve yapıları derinlemesine incelenerek yenilikçiliğin varlığı değerlendirmeye çalışılmıştır. Araştırma için YÖK verilerine ulaşılarak, 106 bölüm tespit edilmiştir. Tespit edilen bölümlerin web siteleri incelenerek, bölümlerin

müfredatları, vizyon ve misyon ifadeleri ve genel bilgilerinin yer aldığı veri setleri hazırlanmıştır. Bu veri setleri, yenilikçilik varlığını tespit etmek amacıyla kullanılmıştır. Öncelikle, Türkiye'de SBKY/KY bölümlerinin mevcut kurumsal durumuna ilişkin bilgiler ve sayısal veriler değerlendirilmiştir. Araştırmanın ikinci bölümünde, SBKY/KY bölümlerinin misyon ve vizyon ifadelerinin karşılaştırması yapılmış ve misyon ve vizyon karşılaştırmalarının yenilikçi eğitim yaklaşımı tespitine olan etkisi anlatılmıştır. Üçüncü olarak SBKY / KY bölümlerinin müfredatları ve eğitim yöntemleri, yenilikçiliğe sahip olma durumları açısından karşılaştırılmıştır. Yapılan analizler ve edinilen bulgulardan ulaşılan sonuç dahilinde tespit edilen, yenilikçilik konusunda öne çıkan iyi uygulama örneklerinden birisi olan "Kamusal Akıl Stüdyosu" modeli son bölümde anlatılmıştır.

4.9.1. Türkiye'de Siyaset Bilimi Ve Kamu Yönetimi / Kamu Yönetimi Bölümü Mevcut Kurumsal Durumu ve Sayısal Görünümü

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi (SBKY) / Kamu Yönetimi (KY) bölümlerinin kurumsal gelişimine dair literatürde yapılan çalışma sayısı oldukça azdır. Bu çalışmalar içerisinde, Ömürgönülşen (2010) tarafından yazılan "Türkiye'de Lisans Düzeyi Kamu Yönetimi Öğretiminde Yakın Dönemde Yaşanan Gelişmeler: Mevcut Durum, Sorun Alanları ve Gelişme Eğilimleri" başlıklı çalışmada, bütüncül olarak SBKY/KY alanının gelişim eğrisi anlatılmıştır. Bu çalışmada yer alan geçmiş dönemlere ait verilerden hareketle ve tez çalışması için elde edilen güncel veriler kullanılarak, SBKY/KY öğretiminin kurumsal gelişimine ilişkin olarak süreç aşağıda yer alan tabloda özetlenmiştir.

Tablo 12: Türkiye'de Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi / Kamu Yönetimi Öğretiminin Kurumsal Gelişimi ve Bugünü

Dönemler	**Üniversiteler, Fakülteler ve Bölümler**
YÖK Öncesi Dönem	✓ AÜ SBF (İdari Şube /Siyaset Bilimi ve İdare Bilimleri Bölümü) ✓ ODTÜ (İdari İlimler Fakültesi, Amme İdaresi Bölümü) ✓ Boğaziçi Üniversitesi (İdari Bilimler Fakültesi, Sosyal Bilimler Bölümü)

	✓ İstanbul Üniversitesi (Siyasal Bilgiler Fakültesi) ✓ Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi (Kamu Yönetimi Bölümü/Yönetim Bilimleri Bölümü /Yönetim Bilimleri Fakültesi ✓ İstanbul İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi (Siyasal Bilimler Yüksekokulu/ Siyasal Bilimler Fakültesi) ✓ TODAİE (Sevk ve İdare Yüksekokulu) YÖK öncesi dönemde faaliyetlerini gerçekleştiren bölümlerdir.
YÖK Dönemi (1980'ler)	✓ AÜ SBF (Kamu Yönetimi Bölümü) ✓ İstanbul Üniversitesi SBF (Kamu Yönetimi Bölümü) ✓ Üniversitelerin İİBF Fakülteleri Kamu Yönetimi(KY) Bölümleri (Boğaziçi, Dokuz Eylül, Gazi, Hacettepe, İnönü, Marmara, ODTÜ, ve Uludağ) YÖK'ün kurulması ile birlikte, yükseköğretimde yaşanılan standartlaşma dönemi SBKY/KY alanına da yansımış ve sayısal olarak da artış gerçekleşmiştir.
(1990'lar ve 2000'ler)	SBKY/KY Bölümleri bu dönem içerisinde sayısal artış yaşamaya devam etmiş ve özellikle Anadolu'da yaygınlaşmaya başlamıştır.
2000 Sonrası Dönem	2000 sonrası dönemde artan yükseköğretim kurumları ile beraber, SBKY ve KY bölüm sayılarında da artış yaşanmıştır. 2000'li yıllarının özellikle ikinci yarısından sonra vakıf üniversitelerinde yaygınlaşmıştır.
SBKY/KY'nin Bugünü	Değişen yükseköğretimi yapısı içerisinde, artan mezun sayıları nedeniyle, istihdam sorununun en fazla yaşandığı bölümlerden birisi olmak ile birlikte, sayısal artış ve bölümlerde öğrenci talebi devam etmektedir.

Kaynak: Ömürgönülşen, 2010, ss.125-139.

Türkiye'de SBKY/KY bölümleri, Mektebi Mülkiye ile başlayan ve Cumhuriyet tarihi ile birlikte, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi bünyesinde faaliyetlerini gerçekleştirmeye devam eden bir geçmişe sahiptir. 2000 yılları sonrası yükseköğretim politikasındaki gelişmeler, artan üniversite sayıları beraberinde, SBKY/KY bölümlerine olan ilgide artmış olduğu gözlemlenmiştir. Son 10 yıllık dönem içerisinde bölümlerin genel olarak KY bölümünden SBKY bölümüne dönüştüğü, yeni açılan bölümlerin doğrudan SBKY bölümü olarak

adlandırıldığı, yükseköğretimde rekabet ve üniversiteler arası yarışın bir sonucu olarak ifade edildiği görülmüştür.

Tablo 13: 2013-2014 Akademik Yılı İtibari İle Türkiye'de SBKY ve KY Bölümleri, Akademik Personel ve Öğrenci Sayıları

	Üniversite Adı	**Bölüm Adı**	**Akademik Personel Sayısı**	**Öğrenci Sayısı**
1	Abant İzzet Baysal Üniversitesi	KY	20	750
2	Abdullah Gül Üniversitesi	-	3	0
3	Adana Bilim Ve Teknoloji Üniversitesi	SBKY	4	0
4	Adıyaman Üniversitesi	KY	9	484
5	Adnan Menderes Üniversitesi	SBKY	14	937
6	Afyon Kocatepe Üniversitesi	KY	8	459
7	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	SBKY	7	101
8	Ahi Evran Üniversitesi	KY	8	519
9	Akdeniz Üniversitesi	KY	12	510
10	Aksaray Üniversitesi	KY	17	604
11	Anadolu Üniversitesi	KY	2	282214
12	Ankara Üniversitesi	SBKY	55	683
13	Ardahan Üniversitesi	SBKY	20	369
14	Artvin Çoruh Üniversitesi	SBKY	6	53
15	Atatürk Üniversitesi	KY	9	464
16	Atılım Üniversitesi	SBKY	7	115
17	Avrasya Üniversitesi	KY-(SBUİ)	4	73
18	Balıkesir Üniversitesi	SBKY	6	534
19	Bartın Üniversitesi	SBKY	14	514
20	Batman Üniversitesi	SBKY	1	0
21	Bayburt Üniversitesi	KY	4	0
22	Beykent Üniversitesi	SBKY	4	0
23	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	SBKY	14	1028
24	Bingöl Üniversitesi	KY	9	0
25	Bitlis Eren Üniversitesi	KY	3	0
26	Boğaziçi Üniversitesi	(SBUİ)	17	0
27	Bülent Ecevit Üniversitesi	SBKY	6	188
28	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	SBKY	18	780
29	Çankırı Karatekin Üniversitesi	SBKY	12	372
30	Celal Bayar Üniversitesi	(SBUİ)	12	460
31	Cumhuriyet Üniversitesi	KY	9	722
32	Dicle Üniversitesi	KY	11	451
33	Dokuz Eylül Üniversitesi	KY	19	1021
34	Dumlupınar Üniversitesi	KY	23	1829

35	Erciyes Üniversitesi	KY	8	145
36	Erzincan Üniversitesi	KY	13	486
37	Erzurum Teknik Üniversitesi	SBKY	1	0
38	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	SBKY	3	80
39	Fatih Üniversitesi	SBKY	14	536
40	Fırat Üniversitesi	SBKY	9	397
41	Galatasaray Üniversitesi	SB	17	9
42	Gazi Üniversitesi	SBKY	38	1569
43	Gaziantep Üniversitesi	KY	4	0
44	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	KY	11	890
45	Gedik Üniversitesi	SBKY	5	74
46	Gediz Üniversitesi	SBKY	7	225
47	Giresun Üniversitesi	SBKY	1	0
48	Gümüşhane Üniversitesi	SBKY	17	248
49	Hacettepe Üniversitesi	SBKY	24	375
50	Hakkari Üniversitesi	SBKY	3	96
51	Harran Üniversitesi	KY	6	543
52	Hitit Üniversitesi	SBKY	18	750
53	Iğdır Üniversitesi	SBKY	1	0
54	İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi	SBKY	22	656
55	İnönü Üniversitesi	SBKY	17	1055
56	İstanbul Arel Üniversitesi	SBKY	4	64
57	İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi	SBKY	4	77
58	İstanbul Medeniyet Üniversitesi	SBKY	9	0
59	İstanbul Üniversitesi	SBKY (SBUİ)	44	885
60	İzmir Katip Çelebi Üniversitesi	SBKY	8	43
61	İzmir Üniversitesi	SBKY	5	69
62	Kadir Has Üniversitesi	SBKY	5	49
63	Kafkas Üniversitesi	SBKY	18	567
64	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	KY	14	975
65	Karabük Üniversitesi	SBKY	13	316
66	Karadeniz Teknik Üniversitesi	KY	7	770
67	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	SBKY	16	1131
68	Kastamonu Üniversitesi	SBKY	3	176
69	Kilis 7 Aralık Üniversitesi	SBKY	4	0
70	Kırıkkale Üniversitesi	SBKY	17	802
71	Kırklareli Üniversitesi	KY	11	392
72	Kocaeli Üniversitesi	SBKY	8	1011
73	Mardin Artuklu Üniversitesi	(SBUİ)	3	0
74	Marmara Üniversitesi	KY	32	475
75	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	KY	8	187
76	Mersin Üniversitesi	KY	11	339

77	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	KY (SBUİ)	11	1255
78	Muş Alparslan Üniversitesi	SBKY	13	326
79	Mustafa Kemal Üniversitesi	KY	18	687
80	Namık Kemal Üniversitesi	SBKY	3	0
81	Necmettin Erbakan Üniversitesi	SBKY	9	241
82	Nevşehir Üniversitesi	KY	11	203
83	Niğde Üniversitesi	KY(SBUİ)	17	617
84	Nişantaşı Üniversitesi	SBKY	3	37
85	Nuh Naci Yazgan Üniversitesi	SBKY	4	49
86	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	SBKY	14	422
87	Ordu Üniversitesi	KY	6	223
88	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	SBKY	31	602
89	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	SBKY	6	0
90	Pamukkale Üniversitesi	SBKY	27	1264
91	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	SBKY	8	39
92	Sakarya Üniversitesi	SBKY	18	1369
93	Selçuk Üniversitesi	KY	14	1350
94	Sinop Üniversitesi	KY	2	0
95	Şırnak Üniversitesi	KY	16	0
96	Süleyman Demirel Üniversitesi	KY	19	1079
97	Süleyman Şah Üniversitesi	SBKY	6	144
98	Trakya Üniversitesi	KY	14	670
99	Tunceli Üniversitesi	SBKY	9	387
100	Türk-Alman Üniversitesi	SBKY	3	0
101	Uludağ Üniversitesi	KY	14	1121
102	Uşak Üniversitesi	KY	16	739
103	Yeditepe Üniversitesi	KY	4	213
104	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	SBKY	16	143
105	Yüzüncü Yıl Üniversitesi	KY	10	407
106	Zirve Üniversitesi	SBKY	4	243
	Genel Toplam		1216	326526

Yukarıda yer alan tablo YÖK'ten ulaşılan ilgili veriler ve bölüm web sitelerinden alınılan bilgiler ile hazırlanmıştır. Türkiye'de 106 Üniversitede SB, SBKY, SBUİ ve KY bölümü mevcuttur. Siyaset bilimi 1, SBKY Bölümü 59, KY Bölümü 42 Üniversitede faaliyet göstermektedir. Dört Üniversitede sadece Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler (SBUİ) Mevcut iken, 4 Üniversitede SBUİ ve SBKY ve KY bölümleri aynı anda mevcut olduğu gözlemlenmiştir. Bu 4 üniversite içerisinde; 1 Üniversitede SBKY ile SBUİ, 3 Üniversitede SBUİ ile KY Bölümleri aynı anda yer almıştır. SBKY-SBUİ- KY alanlarında çalışan 1.216 Akademik personel ve 326.526

öğrenci mevcuttur. Araştırma örneklemimiz yalnızca SBKY ve KY bölümlerini kapsadığından ve SBUİ alanının daha farklı bir disiplini ifade ettiğinden, değerlendirmeler bu iki alan üzerinden yapılacaktır. Dolayısıyla akademik personel ve öğrenci sayılarına ilişkin olarak SBUİ bölümü çıkartıldığında, 1181 akademik personelin SBKY ve KY bölümlerinde yer aldığını tespit edilmiştir. Aynı şekilde öğrenciler içinde sayı SBUİ öğrencileri çıkarıldığında, 326.526'dan AÖF dahil, 326.066'ya AÖF çıkarıldığında da 43.852 öğrenciye düştüğü tespit edilmiştir. Öğrenci sayıları ve öğretim elemanı sayılarının yıllara göre değişimine aşağıda ki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 14: Çeşitli Öğretim Yıllarında SBKY ve KY Bölümlerindeki Öğretim Elemanı ve Öğrenci Sayılarının Karşılaştırılması

Öğretim Yılı	1986-1987	1992-1993	2000-2001	2008-2009	2013-2014
SBKY/KY Bölümleri Öğrenci Sayıları	5866	5832	12.522	21.716	43.852
SBKY/KY Bölümleri Öğretim Elemanı Sayıları	165	241	441	525	1181
SBKY/KY Bölümleri Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayıları	35.6	24.2	28.4	41.4	37.1

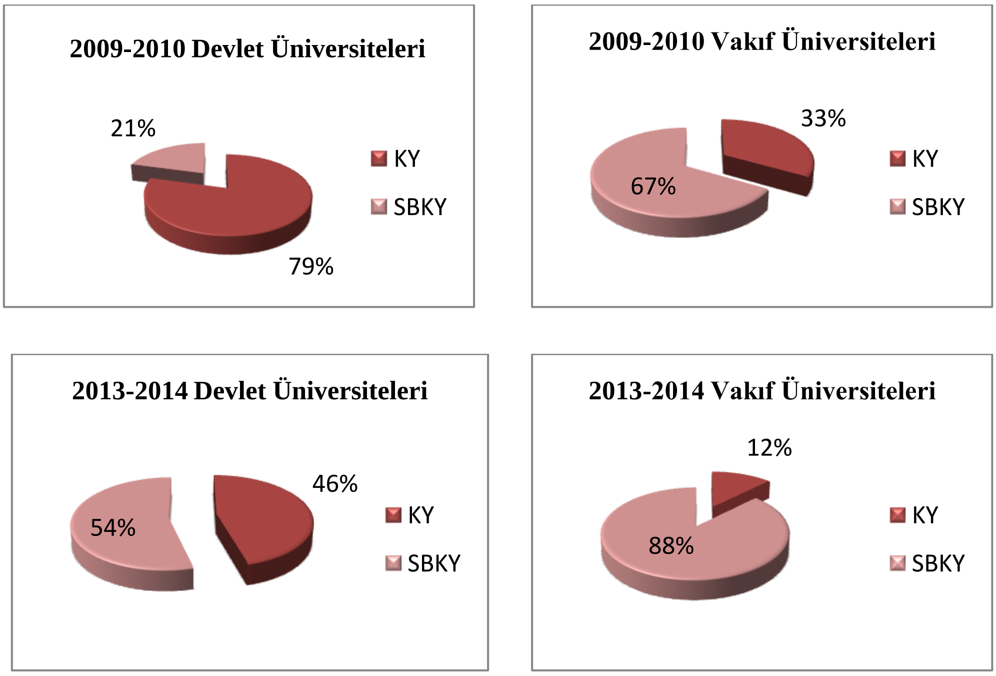
Kaynak: Ömürgönülşen, 2010, ss.140-141 ve YÖK'ten Alınan Veriler

Yukarıda yer alan verilerde de görüldüğü gibi, SBKY /KY bölümleri, öğretim elemanı sayılarında ve öğrenci sayılarında yıllar içerisinde ciddi bir artış olduğu gözlemlenmiştir. Bu artış temelde Türkiye'de Yükseköğretim Politikası bölümünde gerekçeli bir şekilde anlatıldığı gibi, yıllar içerisinde üniversite sayısının artışı ile yakından ilgilidir. Özellikle 2000 yıllarında hükümet politikası olan (her ile üniversite söylemi ile) üniversite sayılarında ki artışın, bölüm, öğrenci ve akademisyen sayılarına da yansımış olduğu gözlemlenmiştir.

"Türkiye'de 2009-2010 öğretim yılı itibariyle, lisans eğitimi veren 94 devlet üniversitesinin 58'inde (46 KY bölümü ve 12 SBKY bölümü); ve 45 vakıf

üniversitesinin 6'sında (2KY bölümü ve 4 SBKY bölümü) mevcuttur"(Ömürgönülşen, 2010, s.135). Bu sayı dağılımı 2013-2014 öğretim yılı verilerinde göre, lisans eğitimi veren 109 Devlet üniversitesinin 85'inde (39 KY bölümü ve 46 SBKY bölümü); ve 8 Vakıf MYO hariç, 76 Vakıf üniversitesinin 16'sında (2 KY bölümü ve 14 SBKY bölümü) mevcut olarak değişmiştir. Türkiye'de SB, SBUİ bölümleri dışarıda bırakıldığında, toplam 101 SBKY ve KY bölümünün varlığından söz edilmektedir. Devlet ve Vakıf Üniversitelerindeki yıllara göre dağılım oranı aşağıdaki şekillerde gösterilmiştir.

Grafik 5: Yıllara ve Üniversite Türlerine Göre SBKY/KY Bölümleri Dağılım Grafikleri

Türkiye'de toplam 193 üniversite bulunmaktadır. Bu üniversiteler içerisinde 101 üniversitede SBKY ve KY bölümünün varlığı, SBKY ve KY alanına duyulan ilgilinin göstergesi olarak kabul edilebilir. Bu ilgi düzeyi SBKY bölümlerinin kurulması yönünde daha ağırlıklıdır. Ayrıca mevcut devlet üniversitelerinde bulunan KY bölümlerinde 7 si SBKY olarak değişikliğe gitmiş ve yeni açılan 34 bölüm doğrudan SBKY olarak açılmıştır. Vakıf üniversiteleri açısından da SBKY bölümleri kurulma eğilimi benzer özellik göstermiştir. 2013-2014 öğretim yılı verilerine göre

vakıf üniversitelerinde, son üç yılda yeni KY bölümü kurulmaz iken, 4 olan SBKY bölümleri sayısı 14'e yükselmiştir. Sonuç olarak üniversiteler, ağırlıklı olarak SBKY bölümü üzerinde toplanma eğilimindedirler. Yükseköğretim sisteminin değişen hedeflerine ve işlevlerine paralel olarak, önümüzdeki yıllar içerisinde açılacak yeni bölümlerin, bu son 3 yıllık var olan eğilimi devam ettirmeleri tahmin edilmektedir. Ayrıca KY disiplini artık SBKY olarak anılmaya başlaması, ilerleyen süreç içerisinde sadece KY olarak varlığını devam ettirecek bölüm sayısının azalması öngörüsünü oluşturmaktadır. Bu durumun oluşmasında Türkiye'de yeni kamu yönetimi yaklaşımı doğrultusunda devletin dönüşümü, istihdam olanaklarının ve özlük koşullarının gelişimi etkili olmuştur. Ayrıca yeni kurumsalcılık yaklaşımı ve izomorfizm (eşbiçimlilik) teorilerinin da üniversite yapılarında SBKY/KY bölümlerindeki SBKY olarak gerçekleşen dönüşümde etkili olduğu gözlemlenmiştir.

4.9.2. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi / Kamu Yönetimi Bölümlerinin Misyon ve Vizyon İfadelerinin Karşılaştırması ve Yenilikçi Eğitim Yaklaşımına Olan Etkisi

Örgütlerin yapılarını devam ettirebilmek, karlılık sağlamak ve büyüyebilmek için sürekli olarak yenilenmeleri ve gelişmeleri gerekmektedir. Gelişme ve yenilikçilik için gerekli olan şey, doğru planlar yapıp doğru adımlar atmaktan, yani stratejilerinden geçer. Örgütlerin yenilikçiliği, stratejilerinin temelini oluşturan vizyon ve misyon ifadelerinde -yenilikçilik ile ilgili ibarelere- yer vermelerinin onları yenilikçilik gücünü artıracağı ve yenilikçi olarak adlandırılacağı varsayımı kabul edilmiş bir varsayımdır. Günümüz dünyasında, hayatta kalmak ve gelişebilmek için toplumsal koşullara ayak uydurmak ve gelişim sürecine dâhil olmak gerekir. Yenilikçilik hem bir süreç hem de bir ifade olarak, örgütlerin yapılarına dâhil olması gerekliliğinin söylendiği bir kavramdır (Kılıç, Eren ve Gürsoy, 2014, s.37). "Yenilikçilik faktörlerini tespite yönelik bazı çalışmalar, harcanan kurumsal kaynakların bedellerine odaklanırken, bazıları ise daha çok kurumsal stratejilere odaklanmıştır" (Malerba ve Orsenigo, 1993, s.52'den aktaran Kılıç vd., 2014, s.39). Bu çalışmada kurumsal stratejiler ve göstergeleri ile teorik kısımda yenilikçiliğe etki eden faktörler çerçevesinde belirlenen noktalar dikkate alınmaya çalışılmıştır.

Yenilikçi eğitim yaklaşımlarına sahip olan üniversitelerin belirlenmesi sürecinde, araştırma verilerinin bu bölümünde vizyon ve misyon ifadeleri incelenmiş ve "yenilikçilik", "yenilikçi", "inovasyon", "girişimci", ibarelerine yer veren ve vermeyen bölümler tespit edilmiştir. Yenilikçilik ile ilgili ibarelerin vizyon-misyonda yer alması, onları yenilikçi olarak nitelendiren bir faktör olarak alan yazınından yola çıkarak belirlenmiştir. Bu anlamda neden vizyon-misyon ifadelerinin yenilikçilik süreçlerini ortaya çıkardığı ve örgüt yapılarını yenilikçi olarak nitelendirdiğine ilişkin bir takım teorik açıklama bulguların değerlendirilmesine başlamadan önce aşağıda verilmiştir.

"Vizyon, uzun dönemde nelerin başarılmış olabileceğinin ya da olması gerektiğinin düşüncesidir. Yani kurumun gelecekteki görüntüsünün bugünden belirlenmesidir. Dolayısıyla vizyon, örgütün stratejik kararlarına ve faaliyetlerine yön verip, uzun dönemli gelişme yönünü gösterir" (Beşkonaklı ve Solaroğlu, 2002, s.35). Dolayısıyla stratejik hedeflerinde, vizyon ifadeleri içerisinde uzun dönemli gelişme hedefi olarak yenilikçiliği olması, bu vizyona sahip kurumların bu amaç uğrunda çalışması gerekliliğini ortaya çıkarmakta ve sonuç olarak vizyon hedefinde yer alan yenilikçilik sürecinin oluşması beklenmektedir. "Vizyon gelecek ile ilgili tahminler yapmak değil, kararlar almaktır" (Özden, 2013, s. 31). Alınan kararlar, hedeflenen süreçlerde gerçekleşecek işleri ve ilerleme sürecini belirler. Bir örgütün/üniversitenin veya bölümün vizyonunda yenilikçilik ile ilgili bir ifadenin olması, bu yapının yenilikçi olması için kararlar almasını ve uygulama süreçlerini gerçekleştirmeye başlamasını ifade etmektedir. Uygulama süreçlerinde kurumsal kültür yapısı ve kurum mensuplarının süreçlere etkisi yenilikçiliğin oluşmasına bir katkı sağladığı belirtilmektedir (Demirel ve Seçkin, 2008, ss. 194-196 ve Özçer, 2005, ss. 83-84). "Vizyon, yaratıcı hayal gücüyle ilgilidir. Bugünkü gerçekliğimizin ötesini görebilme, yaratma, henüz var olmayanı icat etme, ulaşmak istediğimiz, varmak istediğimiz şey, vizyon kavramıyla ifade edilir" (Covey, 2004: 113-114'den aktaran, Eryılmaz, 2013, s.358).

Örgütlerin amaçlarına ulaşabilmesi, onları diğer örgütlerden ayıracak stratejik uygulamalara bağlıdır. Uygulanan stratejiler örgütlerin karlılık oranını artırdığı gibi yapı içerisindeki yerini de sağlamlaştırmaktadır. Misyonu değişen bir örgütün, var

olma amacı değişmiş demektir. Belirli süreçte özellikle üniversite gibi örgüt yapılarının, yıllık veya belirli periyotlarda kendilerini değerlendirmeleri, çağın gerekliliklerine uygun olarak örgütsel stratejilerini revize etmeleri önemli bir gereklilik olarak ifade edilmektedir. Yenilikçiliğin misyonla ilişkisi ve uyumu, örgüt yapısının başarısı ile eş değer tutulmaktadır (Sadler, 1993:13 ve Onağ, 2009:27'den aktaran, Aslaner, 2010, ss. 76-77). "Yenilikçiliği tetikleyecek yenilikçilik kültürü dinamiklerinin kurumsal anlamda belirlenmesi ve bu amaca yönelik olarak stratejiler belirlenmesi, misyon ve vizyon bildirgeleri ve hedefleri ortaya konması üniversiteler için bir gerekliliktir" (Aksay, 2011, s. 190).

"Misyon ve vizyon ifadeleri kağıt üzerinde kalabileceği gibi bireylerin, kurumların ve toplumların geleceğini kökten değiştirip şekillendirme gücüne de sahiptir. Amerika'nın 1969'dan önce Ay'a insan gönderme vizyonu ve bu bağlamda geliştirilen Apollo misyonu bir örnek olarak alınabilir" (Özmen, Özmen ve Sakarya, 2013, s.37). Türkiye'de vizyon-misyon analizine ilişkin yapılmış çalışma sayısı az olduğu gibi, genellikle işletmeler ve özel sektör için bu çalışmaların mevcut olduğu söylenmektedir (Özmen vd., 2013, s.28). Eğitim kurumları üzerine yapılmış çalışmalar sayı olarak az olduğu gibi, bütüncül bir değerlendirmeden uzak, 9-10 üniversite ekseninde veya küçük örneklem grupları çerçevesinde yapılmıştır. Dolayısıyla bir konu hakkında bir tespite yönelik çalışma gerçekleşiyor ise, seçilen örneklemin büyüklüğü ve kapsayıcılığı önemlidir. Bu durumdan hareket ile, çalışmanın bu bölümünde vizyon ve misyon ifadelerinin yenilikçiliğe olan etkisini ölçümlemek için, alandaki evrenin tamamını oluşturan toplam 101 SBKY ve KY bölümleri değerlendirilmeye alınmıştır.

Yöntemde verilerin toplanması sürecinde anlatıldığı gibi, öncelikle SBKY/KY bölümlerine sahip olan üniversiteler tespit edilmiştir. Tespit edilen üniversitelerin web sayfaları aracılığıyla bölüm ile ilgili olarak tüm açıklamalar, amaç-hakkında ifadeleri, vizyon-misyon ifadeleri, ders müfredatları, müfredat içerikleri ulaşılabildiği ölçüde belirli bir düzen çerçevesinde veri setlerine dönüştürülmüştür. Çalışmanın bu bölümü için, SBKY/KY bölümlerinin genel tanımlarının olduğu amaç-hakkında ve misyon-vizyon ifadelerini incelenmiştir. İfadenin arandığı metin başlığı, bölümün sahip olduğu bilgiler çerçevesinde bulgular

ile ilgili olarak tabloda belirtilmiştir. Ayrıca, “yenilikçilik”, “yenilik”, “inovasyon”, “girişimci” olarak belirlenen kelimelerin varlığı, yenilikçiliğin varlığını tespit etmek amacı ile incelenmiştir.

Tablo 15: SBKY/KY Bölümleri Bilgilerinde ve Vizyon-Misyon İfadelerinde Yenilikçiliğin Varlığına İlişkin Bulgular

	Üniversite Adı	Bölüm Adı	Yenilikçiliğin Arandığı Metin Başlığı	Yenilikçilik İfadesinin Varlığı	İfadeyi Tanımlayan Kelime
1	Abant İzzet Baysal Üniversitesi	KY	Amaç-Hakkında	Yok	-
2	Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
3	Adıyaman Üniversitesi	KY	Misyon-Vizyon	Var	Yenilikçi
4	Adnan Menderes Üniversitesi	SBKY	Misyon-Vizyon	Yok	-
5	Afyon Kocatepe Üniversitesi	KY	Amaç-Hakkında	Yok	-
6	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
7	Ahi Evran Üniversitesi	KY	Amaç-Hakkında	Yok	-
8	Akdeniz Üniversitesi	KY	Amaç-Hakkında	Yok	-
9	Aksaray Üniversitesi	KY	Amaç-Hakkında	Yok	-
10	Anadolu Üniversitesi	KY	Amaç-Hakkında	Yok	-
11	Ankara Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
12	Ardahan Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
13	Artvin Çoruh Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
14	Atatürk Üniversitesi	KY	Amaç-Hakkında	Yok	-
15	Atılım Üniversitesi	SBKY	Misyon-Vizyon	Var	Yenilikçi
16	Avrasya Üniversitesi	KY	Misyon-Vizyon	Yok	-
17	Balıkesir Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
18	Bartın Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
19	Batman Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
20	Bayburt Üniversitesi	KY	Amaç-Hakkında	Yok	-
21	Beykent Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Var	Yenilikçi
22	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
23	Bingöl Üniversitesi	KY	Misyon-Vizyon	Var	Yenilik-Yenilikçi
24	Bitlis Eren Üniversitesi	KY	Amaç-Hakkında	Yok	-
25	Bülent Ecevit Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
26	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
27	Çankırı Karatekin Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
28	Cumhuriyet Üniversitesi	KY	Amaç-Hakkında	Yok	-
29	Dicle Üniversitesi	KY	Amaç-Hakkında	Yok	-
30	Dokuz Eylül Üniversitesi	KY	Amaç-Hakkında	Yok	-
31	Dumlupınar Üniversitesi	KY	Amaç-Hakkında	Yok	-

32	Erciyes Üniversitesi	KY	Amaç-Hakkında	Yok	-
33	Erzincan Üniversitesi	KY	Amaç-Hakkında	Yok	-
34	Erzurum Teknik Üniversitesi	SBKY	Misyon-Vizyon	Yok	-
35	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	SBKY	Misyon Amaç-Hakkında	Yok	-
36	Fatih Üniversitesi	SBKY	Misyon-Vizyon	Yok	-
37	Fırat Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
38	Gazi Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
39	Gaziantep Üniversitesi	KY	Amaç-Hakkında	Yok	-
40	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	KY	Amaç-Hakkında	Yok	-
41	Gedik Üniversitesi	SBKY	Misyon-Vizyon	Yok	-
42	Gediz Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
43	Giresun Üniversitesi	SBKY	Misyon-Vizyon	Yok	-
44	Gümüşhane Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
45	Hacettepe Üniversitesi	SBKY	Misyon-Vizyon	Yok	-
46	Hakkari Üniversitesi	SBKY	Bilgi Yok	-	-
47	Harran Üniversitesi	KY	Amaç-Hakkında	Yok	-
48	Hitit Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
49	Iğdır Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
50	İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
51	İnönü Üniversitesi	SBKY	Bilgi Yok	-	-
52	İstanbul Arel Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
53	İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi	SBKY	Misyon-Vizyon	Yok	-
54	İstanbul Medeniyet Üniversitesi	SBKY	Misyon-Vizyon	Yok	-
55	İstanbul Üniversitesi	SBKY	Misyon-Vizyon	Yok	-
56	İzmir Katip Çelebi Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
57	İzmir Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
58	Kadir Has Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
59	Kafkas Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
60	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	KY	Misyon-Vizyon	Yok	-
61	Karabük Üniversitesi	SBKY	Misyon-Vizyon	Var	Yenilikçi
62	Karadeniz Teknik Üniversitesi	KY	Misyon-Vizyon	Yok	-
63	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	SBKY	Bilgi Yok	-	-
64	Kastamonu Üniversitesi	SBKY	Misyon-Vizyon	Var	Yenilik - Yenilikçi
65	Kilis 7 Aralık Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
66	Kırıkkale Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
67	Kırklareli Üniversitesi	KY	Amaç-Hakkında	Yok	-
68	Kocaeli Üniversitesi	SBKY	Misyon-Vizyon	Yok	-
69	Marmara Üniversitesi	KY	Bilgi Yok	-	-
70	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	KY	Misyon-Vizyon	Var	Yenilikçi
71	Mersin Üniversitesi	KY	Amaç-Hakkında	Yok	-
72	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	KY	Amaç-Hakkında	Yok	-

73	Muş Alparslan Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
74	Mustafa Kemal Üniversitesi	KY	Misyon-Vizyon	Var	Yenilikçi
75	Namık Kemal Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
76	Necmettin Erbakan Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
77	Nevşehir Üniversitesi	KY	Amaç-Hakkında	Yok	-
78	Niğde Üniversitesi	KY	Misyon-Vizyon	Var	Girişimci
79	Nişantaşı Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Var	Yenilikçi
80	Nuh Naci Yazgan Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
81	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
82	Ordu Üniversitesi	KY	Bilgi Yok	-	-
83	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
84	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
85	Pamukkale Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
86	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	SBKY	Bilgi Yok	-	-
87	Sakarya Üniversitesi	SBKY	Misyon-Vizyon	Var	Yenilikçi
88	Selçuk Üniversitesi	KY	Misyon-Vizyon	Var	Yenilik - Yenilikçi
89	Sinop Üniversitesi	KY	Bilgi Yok	-	-
90	Şırnak Üniversitesi	KY	Misyon-Vizyon	Yok	-
91	Süleyman Demirel Üniversitesi	KY	Amaç-Hakkında	Yok	-
92	Süleyman Şah Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
93	Trakya Üniversitesi	KY	Amaç-Hakkında	Yok	-
94	Tunceli Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
95	Türk-Alman Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Var	Yenilikçi
96	Uludağ Üniversitesi	KY	Misyon-Vizyon	Yok	-
97	Uşak Üniversitesi	KY	Amaç-Hakkında	Yok	-
98	Yeditepe Üniversitesi	KY	Amaç-Hakkında	Yok	-
99	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-
100	Yüzüncü Yıl Üniversitesi	KY	Amaç-Hakkında	Yok	-
101	Zirve Üniversitesi	SBKY	Amaç-Hakkında	Yok	-

Kaynak: Bölüm WEB sayfalarından ulaşılan bilgiler (Bknz; Ek)

60 SBKY ve 41 KY bölümleri web sayfalarından toplanılan veriler sonucu vizyon-misyon ifadeleri ve yenilikçilik varlığına ilişkin olarak bazı tespitlerde bulunulmuştur. İlk olarak yukarıdaki tabloda gösterildiği üzere; üniversitelere göre, misyon-vizyon ifadesi bulunan, sadece misyon ifadesine yer veren, sadece amaç veya hakkında gibi bölüme ait bilgiler veren bölümler olduğu gibi herhangi bir bilgi vermeyen bölümlere de rastlanılmıştır. İkinci olarak bu bilgiler içerisinde yenilikçilik ifadeleri aranmıştır. Bölüm başında belirtildiği üzere günümüzde kavram olarak yenilikçilik vurgusunun yapılması ve beraberinde bunun için çalışılması (Türkiye'de yalnızca yazı olarak var olması için yazılmış örneklere rastlanılmıştır.),

yenilikçiliğin, değişimin ve beraberinde gelişimin olması açısından önemli bir noktayı bizlere sunmaktadır.

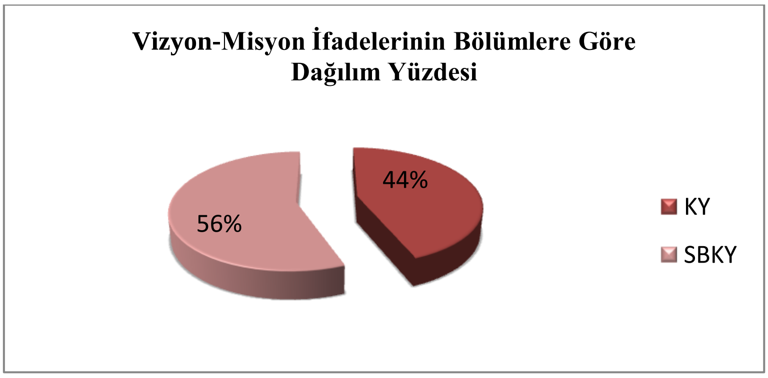
Tablo 16: Misyon-Vizyon Bilgilerine Yer Veren Bölümlerin Üniversite Türlerine ve Üniversite Kuruluş Yıllarına Ait Bilgiler

	Üniversite Adı	Türü	Kuruluş Yılı	Bölüm Adı
1	Adıyaman Üniversitesi	Devlet	2006	KY
2	Adnan Menderes Üniversitesi	Devlet	1992	SBKY
3	Atılım Üniversitesi	Vakıf	1997	SBKY
4	Avrasya Üniversitesi	Vakıf	2010	KY
5	Bingöl Üniversitesi	Devlet	2007	KY
6	Erzurum Teknik Üniversitesi	Devlet	2010	SBKY
7	Fatih Üniversitesi	Vakıf	1996	SBKY
8	Gedik Üniversitesi	Vakıf	2011	SBKY
9	Giresun Üniversitesi	Devlet	2006	SBKY
10	Hacettepe Üniversitesi	Devlet	1967	SBKY
11	İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi	Vakıf	2008	SBKY
12	İstanbul Medeniyet Üniversitesi	Devlet	2010	SBKY
13	İstanbul Üniversitesi	Devlet	1933	SBKY
14	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	Devlet	1992	KY
15	Karabük Üniversitesi	Devlet	2007	SBKY
16	Karadeniz Teknik Üniversitesi	Devlet	1955	KY
17	Kastamonu Üniversitesi	Devlet	2006	SBKY
18	Kocaeli Üniversitesi	Devlet	1992	SBKY
19	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	Devlet	2006	KY
20	Mustafa Kemal Üniversitesi	Devlet	1992	KY
21	Niğde Üniversitesi	Devlet	1992	KY
22	Sakarya Üniversitesi	Devlet	1992	SBKY
23	Selçuk Üniversitesi	Devlet	1975	KY
24	Şırnak Üniversitesi	Devlet	2008	KY
25	Uludağ Üniversitesi	Devlet	1975	KY

Araştırma verilerinin analizi neticesinde, 101 SBKY/KY bölümünden yalnızca 25'inin vizyon-misyon tanımı yaptığı, 1'inin yalnızca misyon tanımı beraberinde amaç-hakkında olarak ifade edilen genel bilgilere yer verdiği, 7'sinin hiçbir bilgi ve tanıma yer vermediği ve 68'inin da amaç-hakkında veya programa ilişkin genel bilgilere yer verdiği tespit edilmiştir. Yukarıdaki tabloya bakıldığında, vizyon-misyon ifadelerine yer veren 25 bölümün yer aldığı üniversitelerin kuruluş

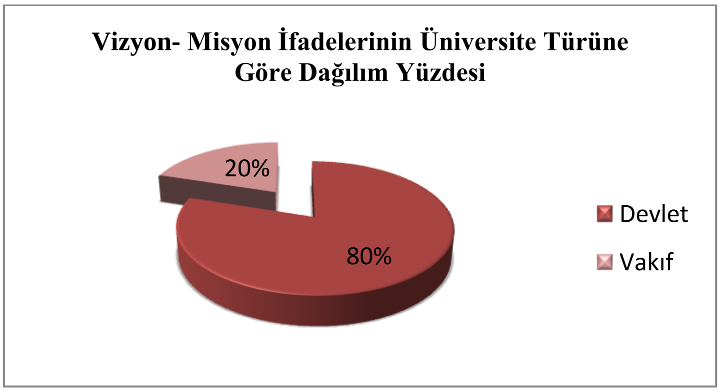
tarihi, devlet-vakıf üniversitesi olma özelliklerine ve bölümlerin SBKY / KY olma durumlarına bakıldığında, 14 SBKY bölümünün ve 11 KY bölümünün bu ifadelere yer verdiği tespit edilmiştir. Buna göre yüzdelik olarak dağılımı aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

Grafik 6: Vizyon-Misyon İfadelerinin Bölümlere Göre Dağılım Yüzdesi

Bu bölümler içerisinde, vizyon-misyon tanımı yapan SBKY/KY bölümlerinin, 20'si devlet üniversitelerinde, 5'i vakıf üniversiteleri arasında yer almaktadır. Buna ilişkin dağılım yüzdesi de aşağıda yer alan grafikte gösterilmiştir. Kuruluş tarihlerine baktığımız zaman, 12 bölümün 2005 yılı sonrası kurulan üniversiteler içerisinde yer aldığı, 8 bölümün 1990 yılı sonrası kurulan üniversiteler içerisinde yer aldığı, 5 bölümün ise daha köklü üniversiteler içerisinde yer aldığı tespit edilmiştir. Bu bilgilerden hareket ile yıllar içerisinde daha yaygın olarak SBKY/KY bölümlerinin yeni kurulanlarının vizyon-misyon tanımlamaları yaptığını söylemek yanlış olmayacaktır.

Grafik 7: Vizyon- Misyon İfadelerinin Üniversite Türüne Göre Dağılım Yüzdesi

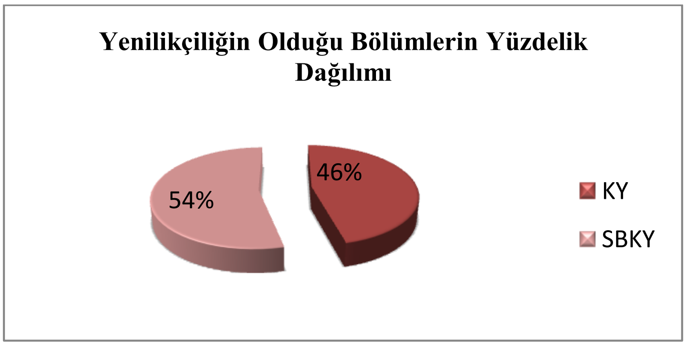

Tablo 17: Yenilikçilik İfadesine Yer Veren Bölümlere ve Üniversitelere Ait Bilgiler

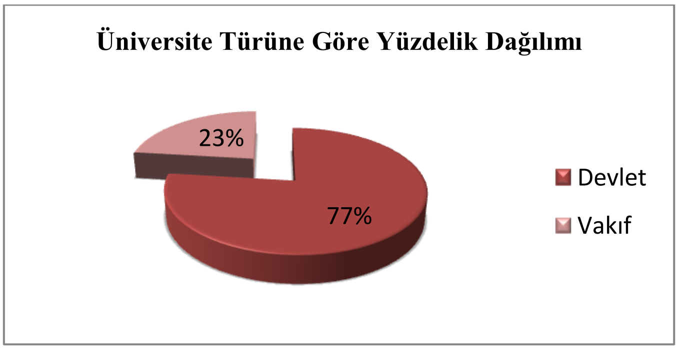
	Üniversite Adı	Türü	Kuruluş Yılı	Bölüm Adı	Metin Başlığı	Kelime
1	Adıyaman Üniveristesi	Devlet	2006	KY	Misyon-Visyon	Yenilikçi
2	Atılım Üniversitesi	Vakıf	1997	SBKY	Misyon-Visyon	Yenilikçi
3	Beykent Üniversitesi	Vakıf	2007	SBKY	Amaç-Hakkında	Yenilikçi
4	Bingöl Üniversitesi	Devlet	2008	KY	Misyon-Visyon	Yenilik-Yenilikçi
5	Karabük Üniversitesi	Devlet	2007	SBKY	Misyon-Visyon	Yenilikçi
6	Kastamonu Üniversitesi	Devlet	2006	SBKY	Misyon-Visyon	Yenilik-Yenilikçi
7	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	Devlet	2006	KY	Misyon-Visyon	Yenilikçi
8	Mustafa Kemal Üniversitesi	Devlet	1992	KY	Misyon-Visyon	Yenilikçi
9	Niğde Üniversitesi	Devlet	1992	KY	Misyon-Visyon	Girişimci
10	Nişantaşı Üniversitesi	Vakıf	2009	SBKY	Amaç-Hakkında	Yenilikçi
11	Sakarya Üniversitesi	Devlet	1992	SBKY	Misyon-Visyon	Yenilikçi
12	Selçuk Üniversitesi	Devlet	1975	KY	Misyon-Visyon	Yenilik-Yenilikçi
13	Türk-Alman Üniversitesi	Devlet	2010	SBKY	Amaç-Hakkında	Yenilikçi

Yenilikçilik ifadesine yer veren SBKY/KY bölümlerine baktığımızda, vizyon-misyon tanımı yapan 25 bölümün, 10'unun tanımlarında yenilikçiliğe yer verdiği görülmüştür. Üç üniversite ise yenilikçilik ifadesine genel bilgilerin olduğu, amaç-hakkında olarak belirtilen bölüm içerisinde yer verdiği görülmüştür. Yenilikçilik ifadesine yer veren toplam 13 üniversite tespit edilmiştir. Bu üniversitelerin kuruluş tarihi, devlet-vakıf üniversitesi olma özelliklerine ve bölümlerin SBKY / KY olma durumlarına bakıldığında, 7 SBKY ve 6 KY bölümünde yenilikçilik ifadesine yer verildiği tespiti yapılmıştır. Bu üniversiteler içerisinde 10 üniversite devlet, 3 üniversite vakıf üniversitesidir.

Grafik 8: Yenilikçiliğin Olduğu Bölümlerin Yüzdelik Dağılımı

Grafik 9: Yenilikçilik Olduğu Bölümlerin Üniversite Türüne Göre Yüzdelik Dağılımı

Yenilikçilik ifadesine yer veren üniversitelerin, SBKY/KY bölümlerine göre ve üniversite türlerine göre dağılım yüzdeleri grafiklerde gösterilmiştir. Yenilikçilik ifadesine yer veren devlet üniversiteleri; Adıyaman, Bingöl, Karabük, Kastamonu, Mehmet Akif Ersoy, Mustafa Kemal, Niğde, Sakarya, Selçuk ve Türk-Alman Üniversitesi'dir. Bu üniversitelerin kuruluş tarihine baktığımız zaman, 8 üniversitenin 2006 yılı sonrası kurulan üniversiteler olduğu, 3 üniversiteyi 1992 yılında kurulan üniversitelerin oluşturduğu ve 1 üniversiteni ise 1975 yılında kurulan devlet üniversitesi olduğu tespit edilmiştir.

Yenilikçilik ifadesinin yer aldığı vakıf üniversitelerinin ise; Atılım, Beykent ve Nişantaşı Üniversiteleri olduğu görülmüştür. Atılım ve Beykent Üniversiteleri 1997 yılında, Nişantaşı Üniversitesi ise 2009 yılında kurulmuştur. Bu bilgilerden hareket ile yenilikçilik ifadesine yer veren üniversiteleri genel olarak 2006 yılı

sonrası kurulan üniversiteler oluşturduğu, 13 üniversiteden 8'inin yeni üniversiteler olduğu, 1 üniversite dışında geri kalan 4 üniversitenin de 90 sonrası kurulan üniversiteler olduğu görülmüştür. Bu noktada yenilikçilik ifadesine yer vermenin, yenilikçi yaklaşımların yaygın olarak yeni kurulan üniversitelerde uygulandığı görülmüştür. Bu noktadan hareket ile yeni kurulan üniversitelerin, kuruluş aşamasındaki içinde bulunduğu durumun varlığından haberdar olduğu için ve bulundukları dönemin gerekliliklerine uygun olarak program hazırladıkları ve "yenilikçilik" olgusuna yer verdikleri, eski üniversitelerde bulunan bölümlerin, toplumsal değişim süreçlerini takip etmedikleri ve yenilikçilik süreçlerinden uzak olduklarını söylemek yanlış olmayacaktır.

Tablo 18: Yenilikçilik İfadesine Yer Verilme Amacı

	Üniversite Adı	**Bölüm Adı**	**Kelime**	**Yer Alma Amacı**
1	Adıyaman Üniveristesi	KY	Yenilikçi	Bireyler
2	Atılım Üniversitesi	SBKY	Yenilikçi	Bireyler
3	Beykent Üniversitesi	SBKY	Yenilikçi	Bireyler
4	Bingöl Üniversitesi	KY	Yenilik- Yenilikçi	Yenilikçi Yöntemler + Bireyler
5	Karabük Üniversitesi	SBKY	Yenilikçi	Bireyler
6	Kastamonu Üniversitesi	SBKY	Yenilik- Yenilikçi	Yenilikçi Yöntemler + Bireyler
7	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	KY	Yenilikçi	Bireyler
8	Mustafa Kemal Üniversitesi	KY	Yenilikçi	Bireyler
9	Niğde Üniversitesi	KY	Girişimci	Bireyler
10	Nişantaşı Üniversitesi	SBKY	Yenilikçi	Yenilikçi Yöntemler
11	Sakarya Üniversitesi	SBKY	Yenilikçi	Bireyler
12	Selçuk Üniversitesi	KY	Yenilik- Yenilikçi	Yenilikçi Yöntemler + Bireyler
13	Türk-Alman Üniversitesi	SBKY	Yenilikçi	Yenilikçi Yöntemler

Yenilikçilik ifadesinin hangi amaç ile bölümlerin bilgilerinde yer aldığına bakıldığında, 3 farklı amaç gözlemlenmiştir. Yenilikçiliğe, "yenilikçi bireyler yetiştirmek" amacı ile yer veren bölümler olduğu gibi, "yenilikçi bireyler yetiştirmek ve bölümün yenilikçi yöntemlere sahip olması" amacı ile yer veren bölümler ile "bölümün yenilikçi yöntemlere sahip olması" vurgusu amacı ile yenilikçilik ifadesine yer verilmiş olduğu gözlemlenmiştir. Sekiz bölüm yenilikçi bireyler yetiştirme vurgusu yaparken, 2 bölüm yenilikçi yöntemlere sahip olunması vurgusuna yer

vermiştir. Üç bölüm ise hem yöntem olarak yenilikçiliğe sahip olunması amacı, hem de yenilikçi bireyler yetiştirme amacı ile yenilikçilik ifadesine yer vermiştir.

Yapılan araştırma sürecinde karşılaşılan bir diğer bulgu, vizyon-misyon ve amaç-hakkında olarak belirtilen kısımlar incelendiğinde bölümlerin genellikle web sayfasında bilginin yer almış olarak görünmesi için, yani herhangi bir amaç gütmeden bu kısımlarda bilgilere yer verdiği tespit edilmiştir. Ekte yer alan verilere de bakılacağında anlaşılacağı gibi, birçok bölüm aynı tanımlamalara, aynı ifadelere yer vermiştir. Öyle ki yazım hatalarının bile aynı olması, hatta yenilikçilik ifadesinin yer aldığı sayı olarak az 13 bölümden 3 bölümünde, vizyon-misyon ifadelerinin birebir aynı olduğu görülmüştür. Özensiz ve genel geçer bilgiler ile hazırlanan bölüm web sayfaları, üzerinde durulması gereken ve kesinlikle revize edilmesi gereken bir konudur. Yenilikçiliğin sadece ifade olarak yer almasının, bölümleri yenilikçi yapan bir unsur olarak tanımlasa bile, bu hedef doğrultusunda bir çalışmama yapılmaması, hatta yalnızca ifadenin yer almış olması için yer verilmesi üzerinde düşünülmesi ve çalışmaların yapılması gereken bir konudur. Bunun varlığını göstermek adına örnek verilmesi gerekirse; yenilikçilik ibaresine vizyon-misyon da yer veren ve birebir aynı tanımı kullanan 3 bölümün yer aldığı üniversitelerdeki bilgilere bakılması yerinde olacaktır. Bu üniversiteler; Bingöl Üniversitesi (KY Bölümü), Kastamonu Üniversitesi (SBKY Bölümü), Selçuk Üniversitesi (KY Bölümü)’dür.

4.9.3. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi / Kamu Yönetimi Bölümlerinin Müfredatlarının ve Eğitim Yöntemlerinin, Yenilikçilik Açısından Karşılaştırılması

“Bilim yapma geleneğindeki paradigmatik değişme ve buna bağlı olarak bilginin doğası hakkındaki yeni değerler öğrenme ve öğretme süreçlerinde değişmeler meydana getirmiştir” (Genç ve Eryaman, 2008, s.91). Bu süreçte meydana gelen değişiklikler, gelişimin doğasına ayak uydurmaya çalışmıştır. Bu kapsamda ilk bölümlerde anlatılan çeşitli faktörler, eğitim süreçlerinde Türkiye’nin Yükseköğretim sisteminin değişmesinin nedenleri olarak belirlenmiştir. Belirlenen bu faktörleri bölümlerin içerip içermeme özellikleri dikkate alınarak, değişim ve

gelişim için gerekli olan dinamiklerin ve eğitimde yenilikçi yaklaşımların SBKY/KY müfredatları üzerinde ki etkisi gözlemlenmeye çalışılmıştır. Yenilikçiliğin; uygulama ve teorik dersler, kredi ve içerikleri ile olan ilişkisi önemlidir. Ancak Türkiye'de YÖK'ün tanımlandığı merkezi sistem bulunduğundan dolayı, Üniversitelerin Bologna formlarında, ders kredileri gibi konularda yenilikçiliği anlamlandıracak seviyede tutarlılık bulunmamaktadır. Araştırmamız için bir sınırlılık olarak da ifade edilen bu durum, çalışmamızda bölüm müfredatlarının derinlemesine incelemenin gerekliliğini ortaya çıkarmıştır.

Türk Yükseköğretim sistemi içerisinde faaliyetlerini gösteren SBKY/KY bölümlerinin yapılarına etki eden unsurların başında, geleneksel Kamu Yönetimi Eğitimi anlayışının hakim olduğu gözlemlenmiştir. Üniversitelerin müfredat ders ve kredi yapılarında en azından zorunlu dersler noktasında benzeşmesi normaldir. Alanın gerekliliklerine uygun derslerin öğrencilere aktarılması doğal bir sürecin ürünüdür. Ancak yapılan araştırma neticesinde 101 SBKY/KY bölümü müfredat dersleri ve bölüm bilgileri derinlemesine incelenmiş ve seçmeli derslerde benzeşmenin yanı sıra bölüme ait bilgiler aktarılırken bile birbirinin aynını tekrarlayan, özgünlük katılabilecek seviyeleri olan ancak özgün olmayan tanımlamalara ve derslere rastlanmıştır.

Bu araştırmada, 101 üniversitenin tamamına ait müfredat verilerine ulaşılamamıştır. Otuz üniversitede SBKY/KY bölümleri web sitelerinde müfredat ile ilgili hiçbir veri paylaşılmamış, üniversitenin Bologna süreci çerçevesinde hazırladığı web sayfalar da kontrol edilmiş ancak bu sayfalarda da hiçbir veriye rastlanmamıştır. Bilgileri edinilen 71 SBKY/KY bölümünde ise, veriler kimi zaman yalnızca Bologna uzantılı sayfalarda paylaşılmış, kimi zaman da fakültedeki tüm bölümler içerisinden çekilmiştir. Bu anlamda günümüz bilgi toplumunda verilere ulaşmada yaşanılan sıkıntı, aslında süreç içerisinde öncelikle yenilikçilik mi, yoksa standartlaşma mı, gerekli sorusunun sorulmasına neden olmuştur. Çünkü bölüm web sayfalarındaki bilgiler özensiz olarak düzenlenmiş ve genelde tüm bilgilerine web sitelerinde yer veren bölümlere az rastlanmıştır.

AB yenilikçilik göstergelerinde, yenilikçiliğin varlığının ölçümünde bilgi iletişim teknolojilerinin kullanılmasının da bir belirleyen olduğu söylenmiştir (Kılıç vd. 2014, s.41). Bu noktada incelenen bölüm web sayfalarının yenilikçilik taşıyıp taşımadığı tartışması çerçevesinde, Türkiye'deki SBKY/KY bölümlerinin tamamı için yenilikçilik unsurları barındıranların oranının %10'u geçmeyeceğini öngörmek yanlış olmayacaktır. Çünkü verilerin bölümlerin oluşum süreçlerinde var olan bölümlerin web sayfalarından kopyala yapıştır yöntemleri ile oluşturulması, müfredatlar incelendiğinde, tahminen müfredatlar oluşturulurken SBKY/KY bölümlerine bakılıp, hangi derslere yer vermeliyiz gibi basit bir sorgulamaya gidilmiş olması, derslerin benzerliği ve yazım yanlışlarının aynı olması gibi durumlardan yola çıkılarak tespit edilmiştir.

Tablo 19: SBKY/KY Bölümleri Müfredat Bilgileri ve Yenilikçilik Açısından Derslerin Değerlendirilmesi

	Üniversite Adı	Bölüm Adı	Müfredat Bilgileri	Girişimcilik vb. Yenilikçi Ders
1	Abant İzzet Baysal Üniversitesi	KY	Var	Yok
2	Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	SBKY	Yok	-
3	Adıyaman Üniversitesi	KY	Var	Yok
4	Adnan Menderes Üniversitesi	SBKY	Var	Yok
5	Afyon Kocatepe Üniversitesi	KY	Var	Yok
6	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	SBKY	Var	Yok
7	Ahi Evran Üniversitesi	KY	Var	Yok
8	Akdeniz Üniversitesi	KY	Yok	-
9	Aksaray Üniversitesi	KY	Var	Yönetimde Liderlik (S) + Girişimcilik (Z)
10	Anadolu Üniversitesi	KY	Var	Yok
11	Ankara Üniversitesi	SBKY	Var	Yok
12	Ardahan Üniversitesi	SBKY	Var	Yok
13	Artvin Çoruh Üniversitesi	SBKY	Var	Yok
14	Atatürk Üniversitesi	KY	Yok	-
15	Atılım Üniversitesi	SBKY	Var	Kamusal Akıl Stüdyosu 1-8 (Z)
16	Avrasya Üniversitesi	KY	Var	Yok
17	Balıkesir Üniversitesi	SBKY	Yok	-
18	Bartın Üniversitesi	SBKY	Var	Yok
19	Batman Üniversitesi	SBKY	Yok	-
20	Bayburt Üniversitesi	KY	Yok	-

21	Beykent Üniversitesi	SBKY	Yok	-
22	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	SBKY	Var	Yok
23	Bingöl Üniversitesi	KY	Yok	-
24	Bitlis Eren Üniversitesi	KY	Yok	-
25	Bülent Ecevit Üniversitesi	SBKY	Var	Yok
26	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	SBKY	Yok	-
27	Çankırı Karatekin Üniversitesi	SBKY	Var	Yok
28	Cumhuriyet Üniversitesi	KY	Var	Yok
29	Dicle Üniversitesi	KY	Var	Yok
30	Dokuz Eylül Üniversitesi	KY	Var	Yok
31	Dumlupınar Üniversitesi	KY	Yok	-
32	Erciyes Üniversitesi	KY	Var	Yok
33	Erzincan Üniversitesi	KY	Var	Yok
34	Erzurum Teknik Üniversitesi	SBKY	Yok	-
35	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	SBKY	Var	Yok
36	Fatih Üniversitesi	SBKY	Var	Yok
37	Fırat Üniversitesi	SBKY	Var	Yok
38	Gazi Üniversitesi	SBKY	Var	Yok
39	Gaziantep Üniversitesi	KY	Yok	-
40	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	KY	Yok	-
41	Gedik Üniversitesi	SBKY	Yok	-
42	Gediz Üniversitesi	SBKY	Var	Güncel Sorunlar Analizi (S)
43	Giresun Üniversitesi	SBKY	Var	Girişimcilik (S)
44	Gümüşhane Üniversitesi	SBKY	Var	Yok
45	Hacettepe Üniversitesi	SBKY	Var	Yok
46	Hakkari Üniversitesi	SBKY	Var	Yok
47	Harran Üniversitesi	KY	Var	Yok
48	Hitit Üniversitesi	SBKY	Var	Yok
49	Iğdır Üniversitesi	SBKY	Yok	-
50	İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi	SBKY	Yok	-
51	İnönü Üniversitesi	SBKY	Var	Yok
52	İstanbul Arel Üniversitesi	SBKY	Var	Eleştirel Düşünme, Yaratıcılık ve Girişimcilik (Z)
53	İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi	SBKY	Var	Yok
54	İstanbul Medeniyet Üniversitesi	SBKY	Yok	-
55	İstanbul Üniversitesi	SBKY	Yok	-
56	İzmir Katip Çelebi Üniversitesi	SBKY	Yok	-
57	İzmir Üniversitesi	SBKY	Var	Yok
58	Kadir Has Üniversitesi	SBKY	Var	Yok
59	Kafkas Üniversitesi	SBKY	Yok	-

60	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	KY	Yok	-
61	Karabük Üniversitesi	SBKY	Var	Yok
62	Karadeniz Teknik Üniversitesi	KY	Var	Yok
63	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	SBKY	Var	Girişimcilik (S)
64	Kastamonu Üniversitesi	SBKY	Var	Yok
65	Kilis 7 Aralık Üniversitesi	SBKY	Yok	-
66	Kırıkkale Üniversitesi	SBKY	Yok	-
67	Kırklareli Üniversitesi	KY	Var	Yok
68	Kocaeli Üniversitesi	SBKY	Var	Yok
69	Marmara Üniversitesi	KY	Var	Yok
70	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	KY	Var	Yok
71	Mersin Üniversitesi	KY	Yok	-
72	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	KY	Var	Yok
73	Muş Alparslan Üniversitesi	SBKY	Var	Yok
74	Mustafa Kemal Üniversitesi	KY	Var	Yok
75	Namık Kemal Üniversitesi	SBKY	Yok	-
76	Necmettin Erbakan Üniversitesi	SBKY	Var	Yok
77	Nevşehir Üniversitesi	KY	Var	Yok
78	Niğde Üniversitesi	KY	Var	Yok
79	Nişantaşı Üniversitesi	SBKY	Var	İş Başında Mesleki Uygulamalar (Z)
80	Nuh Naci Yazgan Üniversitesi	SBKY	Var	Yok
81	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	SBKY	Var	Diksiyon ve Hitabet (S)
82	Ordu Üniversitesi	KY	Yok	-
83	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	SBKY	Var	Yok
84	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	SBKY	Var	Proje Yönetimi ve Girişimcilik (S)
85	Pamukkale Üniversitesi	SBKY	Var	Yok
86	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	SBKY	Var	Yok
87	Sakarya Üniversitesi	SBKY	Var	Mesleki Uygulama(S)
88	Selçuk Üniversitesi	KY	Var	Yok
89	Sinop Üniversitesi	KY	Yok	-
90	Şırnak Üniversitesi	KY	Yok	-
91	Süleyman Demirel Üniversitesi	KY	Var	Yok
92	Süleyman Şah Üniversitesi	SBKY	Var	Yok
93	Trakya Üniversitesi	KY	Var	Yok
94	Tunceli Üniversitesi	SBKY	Var	Yok
95	Türk-Alman Üniversitesi	SBKY	Yok	-
96	Uludağ Üniversitesi	KY	Var	Yok
97	Uşak Üniversitesi	KY	Var	Yok
98	Yeditepe Üniversitesi	KY	Var	Yok

99	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	SBKY	Var	Yok
100	Yüzüncü Yıl Üniversitesi	KY	Var	Yok
101	Zirve Üniversitesi	SBKY	Var	Yok

SBKY/KY bölümleri içerisinde tespit edilen 101 bölümün müfredat dersleri ve ders içeriklerine ulaşılmaya çalışılmış ve bilgilerine ulaşılan 71 bölüme ait müfredat bilgilerinin incelenmesi sonucunda bir takım bulgular ortaya çıkmıştır. Yenilikçi ders olarak nitelendirilmede belirlenen kriter, (1) dersin bölüme ait bir ders olması, (2) literatürde liderlik ve girişimcilik derslerinin SBKY/KY alanı için yenilikçi kabul edilmesi varsayımından hareketle, girişimcilik ve liderlik gibi derslerin olması, (3) ders içeriği ve yöntem açısından yenilikçi bir takım unsurları içeriyor olması, (4) SBKY/KY alanında daha önceden ve mevcut müfredatlar içerisinde benzer olmayan bir ders ve/veya yönteme sahip olunması, çerçevesinde incelenmiştir. Müfredat inlemesi sonucunda, yenilikçi derse sahip olarak nitelendirebileceğimiz, 10 bölüm tespit edilmiştir.

Tablo 20 :Yenilikçi Derse Sahip SBKY/KY Bölümlerindeki Üniversiteler ve Özellikleri

	Üniversite Adı	**Bölüm Adı**	**Tür ve Yıl**	**Girişimcilik vb. Yenilikçi Ders**
1	Aksaray Üniversitesi	KY	Devlet -2006	Yönetimde Liderlik (S)+ Girişimcilik (Z)
2	Atılım Üniversitesi	SBKY	Vakıf-1997	Kamusal Akıl Stüdyosu 1-8 (Z)
3	Gediz Üniversitesi	SBKY	Vakıf-2008	Güncel Sorunlar Analizi (S)
4	Giresun Üniversitesi	SBKY	Devlet -2006	Girişimcilik (S)
5	İstanbul Arel Üniversitesi	SBKY	Vakıf-2007	Eleştirel Düşünme, Yaratıcılık ve Girişimcilik (Z)
6	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	SBKY	Devlet -2007	Girişimcilik (S)
7	Nişantaşı Üniversitesi	SBKY	Vakıf-2009	İş Başında Mesleki Uygulamalar (Z)
8	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	SBKY	Devlet-1975	Diksiyon ve Hitabet (S)
9	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	SBKY	Devlet-2007	Proje Yönetimi ve Girişimcilik (S)
10	Sakarya Üniversitesi	SBKY	Devlet-1992	Mesleki Uygulama(S)

SBKY/KY bölümlerinde yenilikçi derslerin ve/veya yöntemlerin yer aldığı 10 üniversiteye ait bilgilere bakıldığında, 1 bölümün KY bölümü olduğu diğer 9 bölümün ise SBKY bölümü olduğu görülmüştür. Yenilikçi derslere bölümlerden, 4'ü vakıf üniversitesi, 6'sı ise devlet üniversitesi bünyesinde yer almaktadır. 1992 yılında kurulan Sakarya Üniversitesi (Ünv.) ve 1975 yılında kurulan Ondokuz Mayıs Üniversitesi ile 1997 yılında kurulan Atılım Üniversitesi dışında kalan 7 üniversitenin, 2006 yılı sonrasında kurulan üniversiteler olduğu tespit edilmiştir. Ancak bölümlerin kuruluş yıllarına bakıldığında, Sakarya Ünv. bünyesinde 1993 yılında KY adı ile kurulan bölümün, 2012 yılında SBKY olarak isim değişikliğine gittiği, Ondokuz Mayıs Ünv. SBKY bölümü ile Atılım Ünv. SBKY bölümünün ise 2009 yılında kurulan bölümler olduğu tespit edilmiştir. Buradan hareketle yenilikçi yaklaşımlara sahip olan üniversitelerin yeni kurulan üniversitelerde/bölümlerde daha yaygın olarak görülebileceği hipotezi doğrulanmıştır.

Yenilikçi derslere yer veren bölümlerin ders içerikleri incelendiğinde bir takım sonuçlara ulaşılmıştır. On bölüm içerisinde toplam 18 adet yenilikçi derse rastlanmıştır. Bu derslerden 7 ders seçmeli ders olarak, 11 ders ise zorunlu ders olarak müfredatlar içerisinde yer almıştır. Yenilikçi ders olarak nitelendirmede kullanılan kriterler doğrultusunda sınıflandırma yapılması gerekirse, öncelikle belirlenen tüm derslerin doğrudan bölüme ait dersler olduğu, bölüme ait olmayan farklı bölümlerden seçmeli ders olarak müfredatta yer alan girişimcilik vb. derslerin değerlendirmeye alınmadığını belirtmek gereklidir. Belirlenen 18 ders içerisinde, Aksaray Ünv. KY bölümü-bir zorunlu bir seçmeli ders-, Giresun Ünv. SBKY bölümü , Karamanoğlu Mehmetbey Ünv. SBKY bölümü, Osmaniye Korkut Ata Ünv. SBKY bölümünde 6 dersi girişimcilik, liderlik dersleri oluşturmaktadır. Ondokuz Mayıs Ünv. , SBKY bölümü tarafından verilen bölüme ait seçmeli ders olan "Diksiyon ve Hitabet" dersi, benzer örneği olmaması dolayısıyla yenilikçilik sınıflandırması içerisinde yer almıştır. Benzer şekilde Gediz Ünv. SBKY bölümünde yer alan "Günsel Sorunlar Analizi" seçmeli dersi, ulusal ve uluslararası gündemdeki sorunların farklı kaynaklardan öğrencilerin incelenmesi ve tartışmasını sağlamak açısından, benzer örneği olmaması dolayısıyla yenilikçi sınıflandırma içerisinde yer

almıştır. Sakarya Ünv SBKY bölümünde yer alan "Mesleki Uygulama" seçmeli dersi ile Nişantaşı Ünv. SBKY bölümünde yer alan "İş Başında Mesleki Uygulamalar" zorunlu dersi, diğer müfredatlardan farklı olarak, istatistik paket programları kullanabilme, araştırma yapabilme, mevzuat takibi, yorumu yapabilme ve uygulamaya aktarabilme, program ve karar taslakları hazırlayabilme, yenilikleri takip etme ve kullanabilme, sözlü iletişim becerilerini yüksek düzeyde kullanabilme gibi yetkinliklerin oluşması açısından verilen eğitim metodu ve yöntemi ile, uygulamalar içerdiği için yenilikçi olarak sınıflandırılmıştır. Atılım Ünv. SBKY bölümünde var olan "Kamusal Akıl Stüdyosu 1-2-3-4-5-6-7-8" dersleri, bir diğer yenilikçi olma özelliği gösteren bölümü ifade ettiği görülmüştür. Müfredat analizi sonucunda yenilikçi derslerden 18 tanesinden 8 tanesinin Atılım Ünv. içerisinde yer alması, teorik kısımda anlatılan yenilikçilik türleri içerisinden bir çok türü barındırması dolayısıyla, katılımcı gözlemcilik (participant) tekniği ile derslerin tamamı 1 yıl boyunca gözlemlenmiştir. Kamusal Akıl Stüdyosu derslerine ait bilgiler, özgün bir model olması açısından bir sonraki bölümde ayrıca değinilmiştir.

SBKY/KY bölümleri ile ilgili bir diğer bulgu ise, bölümlerin müfredat'ndaki seçmeli ders yapıları, bölümde yer alan akademik personelin çalışma alanlarından oluşmuştur. Bu anlamda her ne kadar yenilikçilik için gerekli olan dinamikler ve etki eden faktörler tanımlanmış olsa da, bölümlerin kendi iç dinamiklerinin çoğunlukla daha ağır bastığı gözlemlenmiştir. İşletme bölümleri ile ilgili olarak yapılan benzer çalışmada, SBKY/KY bölümü için yapılan tespite benzer tespitlere yer verilmiştir. Bu durumun olması, aslında bölüm bazında değil, yükseköğretim sistemi genelinde, işe göre insan değil, insana göre iş gibi bir yaklaşımın varlığını bizlere gösterir niteliktedir. "Üniversitelerdeki ders programları zaman zaman mevcut öğretim elemanlarının branşlarına göre oluşturulduğu görülmektedir. Bunun dışında merkeziyetçi bir biçimde standartlaşmış ders programlarının varlığı, global bazda ders programı ve müfredatının geliştirilmesine engel teşkil etmektedir" (Yüksel ve Durukan, 1998'den aktaran, Göksel ve Barak, 2007, s.150). Bu tespit yıllar öncesinde olduğu gibi bugünde geçerliliğini sürdürmektedir. Ancak yalnızca durum tespiti, iyileştirme süreçleri için yeterli değildir. Bu anlamda düzenlenen Kamu Yönetimi Forumlarında (KAYFOR) ve/veya TÜBİTAK destekli projelerde, bu tespitlere yönelik iyileştirme yöntemleri üzerinde çalışılması ve gerekli

düzenlemelerin yapılması önemli bir gereklilik olarak ayrıca sonuç bölümünde vurgulanmıştır.

II. KAFYOR bildiriler kitabında, I. KAYFOR Çalıştayının sonuç bildirgesinde KY bölümlerinin durumları, dersler, kredileri gibi bir takım belirleyenler üzerinde, II. KAYFOR çalıştayında değerlendirilmek üzere tüm KY bölümlerini kapsayacak anket ve araştırma sonuçlarının paylaşılması kararının sonucu olarak bir takım bulgulara yer verilmiştir. Lisans derslerinin incelenmesinin önemi iki açıdan vurgulanmıştır. KY eğitiminin temelini oluşturması ve ortak değerlendirme yapılabilecek konu olması ile çeşitli kurullar, senatolardan geçerek çoğu öğretim elemanı tarafından uygun programlar olması şeklinde ifade edilmiştir. Bu çalışmada, KY bölümüne yer veren 33 bölüm tespit edilmiş, Kocaeli Üniversitesi ve ODTÜ'de bölümün SBKY adını taşıdığı vurgulanmıştır. Dört aşamada KY bölümleri için temel derslere yönelik program önerisine gidildiği belirtilmiştir. Bu aşamalar; (1) verilerin toplanması, (2) içerik bakımından aynı isim bakımından farklı derslerin belirlenmesi ve isim tekrarlarının en çok olduğu derslerin tespit edilmesi, (3) yarı yıllara göre 20 kredilik bir program oluşturacak şekilde, en çok okutulan derslerin kümelen dirilmesi (4) çeşitli düşünceler ve gerekçeler temelinde müfredat önerisinin hazırlanması şeklinde ifade edilmiştir (Ömürgönülşen ve Öktem, 2004, ss. 21-30).

Çalışma çerçevesinde KAYFOR sürecinde hazırlanan ders müfredat önerisi ile, özellikle yeni kurulan üniversitelerdeki ders müfredatlarına bakıldığında, hedeflenen amacın ve çizilen çerçevenin içerisinde genellikle birinci ve ikinci sınıflara ait müfredat derslerinin yer aldığı tespit edilmiştir. Yeni kurulan üniversitelerde ve bölümlerde görevli olan akademik personelin, eğitim aldığı üniversitedeki müfredatı kuruluş aşamasında bölüme yansıttığı, bölüm müfredatlarının karşılaştırılmasının yanında, akademik personel bilgilerinin de karşılaştırılması aracılığıyla tespit edilmiştir.

SBKY/KY bölümleri müfredat ve genel yapıları incelendiğinde, bölümlerin kendileri hakkında yer alan açıklamalarında, "zengin müfredatı ve uzman akademik personeli" ibaresinin çok yer aldığı görülmüştür. Ancak müfredatlar karşılaştırıldığında, 30 yıllık deneyime sahip bir bölümde, 2000'li yıllar içerisinde

kurulmuş olan bir bölümde ve 2010'lu yıllarda kurulan bir bölümde aynı müfredat olduğu gözlemlenmiştir. Dolayısıyla yenilikçilik ibaresinin yer aldığı 13 üniversite içerisinde de benzer bir yaklaşımla, yenilikçiliğin bir kelime olarak yer almasından öte yenilikçilik sürecine yaptığı katkı birkaç üniversite hariç net olarak gözlemlenememiştir.

4.9.4. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi / Kamu Yönetimi Bölümleri içerisinde, Yenilikçi Eğitiminde Özgün bir Model Olarak "Kamusal Akıl Stüdyosu Örneği"

Türkiye'deki SBKY/KY bölümleri müfredat bilgileri ve genel olarak yapıları incelendiğinde karşılaşılan yenilikçi ders ve uygulamalardan toplam 18 ders içerisinde, 8 dersin Atılım Üniversitesinde uygulandığı tespit edilmiştir. Bu bölümde yenilikçilik türlerinin birçoğunu barındırması ve özgün bir model olması açısından tespit edilen yenilikçi "Kamusal Akıl Stüdyosu (KAS)" örneği derinlemesine incelenmiştir. Katılımcı gözlemcilik (participant) yöntemi ile 1 yıl boyunca dersler takip edilmiştir. Atılım Üniversitesi 1997 yılında kurulmuş olan bir vakıf üniversitesidir. Üniversite içerisinde SBKY bölümünün kuruluş tarihi ise 2009 yılıdır. Yapılan araştırmalar neticesinde özgünlük, süreç ve yöntem açılarından ve ortaya çıkan ürünler açısından yenilikçi bir örnek olan KAS modelinin, ilk olarak ortaya çıkmasındaki nedenler araştırılmıştır. SBKY bölümü kuruluş tartışmaları ile müfredat oluşturma aşamasında yaşanan süreç hakkında bilgi edinmek amaçlı yapılan mülakat ve incelenen model çerçevesinde bir takım bulgulara ulaşılmıştır.

Yenilikçilik ile ilgili olarak teorik bölümlerden hatırlanacağı üzere, "Örgütün yenilikçilik düzeyi, örgütün yapısıyla yakından ilişkilidir" (Oktuğ, 2014, s.18). Bu tespit KAS modelinin oluşma aşaması incelendiğinde, yenilikçiliğin oluşma koşullarının yapının sağladığı imkanlar ile gerçekleştiği vurgusuna dayandırılarak bu model içinde kabul edilmiş bir tespit olmuştur. Yenilikçi örneklere bakıldığında, yenilikçiliğin yeni kurulan üniversitelerde ve bölümlerde var olduğu bulgusu, KAS modelinin 2009 yılında faaliyetlerine başlamış bir SBKY bölümü içerisinde yer alması bilgisine de dayanarak doğrulanmıştır. KAS modelinin ortaya çıkış koşulları

araştırıldığında, öncelikle bölümün kuruluş aşamasında gerçekleşen tartışmaların ve farklılık kaygısının modelin ve müfredat yapısının varlığını oluşturan bir unsur olduğuna dair bilgilere bölüm akademisyenlerinden Savaş Zafer Şahin ile gerçekleştirilen mülakat sonucu ulaşılmıştır. Teorik bölümlerde de anlatılan, üniversite yapısının değişimi, "yükseköğretim alanının uluslararası ve ulusal düzeyde rekabete açılması, Türkiye'de üniversitelerin sayısının artması, sadece öğrenci gelirleri ile ayakta durmanın iktisadi alanda ve yükseköğrenim alanındaki dalgalanmalar karşısında üniversiteleri, özellikle de vakıf üniversitelerini kırılganlaştırması" (Şahin, 2012, s.5) durumlarının dikkate alındığı gözlemlenmiştir. Dünyada ve Türkiye'de izlenilen yükseköğretim politikalarının bölüm kuruluş aşamasında analiz edilmesi ve değerlendirilmesi, bu politikalara yönelik olarak mevcut durumda yenilik oluşturabilecek bir model oluşturma kaygısı, KAS örneğini ortaya çıkaran temel etkenlerden olduğu görülmüştür.

Şahin (2012), tarafından "Yükseköğretimde Kurumlar Arası İşbirliğine Dayalı Yenilikçi Bir Uygulamalı Öğretim Modeli: Kamusal Akıl Stüdyosu" başlıklı bildiri metninde, KAS'ın ortaya çıkış koşulları anlatılmıştır. Bu süreç içerisinde yenilikçi modelin oluştuğu ortamdaki var olan durumu görmek adına dikkat edilen noktalar aşağıda sıralanmıştır.

- ✓ KAS modelinin oluştuğu ve SBKY bölümü kuruluş tartışmalarının gerçekleştirildiği süreçte, Atılım Üniversitesinin, yükseköğretimde etkili olan uluslararası ve ulusal politikalar ve koşullarda strateji geliştirme çabası içerisinde olması, bu süreç içerisinde üçüncü kuşak üniversite tartışmalarını strateji geliştirme sürecine dahil etmesi ve süreç sonucunda üniversitenin stratejilerinin yeniden belirlenmesi,
- ✓ Bir "Ankara" üniversitesi olma stratejisine sahip olan üniversitenin, kentle ilişkilendirecek bir yapıya/yönteme sahip olması gerekliliğine cevap verilmesi,
- ✓ Pro-aktif bir model ile, işbirliği süreçlerini (üniversite-üniversite, üniversite-kurumlar) geliştirme amacına sahip olunması,
- ✓ Üniversitenin sahip olduğu potansiyelleri gerçeğe dönüştürme isteği,

- ✓ Yenilikçi ve yaratıcı yaklaşımlarla, yapılan dış çevre analizi, üniversitelerin dönüşümü süreçlerini dikkate alan bir ortam içerisinde, yenilikçi, fark yaratan, fayda sağlayan bir model oluşturma isteği, KAS'ı ortaya çıkaran etkenler olarak sıralanmıştır. Modelin proje üretim, proje uygulama süreçleri ile bir döngüye dönüşen bir yaklaşıma sahip olarak oluşturulmasının uygun olacağı tespiti ile KAS'ın kurgulandığı belirtilmiştir (Şahin, 2012, s.1).

Atılım Üniversitesi SBKY bölümü kuruluş döneminde var olan bu tartışmalar, müfredat geliştirme çalışmalarını, bölümün kurumsal yapısının kurgulanması çalışmalarını, öğretim modellerinin belirlenme çalışmalarını etkilediği belirtilmiştir. SBKY bölümü kurulurken, farklılık, etkinlik ve etkililik kaygısı ile çeşitli varsayımlar üzerinde modelin kurgulanma sürecinin yaşandığı aktarılmıştır. Üzerinde durulan varsayımlar şu şekilde belirtilmiştir. SBKY'nin bir disiplinler arası, kurumsal ve kişisel etkileşim platformunu ifade eden bir "alan" olduğu, bölümün SBKY bölümlerinin var olma amaçlarına dikkat ederek, örgütsel süreçlere dair bilgilerin, kuramsal bilgilerin öğrencilere aktarılmasının yanında "kamu yararı" kavramı çerçevesinde, etkileşimli yaklaşımlar ile öğretim sürecinin gerçekleşeceği varsayımıdır (Şahin, 2012, s.2).

> "Kuramsal bilgilerin yanı sıra: temel bilimsel araştırma yöntemi, proje metodolojisi, yaratıcı düşünce, sosyal girişimcilik topluluk önünde konuşma ve etkili iletişim, yeni teknolojilerin kullanımıyla bilgi üretme, saklama, erişim, medyayı kullanma, kolektif eylem oluşturma, yönetim araçlarını kullanma, kent, çevre, sanat, toplum duyarlılığı ve genel kültürü, söylem analizi, söylem inşa etme, örgütsel analiz, etik ilkeleri benimseyip kullanabilme, mevzuat analizi ve mevzuat geliştirme, karşılaştırmalı analiz, birebir uygulama ve simülasyon, kurumları tanıma ve etkileşim sürecinde önemli olduğu düşünülen diğer kazanımların öğrenciye verilmesi hedeflenir" (Şahin, 2012, ss. 2-3).

Bu hedefler ve varsayımlar dikkate alınarak, oluşturulduğu söylenen Atılım Üniversitesi, SBKY müfredatı, yenilikçilik türleri açısından; ürün-hizmet yenilikçiliği, süreç yenilikçiliği, stratejik yenilikçilik, uygulama yenilikçiliği, deneyim yenilikçiliği ve organizasyonel yenilikçilik türlerine sahipliği, model çıktı

ve sonuçları ile de gözlemlenerek tespit edilmiştir. SBKY bölümleri içerisinde bir çok amaç, varsayım ve hedefler ile KAS modelinin karşılaştırılması yapıldığında, müfredatlar da yer alan tanımlar ve ders içeriklerindeki bilgilerden hareket ile, yenilikçi diğer dersler içerisinde, KAS modelinin hepsini kapsayan bir kurgulamaya sahip olduğu tespit edilmiştir. Bu tespiti doğrulamak adına, ek'de yer alan Gediz Üniversitesi, SBKY bölümü "Güncel Sorunlar Analizi" ders içeriğine ve yöntemine, Nişantaşı Üniversitesi, SBKY bölümü "İş Başında Mesleki Uygulamalar" ders içeriğine yöntemine, Sakarya Üniversitesi, SBKY bölümü, "Mesleki Uygulama" ders içeriğine ve yöntemine, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, SBKY bölümü "Diksiyon ve Hitabet" ders içeriği ve yöntemine ve bir önceki bölümde tespit edilen "girişimcilik" derslerine sahip diğer 5 üniversitedeki ilgili bölüm ders içeriği ve yöntemlerine bakılması, tespite dair etkenleri görmek adına yeterli olacaktır.

KAS, üniversitenin yapısının bulunduğu durumda gerçekleşen tartışmalar, varsayımlar, kuram-uygulama sürekliliği, pedagojik yaklaşımlar (öğrenme çıktıları), tacit (gizil) bilgi aktarımı, çevresel faktörlerin kullanımı, yenilikçi ve yaratıcı öğretim yöntemleri, görülebilir ve izlenebilir ürün" (Şahin, 2012, s.3) tasarımı çıkış noktalarından hareket ile müfredat içerisinde özel bir program oluşturma kararı ve Dr. Savaş Zafer Şahin'in önerisi ile ortaya çıktığı belirlenmiştir. Eğitim yönetimi ve eğitim bilimlerinde var olan çeşitli bilimsel kabullerin dikkate alındığı, öğrencilerin teorik bilgilerin yanı sıra uygulamaya yönelik olan süreçlerde akademisyenler rehberliğinde öğrenim süreçlerinde yer almaları, kullanılan yöntem ve müfredat yapıları, Atılım Üniversitesi SBKY bölümünün yenilikçi bir yapıya sahip olmasına neden olduğu görülmüştür. "Uygulama, ancak kurama dayalı olursa isabetli ve yararlıdır" (Balcı, 2008, s.204). Bu anlamda kurama dayalı uygulama süreçlerini barındıran KAS modelinin yapısı, çıktıları değerlendirilmiştir.

> "Programın doğrudan amacı, kuram ve uygulama kopukluğunun giderilmesi yoluyla Atılım Üniversitesi öğrencilerinin yeteneklerinin keşfedilmesi, vasıflarının arttırılması ve geliştirilmesi, girişimcilik heyecanlarının ve hayal güçlerini kullanmalarının teşviki, etkileşimli eğitimle dünya ve Türkiye'deki iyi uygulamaları kılavuz edinmeleri ve nihai olarak Atılım Üniversitesinin

> Türkiye'nin yetenek havuzuna olan katkısının arttırılması" olarak tanımlanmıştır (Şahin, Çekiç ve Gözcü, 2014, s.161).

2009 yılında Atılım Üniversitesi SBKY Programı'nın açılması ile birlikte SBKY/KY alanının kazanmış olduğu özgün bir örnek olan Kamusal Akıl Stüdyosu, dört yıllık lisans eğitimi sürecinde, sekiz dersten oluşan bir atölye dizisi olarak belirtilmiştir. Program kurgulanırken "tasarım, mimarlık ve şehir ve bölge planlamada atölye öğretimi, kollektif karar alma yöntemleri, son yıllarda kamu yönetimi öğretiminde de tartışılan 'stüdyo' yöntemi ve 'Yansımalı Uygulamalar (Reflective Practices)' derslerinden esinlenildiği söylenilmiştir" (Şahin, 2012, s.3).

> "Programın amaçları arasında: Öğrencilerin kuramsal bilgiyi sınama şansı elde etmesi ve konuları daha iyi kavraması, Öğrencinin mezuniyet öncesi kamusal aktörlerle tanışma ve sosyalleşme şansı elde etmesi, Staj zorunluluğunun ortadan kalkması, stajın tüm öğrenim yaşamına yayılması, Kamusal aktörlerle kurulacak ilişkiler sayesinde öğrencilerin istihdam edilme şansının yükselmesi, Üniversitenin kamu kurum ve kuruluşlarına ilişkin ciddi bir birikim elde etmesi, Üniversitenin kamu kurum ve kuruluşlarıyla organik ilişkiler kurmasının sağlanması, işbirliği olasılığının artması, Kamunun araştırma ihtiyacının karşılanması, Öğrencinin kendisini bölüme ve üniversiteye ait hissetme düzeyinin arttırılması, Öğrencinin benzer diğer bölüm öğrencilerine nazaran kendisini ayrıcalıklı hissetmesi, Öğrencinin kuramsal bilgi yanında ihtisaslaşma olanağı yakalaması bulunmaktadır" (Şahin, 2012, s.3).

Yenilikçilik dinamikleri açısından, hem amacı, hem faaliyet şekilleri (işbirlikleri vb.), hem de Bilgi İletişim Teknolojileri (BİT) kullanımı gibi etkenler ile yapılan çalışmalar haber olarak ulusal gazetelerde yer almakta, SBKY/KY bölümlerini konu edinen çalışmalar içerisinde, KAS'ın giderek duyulmaya başladığı görülmektedir. Örneğin, Adalı (2010), "Türkiye'de Kamu Yönetimi Eğitimini Yeniden Düşünmek; Kamu Yönetimi Eğitiminin Günümüz Türkiye'sinde Kamu Kurumlarının Eğitim İhtiyacını Karşılama Durumu" başlıklı yüksek lisans tezinde,

"Öğrencilerini tam olarak günlük çalışma hayatına hazırlayacağına inandığımız KAS dersinin, KY eğitimi vermekte olan tüm üniversitelerimizde uygulanmasının faydalı olacağı" tespitinde bulunmuştur (Adalı, 2010, ss. 61-62). Bu anlamda KAS modeli yenilikçi bir eğitim modelini SBKY/KY bölümlerine örnek olarak sunması açısından ve 6 yıllık bir geçmişe sahip SBKY bölümünde yer alıyor olması açısından giderek fark edilmekte ve araştırma sonuçları ile ortaya çıkan proje fikirlerine olan ilgi artmakta ve çeşitli tartışmalara konu olmaktadır. Ancak KAS gibi yenilikçi uygulamalar, mülkiye ya da ODTÜ ekolü gibi ana akım eğitim modelleri yanında henüz yeterince yaygınlaşma olanağı bulamamıştır.

Sekiz ayrı ders şeklinde var olan KAS modelinin içeriğine bakıldığında, SBKY/KY bölümlerinin teorik içerikli öğrenim süreçlerinin, alanın tamamına yayılmaya çalışan uygulama süreçleri ile birlikte yürütüldüğü gözlemlenmiştir. Birinci sınıf ile başlayan zorunlu dersler olarak müfredat içerisinde yer alan KAS derslerinde öğrenciler, ilk yıl etkileşimli yöntemler ile, örgütsel yapı, kamu yönetimi, siyasi süreçler ve yaratıcı düşüncenin doğası ve gelişimine ait uygulamaları, uygulamalı olarak dinlemekte ve öğrenmekte, bu kapsamda, belirli çıktıları üreten, özgüven kazanan, kitleler karşısında iletişim becerileri gelişen öğrenciler olabilmeleri için çeşitli çalışmalar yapmaktadırlar. Birinci sınıfta kamu yönetiminin ve siyasal süreçlerin güncel ve gündelik yapısına ilişkin etkileşimli bir eğitim sürecinden geçen ayrıca aldığı paralel teorik derslerle, öğrencilerin bilgilerini uygulama temelinde sağlamlaştırmaları, ilerleyen yıllarda işbirliği süreçleri çerçevesinde profesyonel olarak araştırma ekiplerinde yer almaları için minimum bilgi ve vasıflarla donatılmaya çalışılmaları hedeflenmekte ve bu hedefe yönelik olarak derslerin işlendiği görülmektedir. Birinci sınıfta verilen KAS 1 ve KAS 2 dersleri çerçevesinde ders içeriği ve sürece dair somut örnekler verilmesi gerekir ise; öğrenciler birinci sınıfta (imza/paraf, oy verme süreci, ombudsmanlık, x siyasi partisi…) gibi temel bir takım bilgi ve kurumların, bu kurumların yapılarının, işleyiş şekillerinin öğrenilmesini, teorik dersler yanında, drama teknikleri, uygulama ve yerinde araştırma yöntemleri ile öğretilmesi şeklinde öğreti sürecinin gerçekleştirildiği görülmektedir. Öğrenciler bu süreç sonunda grup olarak çalıştıkları için, kendi organizasyonunu yapma ve bu süreci yönetme, hazırladıkları poster ve rapor ile bilimsel poster ve rapor hazırlama becerilerini uygulayarak öğrenme fırsatı

bulmaktadırlar. Ayrıca sene sonunda gerçekleştirilen sunumlar ile de öğrenciler, bilgiyi aktarma ve topluluk önünde konuşma becerilerine sahip olma gibi vasıflar ile donatılmaktadır (Şahin ve diğerleri, 2014, s.161).

"Öğrenciler ikinci sınıfta bir yerel yönetim birimini, üçüncü sınıfta kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşunu, dördüncü sınıfta da bir merkezi hükümet kuruluşunu" (kamusalakil.com, 2015) yapılan işbirlikleri çerçevesinde incelemektedirler. Bir kurumu inceleyen 2. 3. ve 4. sınıf öğrencileri ilk dönem kurum ile ilgili olarak gerçekleştirdikleri araştırma çalışmalarını ders hocaları gözetimi ve yönlendirmeleri çerçevesinde yapmaktadırlar. Öncelikle her kuruma, kurumu çalışacak öğrenciler ile birlikte toplu ziyaret gerçekleştirilmekte ve süreç çalışanlar ve yöneticiler ile de paylaşılmaktadır. Yapılan görüşmeler ve kurumun yapısında araştırılacak konuların belirlenmesi sonrasında, öğrenciler araştırma gruplarına bölünmektedirler. Öğrencilerin araştırma yöntemleri derslerinden öğrendikleri ve teoride kalan bilgileri, uygulama süreçlerine gidilerek kullanmalarının sağlanması, hem öğretim sürecinin verimliliğine, hem de SBKY eğitiminde gösterilen derslerin, günlük hayattaki veya çalışma hayatındaki karşılığını görme deneyimine sahip olmaları açısından önemli bir süreçtir. Öğrenciler bu araştırma süreci içerisinde ilk dönemde –bir dönem boyunca- grup olarak ve kendilerine ait çalışma yöntemleri oluşturarak kuruma ziyaretler yapmakta, niceliksel ve niteliksel veri toplamakta ve bilimsel araştırma yöntemi içerisinde o kurumun sorun ve potansiyellerini ortaya çıkarmaya çalışmaktadır. Bu süreç içerisinde, hem kurumlar ile yapılan görüşme deneyimlerinin ve edinilen bilgilerin, hem de farklı kaynaklardan araştırılan konu ile ilgili olarak raporlanan bilgilerin haftalık olarak paylaşılması ve konu üzerinde tartışılması, dersi alan tüm öğrencilerin, farklı grupların çalışmalarından haberdar olmasını ve sürecin etkili bir şekilde kontrolünü sağlamaktadır. Örneğin 2. sınıf birinci döneminde öğrenci bir belediyeyi incelemekte ve araştırma raporu hazırlamaktadır. Ancak belediye yapısı bütünsel bir bakış açısı ile tek seferde lisans seviyesindeki öğrenciler tarafından, akademik danışmanlar eşliğinde de olsa anlaşılmasında güçlük yaşanacağı için, farklı müdürlüklere veya birimlere göre öğrenciler gruplara ayrılmaktadır. Belediye tarafından sunulan hizmetleri ve

memnuniyet düzeyini, belediyenin faaliyet raporlarından, anket ve sosyal medya platformları gibi çeşitli kanallardan ve farklı yöntemlerle araştıran bir grup ile, kurumsal yapı analizinde ki teşkilat yapısı üzerinde araştırma çalışmaları yapan bir grup birbirinden farklı süreçleri ve yöntemleri yürütmektedir. Bu anlamda öğrencilerin, her hafta derslerde araştırma bulgularını diğer öğrenciler ile paylaşması, hem yöntemlerin tüm gruplar için anlaşılır olması sonucunu, hem de her grubun en az bir konuyu derinlemesine, diğer konuyu da genel bir şekilde de olsa öğrenmesine neden olmaktadır. Bu süreç sonucunda yapılan araştırmaların sonuçları, dönem sonunda SBKY bölümü tarafından, kamuoyuna açık bir şekilde, incelenen kurum temsilcilerinin de katılımı ile düzenlenen sempozyum aracılığıyla paylaşılmakta ve öğrencilerin araştırma raporlarını "kamusalakil.com" internet sitesinden de erişime sunulmaktadır. İşbirliği yapılan kurum temsilcilerinin düzenlenen sempozyuma katılmaları, staj programlarında ki net ve belirgin olmayan öğrenme süreçleri dışında, öğrencilerin kurum temsilcilerine sunum yapmaları ve öğrendikleri bilgileri teyit etme, üzerinde tartışarak araştırma sonuçlarını olgunlaştırma fırsatı açısından da önemli bir süreçtir.

İkinci dönem ise KAS-4, KAS-6, KAS-8 dersini alan öğrenciler ilk dönem aldıkları KAS-3, KAS-5, KAS-7 derslerindeki araştırma çalışmalarından, raporlardan ve sunumlardan hareket ile iyileştirme ve geliştirme proje çalışmaları yapmaktadır. Öğrencilerin derslere devam ederek ilgili kuruma ait tüm süreçler hakkında bilgi sahibi olması, yılsonu sempozyumu ile bu bilgiler üzerinde tartışma fırsatı bulmaları ve yaratıcı düşünce teknikleri eğitimi aracılığıyla proje fikirleri oluşturmalarına katkı sağlanmaktadır. Proje geliştirme metodolojisi öğrenen, alanı sahada keşfeden öğrenciler, projelerini yazım ve raporlama süreçlerinde öğretilen MS Project yazılımı ile de BİT açısından da yetkinlik kazanmaktadırlar. Öğrenciler, yalnızca inceledikleri ve işbirliği sürecinde çalıştıkları kurum yapısına yönelik değil, kurum tarafından uygulanabilecek farklı (dezavantajlı gruplar, çevre sorunları, cinsiyetler arası fırsat eşitsizliği vb.) konularda da dünyadaki ve Türkiye'deki iyi uygulama örneklerini karşılaştırılmaları beklenmekte ve bir proje fikri çerçevesinde çalışma yapması beklenmektedir. Proje sürecinde, öğrencilerin kendilerini projeyi gerçekleştirecek kurumda bir yönetici, projeyi kuruma kabul ettirme amacında olan bir firma sahibi, ya da projeyi kamuoyu ile paylaşacak bir sivil toplum örgütü yerine

koyarak, proje fikirlerini ve içeriğini oluşturmaları beklenmektedir. Proje geliştirme metodolojisine uygun olarak, haftalık teslimatlar yapan öğrenci, bir sonraki hafta proje metodolojisinde yer alacak teslim etmesi gereken faaliyet adımlarını, nasıl yapacağına dair her hafta yapılan derste tekrar etmekte, dolayısıyla süreç yönetimi etkin bir şekilde sağlanmaktadır. Her öğrenci bir proje çalışmasını yürütmekte, her hafta ilgili teslim adımını sınıfta paylaşmakta bu şekilde öğrencilerin proje süreçlerinde fikir alışverişi yapmaları ve karşılaştırma yaparak geliştirme yapmaları sağlanmaktadır. Öğrenciler proje dosyalarında, proje fikirleri ile ilgili olarak uygulanan ve yukarıda anlatılan süreci tamamladığında; amaç, kapsam, faaliyet planı, maliyet planı, zaman planı, insan kaynakları planı, kalite yönetim planı, tedarik planı, risk planı, risk yanıt planı gibi birçok planı içeren, gerçek yaşama uygun bir proje geliştirme deneyimine sahip olmaktadırlar. Her bir öğrenci farklı bir proje fikri ve proje dosyasına sahip olarak, proje sürecini hazırladıkları sunumlar aracılığıyla, dönem sonunda gerçekleştirilen çalıştayda, kurumlardan gelen katılımcılar beraberinde, tüm katılımcılara açık bir şekilde tartışmakta ve proje fikirlerini sunmaktadırlar. Ayrıca Atılım Üniversitesi Lisans Araştırma Projesi (LAP) tarafından maddi olarak desteklenen, hazırladıkları posterler, araştırma sonuçları ve proje çalışmaları ile öğrenciler, üniversite içerisinde her yılın sonunda gerçekleştirilen LAP Şenlikleri aracılığıyla, çalışmalarını ikinci kez sunarak, tüm bölümlerdeki öğrenciler, öğretim elemanları, kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektörden gelen yatırımcılar ve çalışanlar ile paylaşma imkanı bulmaktadırlar. Bu süreç hem LAP Şenliklerine katılım sağlayan yatırımcılar, kurum temsilcileri ile proje fikirlerini paylaşma, hem de kariyerleri için profesyonel ilişkiler kurma açısından önemlidir. (Şahin, 2012, s.4).

Bu sürecin üniversitenin tüm imkanları ile yürütülen bir süreci ifade ettiği gözlemlenmiştir. Temelde KAS uygulamasını yürüten ilgili öğretim üyeleri rehberliğinde gerçekleştirilen dersler ve araştırma-proje geliştirme çalışmalarına, SBKY bölümü içerisindeki diğer öğretim üyeleri, işbirliği yapılan kurum, üniversite içerisindeki tüm bölümler katkı sağlayabilmektedirler. Çalışmalarda ortaya çıkacak çeşitli maliyetler nakdi olarak Atılım Üniversitesinin LAP bütçesinden karşılanmaktadır. Bunun yanında örneğin, yerel yönetimlere yönelik olarak bir mobil

yazılım projesi geliştiren SBKY bölümü öğrencisine, üniversitenin bilgisayar mühendisliği bölümü öğretim üyeleri destek olabilmektedir (Şahin, 2012, s.5).

KAS dersleri çerçevesinde bugüne kadar Çankaya, Keçiören, Altındağ, Gölbaşı ve Yenimahalle Belediyeleri, Anadolu Organize Sanayi Bölgesi, Ankara Sanayi Odası, Ankara Ticaret Odası, Ankara Kalkınma Ajansı, Toprak Mahsulleri Ofisi, Ankara Valiliği, ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile işbirliği gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede araştırma ve proje çalışmaları için hazırlanan, raporlar, sunumlar, posterlerin sayısının 660'a ulaşmış olduğu görülmüştür (kamusalakil.com, 2015). Düzenlenen, "Üniversite-Kamu İşbirliğinde Yenilikçi Yaklaşımlar Çalıştayı" ile; Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı (TÜİK), Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı, Çankaya Belediyesi, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ankara Kalkınma Ajansı, Sayıştay Başkanlığı, Kamu Gözetimi Kurumu, Mesleki Yeterlilik Kurumu, Kamu Denetçiliği Kurumu, Türk Standartları Enstitüsü Başkanlığı (TSE), Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK), Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme Dairesi Başkanlığı (KOSGEB), Ulaştırma Bakanlığı, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Başbakanlık, Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanlığı (BDDK), Hacettepe Üniversitesi, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Genel Müdürlüğü (TODAİE), Diyanet İşleri Başkanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Türk Patent Enstitüsü, kurumlarından gelen 32 katılımcı beraberinde, KAS süreci paylaşılmış ve tartışılmıştır. Bugün gelinen noktada, düzenlenen çalıştaya katılan temsilciler aracılığıyla talepler alındığı, işbirliği sürecine gidilecek olan kurum bu talepler sonucu belirlenerek ve işbirliği süreci başlatılarak, 2015-2016 eğitim öğretim yılı içerisinde KAS dersi çerçevesinde öğrencilerin araştırma ve proje çalışmalarını gerçekleştireceği belirtilmiştir.

KAS konusunda yapılan araştırma sonuçları ve mülakatlar sonucunda, KAS'ın yalnızca bir müfredat yenilikçiliğinden ibaret yapıya sahip olmadığı belirtilmiştir. KAS bir yerel işbirliği platformu, bir mesleki eğitim platformu (uygulamalı eğitim ve kurumsal eğitim), bir üniversite-kamu işbirliği platformu olarak, müfredatı aşan bir nitelik taşıdığı görülmüştür.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ

5. Sonuç

Eğitim, bir gelecek tasarımı, bir gelişim aracı, bir birleştirici ve yönlendirici etkinlikler bütünüdür. Bu bütünü oluşturan birçok parça, süreç, faktör mevcuttur. Artık toplumlar, bilgi birikimleri, eğitim süreçleri sonucunda ortaya çıkan ürünler, uygulama yöntemleri ve daha birçok etkinlik türünde birbiriyle yarışmaktadırlar. Dünya'da var olan küreselleşme, bilginin yayılma hızının artmasına ve gelişim için yeniliklere ihtiyaç duyulmasına neden olmuştur. Üniversiteler, ortaya çıktıkları günden bugüne dek, gelişim ve toplumların ilerlemesi için lokomotif görevi üstlenen yapılardır. Bu yapılar, yalnızca eğitim alan bireylerin değil, içerisinde bulundukları ülkenin geleceğini etkileyen süreçleri yönlendiren ve toplumsal beklentiler ile dünya genelindeki kabuller çerçevesinde, çalışmalarını gerçekleştiren kurumlardır. Bu sebeple üniversitelerin toplumların gelişimine yön verecek yeniliklerin beşiği oldukları varsayılmaktadır.

Üniversiteler, kuruldukları günden bugüne dek farklı amaç ve görevler ile dünya genelinde giderek yayılmakta ve birbirleriyle yarışmaktadırlar. Üniversitelerin doğuşundan, geçirdiği dönüşüm ve toplumla ilişkisinin anlatıldığı bölümde ifade edildiği üzere, bugün üçüncü kuşak üniversitelerle kendisine yeni amaçlar edinen üniversitelerin varlığından söz edilmektedir. Türk yükseköğretim yapısı da, dünyadaki gelişmelere ayak uydurmaya çalışan, üniversitelerden gelişmişlik seviyelerini artırmaları için sürekli beklentilerin giderek arttığı, bunların yanında Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) gibi bir üst mekanizma aracılığıyla üniversitelerin özerkliğini kısıtlayan ve kaynak yetersizliğine sahip bir yapıyı ifade etmektedir. Bu

yapı içerisinde, son 20 yıllık süreçte artan üniversite sayısı, hükümetlerin politikalarının ürünleri olarak ortaya çıkmış, dünya genelinde üçüncü kuşak üniversite süreci tartışılırken, kitlesel eğitim ağırlıklı, akademisyenlerin özerkliğinin aşındığı, üniversite mezunu işsizlerin arttığı, farklı sektörlerin eleman ihtiyacını karşılamayan, teknik donanım ve ihtiyaçların karşılanmadığı bir üniversiteler topluluğu görüntüsü ortaya çıkmıştır. Bu durum, Türk yükseköğretim yapısının ikinci kuşak üniversite tanımına daha yakın olduğunu göstermektedir.

Türk yükseköğretim sistemi içerisinde birçok farklı disiplin ve bu disiplinlere dair çalışmalarını sürdüren birçok üniversite ve akademisyen mevcuttur. Yapı içerisindeki olumsuz süreçlerden sıyrılıp, üçüncü kuşak üniversitenin gerekliliklerini yerine getiren üniversiteler, toplumsal gelişimin sağlandığı merkezler olmaya adaydır. Bu yapı içerisinde araştırma konusu olan siyaset bilimi ve kamu yönetimi (SBKY), kamu yönetimi (KY) bölümlerine bakıldığında, bu bölümlerin Türkiye'nin yükseköğretim politikasını yansıtan bir yapıya sahip oldukları görülmüştür. Günümüzde ülkeler ve üniversiteler, rekabet ortamında birbirleriyle yarışırken, bir yandan da toplumsal beklentileri yerine getirme görevleri üstlenmişlerdir. Cumhuriyetin kuruluşu ile birlikte SBKY/KY bölümlerinin kuruluş amaçlarına bakıldığında, temel toplumsal beklentiler ve ihtiyaçlar ile bu bölümlerin ülkenin gelişmesi için, devlet yönetiminde donanımlı bireylerin/yöneticilerin yer alması hedefleri ile kuruldukları görülmüştür. Kuruluş aşamasındaki bu ihtiyaçlar, çağın gerekliliklerini yansıtan ve aynı zamanda ülkenin gelişimi için önemli olan bir adımın atılmasını ifade etmiştir. Üniversite yapısındaki dönüşüm, dünya genelinde ortaya çıkan yeni süreçler, başlı başına bir süreci ifade eden "yenilikçilik" olgusu, SBKY/KY bölümlerinin varlıksal amaçlarını yeniden sorgulamaları ve uluslararası arenada yarışa ortak olabilmeleri için yenilikçi uygulama ve süreçleri barındırmaları gerekliliğini ortaya çıkarmıştır.

Türkiye'de yükseköğretim yapısı genelinde ve SBKY/KY bölümleri özelinde yenilikçi yaklaşımların oluşmasına ilişkin birçok nedenin varlığı tespit edilmiştir. "Yenilikçilik" sürecinin başlı başına bir etken olmasının yanı sıra, dünya genelinde ve ülkemizde artık üniversitelerin yenilikçilik ve girişimcilik endekslerine göre de sıralanmaları, onların etkinliğini ve verimliliğini ölçümlemede yenilikçiliğin bir araç

olarak kullanılıyor olması, üniversitelerin ve SBKY/KY bölümlerinin yenilikçi süreçlere gitmelerine neden olduğu tespit edilmiştir.

"OECD ve Eurostat'ın birlikte yayınladığı Oslo Kılavuzunda(2005), yenilikçilik (inovasyon), yeni veya önemli ölçüde değiştirilmiş ürün (mal ya da hizmet) veya sürecin; yeni bir pazarlama yönteminin; ya da iş uygulamalarında, işyeri organizasyonunda veya dış ilişkilerde yeni bir organizasyonel yöntemin uygulanmasıdır" (Ansal, 2013, s.75) şeklinde tanımlanmıştır. Yenilikçilik birçok türü içerisinde barındıran ve oluşması ile birlikte ülkelerin gelişmişlik seviyelerini etkileyen bir kavram olarak çalışmada ayrıntılı bir şekilde anlatılmıştır.

21. yüzyılda gelişmişliğin sağlanmasında, ekonominin güçlenmesinde en etkili olan araçların, bilgi, buluş, girişimcilik ve yenilikçilik olduğu çeşitli çalışmalarda ortaya konmuştur. Ayrıca bilgi toplumu olabilmenin ve küreselleşen dünyada rekabet ortamında örgütlerin/ülkelerin varlıklarını sürdürebilmelerinin bir aracı olarak da yenilikçilik-yaratıcılık vurgusunun yapıldığı birçok çalışmaya rastlanılmıştır (Taş, 2012, s.163 ve Aslaner, 2010, ss. 78-80). 2000'li yıllarda yürütülen çalışmalara bakıldığında, OECD raporları başta olmak üzere birçok ulus üstü kuruluşun, araştırmalarında yenilikçilik odaklı olduğu ve çeşitli ülkelerin yenilikçi politikalarının incelenmesine yönelen çalışmaların arttığı ifade edilmiştir (Ansal, 2013, s.77). Üniversiteler, gelişmenin ve ülkenin ilerlemesinin bir öncü gücü olarak yenilikçilik süreçlerini en çok barındıran- barındırması gereken- bir yapıyı ifade etmekte araç olarak kullanılmıştır. Türkiye'deki üniversitelerin yenilikçiliğini inceleyen ve üniversiteleri yenilikçilik, girişimcilik faaliyetlerine göre sıralayan "Yenilikçilik ve Girişimcilik Endeksleri" sürecin yaygınlaşmasına ve üniversitelerin yenilikçi faaliyetlerini artırmasına neden olmuştur. Üniversitelerdeki yenilikçiliğin iki boyutta incelenmesi gerektiği, bunlardan ilkinin genel anlamda ne kadar yenilikçi olduğuna dair süreçlerin yürütülmesi ile gerçekleşeceği diğerinin ise mikro ölçekte bölümler üzerinde yenilikçiliğin incelenmesi ihtiyacını bir gereklilik olarak ortaya koyan çalışmalara alan yazınında rastlanmıştır (Kökalan ve Geçer, 2012, s.193).

Günümüzde KY alanında ki değişim, "Yeni Kamu Yönetimi (YKY)" anlayışının küreselleşmenin de etkisi ile giderek hakim bir duruma gelmesi, geleneksel kamu yönetiminin etkinliğini yitirmesi, YKY ve kamu işletmeciliği

anlayışında yaşanan gelişmeler, yenilikçilik sürecinin oluşmasını ve ayrıca YKY sürecinin de yenilikçilik tarafından da desteklenerek güçlenmesini sağlamıştır. Yenilikçilik, YKY'ni SBKY/KY eğitiminde de etkin hale getirmiş, geleneksel KY ve YKY karşılaştırmalarına yer veren eğitim programlarının yanı sıra, YKY beklentilerine uygun olarak, yenilikçilik arayışı ile ilgili tartışmaların gerçekleştirildiği çalışmalara rastlanılmıştır.

Üniversitelerin yenilikçilikle ilişkisine dair yapılan tartışmalara rağmen Türkiye'de, SBKY/KY bölümleri özelinde yenilikçiliği araştıran kapsamlı bir çalışmaya rastlanamamıştır. Ancak alanda yapılan akademik faaliyetlerde ve bölüme ait sorunların çözümü için yapılan çalışmalarda, çeşitli forumlar ve çalıştayların yapıldığına rastlanılmıştır. Sürekliliği ve etkinliği açısından bu sürecin izlenmesinde en önemli organizasyon olan Kamu Yönetimi Forumu (KAYFOR) sürecine dair bilgilere, SBKY/KY bölümlerinde yeni eğilimlerin ve örneklerin anlatıldığı bölümde ayrıntılı olarak yer verilmiştir. Yapılan çalışmaların ve KAYFOR sürecinde sunulan bildirilerin, bölümün oluşumu, gelişim süreci ve bazı özel örnekleri içerdiği görülmüş, müfredat önerisi dışında genel tüm bölümleri içeren ve SBKY/KY bölümlerinin etkinliğini artırmaya yönelik olarak net/somut bir örneğe veya inceleme çalışmasına rastlanılmamıştır. Bu eksiklikten hareket ile de SBKY/KY bölümlerinin üniversitelerin gelişimine ilişkin en önemli güncel kavram olan yenilikçilik açısından incelenmesi ve ortaya çıkan iyi örneklere dair ayrıntılı bilgiye yer verilmesi sağlanmıştır.

Türkiye'de 193 üniversite içerisinde bulunan siyaset bilimi (SB), siyaset bilimi ve uluslararası ilişkiler (SBUİ) bölümleri araştırma dışında tutulduğunda, 101 SBKY/KY bölümü bulunduğu görülmüştür. Bu evreni oluşturan bölümler, web sayfaları aracılığıyla toplanan bilgiler ve yapılan görüşmeler sonucu edinilen bilgiler çerçevesinde, yenilikçiliğin ortaya çıkmasında etkili olan unsurların belirlenmesi ve yenilikçi olarak nitelendirmede kullanılacak olan aracın, literatürde yer alan örneklerin incelenmesi sonucunda netleşmesi ile çalışma yürütülmüştür. Türkiye'deki 60 SBKY ve 41 KY bölümlerinin kuruluş zamanları, KY bölümünden SBKY bölümü olarak gerçekleşen isim değişikliği süreçleri, akademisyen ve öğrenci sayıları karşılaştırılmıştır. Bölüm web sayfalarından edinilen bilgilerden hareket ile,

KY veya SB'den, SBKY olarak gerçekleşen isim değişikliğinin nedenlerinin, yeni kurumsalcılık yaklaşımı ve izomorfizm ile açıklanabileceği görülmüştür. Örnek olarak, Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, SBKY bölümü web sayfasında, yükseköğretim alanında yaşanan gelişmeler ve SB ile KY disiplinlerinin birbirleriyle olan etkileşimleri ve sahip oldukları disiplinler arası nitelikler nedeniyle SB ve KY bölümlerinin artık, SBKY bölümü olarak kurulduğu belirtilmiştir. Bu yönde bir gelişmenin/değişmenin nedeni, uluslararası programlar ve yükseköğretim programları ile uyumun sağlanabilmesi olarak belirtilmiştir.

SBKY/KY bölümünün yenilikçiliği 2 aşamada değerlendirilmeye çalışılmıştır. İlk aşama olarak, bölümlerin sahip olduğu bilgiler, vizyon-misyon, amaç-hakkında ifadeleri derinlemesine incelenmiş, yenilikçiliği ifade eden kelimelerin yer aldığı bölümler tespit edilmiştir. Bölüm bilgilerinde vizyon-misyona yer veren 25 üniversite olduğu, bu üniversiteler içerisin 14'ünü SBKY bölümünün oluşturduğu, 11 bölümü ise KY bölümü oluşturduğu tespit edilmiştir. Bu tür bir vizyon-misyona sahip SBKY/KY bölümlerinin, 20'sinin devlet üniversitesi içerisinde, 5'inin ise vakıf üniversitesi içerisinde yer aldığı belirlenmiştir. Kuruluş yılları açısından bakıldığında, araştırma bulgularında ayrıntılı olarak paylaşıldığı üzere genellikle yeni üniversite ya da yeni kurulan bölümlerde vizyon-misyon tanımına daha sık rastlanıldığı tespit edilmiştir. Yenilikçi ifadelere yer veren bölümlere ilişkin bilgilere bakıldığında ise, 101 SBKY/KY bölümü içerisinde yalnızca, 13 bölümün, web sayfasında, amaç-hakkında veya vizyon-misyon ifadesi içerisinde yenilikçilik unsuruna yer verdiği gözlemlenmiştir. Bu bölümlerden 7 bölüm SBKY, 6 bölüm ise KY olarak faaliyetlerine devam eden bölümler olduğu tespit edilmiştir. 10 bölüm devlet, 3 bölüm ise vakıf üniversiteleri içerisinde yer almak ile birlikte, devlet üniversitesi içerisinde ki 3 bölümün doğrudan vizyon-misyon ifadelerini birebir aynı olması dolayısıyla yenilikçi ifadeye ulaşıldığı, dolayısıyla aslında yenilikçi olmaktan uzak bölümler olduğu tespit edilen bir başka bulgu arasındadır.

İkinci aşama olarak bölümlerin müfredatları derinlemesine incelenmiştir. Ancak 101 SBKY/KY bölümü tarafından verilen dersler ile ders içeriklerine dair bilgilerin tamamına ulaşılamamış, 71 SBKY/KY bölümüne dair bilgiler

derinlemesine incelenmiştir. İnceleme sonucunda yenilikçi uygulama veya yenilikçi ders olarak ifade edilebilecek derslere sahip, 10 bölüme rastlanılmıştır. Bu bölümlerin özelliklerine bakıldığında, 3 üniversite dışında 7 üniversitenin 2006 yılı sonrası kurulan üniversiteler olduğu, bu 3 üniversite içerisinde 2 sinde ise 2009 yılı itibari ile SBKY bölümü kurulduğu tespit edilmiştir. Bu anlamda yenilikçiliğe yer vermenin yeni kurulan üniversitelerde daha çok karşılaşılan bir durum olduğu hipotezi iki aşamadaki sonuçlarla da doğrulanmıştır. Yenilikçi ders içeren 1 bölüm KY iken, 9 bölümün SBKY bölümü olduğu, ders içerikleri incelendiğinde ve yenilikçilik unsurlarını barındırma açısından yoğun bir şekilde varlığı tespit edilen yenilikçi örneklere bakıldığında 4 bölümün diğerlerine göre daha özgün ve yenilikçi olduğu tespit edilmiştir. Sakarya Üniversitesi, SBKY bölümünde seçmeli olarak verilen "Mesleki Uygulama" dersi ile Nişantaşı Üniversitesi, SBKY bölümünde zorunlu olarak verilen "İş Başında Mesleki Uygulamalar" dersi ile, Gediz Üniversitesi, SBKY bölümünde seçmeli olarak verilen "Güncel Sorunlar Analizi" dersi ile, Atılım Üniversitesi, SBKY bölümünde zorunlu olarak verilen "Kamusal Akıl Stüdyosu 1-2-3-4-5-6-7-8" derslerinin yenilikçi yöntemler ile oluşturulan, yenilikçilik türleri içerisinde bir çok türü barındıran yenilikçi SBKY bölümleri olduğu tespit edilmiştir. Bu tespitler içerisinde 8 zorunlu yenilikçi dersi barındıran Atılım Üniversitesi SBKY bölümü Kamusal Akıl Stüdyosu modeli, araştırma bulguları çerçevesinde daha ayrıntılı olarak değerlendirilmiştir.

Türkiye'de araştırma bulgularından hareketle, SBKY/KY bölümleri eğitiminde yeni eğilimlerin ve yeni derslerin belirli süreçler çerçevesinde bölümlerin müfredatlarına dahil edildiği gözlemlenmiştir. Örneğin, Türkiye'de, "Kamu Politikası Çalışmaları ve Kamu Politikası Eğitimi"'nin önemsenmesi ve çalışmaların artması, bölümlerin derslerine ve bölüm hakkında bilgiler sunarken "Kamu Politikası Dersi ve Eğitimi" vurgusu yapmalarına neden olmuştur. Küreselleşme ve AB sürecinde uygulanan ülke politikaları, Bologna süreci çerçevesinde yapılan bir takım çalışmalar, SBKY/KY bölümlerininde bu süreçler için çalışmalar yapmasına neden olmuştur. Örneğin, Bologna süreci çerçevesinde bölümlere ait bilgiler ve müfredata Bologna formları üzerinden ulaşılması ve bölüm web sayfasında bilgiye ulaşılamazken, üniversitenin Bologna uzantılı web sayfasında bölüm bilgilerine ulaşılması, bu süreçlerin etkisini göstermiştir. Kimi zaman doğrudan Bologna

sürecinin etkisi ile yapılan tanımlamalara yer verilmiştir. Bu konuda örnek olarak Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, SBKY bölüm web sayfasında; "Bölüm öğrencileri, zorunlu derslerin yanında, Bologna Sürecine bağlı olarak ilgi alanlarına giren 4 temel bilim dalıyla ilgili dersleri seçebilmektedir" ifadesine yer verilmiştir.

Bir diğer örnek, SBKY/KY bölümlerinde verilmeye başlanan ve günümüzde yaygınlığı artan "e-devlet" derslerinde ortaya çıkabilmektedir. Bilgi toplumu olabilmenin önemli gerekliliği olan e-devlet uygulamalarının oluşturulması ve yaygınlaştırılması süreci, bu süreç için atılan adımlar; uygulamaları ve gelişmeleri yönetecek ve sürdürebilecek insan kaynağı ihtiyacını doğurmuş, bu ihtiyacı karşılamak üzere ilk olarak 2007'de ODTÜ'de ve 2009'da TODAİE'de e-devlet dersleri verilmeye başlamıştır. 2012 yılında gerçekleştirilen SBKY/KY bölüm müfredatlarında e-devlet dersleri üzerinde gerçekleştirilen araştırmada, 14 bölümün 2012 yılı itibari ile e-devlet dersine sahip olduğu belirtilmiştir (Babaoğlu ve Demircioğlu, 2012, ss. 135-137). Daha önce müfredatlar içerisinde yer almayan e-devlet dersleri, bilgi toplumu olabilme yönünde atılan bir hükümet politikası sayesinde müfredatlar içerisinde yer alamaya başlamıştır.

Tüm bu araştırma ve değerlendirmeler sonucunda, Türkiye'deki SBKY/KY bölümlerinde yenilikçiliğin 6 farklı unsurun etkisiyle ortaya çıktığı tespit edilmiştir. Bu unsurlar, küresel eğitim trendleri, hükümet politikaları, YÖK kararları, üniversitelerin kurumsal stratejileri, bölümlerin uyguladıkları yaklaşımlar ve rekabet ortamındaki gelişmişlik seviyelerini belirleyen diğer etmenler şeklinde sıralanabilir. Türkiye'de SBKY/KY bölümü içerisinde doğrudan yenilikçi dersler ve müfredatlardan ziyade tek tipleşmiş ve genelleşmiş derslerin var olduğu müfredatlar ağırlıklı olarak mevcuttur. İncelenen 101 SBKY/KY bölümünde "zengin müfredat" olarak bölüm tanıtım yazılarında ifadelere yer veren bölümler görülmüştür. Bu ifadeyi kullanan bölüm müfredatları ile diğer müfredatlar karşılaştırıldığında, aynı derslere sahip olan ve birbirlerine göre özgünlüklerinin olmadığı bölümler olduğu tespit edilmiştir. Aynı şekilde "yenilikçilik" ifadesine yer veren bölümün müfredatında yenilikçi bir ders bulunmaması durumlarına da rastlanılmıştır. Dolayısıyla yukarıda sıralanan, yenilikçiliğin ortaya çıkmasındaki koşullar arasında yer alan küresel eğitim trendleri, YÖK kararları gibi süreçlerin, bölümleri

yenilikçilikten ziyade taklitçiliğe ve şekil yönünden uyum sürecine götürdüğünü söylemek yanlış olmayacaktır. Müfredat ders içerikleri analiz edilirken, farklı üniversitelerin aynı yazım yanlışlarına sahip olması, bir başka örnekte 3 farklı üniversitede yer alan SBKY/KY bölümlerinin vizyon-misyon ifadelerinin birebir aynı olması, ve genel bilgiler kısmında kullanılan ifadeler bu tespitin oluşmasında neden olmuştur. Bu tür benzeşmeler bölümler arası etkileşimin artmasında bir işaret olarak da değerlendirilebilir ancak bu etkileşim yenilikçilik alanında olmamaktadır. Yenilikçiliğin oluşması, ağırlıklı olarak kurumların sahip olduğu politikaları ve kurumsal yapı içerisinde yer alan etkenler ile gerçekleştiği gözlemlenmiştir.

Ülkelerin birbirleriyle olan yarışları bilgi toplumunda, artık yalnızca fen bilimleri ağırlıklı sanayi ürünleri üretim ve pazarlama süreci çizgisinden çıkmıştır. Bilginin değerli olduğu, yenilikçi yönetim modellerine, yenilikçi yöntemlere, yenilikçi süreçlere ihtiyaç duyulduğu günümüz dünyasında, değişime ve gelişime ayak uydurmak için bu süreçlere önderlik edebilecek kurumlar olarak üniversitelerin faaliyetlerini arttırmaları gerekmektedir. Topluma yön verecek, toplumsal beklentileri karşılayacak nitelikli ve donanımlı bireylerin yetiştirilmesi hedeflerine sahip olan SBKY/KY bölümleri yenilikçilik süreçleri konusunda daha çok dikkatli olmalı ve daha etkin adımlar atmalıdır. "Yenilikçi eğitim, eleştirel düşünme, yaratıcılığı teşvik gibi kavramlar, yeni teknolojiler, yeni müfredatlar ve etkili yönetim süreçleri konularında doğru eğitim almak ön koşulu göz önüne alınırsa, eğitimde inovasyon atılması gereken ilk adımdır" (Özgüz ve Mandal, 2013, s.4).

SBKY/KY bölümlerinin mesleki örgütlenme ve organizasyonları eğitim/öğretimde yenilikçilik konusuna odaklanmalı, Kamusal Akıl Stüdyosu gibi örnekleri yaygınlaştırmalı, müfredatların yanı sıra yükseköğretim alanındaki araştırma ve topluma hizmet gibi diğer alanlarda da etkinliğini artırmak için de yenilikçi çalışmalara sahip olmalıdır. "Yeni değerlerin içerik üzerindeki etkileri, müfredatta köklü değişiklikler öngörmektedir. Yeni değerler; ders sayısı ve türünün yeniden belirlenmesini; buna paralel olarak da program içeriklerinin yeni değerlere göre düzenlenmesini zorunlu kılmaktadır" (Özden, 2013, 16). Ancak bir zorunluluk olarak ifade edilen bu sürecin, bir kaygıya ve bir amaca sahip olarak algılanıp hayata geçirilmesi, yenilikçi eğitim modellerinin oluşabilmesi ve verimliliğin

sağlanabilmesi açısından önemlidir. SBKY/KY bölümlerinin salt derslere odaklanarak yenilikçiliği oluşturma kaygısı olumlu sonuçlar vermeyebilir ve yenilikçilik oluşmayabilir. Üniversitelerin vizyonu, SBKY/KY bölümlerinin geleceği ve vizyonu temelinde daha çok eylemsel temele dayanan, yazılı olmaktan öte bölümlerin sahip olduğu insan kaynağı ve dinamizmi ile somut çıktılar oluşturan yenilikçi eğitime ilişkin çalışmalar yapılmalıdır. Bu noktada yenilikçi örneklerin nasıl ortaya çıktığı ve geliştirildiği bundan sonraki aşamalarda derinlemesine araştırılmalıdır.

KAYNAKÇA

Acar, M. (2012), "Üniversitelerde Yeniden Yapılanmanın Aciliyeti ve Yeni Üniversitelerin Sorunları" *Eğitime Bakış*, Yıl:8 / Sayı:22, 21-27.

Adalı, G. (2010), Türkiye'de Kamu Yönetimi Eğitimini Yeniden Düşünmek; Kamu Yönetimi Eğitiminin Günümüz Türkiye'sinde Kamu Kurumlarının Eğitim İhtiyacını Karşılama Durumu, (Yüksek Lisans Tezi), Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli.

Acartürk, E. (2001), "Yerel Yönetimlerin Hizmet Sunumunda Alternatif Yöntemler", *Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi,* Sayı:6, 46-60.

Aksay, K. (2011), Yenilikçilik Kültürünün Örgütsel Yenilikçilik Üzerine Etkisi: Konya İlinde Faaliyet Gösteren Özel Hastanelerde Bir Uygulama, (Doktora Tezi), Selçuk Üniversitesi, Konya.

Akyos, M. (2005), "Ulusal İnovasyon (Yenilikçilik) Sistemi" *Uluslararası Silahlı Kuvvetler Muhabere ve Elektronik Derneği*, Ankara.

Aktan, C. (2003), Özlenen Üniversite – Yaşanan Üniversite, Yeni Türkiye Yayınları, 1. Baskı, Ankara.

Akyüz, Y. (1982), Türk Eğitim Tarihi (Başlangıçtan 1982'ye) Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları No:114, Ankara.

Altan, Y., Kerman, U. ve Aktel, M. (2009), "Kamu Yönetimi Lisans Öğretimi: Kamu Yönetimi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma" *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı:20, 227-252.

Altunok, M. (2011), "Türkiye'de Kamu Yönetimi Disiplinin Temelleri Üzerine", *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi,* Cilt:6, Sayı:3, 231-252.

Ansal, H. (2013), "İnovasyonda Yeni Paradigma: Açık İnovasyon" *Optimist İdea 2014: Yeni Paradigma*, 75-91.

Aras, N. M., Dölen, E. ve Bahadır, O. (2007), Türkiye'de Üniversite Anlayışının Gelişimi (1861-1961), TÜBA Türkiye Bilimler Akademisi Yayınları, Yeni Reform Matbaacılık, Ankara.

Arap, K.S. (2010), "Türkiye Yeni Üniversitelerine Kavuşurken: Türkiye'de Yeni Üniversiteler ve Kuruluş Gerekçeleri", *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 65-1, 1-29.

Aslan, Y. (2009), Türkiye'de Büyüme-Odaklı ve Yenilikçi Bir Girişimcilik Politika Çerçevesi Geliştirme ve Politika Açıklarının Belirlenmesi (Yüksek Lisans Tezi), Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.

Aslaner, E. (2010), Örgütsel Değişim ve Yenilikçilik: Bir Özel Okul Örneği, (Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi, Ankara.

Ataünal, A. (1994), "21. Yüzyıla Girerken Eğitim", *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* 10, 111-116.

Avşar, M. (2007), Yüksek Öğretimde Öğrencilerin Girişimcilik Eğilimlerinin Araştırılması, Çukurova Üniversitesinde Bir Uygulama (Yüksek Lisans Tezi), Çukurova Üniversitesi, Adana.

Aygün, Z. (2008), Kamu Yönetimi, Kum Saati Yayınları, İstanbul.

Aypay, A. (2001), "Örgütsel Analizde Teorik Gelişmeler: Yeni Kurumsalcılık" *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi,* Sayı: 28, 501-511.

Aytaç, K. (1965), "Türkiye'de Eğitim Sistemi ve Eğitim Seviyesi" http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/34/965/11891.pdf

Babaoğlu ve Demircioğlu, (2012), "Türkiye'deki Kamu Yönetimi Bölümleri Müfredatında E-Devlet Derslerinin Durumu", *E-Devlet-Kamu Yönetimi ve Teknolojisi İlişkisinde Güncel Gelişmeler,* Nobel Yayınları, Ankara.

Babüroğlu, O. N. (2000), Eğitimin Geleceği- Üniversitelerin ve Eğitimin Değişen Paradigması, Sabancı Üniversitesi Yayınları, İstanbul.

Balcı, A. (2011), "Eğitim Yönetiminin Değişen Bağlamı ve Eğitim Yönetimi Programlarına Etkisi" *Eğitim ve Bilim,* Cilt:36, Sayı:162, 196-208.

Balcı, A., Nohutçu, A., Öztürk, N.K. ve Coşkun, B. (Ed) (2008), Kamu Yönetiminde Çağdaş Yaklaşımlar: Sorunlar, Tartışmalar, Çözüm Önerileri, Modeller, Dünya ve Türkiye Yansımaları, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Balcı, A. (2008), "Türkiye'de Eğitim Yönetiminin Bilimleşme Düzeyi" *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi,* Sayı:54, 181-209.

Balyer A. ve Yüksel G. (2010), "Değişik Ülkelerde ve Türkiye'de Sanal Üniversitenin Gelişimi İşleyişi ve Sanal Üniversite Gerçeği" *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Dergisi,* Cilt 10, Sayı:2, 27-39.

Barış, F. (2013), Bilgi Toplumu ve Yenilikçilik, Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Trakya Kalkınma Ajansı, Tekirdağ.

Baskan, A. G. (2001), "Türkiye'de Yükseköğretimin Gelişimi" *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi,* Cilt 21, Sayı 1, 21-32.

Batırel, Ö. F., Durman, M., Ergüder, Ü., Eriş, A., Eşme, İ., Öztürk, R., Soysal, A., Şenatalar, B. ve Uğur, A. (2014), Yükseköğretimin Yeniden Yapılandırılması Kapsamında Dikkate Alınması Gereken Temel İlkeler ve Yaklaşımlar, İstanbul.

Berberoğlu, B. (2010), "Bilgi Toplumu ve Bilgi Ekonomisi Oluşturma Yolunda Türkiye ve Avrupa Birliği", *Marmara Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi,* Cilt 29, sayı 2, 111-131.

Berberoğlu, G. (2005), "Öğrenci Başarısının Yıllara, Okul Türlerine, Bölgelere Göre İncelenmesi: ÖSS ve PISA Analizi" *Journal of Educational Sciences and Practices,*4-7, 21-35.

Berkman, A.Ü. (2009), "Amme İdaresi Dergisi'nde Yayınlanan Makaleler ve Türk Yönetim Bilimi" *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi,* 4(1), 25-49.

Beşkonaklı, E. ve Solaroğlu, İ. (2002) "Yolumuz Uzun! Değişim, Gelişim, Kurumsallaşma ve Kurumsal Kültür Üzerine…" *Türk Nöroşirürji Derneği Bülteni,* 33-38.

Bircan, İ. (2008), Türkiye'nin 2023 Vizyonunda Vakıf Üniversiteleri, Atılım Üniversitesi Yayınları, Ankara.

Bircan, İ. (2009), "Geleceğin Üniversiteleri Nasıl Olacak" *Atılım Üniversitesi İz Dergisi,* Sayı:9, 19-20.

Bingöl, B. (2012), " Üniversite Özerkliğinin Değişen Tanımı ve Üniversitelerin Yeniden Yapılandırılması", *Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2(2), 39-75.

Bolat, T. ve Seymen, O.A. (2006), "Yönetim ve Örgüt Düşüncesinde Kurumsalcılık, Yeni Kurumsalcılık ve Kurumsal Eşbiçimlilik" *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi,* Cilt: 16, Sayı:1, 223-254.

Bozdağ, V.(2014), The Transition of Institutions by Means of Knowledge-Based Economy: Case of Turkish Universities, (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.

Bulut, M. (2011), "Türk Kamu Yönetiminin Dönüşümünde Etkili Bir Araç: Avrupa Birliği İlerleme Raporları", *Sayıştay Dergisi*, Sayı: 82, 97-124.

Büyükkeklik, A., Toksarı M. ve Bülbül H. (2010), "Çevresel Duyarlılık ve Yenilikçilik Üzerine Bir Araştırma" *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi,* Cilt:15, Sayı:3, 373-393.

Carlson, M., Rabo, A. ve Gök, F. (2011), Çokkültürlü Toplumlarda Eğitim- Türkiye ve İsveç'ten Örnekler, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul.

Celep, C. ve Tülübaş, T. (2015), Yükseköğretimin Yönetimi, Nobel Yayınları, Ankara.

Ceylan, Y. (2009), "Yirmi birinci Yüzyılda Eğitim Nasıl Olmalıdır?", *Küreselleşme Sürecinde Eğitim Sorunlarının Felsefi Boyutu Bildiriler ve Tartışmalar Kitabı,* Uluslararası Eğitim Felsefesi Kongresi, Eğitim-Bir-Sen, Der, Açar, H.R., Ankara, 116-118.

Ciğeroğlu, M. ve Özgür, H. (2009) H. George Frederickson ve Kamu Yönetimi Disiplinindeki Yeri, http://birimler.dpu.edu.tr/app/views/panel/ckfinder/userfiles/17/files/DERG_/29/279-290.pdf.

Çekiç, A. ve Karakaş, A. (2014), "Türkiye'de Teknoloji ve Yenilikçilik Politikalarına Dair Son 10 Yılın Değerlendirilmesi" *Türkiye'nin Son 10 Yılı,* Atılım Üniversitesi Yayınları, Ankara.

Çelik, T. ve Tekeli, İ. (2009), Türkiye'de Üniversite Anlayışının Gelişimi II (1961-2007), TÜBA, Türkiye Bilimler Akademisi Bilim ve Düşün Dizisi, Yalçın Matbaacılık, Ankara.

Çelik, N. (2013), "Ulusal Yenilik Stratejisi ve Girişimlerde Yenilikçilik" *İstanbul Sosyal Bilimler Dergisi,* 6. Sayı, 15-33.

Çetin, H. (2012), Siyaset Bilimi, 3. Baskı, Orion Kitabevi, Ankara.

Çetin, M. (2007), "Bölgesel Kalkınma ve Girişimci Üniversiteler", *Ege Akademik Bakış*, 7(1), 217-238.

Çetin, M. ve Tandıroğlu, A. (2013), "Üniversite-Sanayi İşbirliği, Girişimcilik ve İnovasyon", http://mdk.anadolu.edu.tr/sites/mdk.anadolu.edu.tr/files/files/14.pdf .

Çevik, H.H. (2007), Türkiye'de Kamu Yönetimi Sorunları, 3. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara.

Çevik, H. H. (2008), "Kamu Politikası: Temel Kavramlar ve Süreçte Rol Oynayan Aktörler" *Kamu Yönetiminde Çağdaş Yaklaşımlar,* Seçkin Yayınları, Ankara, 181-202.

Çınar, İ. (2009), "Küreselleşme, Eğitim ve Gelecek", *Kurumsal Eğitimbilim,* 2 (1), 14-30.

Çiftçi, M. (2010), "Girişimci Üniversite ve Üçüncü Kuşak Üniversiteler", *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi.*

Çokça, E. (2011), "İnşaat Mühendisliği-Geoteknik Lisans Eğitimi" *İnşaat Mühendisliği Eğitimi Sempozyumu Bildiriler Kitabı,* TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası, 161-168, Ankara.

Demir, K.A. ve Yavaş, H. (2015), "Kamu Yönetiminin Geleceği Üzerine Kavramsal Bir Tartışma", *Yönetim Bilimleri Dergisi*, Cilt:13, Sayı:25, 91-113.

Demirel, Y. ve Seçkin, Z. (2008), "Bilgi ve Bilgi Paylaşımının Yenilikçilik Üzerine Etkileri" *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 17, Sayı1, 189-202.

Dinçer, M. (Y.Hzrlyn), (2013), OPTİMİST İDEA 2014: Yeni Paradigma, Yayın No: 370, İstanbul..

Duman, A. (1998), "Eğitimin Yerinden Yönetimi", *Çağdaş Yerel Yönetimler,* Cilt:7 Sayı:2.

Duman, Ş.A. (2012), "Kurumsal Kuram Yaklaşımı ile Örgütsel Değişimi Anlamaya Yönelik Bir İnceleme" *Journal of Business Economics and Political Science,* 1/1, 9-23.

Duran, H. (2009), "Küresel Ekonomik Güçlerin Kültürel Sürekliliğinin Bir Aracı Olarak Eğitim", *Küreselleşme Sürecinde Eğitim Sorunlarının Felsefi Boyutu Bildiriler ve Tartışmalar Kitabı*, Uluslararası Eğitim Felsefesi Kongresi, Eğitim-Bir-Sen, Der, Açar, H.R., Ankara, 227-241.

Duygulu, E. (2008), "Algılanan Kurumsal Görünüm, Proaktif Kişilik Özelliği ve İş Kurma(Girişimcilik) Tutumu: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Öğrencileri Üzerine Bir İnceleme", *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,* Cilt:10, Sayı:2, 95-120.

Doğramacı, İ.(2007), Türkiye'de ve Dünya'da Yükseköğretim Yönetimi, Ankara.

Elçi, Ş. (2007), İnovasyon Kalkınma ve Rekabetin Anahtarı, Genişletilmiş 2. Baskı, İnomer, Ankara.

Er, S. (2011), "Yükseköğretim Mevzuatında Bilimsel Yöntem, İstanbul Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Öğretim Yönetmeliği ile İTÜ Lisansüstü Eğitim Öğretim Yönetmeliğinin Karşılaştırılması" *Sosyal Bilimler Dergisi,* (2), 99-107.

Ercan, F. ve Kurt Korkusuz, S. (der) (2011), Metalaşma ve İktidarın Baskısındaki Üniversite, Sosyal Araştırmalar Vakfı Yayınları, İstanbul.

Erdem, A.R. (2005), "Üniversitenin Var Oluş Nedeni (Üniversitenin Misyonu)", *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* Sayı 17, 75-86.

Erdoğan, A.(Ed), (2010), Yükseköğretimde Yeniden Yapılanma: 66 Soruda Bologna Süreci Uygulamalar, Yükseköğretim Kurulu, Ankara.

Eren, H. (2010), "Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Yenilikçilik Kapasitelerinin Teknolojik Yenilikçilik Eğilimlerine Etkisini Ölçmeye Yönelik Bir Model Önerisi" (Doktora Tezi), Kara Harp Okulu, Ankara.

Ertekin, A. (2006), "Üniversite Yönetimi ve Organizasyonu ve Trakya Üniversitesi'nde Bir Uygulama" (Yüksek Lisans Tezi), Trakya Üniversitesi, Edirne.

Ertepınar, A. (2011) "21. Yüzyılda Yükseköğretim ve Türk Yükseköğretimi", 2. *İnşaat Mühendisliği Eğitimi Sempozyumu Bildiriler Kitabı,* 15-22, Muğla.

Eryılmaz, B. (2013), Kamu Yönetimi: Düşünceler, Yapılar, Fonksiyonlar, Politikalar, 6. Baskı, Umuttepe Yayın No: 76, Kocaeli.

Eryılmaz, M. E. (2011), "Yeni Kurumsalcı Örgüt Kuramı Perspektifinden İlköğretim Örgütsel Alanında Yaşanan Kurumsal Değişim ve Nedenleri", *ODTÜ Gelişme Dergisi,* 38, 241-274.

Eryılmaz, B. (2004), "Kamu Yönetiminde Değişim", *II. Kamu Yönetimi Forumu Bildiriler Kitabı,* Ankara.

Genç, E. ve Şengül, R. (2014), "Kamu Yönetiminde İnovasyon", *Kamu Yönetiminde Değişim – KAYFOR XII Bildiriler Kitabı,* 570-577.

Genç, F. N. (Ed), (2014), Kamu Yönetiminde Değişim - XII. Kamu Yönetimi Forumu Bildiriler Kitabı, Aydın.

Genç, S.Z. ve Eryaman, M.Y. (2008), “Değişen Değerler ve Yeni Eğitim Paradigması”, *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi,* 89-102, Afyon.

Gençoğlu, M.T. ve Cebeci, M. (1999), “Türkiye’de Mühendislik Eğitimi ve Öneriler” Fırat Üniversitesi, Elazığ.

Gizir, S. (2002), “Üniversite ve İletişim Bir Durum Çalışması” *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi,* Sayı:30, 219-244.

Göker, A. (2000), “Ulusal İnovasyon Sistemi ve Üniversite-Sanayi İşbirliği”, *Bilimsel Araştırmada Üniversite-Sanayi İşbirliği,* Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Göksel, A. ve Barak, O. (2007), “ABD ve Türk Üniversitelerindeki İşletme Eğitimi Yapılarının Karşılaştırılması ve İşletme Eğitiminde Yeni Yönelimlerin İncelenmesi” *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi,* 9/3, 147-180.

Görün, M. ve Meriç, İ. (2014), “Kamu Yönetiminde Farklılıkların Yönetimi”, *Kamu Yönetiminde Değişim – KAYFOR XII Bildiriler Kitabı,* 578-599.

Gözübüyük, A.Ş. (2010), Türkiye’nin Yönetim Yapısı, 11. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara.

Güleç, İ., Akgün, Ö.E. ve Bayrakçı, M. (Ed). (2013), 6. Ulusal Lisansüstü Eğitim Sempozyumu Bildiriler Kitabı, Sakarya Üniversitesi Yayınları No:95, Sakarya.

Güler, B.A. (2011), Türkiye’nin Yönetimi –Yapı- , 3. Baskı, İmge Kitabevi, Ankara.

Güler, B.A. (2004), “Değişme ve Disiplin” *II. Kamu Yönetimi Forumu Bildiriler Kitabı,* Ankara, 65-85.

Güleş H.K. ve Bülbül, H. (2004), Yenilikçilik, İşletmeler İçin Stratejik Rekabet Aracı, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

Gümüş, A. (2015), Türkiye’de Eğitim Politikası, Nobel Yayınları, Ankara.

Günay, D. (2004), “Üniversitenin Neliği, Akademik Özgürlük ve Üniversite Özerkliği” *International Congress On Higher Education EDU*, İstanbul.

Günay, D. ve Günay, A., (2011), "1933'den Günümüze Türk Yükseköğretiminde Niceliksel Gelişmeler", *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, Cilt:1, Sayı:1,1-22.

Gür, B.S. ve Özer, M. (Ed). (2012), Türkiye'de Yükseköğretimin Yeniden Yapılandırılması ve Kalite Güvence Sistemi, SETA, Ankara.

Gürer, H. (2006), "Stratejik Planlamanın Temelleri ve Türk Kamu Yönetiminde Uygulanmasına Yönelik Öneriler" *Sayıştay Dergisi*, Sayı:63, 91-105.

Gürüz, K. (2003), Dünyada ve Türkiye'de Yükseköğretim (Tarihçe ve Bugünkü Sevk ve İdare Sistemleri), Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi, ÖSYM Yayınları 2003-4.

Hatiboğlu, M. T. (2000), Türkiye Üniversite Tarihi, Selvi Yayınevi, 2. Baskı, Ankara.

Hekimoğlu, M. (2012), "Yaşam Boyu Eğitim Çerçevesinde Sürekli Eğitim Merkezleri", *Eğitime Bakış*, Eğitim-Bir-Sen, Yıl: 8 / Sayı:23, 154-156.

Heywood, A. (2007), Siyaset, Adres Yayınları, Ankara.

Kalemci, R.A. ve Tüzün, İ.K. (2008), "Örgütsel Alanda Meşruiyet Kavramının Açılımı: Kurumsal ve Stratejik Meşruiyet", *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi,* C.13, S.2, 403-413.

Kalfa, C. (2011), "Kamu Yönetimi Disiplininin Gelişimi ve Kimlik Tartışmaları" *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi,* C.16, S.1, 403-417.

Kapani, M. (2009), Politika Bilimine Giriş, 22. Baskı, Bilgi Yayınevi, Ankara.

Karasar, Ş. (2004), "Eğitimde Yeni İletişim Teknolojileri-İnternet ve Sanal Yükseköğretim" *The Turkish Online Journal of Educational Technology*,*TOJET* 3(4), 117-125.

Kardam, A. (çev), (2003), Yenilikçilik, Harvard Business Review Dergisinden Seçmeler, Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası MESS Yayın No: 412, İstanbul.

Kaya, Y.K. (1986), Eğitim Yönetimi Kuram ve Türkiye'deki Uygulama, Üçüncü Baskı, Bilim Yayınları, Ankara.

Keskin, N.E. (2005), "Türkiye'de Kamu Yönetimi Disiplinin 'Köken' Sorunu", *Amme İdaresi Dergisi*, Ankara.

Kılıç, A., Eren, H. ve Gürsoy, A. (2014), "Yenilikçilik Faktörlerinin Örgütlerin Vizyon ve Misyon İfadelerindeki Varlığı: Fortune Türkiye İlk 100 Firma Örneği", *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 6/4, 36-68.

Kılıç, R., Keklik, B. ve Çalış, N. (2012), "Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma: Bandırma İİBF İşletme Bölümü Örneği", *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*,Cilt:7, Sayı:2, 423-435.

Kiper, M. (Koordinatör),(2004), Teknoloji, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, Ankara.

Koç, K. ve Mente, A. (2007), "İnovasyon Kavramı ve Üniversite-Sanayi-Devlet İşbirliğinde Üçlü Sarmal Modeli" http://www.sdergi.hacettepe.edu.tr/makaleler/kkahm.pdf .

Korkmaz, M. (2014), Sosyal Medya – Kamu Politikaları Etkileşimi: Gezi Parkı Olayları Üzerine Bir Değerlendirme, (Yüksek Lisans Tezi), Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Korkmaz, O. (2012), "Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma: Bülent Ecevit Üniversitesi Örneği", *Afyon Kocatepe Üniversitesi İİBF Dergisi,* Cilt XIV Sayı II, 209-226.

Kökalan, Ö. ve Geçer, T.(2012), "Kaotik Yeni Dünya Düzeninde Yenilikçi İşletme Eğitimi" *International SME Congress, SMEs in the Light of Experiences and New Ideas Theme of 2012, Innovation,* Turgut Özal Üniversitesi, 189-205.

Köseoğlu, Ö. ve Tuncer, A. (2014), "Kamu Yönetiminde Yeni Bir Yaklaşım Olarak Kamu Değeri: Kavramsal ve Kuramsal Açıdan Bir Tartışma", *Yönetim Bilimleri Dergisi,* Cilt:12, Sayı:24, 145-170.

Köseoğlu, Ö. ve Sobacı, Z. (2014), “Kamu Politikaları Yoluyla Kamu Değeri Üretmek”, *Kamu Yönetiminde Değişim- KAYFOR XII Bildiriler Kitabı,* 435-452.

Kurt, Ü. ve Yavuz, M., (2013), “Üniversite-Sanayi İşbirliği: Dünü, Bugünü ve Geleceği” *Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Bilimler Enstitüsü Dergisi* 17(1), 50-57.

Kurtoğlu, M. (2008), “Avrupa Yüksek Öğrenim Alanına Doğru: Bologna Süreci ve Sosyal Boyut”, *Değerlendirme, Tartışma ve Cevap Yazıları, Toplum ve Demokrasi,* 2(3), 173-180.

Küçükcan, C. ve Gür, B. S. (2009), Türkiye’de Yükseköğretim – Karşılaştırmalı Bir Analiz, SETA Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı, Ankara.

Küçüker, E. (2010), “Türkiye’de Eğitim Planlaması Neyi Hedefliyor?” *International Conference on New Trends in Education and Their Implications*, Antalya, 153-157.

Leblebici, D.N. (2008), “Yönetim Bilimi Açısından Klasik Dönemi Hatırlamaya İlişkin Bir Çalışma” *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı:21, 99-118.

Leblebici, D.N. (2001), “Disiplin ve Uygulama Açısından Kamu Yönetiminin ‘Kimlik Krizine’ Yeni Bir Bakış”, *C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi,* Cilt:25, No:1, 15-24.

Murat, S. (2012), “Türkiye’de İktisat Fakülteleri Sorunları ve Çözüm Yolları”, *Eğitime Bakış*, Eğitim-Bir-Sen, Yıl: 8 / Sayı: 23, 94-97.

Nıelsen, S. (2009), “Küreselleşme Sürecinde Eğitim Sorunları ile Türk Mesleki Eğitim ve Öğretim Sistemi” *Uluslararası Eğitim Felsefesi Kongresi, Küreselleşme Sürecinde Eğitim Sorunlarının Felsefi Boyutu, Bildiriler ve Tartışmalar,* Eğitim-Bir-Sen, Ankara.

Oğuztürk, B.S. (2003), “Yenilik Kavramı ve Teorik Temelleri”, *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,* Cilt:8, Sayı:2, 253-273.

Oktuğ, Z., (2014), Yenilikçilik ve Çalışmaya Tutkunluk 'Çalışanı Güçlendirmenin Etkileri', Galata Yayıncılık ve Dağıtım, İstanbul.

Ortaş, İ. (2004), "Üniversite Özerkliği Nedir?", *Bilim, Eğitim ve Düşünce Dergisi,* Cilt 4, Sayı 1, Ankara.

Öğüt, A. (2007), Bilgi Çağında Yönetim, Çizgi Kitabevi, 3. Baskı, Konya.

Ömürgönülşen, U. (2010), "Türkiye'de Lisans Düzeyi Kamu Yönetimi Öğretiminde Yakın Dönemde Yaşanan Gelişmeler: Mevcut Durum, Sorun Alanları ve Gelişme Eğilimleri" *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 65-3, 123-161.

Ömürgönülşen, U ve Öktem, M.K. (2004), II. Kamu Yönetimi Forumu (KAYFOR II) Bildiriler Kitabı, Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Bilimsel Seri: 35, Ankara.

Özcan, K. (2011), "Kurumsal Söylemin Rasyonel Temelleri: Yeni Kurumsal Kuram Bağlamında Rasyonalite Tartışması" *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı:13, 297-326.

Özcan, K. ve Ağca, V. (2010), "Yeni Kamu Yönetimi Anlayışında Postmodernizmin İzleri" *Amme İdaresi Dergisi,* Cilt: 43, Sayı:3, 1-32.

Özçer, N. (2005), Yönetimde Yaratıcılık ve Yenilikçilik, Rota Yayınları, İstanbul.

Özdemir, Y. (2013), "Teknolojik İnovasyon Güdümlü ABD Ekonomisindeki Teknoparkların Ülke Kalkınmasındaki Rolü" http://www.sanayisurasi.gov.tr/pdfs/teknolojik-inovasyon-gudumlu-amerika-birlesik-devletleri-ekonomisindeki-teknoparklarin-ulke-kalkinmasindaki-rolu.pdf

Özden, Y. (2013), Eğitimde Yeni Değerler- Eğitimde Dönüşüm, 9. Baskı, Pegem Akademi, Ankara.

Özen, Ş. (2009), "Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi'nin Doğuşu, Kurumsallaşması ve Alana Etkileri", *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, 4(1), 79-112.

Özer, A. (2006), "Yönetişim Üzerine Notlar", *Sayıştay Dergisi*, Sayı:63, 59-89.

Özgüz, V. ve Mandal, H. (2013), "İleri Teknolojilerde Üniversite Sanayi İşbirliği ve Kurumsal AR-GE Merkezlerinin Yönetişimi", http://www.sanayisurasi.gov.tr/pdfs/ileri-teknolojilerde-universite-sanayiisbirligi ve-kurumsal-ar-ge-merkezlerinin-yonetisimi.pdf .

Özmen, H.İ, Özmen, F. ve Sakarya, D. (2013), "Beş Yılda Ne Değişti? Üniversitelerde Stratejik Planlama Çalışmaları, (Misyon ve Vizyon Ekseninde Karşılaştırmalı Bir Analiz)", *Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi*, Cilt8, sayı 2, 27-39.

Özsoy, S. (2004), "Üniversite Öğrenci Profili: Kavramsal Bir Çözümleme ve Türkiye'ye İlişkin Bazı Ampirik Bulgular" Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 301-334, Ankara.

Özşen, T. (2004), "1. Kamu Yönetimi Çalıştayı ve 1. Kamu Yönetimi Forumu'nun Değerlendirilmesi", *II. Kamu Yönetimi Forumu Bildiriler Kitabı,* 7-30, Ankara.

Paksoy M., Soysal A. ve Özçalıcı M. (2009), "Yeni Kurulan Üniversitelerde Kurumsallaşma Süreci: Kilis 7 Aralık Üniversitesi'nde Bir Araştırma. http://iibfaacd.kilis.edu.tr/index.php/AACD/article/view/10 .

Polat, B. (2009), Kamuoyu Denetimi: Türkiye'de Kamu Yönetimi Eğitiminin Kamuoyu Denetimine Etkisi, (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara.

Punch, K. F. (2014), Sosyal Araştırmalara Giriş Nicel ve Nitel Yaklaşımlar, Siyasal Kitabevi, Ankara.

Sadioğlu, U. ve Yıldız, M. (2007), "Kamu Yönetimi ile Bilgi ve İletişim Teknolojileri: Bir Bibliyografik Analiz" *Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi,* Cilt: 25, Sayı:2, 325-359.

Sağlam, M., Özüdoğru, F. ve Çıray, F. (2011), "Avrupa Birliği Eğitim Politikaları ve Türk Eğitim Sistemi'ne Etkileri" *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi,* Cilt VIII, Sayı I, 87-109.

Sağlam, M. (1994), Türk Yükseköğretiminde Gelişmeler, YÖK, Ankara.

Sakınç, S. ve Aybarç Bursalıoğlu, S. (2012), " Yükseköğretimde Küresel Bir Değişim: Girişimci Üniversite Modeli" *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi,* Cilt:2, Sayı:2, 92-99.

Satı, Z. , Karataş, E. , Özen, Z. , Koçoğlu , F. ve Erol, Ç. (2012), ""E-Üniversite"ye Yolculuk", (ab.org.tr/ab13/bildiri/119.pdf).

Seçkin Halaç, D. Eren, H. Bulut, Ç. (2014), "Sosyal Yenilikçilik: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması", *Hacettepe Üniversitesi İİBF Dergisi*, Cilt 32, Sayı, 1, 165-190.

Seçkiner, E. ve Yıldız, M. (2012), "Kamu Yönetimi Alanında Düzenlenen Bilimsel Toplantıların Gelişimi ve Kurumsallaşması Süreci: Kamu Yönetimi Forumu (KAYFOR) Örneği" *NEÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2, 110-137.

Simon, H.A. , Smithburg, D.W. ve Thompson, V.A. (1985), Kamu Yönetimi, Cemal Mıhçıoğlu (Çev). Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları: 547, Ankara.

Sobacı, M. Z. ve Yıldız, M. (Ed) (2012), E-Devlet: Kamu Yönetimi ve Teknoloji İlişkisinde Güncel Gelişmeler, Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara.

Soylu, A. (2011), " 'AB 2020' ve 'Vizyon 2023' Stratejilerinde İnovasyon Hedeflerinin Karşılaştırılması", *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,* Yıl:2011/2, Sayı:14, 105-122.

Soylu, A. ve Öztürk Göl, M. (2010), "Yönetim İnovasyonu" *Sosyo Ekonomi Dergisi,* 1/100107, 113-130.

Şahin, S.Z. (2012), "Yükseköğretimde Kurumlar Arası İşbirliğine Dayalı Yenilikçi Bir Uygulamalı Öğretim Modeli: Kamusal Akıl Stüdyosu*" 4. Kamu Politikaları Çalıştayı,* Yayınlanmamış Bildiri Metni.

Şahin, S.Z. , Çekiç, A. ve Gözcü, A.C. (2014) "Ankara'da Bir Yerel Yönetim Monografisi Yöntemi Denemesi: Çankaya Belediyesi Örneği", *Ankara Araştırmaları Dergisi,* Cilt:2, Sayı:2, 159-183.

Şener, H. E. (2010) "Türk Kamu Yönetiminde AB Örgütlenmesi: Yapı ve İşleyiş" http://www.enginsener.com/sener-2010.pdf .

Şengül, R. (2007) "Henri Fayol'un Yönetim Düşüncesi Üzerine Notlar" *Yönetim ve Ekonomi,* 14/2, 257-273.

Şenses, F. (2007), "Uluslararası Gelişmeler Işığında Türkiye Yükseköğretim Sistemi: Temel Eğilimler, Sorunlar, Çelişkiler ve Öneriler" *ERC Working Papers in Economics,* Ankara.

T.C. Anayasası (mevzuat.gov.tr).

T.C. Yükseköğretim Kurulu, (2014), Yükseköğretimde Kalite İçin, Ankara.

T.C: Yükseköğretim Kurulu, (2007), Türkiye'nin Yükseköğretim Stratejisi, Ankara.

T.C. Yükseköğretim Kurulu, (1991), Türk Yükseköğretiminde On Yıl 1981-1991-1981 Reformu ve Sonuçları, Ankara.

Taş R. (2012), "Ekonominin Toplam İnovatif Girişimcilik Kapasitesini Geliştirmek İçin Bir Model Önerisi: Dörtlü Döngü Modeli" SMEs in the Light of Experiences and New Ideas Theme of 2012, Innovation, International SME Congress, Ankara, 163-173.

Taşdan, H. (2003), Türkiye'de Mülki İdare Akademisi, (Yüksek Lisans Tezi) Ankara Üniversitesi, Ankara.

Tekeli , İ. (2003), Eğitim Üzerine Düşünmek, Türkiye Bilimler Akademisi Yayınları, Sıra No: 5 Ankara

Tezcan, M. (1993), Eğitim Sosyolojisinde Çağdaş Kuramlar ve Türkiye, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları No:170, Ankara.

Timur, T. (2000), Toplumsal Değişme ve Üniversiteler, İmge Kitabevi, Ankara.

Tiryakioğlu M., (2004), "Yenilik Rekabet Stratejileri Açısından Türk İmalat Sanayii ve Yenilikçilik" *3. Ulusal Bilgi, Ekonomi ve Yönetim Kongresi Bildiriler Kitabı,* Osmangazi Üniversitesi Yayınları No: 108, Eskişehir.

Tuğ, N. (Ed). (2013), Yeni Eğitim Sistemi ve Dijital Eğitimde Öğretmenin Yeri ve Önemi, Türkiye Özel Okular Birliği Derneği, Antalya.

Tuncer, M. ve Taşpınar, M. (2004), "Avrupa Birliği'nde Eğitim ve Mesleki Eğitim Yönelimleri", *XII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, Malatya.

Turan, İ. (2009), "Türkiye'de Siyasal Bilimin Gelişimi: Tarihçe ve Kurumsal Gelişmeler", *İ.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi,* No:40, 13-29.

Turan, S. (Ed). (2012), Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi Teori ve Uygulama, Cilt:3, Sayı: 5, Ankara.

Tural, N.(2004), Küreselleşme ve Üniversiteler, Kök Yayıncılık, Ankara.

Turgut, E. (2013), Sosyal Sermaye ve Bilgi Paylaşımı Davranışının Yenilikçilik İklimine Etkisi, (Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara.

Türel, O. (2004), "Türkiye'de Yükseköğretimin (Yeniden) Kurumsallaşması Üzerine Düşünceler" *Mülkiye,* Cilt XXVIII, Sayı 242, 151-180.

Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA), (2000), Dünya'da ve Türkiye'de Bilim, Etik ve Üniversite, Bilimsel Toplantı Serileri:1, TÜBİTAK Matbaası, Ankara.

Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK), (2014), Girişimci ve Yenilikçi Üniversite Endeksi Gösterge Seti, http://www.tubitak.gov.tr/sites/default/files/gyue_gosterge_seti.pdf .

Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK), (2004), Ulusal Bilim ve Teknoloji Politikaları 2003-2023 Strateji Belgesi.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, (2012), Türkiye Yükseköğretim Meclisi Sektör Raporu 2011, TOBB Yayın Sıra No:2012/171, Ankara.

Türköne, M. (Ed) (2005), Siyaset, 3. Baskı, Lotus Yayınevi, Ankara.

Ülker, H.İ. (2014), " Ak Parti Eğitim Uygulamaları" *Türkiye'nin Son 10 Yılı, Atılım Üniversitesi Yayınları,* Ankara.

Ülker, H. İ. (2010), "Üçüncü Kuşak Üniversitelere Neden Gelindi?" *Atılım Üniversitesi İz Dergisi,* 10. Sayı, 18-19.

Ülker, H. İ. (2009), "Üniversitelerin Yeniden Yapılandırılmalarının Kısa Tarihçesi" *Atılım Üniversitesi İz Dergisi*, 9. Sayı, 25-27.

Ünsaçar, F. Alan, S. Ve Canlı, E. (2013), "Üniversite-Sanayi İşbirliğinin Kurumsallaştırılması Noktasında Bir Model Önerisi Olarak Selçuk Üniversitesi Teknoloji Fakültesi Örneği" http://sanayisurasi.gov.tr/pdfs/universite-sanayi-isbirliginin-kurumsallastirilmasi-noktasinda-bir-model-onerisi-olarak-selcuk-universitesi-teknoloji-fakultesi-ornegi.pdf .

Üstüner, Y. (2000), "Kamu Yönetimi Kuramı ve Kamu İşletmeciliği Okulu" *Amme İdaresi Dergisi,* Cilt:33, Sayı:3, 15-31.

Varçın, R. ve Ergün G. (2002), " Bir Özdenetim Pratiği Olarak Etkinlik Ölçümü ve Üniversiteler" *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi, Gelişme ve Toplum Araştırmaları Merkezi, Tartışma Metinleri*, No.47, Ankara.

Wigley, S ve Akkoyunlu-Wigley A. (2013), "Türkiye'de Eğitim Politikalarının Gelişimi ve Sonuçları" *Kamu Politikası: Kuram ve Uygulama,* der, Yıldız, M. ve Sobacı, M.Z., Adres Yayınları, Ankara.

Wissema, J.G. (2009), Üçüncü Kuşak Üniversitelere Doğru- Geçiş Döneminde Üniversiteleri Yönetmek, Özyeğin Üniversitesi Yayınları, İstanbul.

Yaman, A. (2009), Türk Kamu Yönetiminde Yöneticilerin Kamu Yönetimi Eğitimi Açısından Değerlendirilmesi, (Yüksek Lisans Tezi), Fırat Üniversitesi, Elazığ.

Yaman, C. (2014), Erasmus+ Stratejik Ortaklıklar, AB Bakanlığı, Türkiye Ulusal Ajansı.

Yavuz, M. (2012), "Neden Yükseköğretim Reformu?", *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi,* Cilt:2, Özel Sayı, Ankara.

Yelkikalan, N. ve Pazarcık, Y. (2005), "İşletme Eğitiminde Global Perspektif: ÇOMÜ BİGA İ.İ.B.F. Örneği", *Selçuk Üniversitesi Karaman İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi,*Sayı:2 Cilt5. 1-20.

Yıldız, M. (2011), Kamu Politikası (Ders Notları), Türkiye Bilimler Akademisi, (http://www.acikders.org.tr/course/view.php?id=66).

Yıldız, M. ve Sobacı, M. Z. (Der) (2013), Kamu Politikası Kuram ve Uygulama, Adres Yayınları, Ankara.

Yıldız, Ü.C. (2010), "Orman Endüstri Mühendisliği Eğitim-Öğretim Programında Yenilik Gereksinimi ve Akreditasyon Olanakları" , *III. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi,* Cilt: V, 1899 – 1915.

Yılmaz, K. ve Horzum, M. B. (2005), "Küreselleşme, Bilgi Teknolojileri ve Üniversite", *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* Cilt:6 Sayı:10, 103-121.

Yıldızeli, A. , Arıkan, A. ve Çakmak, T. (Ed) (2011), Bilgi Çağında Varoluş: "Fırsatlar ve Tehditler" Sempozyumu Bildiriler Kitabı, Yeditepe Üniversitesi Yayınları, İstanbul.

Yörük, E.E. ve Kurşunmaden, F.İ. (2008), "Teknolojik Yenilik Yaratma ve Türkiye'de Üniversite Sanayi İşbirliği" *Journal of Azerbaijani Studies,* 656-666.

Yüksel, A., Uçkun, G., Dinçel, G. ve Demir, B. (2013), "İnovasyon Yeteneğinin Artırılmasında Üniversite Sanayi İşbirliği ve Meslek Yüksekokullarının Rolü", *Electronic Journal of Vocational Colleges*-Aralık UMYOS Özel Sayı, 21-28.

İNTERNET KAYNAKLARI

Abant İzzet Baysal Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://kamu.ibu.edu.tr/index.php/tr/

http://bologna.ibu.edu.tr/Catalog.aspx?lang=tr-TR&opID=371&pmID=4857&oID=51&s=6&tak=34

http://bologna.ibu.edu.tr/Catalog.aspx?lang=tr-TR&opID=371&pmID=4857&oID=51&s=6&tak=34, adreslerinden erişildi.

Adana Bilim Ve Teknoloji Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://psapa.adanabtu.edu.tr/tr/detay.aspx?pageId=2 , adresinden erişildi.

Adıyaman Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://kamuyonetimi.adiyaman.edu.tr/TR/Sayfalar/Bolumumuz/Hakkinda-719

http://kamuyonetimi.adiyaman.edu.tr/TR/Sayfalar/Bolumumuz/Misyon-ve-Vizyon-720

http://kamuyonetimi.adiyaman.edu.tr/TR/Sayfalar/Programlar/Lisans-Programi-726 , adreslerinden erişildi.

Adnan Menderes Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.akademik.adu.edu.tr/bolum/nazilliiibf/kamuyonetimi/default.asp?idx=313238

http://akts.adu.edu.tr/programdetay.asp?bid=3934

http://akts.adu.edu.tr/programdetay.asp?bid=3934

http://akts.adu.edu.tr/programdetay.asp?bid=3934#

http://www.akademik.adu.edu.tr/bolum/nazilliiibf/kamuyonetimi/default.asp?idx=313237 , adreslerinden erişildi.

Afyon Kocatepe Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.aku.edu.tr/web/Sayfa.aspx?ID=57JQM25NDAU811232AQ101

http://www.aku.edu.tr/web/Sayfa.aspx?ID=57JQM25NDAU816832AQ101, adreslerinden erişildi.

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.agri.edu.tr/tr/fakulteler/iktisat/kategori/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi-b%C3%B6lum%C3%BC

http://www.agri.edu.tr/tr/fakulteler/iktisat/kategori/sbky-aktsects-bilgileri , adreslerinden erişildi.

Ahi Evran Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://iibf.ahievran.edu.tr/index.php/2011-08-28-14-26-00/2011-08-28-15-17-12/2011-08-28-15-17-13

http://iibf.ahievran.edu.tr/index.php/2011-08-28-14-26-00/2011-08-28-15-17-12/2011-08-28-15-17-16 , adreslerinden erişildi.

Akdeniz Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://iibf.akdeniz.edu.tr/kamu-yonetimi , adresinden erişildi.

Aksaray Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://kamu.aksaray.edu.tr/default.asp?id=335

http://obs.aksaray.edu.tr/oibs/bologna/dersler.aspx , adreslerinden erişildi

Anadolu Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

https://www.anadolu.edu.tr/akademik/fakulteler/1581/kamu-yonetimi/program-profili

https://www.anadolu.edu.tr/akademik/fakulteler/1581/kamu-yonetimi/dersler, adreslerinden erişildi.

Ankara Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.politics.ankara.edu.tr/?bil=bil_icerik&icerik_id=265&menu=0&ens_birim=2300

http://www.politics.ankara.edu.tr/?bil=bil_icerik&dersler=1&ens_birim=2350&lisans=1, adreslerinden erişildi.

Ardahan Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

https://www.ardahan.edu.tr/iibf/sbky/?id=6&baslik=Hakkimizda#arubaslik

https://www.ardahan.edu.tr/iibf/sbky/upload/ders_programlari/sbky.pdf , adreslerinden erişildi.

Artvin Çoruh Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.artvin.edu.tr/tr/menu/1773/615/hakkinda

http://www.artvin.edu.tr/tr/menu/651/649/ders-mufredati, adreslerinden erişildi.

Atatürk Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.atauni.edu.tr/#!sayfa=iktisadi-ve-idari-bilimler-fakultesi-vizyon-misyon, adresinden erişildi.

Atılım Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://pol.atilim.edu.tr/misyon

http://pol.atilim.edu.tr/academicprograms/curriculum/id/44?lang=tr, adreslerinden erişildi.

Avrasya Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://kamu-yonetimi.avrasya.edu.tr/isletme-bolumu-misyon-ve-vizyon/

http://kamu-yonetimi.avrasya.edu.tr/kamu-yonetimi-bolumu-tanitim/

http://bologna.avrasya.edu.tr/kategori/ders-plani/lisans-iktisadi-ve-idari-bilimler-fakultesi-kamu-yonetimi-45.html , adreslerinden erişildi.

Balıkesir Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.balikesir.edu.tr/index.php/baun/birim_bolum/177/bolum_hakkinda adresinden erişildi.

Bartın Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://bbs.bartin.edu.tr/Amac_Hedef.aspx?bno=6&bot=10

http://bbs.bartin.edu.tr/Ders_Plani.aspx?bno=6&bot=10, adreslerinden erişildi.

Batman Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://iibf.batman.edu.tr/Sayfalar/Akademik-Birimler/Fakulteler/Iktisadi-ve-Idari-Bilimler--Fakultesi/Bolumler/Siyaset-Bilimi-ve-Kamu-Yonetimi-Bolumu/Genel-Bilgiler/924, adresinden erişildi.

Bayburt Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.bayburt.edu.tr/tr/kamu-yonetimi-bolumu , adresinden erişildi.

Beykent Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.beykent.edu.tr/akademik/lisans/iktisadi-ve-idari-bilimler-fak%C3%BCltesi/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi , adresinden erişildi.

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://iibf.bilecik.edu.tr/IcerikDetay.aspx?No=13

http://bologna.bilecik.edu.tr/Ders_Plani.aspx?bno=155&bot=324 adreslerinden erişildi.

Bingöl Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.bingol.edu.tr/akademik/fakulteler/iktisadi-ve-idari-bilimler-fakultesi/%C4%B0%C4%B0bf-bolumler/kamu-yonetimi-bolumu.aspx,

http://www.bingol.edu.tr/akademik/fakulteler/iktisadi-ve-idari-bilimler-fakultesi/%C4%B0%C4%B0bf-bolumler/kamu-yonetimi-bolumu/genel-bilgi/misyonumuz-vizyonumuz.aspx, adreslerinden erişildi .

Bitlis Eren Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.bitliseren.edu.tr/AkademikBirim.aspx?Program=9&zcms=116 adresinden erişildi.

Bülent Ecevit Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://iibf.beun.edu.tr/bolum.asp?id=13

http://iibf.beun.edu.tr/dersler.asp?isl=abd&id=36&abd_no=13 adreslerinden erişildi.

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://sbky.comu.edu.tr/sayfa/17/hakkimizda, adresinden erişildi.

Çankırı Karatekin Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://iibf.karatekin.edu.tr/kamu.asp

http://iibf.karatekin.edu.tr/kamu.asp, adreslerinden erişildi.

Cumhuriyet Üniversitesi, , KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.cumhuriyet.edu.tr/bolum.php?cubid=z8Tg4tTp19Toyemyj52cx9vl0uHZ3Nlnpoc=&Dil=TR&bolumkodu=340300209

http://www.cumhuriyet.edu.tr/userfiles/file/iibf/KYT(1).pdf ,adreslerinden erişildi.

Dicle Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.dicle.edu.tr/iktisadi-ve-idari-bilimler-fakultesi_kamu-yonetimi

http://www.dicle.edu.tr/iktisadi-ve-idari-bilimler-fakultesi_kamu-yonetimi-bolumu-ders-listesi, adreslerinden erişildi.

Dokuz Eylül Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://iibf.deu.edu.tr/akademik-birimler/kamu-yonetimi/genel-bilgiler/

http://iibf.deu.edu.tr/akademik-birimler/kamu-yonetimi/ogretim-plani/ , adreslerinden erişildi.

Dumlupınar Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://iibf.dpu.edu.tr/index/sayfa/262/kamu-yonetimi

http://iibf.dpu.edu.tr/index/sayfa/264/siyaset-bilimi-ve-uluslararasi-iliskiler, adreslerinden erişildi.

Erciyes Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://dbp.erciyes.edu.tr/Program/P1.aspx

http://dbp.erciyes.edu.tr/Program/P3.aspx , adreslerinden erişildi.

Erzincan Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.erzincan.edu.tr/birim/?git=12

http://www.erzincan.edu.tr/birim/?git=12, adreslerinden erişildi.

Erzurum Teknik Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://iibf.erzurum.edu.tr/Menu/157/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi, adresinden erişildi.

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://iibf.ogu.edu.tr/Bolum/Bolumumuz.aspx?Bolum=18

http://iibf.ogu.edu.tr/Bolum/Formlar.aspx?Bolum=18, adreslerinden erişildi.

Fatih Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://politics.fatih.edu.tr/?hakkimizda

http://politics.fatih.edu.tr/?lisans, adreslerinden erişildi.

Fırat Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://sbkyb.iib.firat.edu.tr/tr/node/125

http://sbkyb.iib.firat.edu.tr/tr/node/115, adreslerinden erişildi.

Gazi Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://iibf.gazi.edu.tr/posts/view/title/kamu-yonetimi-3622?siteUri=iibf

http://iibf.gazi.edu.tr/posts/view/title/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi-bolumu-dersleri-%28guncel%29-108995 , adreslerinden erişildi

Gaziantep Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.gantep.edu.tr/ab/index.php?bolum=20255814&bolum_id=20256101, adresinden erişildi

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://iibf.gop.edu.tr/bolumDefault.aspx?dilId=1&birimlerId=10&bolumlerId=125&menuKod=unitetanitimi , adresinden erişildi

Gedik Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.gedik.edu.tr/akademik-birimler/fakulteler/iktisadi-idari-ve-sosyal-bilimler-fakultesi/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetim, adresinden erişildi.

Gediz Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://iibf.gediz.edu.tr/detail/4102013144544250/1085/1164

http://iibf.gediz.edu.tr/detail/4102013154213812/1170/1171, adreslilerinden erişildi.

Giresun Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://obs.gumushane.edu.tr/oibs/bologna/amaclar_hedefler.aspx

http://iibf.giresun.edu.tr/index.php?id=311, adreslerinden erişildi.

Gümüşhane Üniversitesi , SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://obs.gumushane.edu.tr/oibs/bologna/program_hakkinda.aspx

http://obs.gumushane.edu.tr/oibs/bologna/dersler.aspx, adreslilerinden erişildi.

Hacettepe Üniversitesi , SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.kamu.hacettepe.edu.tr/vizyon.php

http://akts.hacettepe.edu.tr/ders_listesi.php?prg_ref=PRGRAM_0000000000000000000000105&birim_kod=496&submenuheader=2&prg_kod=496, adreslilerinden erişildi.

Hakkari Üniversitesi , SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://iibf.hu.edu.tr/512-dersler-ve-icerikleri.html, adresinden erişildi.

Harran Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://iibf.harran.edu.tr/kamubolumu/dersler.htm, adresinden erişildi.

Hitit Üniversitesi , SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.iibf.hitit.edu.tr/sbky/Detay/tr-tr/Icerik/b%C3%B6l%C3%BCmhakk%C4%B1nda

http://www.iibf.hitit.edu.tr/sbky/Detay/tr-tr/Icerik/dersler, adreslerinden erişildi.

Iğdır Üniversitesi , SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.igdir.edu.tr/iktisadi-idari-bilimler-fak%C3%BCltesi-siyaset-bilimi-ve-kamu-y%C3%B6netimi-genel-bilgiler#, adreslerinden erişildi.

İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi , SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://pols.bilkent.edu.tr/?page_id=1132&lang=tr, adresinden erişildi.

İnönü Üniversitesi , SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

https://www.inonu.edu.tr/tr/cms/sbky/icerik/4046, adresinden erişildi.

İstanbul Arel Üniversitesi , SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

https://www.arel.edu.tr/tr/akademikbolum/30/ae7be26cdaa742ca148068d5ac90eaca/aaf2f89992379705dac844c0a2a1d45f/9678f7a7939f457fa0d9353761e

189c7/2cecaa7df4c5c05dc11b2434c0a62006/71860c77c6745379b0d44304d66b6a13/c0966e48def2fc917d7afdf6d8c86e81/iktisadi-ve-idari-bilimler-fakultesi-siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi-turkce

https://www.arel.edu.tr/tr/akademikbolum/30/219/aaf2f89992379705dac844c0a2a1d45f/9678f7a7939f457fa0d9353761e189c7/2cecaa7df4c5c05dc11b2434c0a62006/71860c77c6745379b0d44304d66b6a13/c0966e48def2fc917d7afdf6d8c86e81/bolum-dersleri, adreslilerinden erişildi .

İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi , SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.kemerburgaz.edu.tr/akademik-birimler/iktisadi-idari-detay.aspx?SectionID=Nc1emCfbbFSQ6d8fdxNxpA%3d%3d&ContentID=Q%2bT42DPihyEPe3y3KT53xQ%3d%3d

http://www.kemerburgaz.edu.tr/akademik-birimler/iktisadi-idari-liste.aspx?SectionID=57dP9lH8Co4zw%2bMjl1kpRw%3d%3d&ContentID=4oEu6KjEmU33gGZTiL4GkQ%3d%3d, adreslilerinden erişildi .

İstanbul Medeniyet Üniversitesi , SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.medeniyet.edu.tr/Siyaset_Bilimi_ve_Kamu_Yonetimi_misyon_ve_vizyon.html, adresinden erişildi.

İstanbul Üniversitesi , SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://siyasal.istanbul.edu.tr/?p=6240, adresinden erişildi.

(istatistik.yok.gov.tr), 19.05.2015 son erişim tarihi.

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi , SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://iibf.ikc.edu.tr/akademik-birimler/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi/bolum-hakkinda, adresinden erişildi.

İzmir Üniversitesi , SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.izmir.edu.tr/iibf/iktisadi-ve-idari-bilimler-fakultesi/siyaset-ve-kamu-yonetimi-bolumu/bolum-hakkinda.html

http://www.izmir.edu.tr/ibp/tr/iktisadi-ve-idari-bilimler-fakultesi-bolumler/siyaset-bilimi-ve-kamu-yoenetimi/127-dersler-ve-akts-kredileri.html, adreslilerinden erişildi.

Kadir Has Üniversitesi , SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.khas.edu.tr/1715/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi

http://bologna.khas.edu.tr/lisans/156/plan, adreslilerinden erişildi.

Kafkas Üniversitesi , SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://iibf.kafkas.edu.tr/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi/bolummisyonvizyon, adresinden erişildi.

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi , KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://kamuyonetimi.ksu.edu.tr/Default.aspx?SId=1367&Med=7130, adresinden erişildi.

(kamusalakil.com), 20.05.2015 son erişim tarihi.

Karabük Üniversitesi , SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://iibf.karabuk.edu.tr/kamuyonetimi/

http://iibf.karabuk.edu.tr/kamuyonetimi/, adreslilerinden erişildi.

Karadeniz Teknik Üniversitesi , KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.ktu.edu.tr/kamuyonetimi

http://www.ktu.edu.tr/kamuyonetimi, adreslilerinden erişildi.

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi , SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://ogris.kmu.edu.tr/anamenu.aspx?ayrinti=88, adresinden erişildi.

Kastamonu Üniversitesi , SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://iibf.kastamonu.edu.tr/index.php/tr/anamenu-bolumler-siyaset-bolum-hakkinda-tr

http://iibf.kastamonu.edu.tr/index.php/tr/anamenu-bolumler-siyaset-dersicerikleri-tr ,adreslilerinden erişildi.

Kilis 7 Aralık Üniversitesi , SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://iibf.kilis.edu.tr/bolum/IIII03/bolumler/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi, adresinden erişildi.

Kırıkkale Üniversitesi , SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://sbky.kku.edu.tr/yonetimbilimi/index.php, adresinden erişildi.

Kırklareli Üniversitesi , KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://obs.kirklareli.edu.tr/oibs/bologna/amaclar_hedefler.aspx

http://obs.kirklareli.edu.tr/oibs/bologna/dersler.aspx,adresilerinden erişildi.

Kocaeli Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://sbky.kocaeli.edu.tr/bolum/index.php

http://sbky.kocaeli.edu.tr/ogrenci/dersplanlari.php,adresilerinden erişildi.

Marmara Üniversitesi , KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://llp.marmara.edu.tr/OrganizasyonInfo.aspx?kultur=tr-TR&Mod=1&ustbirim=1390&birim=1391&altbirim=-1&program=895&organizasyonId=674&mufredatTurId=932001,adresilerinden erişildi.

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi , KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://iibf.mehmetakif.edu.tr/kamu-yonetimi/?page=misyon-ve-vizyon

http://ects.mehmetakif.edu.tr/tr/index.php?page=birimDetay&bTurID=2&bolumID=161&birimID=39,adresilerinden erişildi.

Mersin Üniversitesi , KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.mersin.edu.tr/akademikb/iktisadi-ve-idari-bilimler-fakultesi/kamu-yonetimi, adresinden erişildi.

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi , KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://kamu.mu.edu.tr/tr/bolum-hakkinda-886

http://kamu.mu.edu.tr/tr/lisans-programi-889,adresilerinden erişildi.

Muş Alparslan Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://ogrenciotomasyonu.alparslan.edu.tr/oibs/bologna/amaclar_hedefler.asx

http://ogrenciotomasyonu.alparslan.edu.tr/oibs/bologna/dersler.aspx,adresilerinden erişildi.

Mustafa Kemal Üniversitesi , KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.mku.edu.tr/main.php?page=readpage&id=3196&location=ky

http://www.mku.edu.tr/main.php?page=lessons&cat=lisans&location=ky,adresilerinden erişildi.

Namık Kemal Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://iibf-ky.web.nku.edu.tr/, adresinden erişildi.

Necmettin Erbakan Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.konya.edu.tr/bolumler/siyasetbilimikamuyonetimi

http://www.konya.edu.tr/bolumler/siyasetbilimikamuyonetimi/katalog/dersler ,adresilerinden erişildi.

Nevşehir Üniversitesi , KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://iibf.nevsehir.edu.tr/tr/bolumler_kamu_yonetimi

http://ects.nevsehir.edu.tr/ects/bilgipaketi/dil/tr/bolum/180003/sayfa/1,adresil erinden erişildi.

Niğde Üniversitesi , KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.nigde.edu.tr/kamuyonetimibolumu/page.php?page=1

http://www.nigde.edu.tr/kamuyonetimibolumu/page.php?page=27,adresilerin den erişildi.

Nişantaşı Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.nisantasi.edu.tr/siyatet-bilimi, adresinden erişildi.

Nuh Naci Yazgan Üniversitesi , SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://sbky.nny.edu.tr/default.aspx?lid=1&pid=550

http://sbky.nny.edu.tr/default.aspx?lid=1&pid=574,adresilerinden erişildi.

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://iibf.omu.edu.tr/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi/68/

http://iibf.omu.edu.tr/ogretim-plani2/90/,adresilerinden erişildi.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://padm.metu.edu.tr/tr/genel-bilgiler

http://padm.metu.edu.tr/tr/2014-2015-bahar-donemi-lisans-dersleri,adresilerinden erişildi.

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://iibf.osmaniye.edu.tr/index.php?sub=42&secim=226

http://iibf.osmaniye.edu.tr/index.php?sub=42&secim=227&page=sbmn,adresilerinden erişildi.

Pamukkale Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.pau.edu.tr/sbky/tr/sayfa/tarihce-15

http://ebs.pau.edu.tr/BilgiGoster/Program.aspx?lng=1&dzy=3&br=20&bl=55&pr=49&dm=1&ps=0#dersPlanAKTS,adresilerinden erişildi.

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://bologna.erdogan.edu.tr/organizasyonInfo.php?kultur=tr-TR&mod=1&program=534&yil=2014,adresilerinden erişildi.

Sakarya Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.kamu.sakarya.edu.tr/tr/icerik/6399/8195/misyon-ve-vizyon

http://www.ebs.sakarya.edu.tr/?upage=fak&page=bol&f=20603&b=20617&ch=1&yil=2015&lang=tr,adresilerinden erişildi.

Selçuk Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.selcuk.edu.tr/iktisadi_ve_idari_bilimler/kamu_yonetimi/tr

http://www.selcuk.edu.tr/iktisadi_ve_idari_bilimler/kamu_yonetimi/bolum_dersleri/tr,adresilerinden erişildi.

Şırnak Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://sirnak.edu.tr/fakulte/iibf/KD57_misyon-vizyon.html, adresinden erişildi.

Süleyman Demirel Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://iibf.sdu.edu.tr/tr/kamu-yonetimi/bolum-hakkinda-1682s.html

http://iibf.sdu.edu.tr/tr/dokumanlar,adresilerinden erişildi.

Süleyman Şah Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.ssu.edu.tr/siyasetbilimikamuyonetimi/?siyaset-bilimi-kamu-yonetimi-bolumu

http://ebs.ssu.edu.tr/Ders_Plani.aspx?bno=7&bot=6,adresilerinden erişildi.

Trakya Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://tueobs.trakya.edu.tr/PresentationLayer/root/program/prog_navigator.aspx?path=2_1

http://tueobs.trakya.edu.tr/PresentationLayer/root/program/prog_navigator.aspx?path=2_3&f=02&s=3&b=66&l=TR,adresilerinden erişildi.

Tunceli Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://tbps.tunceli.edu.tr/tbp/, adresinden erişildi.

Türk-Alman Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.tau.edu.tr/iktisadiidaribilimlerfakultesi/siyasetbilimikamuyonetimi,

http://www.ssu.edu.tr/siyasetbilimikamuyonetimi/?siyaset-bilimi-kamu-yonetimi-bolumu,adresilerinden erişildi.

Uludağ Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://iibf.uludag.edu.tr/?page_id=102

http://iibf.uludag.edu.tr/?page_id=2975&lang=TR,adresilerinden erişildi.

Uşak Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://ebs.usak.edu.tr/program.aspx?ProgramId=761

http://ebs.usak.edu.tr/program.aspx?ProgramId=761,adresilerinden erişildi

Yeditepe Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://kamu.yeditepe.edu.tr/#

http://kamu.yeditepe.edu.tr/index.php/tr/lisans/akademik-program,adresilerinden erişildi.

Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://www.ybu.edu.tr/siyasalbilgiler/siyasetb/custom_page284genelbilgilerl

http://www.ybu.edu.tr/siyasalbilgiler/siyasetb/custom_page-317-lisans.html,adresilerinden erişildi.

Yüzüncü Yıl Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://bologna.yyu.edu.tr/birimpage.php?islem=amac&birim_id=8&altbirim_id=75

http://bologna.yyu.edu.tr/birimpage.php?islem=hedef&birim_id=8&altbirim_id=75

http://bologna.yyu.edu.tr/birimpage.php?islem=mufredat&birim_id=8&altbirim_id=75,adresilerinden erişildi.

Zirve Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, 1 Mayıs 2015 tarihinde

http://iibf.zirve.edu.tr/icerik/programlar/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi

http://iibf.zirve.edu.tr/files/Mufredat_POLS_1.pdf,adresilerinden erişildi.

EK-1, Öğrenci Sayıları Özet Tablosu, 2014-2015

TABLO1. ÖĞRENCİ SAYILARI ÖZET TABLOSU, 2014-2015
TABLE 1. SUMMARY TABLE OF NUMBER OF STUDENTS, 2014-2015

	TOPLAM TOTAL						**DEVLET ÜNİVERSİTELERİ** STATE UNIVERSITIES						**VAKIF ÜNİVERSİTELERİ** FOUNDATION UNIVERSITIES						**VAKIF MESLEK YÜKSEK OKULLARI** FOUNDATION VOCATIONAL TRAINING SCHOOL					
	YENİ KAYIT NEW ADMISSIONS			**TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI** TOTAL NUMBER OF STUDENTS			**YENİ KAYIT** NEW ADMISSIONS			**TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI** TOTAL NUMBER OF STUDENTS			**YENİ KAYIT** NEW ADMISSIONS			**TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI** TOTAL NUMBER OF STUDENTS			**YENİ KAYIT** NEW ADMISSIONS			**TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI** TOTAL NUMBER OF STUDENTS		
	E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T
TOPLAM TOTAL	**724675**	**658557**	**1383232**	**3276658**	**2786228**	**6062886**	**652175**	**586614**	**1238789**	**3047524**	**2567769**	**5615293**	**69621**	**68281**	**137902**	**223334**	**211096**	**434430**	**2879**	**3662**	**6541**	**5800**	**7363**	**13163**
ÖNLİSANS VOCATIONAL TRAINING SCH	**293770**	**284615**	**578385**	**1062823**	**950939**	**2013762**	**271106**	**259306**	**530412**	**1015369**	**899335**	**1914704**	**19785**	**21647**	**41432**	**41654**	**44241**	**85895**	**2879**	**3662**	**6541**	**5800**	**7363**	**13163**
ÖRGÜN ÖĞRETİM FORMAL EDUCATION	116828	94811	211639	360381	250583	610964	101143	75570	176713	326886	211376	538262	13585	16613	30198	29079	33935	63014	2100	2628	4728	4416	5272	9688
İKİNCİ ÖĞRETİM SECONDARY EDUCATION	60969	36401	97370	189340	95727	285067	54413	30961	85374	176347	84777	261124	5918	4859	10777	11856	9837	21693	638	581	1219	1137	1113	2250
UZAKTAN ÖĞRETİM DISTANCE EDUCATION	4453	3790	8243	14999	10581	25580	4030	3162	7192	14033	9134	23167	282	175	457	719	469	1188	141	453	594	247	978	1225
AÇIK ÖĞRETİM OPEN EDUCATION	111520	149613	261133	498103	594048	1092151	111520	149613	261133	498103	594048	1092151												
LİSANS UNDERGRADUATE	**373615**	**333607**	**707222**	**1967703**	**1661097**	**3628800**	**337972**	**295757**	**633729**	**1830534**	**1522148**	**3352682**	**35643**	**37850**	**73493**	**137169**	**138949**	**276118**						
ÖRGÜN ÖĞRETİM FORMAL EDUCATION	165642	185779	351421	722148	751719	1473867	130155	148001	278156	585487	613027	1198514	35487	37778	73265	136661	138692	275353						
İKİNCİ ÖĞRETİM SECONDARY EDUCATION	50570	40795	91365	232990	190835	423825	50569	40793	91362	232989	190833	423822	1	2	3	1	2	3						
UZAKTAN ÖĞRETİM DISTANCE EDUCATION	2658	3410	6068	9507	10688	20195	2503	3340	5843	9000	10433	19433	155	70	225	507	255	762						
AÇIK ÖĞRETİM OPEN EDUCATION	154745	103623	258368	1003058	707855	1710913	154745	103623	258368	1003058	707855	1710913												
YÜKSEK LİSANS MASTERS	**50219**	**35206**	**85425**	**200597**	**141504**	**342101**	**36942**	**26991**	**63933**	**160689**	**116366**	**277055**	**13277**	**8215**	**21492**	**39908**	**25138**	**65046**						
ÖRGÜN ÖĞRETİM FORMAL EDUCATION	40257	30087	70344	171736	127525	299261	28194	22209	50403	135870	103306	239176	12063	7878	19941	35866	24219	60085						
İKİNCİ ÖĞRETİM SECONDARY EDUCATION	6302	3791	10093	18613	10720	29333	6191	3729	9920	18259	10582	28841	111	62	173	354	138	492						
UZAKTAN ÖĞRETİM DISTANCE EDUCATION	3660	1328	4988	10248	3259	13507	2557	1053	3610	6560	2478	9038	1103	275	1378	3688	781	4469						
DOKTORA DOCTORATE	**7071**	**5129**	**12200**	**45535**	**32688**	**78223**	**6155**	**4560**	**10715**	**40932**	**29920**	**70852**	**916**	**569**	**1485**	**4603**	**2768**	**7371**						
ÖRGÜN ÖĞRETİM FORMAL EDUCATION	7071	5129	12200	45535	32688	78223	6155	4560	10715	40932	29920	70852	916	569	1485	4603	2768	7371						

Resmi İstatistik Programı kapsamında yayımlanmaktadır

T: TOPLAM/TOTAL E: ERKEK/MALE K: KADIN/FEMALE30.04.2015

EK-2, Öğretim Elemanları Sayıları Özet Tablosu, 2014-2015

TABLO 2. ÖĞRETİM ELEMANLARI SAYILARI ÖZET TABLOSU, 2014 - 2015
TABLE 2. SUMMARY TABLE OF THE NUMBER OF TEACHING STAFF, 2014 - 2015

	PROFESÖR PROF			**DOÇENT** ASSOC PROF			**YARDIMCI DOÇENT** ASST PROF			**ÖĞRETİM GÖREVLİSİ** INSTRUCTOR			**OKUTMAN** LANGUAGE INSTRUCTOR			**UZMAN** SPECIALIST			**ARAŞTIRMA GÖREVLİSİ** RESEARCH ASSISTANT			**ÇEVİRİCİ** TRANSLATOR			**E.Ö.PL.** ED&TNG PLANNER			**TOPLAM** TOTAL		
	E	**K**	**T**	**E**	**K**	**T**	**E**	**K**	**T**	**E**	**K**	**T**	**E**	**K**	**T**	**E**	**K**	**T**	**E**	**K**	**T**	**E**	**K**	**T**	**E**	**K**	**T**	**E**	**K**	**T**
TOPLAM TOTAL	**14751**	**6128**	**20879**	**9292**	**4848**	**14140**	**20152**	**13171**	**33323**	**11957**	**9161**	**21118**	**3902**	**6337**	**10239**	**1919**	**1843**	**3762**	**22790**	**22609**	**45399**	**7**	**15**	**22**	**10**	**11**	**21**	**84780**	**64123**	**148903**
ÖNLİSANS VOCATIONAL TRAINING SCHOOL PROGRAMS	225	51	276	237	116	353	1519	972	2491	7997	5304	13301	354	267	621	255	134	389	135	108	243	0	0	0	0	0	0	10722	6952	17674
LİSANS UNDERGRADUATE PROGRAMS	14363	5988	20351	8974	4667	13641	18473	12096	30569	3911	3824	7735	3536	6053	9589	1634	1665	3299	20662	20352	41014	7	14	21	10	11	21	71570	54670	126240
ENSTİTÜLER GRADUATE SCHOOLS & INSTITUTES	162	89	251	81	65	146	158	102	260	49	27	76	7	5	12	27	42	69	1992	2148	4140	0	1	1	0	0	0	2476	2479	4955
ARAŞTIRMA MERKEZLERİ CENTERS FOR APPLICATION & RESEARCH	1	0	1	0	0	0	2	1	3	0	6	6	5	12	17	3	2	5	1	1	2	0	0	0	0	0	0	12	22	34
DEVLET ÜNİVERSİTELERİ STATE UNIVERSITIES	**12500**	**5323**	**17823**	**8142**	**4199**	**12341**	**16742**	**10306**	**27048**	**9915**	**6516**	**16431**	**3083**	**4255**	**7338**	**1830**	**1760**	**3590**	**21551**	**20711**	**42262**	**7**	**13**	**20**	**9**	**10**	**19**	**73779**	**53093**	**126872**
ÖNLİSANS VOCATIONAL TRAINING SCHOOL PROGRAMS	115	37	152	174	83	257	1116	689	1805	6735	3693	10428	330	210	540	253	129	382	131	104	235	0	0	0	0	0	0	8854	4945	13799
LİSANS UNDERGRADUATE PROGRAMS	12231	5199	17430	7892	4052	11944	15481	9518	24999	3140	2793	5933	2748	4039	6787	1550	1590	3140	19434	18461	37895	7	12	19	9	10	19	62492	45674	108166
ENSTİTÜLER GRADUATE SCHOOLS & INSTITUTES	154	87	241	76	64	140	144	98	242	40	27	67	1	1	2	26	40	66	1985	2145	4130		1	1	0	0	0	2426	2463	4889
ARAŞTIRMA MERKEZLERİ CENTERS FOR APPLICATION & RESEARCH	0	0	0	0	0	0	1	1	2		3	3	4	5	9	1	1	2	1	1	2	0	0	0	0	0	0	7	11	18
VAKIF ÜNİVERSİTELERİ FOUNDATION UNIVERSITIES	**2242**	**804**	**3046**	**1148**	**648**	**1796**	**3402**	**2853**	**6255**	**1825**	**2375**	**4200**	**808**	**2063**	**2871**	**89**	**83**	**172**	**1239**	**1898**	**3137**	**0**	**2**	**2**	**1**	**1**	**2**	**10754**	**10727**	**21481**
ÖNLİSANS VOCATIONAL TRAINING SCHOOL PROGRAMS	101	13	114	61	32	93	395	271	666	1045	1341	2386	13	38	51	2	5	7	4	4	8	0	0	0	0	0	0	1621	1704	3325
LİSANS UNDERGRADUATE PROGRAMS	2132	789	2921	1082	615	1697	2992	2578	5570	771	1031	1802	788	2014	2802	84	75	159	1228	1891	3119		2	2	1	1	2	9078	8996	18074
ENSTİTÜLER GRADUATE SCHOOLS & INSTITUTES	8	2	10	5	1	6	14	4	18	9		9	6	4	10	1	2	3	7	3	10	0	0	0	0	0	0	50	16	66
ARAŞTIRMA MERKEZLERİ CENTERS FOR APPLICATION & RESEARCH	1		1	0	0	0	1		1		3	3	1	7	8	2	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	11	16
VAKIF MESLEK YÜKSEK OKULLARI FOUNDATION VOCATIONAL TRAINING SCHOOL	**9**	**1**	**10**	**2**	**1**	**3**	**8**	**12**	**20**	**217**	**270**	**487**	**11**	**19**	**30**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**247**	**303**	**550**
ÖNLİSANS VOCATIONAL TRAINING SCHOOL PROGRAMS	9	1	10	2	1	3	8	12	20	217	270	487	11	19	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	247	303	550

Resmi İstatistik Programı kapsamında yayımlanmaktadır.

T: TOPLAM/TOTAL E: ERKEK/MALE K: KADIN/FEMALE

Ek 3: Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi / Kamu Yönetimi Bölümleri Hakkında-Vizyon ve Misyon İfadeleri

Abant İzzet Baysal Üniversitesi

http://kamu.ibu.edu.tr/index.php/tr/

Kamu yönetimi Bölümü'nün amacı, özellikle kamu sektörünün çeşitli yönetim kademelerinde görev alacak, çağdaş yönetim anlayışının gerektirdiği teorik bilgilere sahip ve bu bilgileri uygulamaya aktarabilecek nitelikte yöneticiler yetiştirmektir. Eğitim sürecinde, nitelikli yönetici yetiştirmek amacına uygun olarak, Türkiye'nin sosyo-ekonomik, siyasi ve idari yapısı ile sorunlarını teorik ve çözümleyici yaklaşımlarla inceleyen çok sayıda uzmanlık derslerinin yanı sıra, özellikle işletme, iktisat ve maliye alanlarında olmak üzere diğer ilgili bilim dallarından da çeşitli dersler verilmektedir. Diğer bilim dallarına ait bazı dersler seçmeli olup, duyulan ilgi doğrultusunda seçim yapılabilmektedir. Bakanlıkların çeşitli yönetim kademeleri ile Teftiş Kurulları, Kaymakamlık, Sayıştay, Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve bunların teftiş kurulları, Devlet Planlama Teşkilatı, yerel yönetimlere bağlı çeşitli birimler ve benzeri kuruluşlar, mezunlar için önde gelen istihdam alanlarını teşkil etmektedir.

Adana Bilim Ve Teknoloji Üniversitesi

http://psapa.adanabtu.edu.tr/tr/detay.aspx?pageId=2

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, ulusal ve uluslararası düzeyde gerçekleşen siyasal, yönetsel ve ekonomik süreçleri, dönüşümleri inceleyen ve anlamaya yönelik bilimsel yaklaşımları içeren bir alandır. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, siyasal bilgiler alanında birbiri ile yakından ilişkili ve etkileşimli iki ana disiplindir. Kamu Yönetimi disiplini geleneksel yapılanmasında, devletin yönetim, düzenleme, kamu politikası oluşturma ve uygulamalarını inceler. Siyaset Bilimi disiplini ise, Kamu Yönetimi disiplininden daha geniş bir perspektif içerisinde, bir siyasal sistem içerisinde oluşan güç, otorite olgularına, karar-alma, kaynak dağıtımı süreçlerine odaklanır. Bu kapsamda, inceleme konusu olan siyasal sistem bir devlet olabileceği gibi, bir siyasal parti, bir yerel yönetim birimi, vb. olabilmektedir ve bu disiplinin araştırma konuları siyasal erk, meşruiyet, otorite, siyasal katılım, demokrasi, siyasal liderlik, toplumsal gruplar, toplumsal sınıflar, toplumsal cinsiyet gibi çok geniş alanlara yayılabilmektedir.

Bu iki disiplinin birbirleriyle etkileşim içerisinde bulunması ve sahip oldukları disiplinlerarası nitelik nedeniyle, bu disiplinlere yönelik yükseköğretim birimleri son yıllarda Siyasal Bilgiler fakülteleri ya da İktisadi ve İdari Bilimler fakülteleri bünyesinde "Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi" bölümleri olarak kurulmaktadır. Bu yöndeki tercihin bir diğer nedeni de, uluslararası ve yurtdışı lisans ve daha üstü yükseköğretim programları ile uyumun sağlanabilmesidir.

Günümüzde dünyada benimsenen yaklaşım, devlet-özel sektör ve sivil toplum arasında işbirliğinin sağlanması, kamu politikalarının ve kamusal hizmetlerin sağlanacak bu işbirliği kapsamında belirlenip yürütülmesidir. Ülkemizde de bu yaklaşım doğrultusunda düzenlemeler gerçekleştirilmiş ve kamu-özel sektör ve sivil toplum sektörleri arasında gerçekleştirilen uygulama örnekleri çoğalmıştır. Artık, kamu politikalarının belirlenmesinde ve kamusal hizmetlerin sağlanmasında sadece devlet kurumları değil, özel sektör kuruluşları ve sivil toplum örgütleri de belirleyici ve uygulayıcı rol oynamaktadır. Dolayısıyla, Üniversitemiz Siyasal Bilgiler Fakültesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, kamu kurum ve kuruluşlarının yanı sıra ulusal ve/veya uluslararası düzeyde faaliyet gösteren özel sektör kuruluşları ve sivil toplum kuruluşlarında uzman, yönetici olarak görev yapabilecek donanım ve becerilere sahip, analiz gücü kuvvetli personel yetiştirmeyi hedeflemektedir.

Adıyaman Üniversitesi

http://kamuyonetimi.adiyaman.edu.tr/TR/Sayfalar/Bolumumuz/Hakkinda-719

Kamu Yönetim Bölümü, kamuya ve özel kesime üst düzey yönetici yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Mezunlar için başta kaymakamlık ve idari hakimlik olmak üzere, kamu bürokrasisinin çeşitli kademelerinde geniş istihdam imkanları mevcuttur. Bölüm mezunlarının aldıkları eğitim, özel sektörde de çalışmaya elverişlidir. Lisans programı, yönetim bilimleri, siyasal düşünceler tarihi, anayasa hukuku, mahalli idareler, kamu personel yönetimi, Türk siyasal hayatı, bürokrasi, iktisat ve uluslararası politika gibi programları içerir. Bölüm, öğrencilere sunulan program zenginliği ile yerel yönetimlere donanımlı yönetici yetiştirmeyi de hedeflemektedir.

http://kamuyonetimi.adiyaman.edu.tr/TR/Sayfalar/Bolumumuz/Misyon-ve-Vizyon-720

Misyonumuz; Araştırmacı, yenilikçi, toplumsal sorunlara çözüm üreten, kamu yararını gözeten, öngörülü, etik değerlere saygılı, uluslararası kabul gören yönetici adayı mezunlar ve nitelikli akademisyenler yetiştirebilmektir.

Vizyonumuz; Vereceği eğitim-öğretim ve üreteceği bilgi ile alanında önde gelen akademisyenlerin referans verdiği, mensubu ve mezunu olmaktan övünç duyulan bölümlerin arasına girebilmek.

Adnan Menderes Üniversitesi

http://www.akademik.adu.edu.tr/bolum/nazilliiibf/kamuyonetimi/default.asp?idx=313238

Dünyamız, toplumsal, siyasal ve iktisadi alanlarda hızlı bir değişim süreci yaşamaktadır. Hemen hemen tüm ülkelerde, yaşam standartlarının geliştirilerek daha eşitlikçi bir temelde paylaşımını öngören yeni bir toplumun tasarlanmasına yönelik süregen bir araştırma ve sorgulama süreci önemini giderek artırmaktadır. Bu çerçeveden bakıldığında siyasal ve yönetsel konuların bilimsel bir zeminde incelenmesi, özellikle gelişmekte olan ülkeler için daha bir önem kazanmaktadır. Sözü edilen hızlı değişim sürecinde değişime yön verme anlamında, devletin hala önemli bir etkinliğe sahip olduğu genel bir kabul görmektedir. Bunun yanı sıra devlet ve bürokrasi yönetimde etkinlik ve verimliliğin artırılmasına ilişkin tartışmaların odak noktasında bulunmaya devam etmektedir.

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi özellikle ülke içerisindeki güncel siyasal, sosyal ve ekonomik sorunların saptanmasında, bu sorunlar için kalıcı çözümler üretilmesinde, yönetimin uzmanları tarafından yapılması yoluyla bu sürecin en verimli ve kısa periyotta tamamlanmasına kaynak olacak teorik bilgileri içeren çok önemli bir bilim dallarıdır.

Kamu Yönetimi disiplini bir yönetsel sistemde karar ve politika oluşturma süreçlerini inceler. Disiplin genellikle devletlerin yürütme gücü olarak düşünülür ve yerel ve ulusal yönetimler düzeyinde kamu örgütleri ile kamu politikalarının örgütlenmesi, yönetimi ve uygulanması ile ilgilenir. Dolayısıyla, disiplin, program yönetimini (planlama, karar verme, örgütlendirme, yönetme, uygulama ve değerlendirme) ve kaynak yönetimini (insan kaynakları yönetimi ve bütçe) içerir.

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümünün amacı, modern yönetim anlayışının benimsenebilmesi için gerekli literatürel bilgilere sahip ve bu bilgileri uygulamaya koyabilecek yeterlilikte yöneticiler yetiştirmek, özellikle kamu sektörünün çeşitli yönetim kademelerinde, yerel yönetimlerde, idari yargı mercilerinde, iç ve dış politika alanlarında, özel sektörün çeşitli yönetim kademelerinde ve bankalarda görev alacak olan mezunlarımıza, kamu yöneticisi formasyonu kazandırmak ve üstlendikleri görevleri en iyi biçimde yapabilmeleri için, politika, yönetim bilimleri, kentleşme ve çevre sorunları, yerel yönetimler, kamu hukuku, ve uluslararası siyaset alanlarında karşılaştırmalı eğitim ve araştırma yapmayı öğretmek, aldıkları bu eğitim sayesinde sorunları kavramada ve çözmede çok yönlü düşünme ve doğru karar verme becerisi kazandırmaktır.

http://akts.adu.edu.tr/programdetay.asp?bid=3934

Misyon; Temel sosyal bilimlere hakim ve siyasal alt yapısı sağlam devlet adamları/kadınları yetiştirmek

Vizyon; Türkiye'nin sayılı Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümleri arasında yer almak.

http://akts.adu.edu.tr/programdetay.asp?bid=3934

Afyon Kocatepe Üniversitesi

http://www.aku.edu.tr/web/Sayfa.aspx?ID=57JQM25NDAU811232AQ101

Afyon Kocatepe Ünivesitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi bünyesindeki Kamu Yönetimi Bölümü, 18.08.2008'de Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı'nın 22329 sayılı kararı ile açılmıştır. 60 kişilik kontenjanı olan Kamu Yönetimi Bölümü'nde eğitim dili Türkçe olup, her dönem için 2 ders İngilizce olarak okutulmaktadır. Bölümde 5 Yardımcı doçent ve1 Asistan görev yapmaktadır.

Kamu Yönetimi Bölümü'nde öğrencilerin güçlü bir lisans eğitimi almalarının yanısıra; analiz, araştırma ve sorgulama yetenekleri kazanmış, sosyal iletişimi güçlü, takım çalışmasını bilen, fikir üretme ve savunma yetisi edinmiş bireyler olmaları amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda bölüm; öğrencilerine hızla gelişmekte ve dönüşmekte olan Türkiye toplumunda yöneticilik rolü üstlenme becerisi kazandırmak ve yaratıcı, çağdaş, Kamu Yönetiminin detaylarını içeren bilgilerle donatılmalarını sağlamak için özgün bir ders programı uygulanmaktadır. Lisans programında ilk iki yıl boyunca öğrencilere sosyal bilimler alanında temel dersler

verilmektedir. 3. ve 4.sınıflarda ise ilgili bilim dalında daha detaylı bilgi birikimine sahip olmalarını sağlayacak ve uzmanlığa hazırlayacak dersler okutulmaktadır. Bölüm öğrencilerinin bir veya iki dönem Erasmus Programı ile yurtdışında ve Farabi Programı ile yurt içinde farklı üniversitelerde eğitim alma imkanı bulunmaktadır. Kamu Yönetimi Bölümü ayrıca 2010 – 2011 Öğretim Yılı Güz Dönemi'nde Yüksek Lisans eğitimi vermeye başlamıştır. Kamu Yönetimi Bölümü Mezunları "Kamu Yöneticisi" ünvanını alırlar ve Kaymakam, İdari Hakim, Bağımsız İdari Otoritelerde(SPK, EPDK, RK, vb.) ve Merkez Bankasında Uzman Yardımcısı, Uzman,Bakanlıklarda Müfettişlik ve kamu kesiminin diğer alanlarında olduğu kadar özel sektörde ve üçüncü sektör kuruluşlarında (vakıflar, dernekler, kooperatifler vb.) yönetici diğer statülerde çalışabilirler.

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi

http://www.agri.edu.tr/tr/fakulteler/iktisat/kategori/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi-b%C3%B6lum%C3%BC

Genel Bilgiler
Kamu Yönetimi Bölümü'nün başlıca amacı; kamu sektöründe, özel sektörde ve kuruluşlarda (dernek, vakıf ve düşünce kuruluşu gibi) çalışabilecek nitelikte üst ve orta düzey yöneticiler, kariyer elemanları ve uzmanlar yetiştirmektir. Bölümümüz, öğrencilere kamu yönetimi alanını çok kapsamlı bir bakış açısıyla ele alarak, siyasal teoriler, ilk çağlardan günümüze siyasal düşünceler tarihi, siyasal sistemler, devlet kuramı, anayasa, Türk anayasa düzeni, çağdaş devlet düzenleri, yönetim bilimleri, yönetim hukuku, yönetsel yargı, Türkiye'nin yönetim yapısı, çeşitli kamu hukuku ve özel hukuk konuları, kentleşme ve çevre sorunları, toplumbilim ve Türkiye'nin toplumsal yapısı, Türkiye'nin siyasal tarihi konularında lisans düzeyinde kapsamlı bir eğitim sunmaktadır. Bölüm içinde verilen dersler dışında, fakültenin diğer bölümlerinden, işletme, Türkiye Ekonomisi, sosyal politika ve sosyal güvenlik, uluslararası politika ve uluslararası hukuk konularında da öğrencilere dersler verilmektedir. Tüm bu disiplinler arası eğitim ve araştırma olanakları yanı sıra bölümümüz, öğrencilerine uluslararası seminer ve konferanslara katılım fırsatları yaratmaktadır.

Kamu Yönetimi Bölümünde öğrencilere siyasal, yönetsel ve toplumsal sorunları doğru bir biçimde kavramada ve çözmede çok yönlü düşünme becerisi kazandırma amacıyla, güncel sorunlarla ilgili seminer çalışmaları düzenlenmektedir. İlgi duyan öğrencilerin, İl Genel Meclisi ve Belediye Meclisi toplantılarına katılımı yanı sıra, valilik, kaymakamlık ve belediyeler gibi çeşitli kamu kurumlarında belirli sürelerde staj yapma olanakları sağlanmaktadır.

Ahi Evran Üniversitesi

http://iibf.ahievran.edu.tr/index.php/2011-08-28-14-26-00/2011-08-28-15-17-12/2011-08-28-15-17-13

Üniversitemiz İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi bünyesinde bulunan Kamu Yönetimi Bölümü 2009-2010 Eğitim-Öğretim yılından itibaren lisans düzeyinde eğitim ve öğretime başlamıştır. Normal ve ikinci öğretimi bulunan Kamu Yönetimi Bölümü'nde eğitim dili Türkçe'dir. Bölümde 1 doçent, 3 yardımcı doçent ve bir araştırma görevlisi görev yapmaktadır.

Bölümün temel amacı kamu yönetiminin alt disiplinleri olan siyaset ve sosyal bilimler yanı sıra kentleşme ve çevre sorunları, yönetim bilimleri ve hukuk bilimleri alanında öğrencilere yeterlilik sağlamaktır. Böylelikle öğrencilerin mezuniyet sonrası mesleki hayata hazırlanmalarına yeterlilik sağlanmaktadır. Bölüm öğrencilerinin bir veya iki dönem Erasmus Programı ile yurtdışında ve Farabi Programı ile yurt içinde farklı üniversitelerde eğitim alma imkânı bulunmaktadır.

Mezunlar merkezi ve yerel yönetimlerin değişik birimlerinde kamu görevlisi olarak işe başlayacakları gibi bankalar yanı sıra değişik özel sektör kuruluşlarında işe başlamaktadırlar. Yanı sıra mezunlar sosyal bilimler alanında akademik kariyerde yapabilmektedirler.

Akdeniz Üniversitesi

http://iibf.akdeniz.edu.tr/kamu-yonetimi

Kamu Yönetimi Bölümü
1997-1998 Akademik Yılı'nda 3 öğretim üyesi, 1 araştırma görevlisi ve 56 lisans öğrencisi ile eğitim-öğretime başlayan bölümümüz bugün 10 öğretim üyesi, 2 öğretim görevlisi ve 3 araştırma görevlisi ile gelişerek daha nitelikli bir eğitim hedefiyle yoluna devam etmektedir. Kuruluşumuzun üçüncü yılında lisans eğitiminin yanı sıra

yüksek lisans (master) eğitiminin de verilmeye başlandığı Kamu Yönetimi Bölümü, 2003-2004 akademik yılında ise Kamu Yönetimi Doktorları'nı Doktora Programı ile yetiştirmeye başlamıştır.

Çağdaş ilkeler ışığında geleceğin kamu personelini, dahası yöneticilerini yetiştirmeyi hedefleyen bölümümüz, bu kurum ve kuruluşlarda hâlâ çalışmakta olan kişilerin mesleki bilgi ve becerilerini geliştirme amacı da taşımaktadır. Bu amaç doğrultusunda her yıl artan öğrenci kontenjanımız 2014-2015 yılında lisans eğitimi için 233, yüksek lisans için 15 ve doktora eğitimi için 8 öğrenci olarak değişirken; verilen eğitim de öğrencilerimizin toplumsal süreçleri anlama ve yorumlama, yönetim süreçlerini ve siyasal yapıyı irdeleyebilme yetilerini geliştirme hedefiyle aynı doğrultuda ilerlemektedir.

Mezunların Çalışma Alanları;Bölümümüzün temel hedefleri doğrultusunda yetiştirilen lisans mezunlarımız özellikle merkezi yönetimin ve yerel yönetimlerin değişik birimlerinde kamu görevlisi olarak, finans kurumlarında, bankalarda ve medya gibi kamusal ve özel kurumlarda orta ve üst düzey yönetici olarak çalışabilirler. Ayrıca kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütleri de mezunlarımızın çalışabilecekleri kuruluşlardır.

Kamu Yönetimi yüksek lisans ve doktora programını başarıyla tamamlayan öğrenciler ise, kamu yönetimiyle ilgili çeşitli alanlarda kariyer yapacak donanıma sahip olduklarından, gerek ülke gerekse bölgesel düzeyde kamunun ve özel sektörün taleplerini karşılamakta; ayrıca üniversitelerin kamu yönetimi bölümlerinde akademisyen olarak çalışabilmektedirler.

Bölümde Verilen Eğitimin İçeriği; Kamu Yönetimi Bölümü öğrencilerine kamu yönetimi alanını çok yönlü bir bakış açısıyla ele alarak; Siyaset Bilimi, Yönetim Bilimleri, Kentleşme ve Çevre Sorunları ve Hukuk Anabilim Dalları'na ilişkin dersler vermektedir. Bu bağlamda siyasal teoriler, ilk çağlardan günümüze siyasal düşünceler tarihi, siyasal sistemler, devlet kuramları, anayasa, Türk Anayasa düzeni, çağdaş devlet sistemleri, yönetim bilimleri, yönetsel yargı, kentleşme ve çevre sorunları, toplumbilim, Türk siyasal hayatı, demokrasi kuramları, kentleşme ve konut politikası, kent ekonomisi öğrencilerimizin aldığı kapsamlı eğitimin yalnızca bir kısmını oluşturmaktadır. Bölümümüzün eğitim dili Türkçe olup, yabancı dili yeterli olmayan öğrencilerimiz isteğe bağlı olarak hazırlık sınıflarına yerleştirilmektedir.

Bölüm içinde yer alan anabilim dalları dışında, Fakültemizin diğer bölümlerinden de öğrencilerimiz ders almaktadır. Özellikle ilk iki yıl temel alan dersleri ile yetiştirilen öğrencilerimiz üçüncü ve dördüncü eğitim yıllarında uzmanlığa yönelik dersler almakta, bu doğrultuda ilgi ve tercih ettikleri istihdam alanlarına yönelik olarak seçimlik derslerden de faydalanabilmektedir. Yüksek lisans ve doktora öğrencileri gerek ders gerekse tez konusu olarak dünyadan, bölgemizden ve ülkemizden siyasal, hukuksal, yönetsel olayları araştırma, inceleme, yorumlama çabası ile yetiştirilmeye çalışılmaktadır.

Aksaray Üniversitesi

http://kamu.aksaray.edu.tr/default.asp?id=335

Kamu Yönetimi disiplini, bir yönetimsel sistemde karar ve politika oluşturma süreçlerini inceler. Disiplin, genellikle devletlerin yürütme gücü olarak düşünülür; yerel ve ulusal yönetimler düzeyinde kamu örgütleri ile kamu politikalarının örgütlenmesi, yönetimi ve uygulanması ile ilgilenir.

Bu bağlamda bölümümüzde, Kentleşme ve Çevre Sorunları Anabilim Dalı, Yönetim Bilimleri Anabilim Dalı, Hukuk Bilimleri Anabilim Dalı ve Siyaset ve Sosyal Bilimler Anabilim Dalı olmak üzere dört anabilim dalını içeren dersler çerçevesinde bir eğitim sunulmaktadır.

Anadolu Üniversitesi

https://www.anadolu.edu.tr/akademik/fakulteler/1581/kamu-yonetimi/program-profili

Kamu Yönetimi Bölümü, Anadolu Üniversitesi Merkezî Açıköğretim Sistemine göre öğretim yapan İktisat Fakültesi bünyesinde yer alır. Bölümün öğrenim süresi 4 yıl olup okutulan dersler dönemliktir. Bölümdeki öğrenciler, güz ve bahar dönemlerinde ara ve dönem sonu sınavları olmak üzere dört kez sınavlara katılmaktadır. Öğrenciler sınava kayıtlı oldukları büronun bulunduğu ilde girerler.

Kamu Yönetimi Lisans Programı; öğrencilerinin siyasi, idari ve hukuki konularda temel kuramsal ve uygulamalı bilgileri edindirmeyi; kamu yönetimi alanındaki gelişmeleri takip ederek değerlendirme yapabilme ve kamusal sorunlara çözüm önerileri getirebilme becerisi kazandırmayı amaçlamaktadır.
Bölümden mezun olan öğrenciler, kamu yönetimi ve ilgili alanlarda yüksek lisans ve doktora programlarına başvurabilir. Kamu Yönetimi Bölümü, mezunlarına, kamu kurumlarında müfettişlik, denetçilik, uzmanlık ve memurluk; yerel yönetimler, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarında yöneticilik gibi çeşitli istihdam olanakları sunmaktadır.
Kamu Yönetimi Lisans Programında öğrenim gören öğrencilerin temel öğrenme materyali ders kitaplarıdır. Kitaplar, uzaktan öğretim sistemine uygun olarak kendi kendine öğrenme ilkelerine göre ve konularında uzman öğretim üyeleri tarafından hazırlanmıştır. Öğrencilerimiz için ayrıca derslerle ilgili televizyon programları hazırlanmakta ve internet üzerinden e-öğrenme portalı ile destek hizmeti verilmektedir.

Ankara Üniversitesi

http://www.politics.ankara.edu.tr/?bil=bil_icerik&icerik_id=265&menu=0&ens_birim=2300

Bölüm Tanıtımı
Fakültemizin kuruluşundan itibaren varolagelmiş üç bölümden biri olan Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, siyaset, sosyal ve yönetim bilimleri, hukuk ve çevre gelişimi sorunları alanlarında büyük bir deneyime sahip bulunmaktadır. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nün temel amacı, kamu ya da özel sektör kuruluşlarında yönetici, mülki idare amiri, idari yargıç, uzman ya da müfettiş olarak çalışmayı hedefleyen öğrencilerine sağlam bir siyasal, sosyal ve hukuki temel edindirmektir.

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, aşağıda belirtilen konularda geniş bir ders perspektifi sunmaktadır; Siyasal Teori; İlk Çağlardan Günümüze Siyasal Düşünceler Tarihi; Devlet Kuramı; İdare Tarihi; Siyasal İktidar; Siyasal Güçler ve Dinamikler; Çağdaş Devlet Düzenleri; Türk Anayasa Düzeni; Karşılaştırmalı Siyasal Sistemler; Sosyoloji; Türk Yönetim Düzeni; Yönetim Bilimleri ve Ulusal Planlama; Kentsel Politikalar; Çevresel Politikalar; Yerel Yönetimler; Hukuk ve Sistemin Çeşitli Yasal Yönleri.

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nde 12 profesör, 12 doçent, 4 yardımcı doçent, 1 öğretim görevlisi ve doktor unvanını almış 8 araştırma görevlisi ile doktorasını yapmakta olan 15 araştırma görevlisi bulunmaktadır. Lisans programının yanısıra, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi anabilim dalına bağlı üç ayrı programda lisansüstü eğitim-öğretim hizmeti verilmektedir. Bunlar; Siyaset Bilimi, Yönetim Bilimleri ve Kent ve Çevre Bilimleri yüksek lisans ve doktora programlarıdır. Bu programlarda öğrencilere yüksek lisans programlarında 16, doktora programlarında 19 olmak üzere toplam 35 ders ve seminer sunulmaktadır. Ayrıca bölümümüzün öğretim üyeleri Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünün Hukuk, Kadın Çalışmaları ve Sosyal Çevrebilim programlarında da dersler vermektedir.

Ardahan Üniversitesi

https://www.ardahan.edu.tr/iibf/sbky/?id=6&baslik=Hakkimizda#arubaslik

Kuruluş ; Ardahan Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, 2009-2010 eğitim-öğretim döneminde faaliyetlerine başlamıştır. Siyaset bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, ilk öğrencilerini 2010-2011 eğitim-öğretim döneminde almıştır. Kazanılan Derece; Programı başarıyla tamamlayan mezunlara Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi alanında lisans diploması verilir. Derecenin Düzeyi (Ön Lisans , Lisans, Yüksek Lisans, Doktora);Lisans, Yüksek Lisans Kabul ve Kayıt Koşulları;Adayların lise ve dengi okul diplomasına sahip olması ve Üniversite Öğrenci Seçme Sınavı'dan yeterli puanı almış olması gerekir. Yeterlilik Koşulları ve Kuralları Programda mevcut olan (toplam 240 AKTS karşılığı) derslerin tümünü başarıyla tamamlamak için 4.00 üzerinden en az 2.00 ağırlıklı not ortalamasını elde etmek.

Bölüm Profili; Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü yakın ilişkili alanlar olan siyasal ve yönetsel konuların bilimsel bakış açısıyla ele alındığı bir eğitim vermektedir. Bölümümüzde lisans düzeyinde ders programı , kamu yönetiminin temel boyutlarına (kamu maliyesi, yerel yönetimler vb.) eğilmekle kalmaz ;yönetim alanının teknik konularını da (muhasebe vergi sistemi vb.) ele alır. Bunlara ek olarak ana hukuk dallarının (medeni hukuk, borçlar hukuku vb) yanı sıra siyaset bilimi açısından da zengin bir program sunmaktadır. Ayrıca bölüm öğrencileri erasmus ve Farabi programları ile yurtdışı ve yurtiçi üniversitelerde belirli dönemler boyunca eğitim görme , bilgi ve görgülerini artırma imkanına sahiptirler.

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, idari ve siyasi anlamda ciddi bir yeniden yapılanmanın yaşandığı dünyamızda , Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi alanında akademik bilgi birikimine katkıda bulunmak ve ayrıca çağın ve ülkenin gereklerine uygun, karşılaşılan yönetsel ve siyasi sorunları analiz edip , çözüm önerileri üretebilecek donanımda elemanlar , uzmanlar , araştırmacılar ve bilim adamları yetiştirmeyi amaçlamaktadır.

Mezunların İstihdam Profilleri (örneklerle); Bu program mezunları KPSS'den gerekli puanı almaları durumunda A (kaymakamlık, gelir uzmanlığı, vergi denetmenliği...) ve B (normal) grubu memur kadrolarına atanmaya hak kazanırlar. Akademik Lisansüstü Eğitim Sınavı'ndan ve yabancı dil sınavlarından gerekli puanı alan mezunların üniversitelerde akademisyen olabilmeleri söz konusudur. Ayrıca özel sektör bünyesinde bankacılık ve yöneticilik gibi çalışma alanlarında istihdam edilirler. Üst Derece Programlarına Geçiş; Lisans eğitimini başarıyla tamamlayan öğrenciler ALES sınavından geçerli not almaları ve yeterli düzeyde ingilizce dil bilgisine sahip olmaları koşuluyla lisansüstü-doktora programlarında öğrenim görebilirler. Sınavlar, Ölçme ve Değerlendirme; Arasınav ve final sınavında alınan notlar otomasyon sistemine girilmekte ve bağlı hesaplamaya tabi tutulmaktadır. Mezuniyet Koşulları; Derslerini ve kredisini başarıyla tamamlayan öğrenciler mezuniyet hakkını elde ederler.

Bölümümüzün kadrosunda hali hazırda 1 Profesör,1 doçent ,6 yardımcı doçent, 3 öğretim görevlisi ve 5 araştırma görevlisi görev yapmaktadır. Siyaset Bilimi ve Kamu yönetimi Bölümü zengin ve yüksek nitelikli bir kadroya sahiptir.Zengin eğitim kadrosuna ek olarak, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nün ders planları , bu alandaki en güncel yaklaşımları ve gelişmeleri yansıtmaktadır. Bölümde verilen eğitimin temel hedefi , öğrencilerin siyasal gelişmeleri anlamaları , sorgulamaları , eleştirel bir bakış açısı ile değerlendirmelerini sağlayacak yenetekleri kazandırmaktır. Bölümümüz geleceğin liderlerini yetiştirmekte olduğunun bilinci ile hareket etmektedir.

Artvin Çoruh Üniversitesi

http://www.artvin.edu.tr/tr/menu/1773/615/hakkinda

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, yakın ilişkili iki alan olup siyasal ve yönetsel konuların bilimsel çalışmalarıyla ilgilenirler. Siyaset Bilimi disiplini, siyasal sistemde kaynakların ve değerlerin dağılım süreçlerini, güç, otorite, ideoloji, meşruiyet, sosyal sınıf, toplumsal cinsiyet, etnik yapı ve siyasal katılım gibi konuları; devlet, hükümet, siyasal partiler, baskı grupları ve uluslararası örgütler gibi kurumlar çerçevesinde inceler.

Genellikle devletlerin yürütme gücü olarak düşünülen ve bir yönetsel sistemde karar ve politika oluşturma süreçlerini inceleyen Kamu Yönetimi disiplini, yerel ve ulusal yönetimler düzeyinde kamu örgütleri ile kamu politikalarının örgütlenmesi, yönetimi ve uygulanması ile ilgilenir. Buna göre Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi disiplinlerinin ortak noktalarından söz edilebilir. Öncelikle her iki disiplinin çalışma alanı, insan topluluklarının kamusal alanlarından oluşur. Ayrıca kamu politikalarının, politik güçlerce yapılması nedeniyle kamu yöneticilerinin siyasal çevreyi, kamu politikalarının da kamu yöneticilerince uygulanması nedeniyle politikacıların da kamu yöneticilerini göz ardı edememe durumu iki disiplinin en önemli ortak paydası olarak belirmiştir. Dolayısıyla Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, bir birini tamamlayan iki disiplinin çalışma alanı olarak tanımlanabilir.

Bölümün İçeriği ve Amacı: Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümünde; Yönetim Bilimleri, Hukuk Bilimleri, Siyaset ve Sosyal Bilimler, Kentleşme ve Çevre Sorunları anabilim dallarının kaynaklık ettiği derslerden oluşan bir program uygulanmaktadır. Bu programda yer alan dersler ve öğretim yöntemleri çerçevesinde öğrencilere, alanla ilgili temel bilgilerin verilmesi ve analitik bakış açısına sahip sorgulayıcı bir anlayışın kazandırılması hedeflenmektedir. Bu program çerçevesinde yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde kamu bürokrasisine hâkim; sosyo-politik gelişmeleri kavrama gücüne sahip; problemlere hızlı ve doğru çözüm bulma ve analitik düşünme yeteneğine sahip bireylerin yetiştirilmesi amaçlanmaktadır.

Mezunların Çalışma Alanları: Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümünün en önemli amaçlarından bir de kamuda ve özel sektörde çalışabilecek üst ve orta düzey yöneticiler yetiştirmektir. Bölüm mezunları, başta kamu kuruluşları olmak üzere, özel sektör ve üçüncü sektör kuruluşlarında (dernekler, vakıflar, odalar, araştırma merkezleri) ve bu kuruluşların çeşitli kademelerinde görev almaktadır. Örneğin; kaymakamlık, bakanlıklarda uzmanlık ve müfettişlik, idare mahkemelerinde hâkimlik, gazetecilik; kalkınma ajansı, belediye gibi kamu kurumlarında ve bankacılık sektöründe uzmanlık, müfettişlik gibi her türlü kurum ve kuruluşun çeşitli kademelerindeki uzmanlık ve yöneticilik pozisyonları, bölüm mezunlarının potansiyel iş alanları arasında yer almaktadır.

Atatürk Üniversitesi

http://www.atauni.edu.tr/#!sayfa=iktisadi-ve-idari-bilimler-fakultesi-vizyon-misyon
Kamu Yönetimi Bölümü, günümüzün çağdaş bilgi ve becerileriyle donatılmış, ülkesinin ve dünyanın içinde bulunduğu koşulları ve gelişmeleri yakından izleyebilen kamu ve özel kesim yönetici elemanlarının yetiştirilmesini amaçlamaktadır. Dünyadaki, Türkiye'deki ve Türkiye'nin yer aldığı bölgelerdeki siyasal ve sosyal değişimler, geleceğin yöneticilerinin geçmişten daha çok bilgi donanımlarına sahip olmalarını gerekli kılmaktadır. Diğer yandan gerek yerel gerekse bölgesel olarak faaliyet gösteren işletmelere yön verebilecek, yeni pazarlara açabilecek, modern yönetim tekniklerini klasik örgüt yapılarına başarıyla uyarlayabilecek, kurumsallaşmalarına katkıda bulunabilecek nitelikte yönetici adaylarını onların hizmetlerine sunarak; ilin, bölgenin ve ülkenin gelişmesine katkı sağlayabilmek, bölümün temel amaçları arasında yer almaktadır.

Atılım Üniversitesi

http://pol.atilim.edu.tr/misyon

Misyon; Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi lisans programı, öğrencilerini siyaset, toplum ve hukuk alanında hem teorik hem de pratik bilgi ve becerilerle donanmış olarak mezun etmeyi amaçlar. Öğrenciler bilimsel bir yaklaşımla sorun çözme, sentez yapma ve karşılaştırmalı siyasal analiz yapma beceresine sahip olmak için eğitim görürler.

Vizyon; Vizyonumuz Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi alanında önde gelen akademisyenlerin referans verdiği bölümlerin arasına girebilmek, misyonumuz ise, araştırmacı, yenilikçi, toplumsal sorunlara çözüm üretici, öngörülü, etik değerlere saygılı, uluslararası kabul gören mezunlar ve akademisyenler yetiştirebilmektir.

İş Olanakları; Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü mezunlarının çalışabilecekleri geniş bir iş alanı mevcuttur. Mezunlar; uzman, yönetici, denetçi, idari hâkim, kaymakam veya meslek memuru konumunda görev yapabilmektedir. Görev alabilecekleri alanlar arasında kamu sektörü, özel sektör, sivil toplum kuruluşları, uluslararası kuruluşlar, araştırma merkezleri, basın yayın kuruluşları vardır. Rekabetin giderek yoğunlaştığı günümüz koşullarında genç kamu yöneticilerinin donanımlı ve nitelikli olanlarının istihdam edilme olanakları artmaktadır. 'Kamu Hizmetlerinde Kalite ve Etkinliğin Arttırılması' anlayışının yaygınlaşması ile Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü mezunları, geleceğin gözde mesleklerinden birine sahip olur.

Avrasya Üniversitesi

http://kamu-yonetimi.avrasya.edu.tr/isletme-bolumu-misyon-ve-vizyon/

Misyon**;** Ulusal ve uluslar arası ortamlarda mensubu ve mezunu olmaktan onur duyulan ve çalışmalarıyla Türkiyenin Atatürk'ün gösterdiği çağdaş uygarlık düzeyinin üzerine çıkma hedefine katkı yapacak elemanlar yetiştirmektir.

Vizyon**;** Ulusal değerlerini evrensel değerlerle uyumlu olacak ve onlara katkı yapacak şekilde geliştiren, ulusal bilinç sahibi yöneticilerin yetiştiği bir bölüm olmak.

http://kamu-yonetimi.avrasya.edu.tr/kamu-yonetimi-bolumu-tanitim/

Kamu Yönetimi Lisans Programı'nın temel amacı, bölüm öğrencilerine bir taraftan kamu yönetiminin bütün alt dallarında bilgilenmelerini sağlamak diğer taraftan da genel bir formasyon kazandırmaktır. Bunun için Kamu Yönetimi Lisans Programı, birinci ve ikinci yılında fakültenin diğer bölüm ve programları ile ortak olarak yürütülmekte; diğer fakültelerden de seçmeli dersler alınarak genel kültür ve bilginin artırılması sağlanmaktadır. Genelde dönem içinde ödevler ve kısa sınavlar, bir ara sınav ve bir final sınavı ile dönem değerlendirmesi yapılmaktadır. Üçüncü ve son sınıfta teorik ve uygulamalı projelere ağırlık verilerek öğrencilerin analitik ve problem çözme yeteneklerinin geliştirilmesi sağlanmaktadır. Ayrıca programın ikinci yarısında, alan seçmeli derslerinin fakültedeki diğer bölümlerden de seçilebilmesi ile öğrencilerin benzer alanlarda da bilgilenmelerine olanak sağlanmaktadır.

Bölümden mezun olan en başarılı öğrenciler eğitimlerine lisansüstü programlarda devam etme olanağı elde edeceklerdir. Ayrıca program; mezunların siyasal bilim alanındaki eğitim çalışmalarında görev almalarını, bilimsel araştırma yürütmelerini, kamu görevlisi olarak istihdam edilmelerini, siyasal etkinliklere katılmalarını veya genel anlamda küreselleşme sürecinin gerekliliklerini karşılamalarını sağlayan bir ortam sunmaktadır. Yukarıdakilere ek olarak Kamu Yönetimi Programı, öğrencilerin okuma, yazma, sunuş yapma, analiz etme, tartışma, organize etme, internet kullanma ve eleştirme gibi yeteneklerini geliştirmekte ve bu nedenle özel sektörde de istihdam edilmelerini kolaylaştırmaktadır.

Balıkesir Üniversitesi

http://www.balikesir.edu.tr/index.php/baun/birim_bolum/177/bolum_hakkinda

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümünün amacı, ister kamu sektöründe ister özel sektörde uzman, müfettiş, yönetici, yönetsel yargıç, kaymakam, diplomat olmak isteyen öğrencilere, sosyal bilimler, siyasal bilimler ve hukuk alanlarında formasyon vermektir. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, idari ve siyasi anlamda ciddi bir yeniden yapılanmanın yaşandığı dünyamızda, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi alanında akademik bilgi birikimine katkıda bulunmak ve ayrıca çağın ve ülkenin gereklerine uygun, karşılaşılan yönetsel ve siyasi sorunları analiz edip, çözüm önerileri üretebilecek donanımda elemanlar, uzmanlar, araştırmacılar ve bilim insanları yetiştirmeyi amaçlamaktadır.Bölümümüzde kadrolu 1 Prof.Dr. bulunmaktadır. Bölüm açılış çalışmaları sürmektedir.

Bartın Üniversitesi

http://bbs.bartin.edu.tr/Amac_Hedef.aspx?bno=6&bot=10

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, siyasi ve idari konuları odağına alan çok disiplinli bir bölümdür. Bir taraftan yasama, yürütme, yargı gibi devletin anatomisi diyebileceğimiz temel kurumlarıyla ilgilenirken, diğer yandan da devletin fizyolojisini teşkil eden karar ve politika oluşturma süreçlerini inceler. Bölümümüzde Yönetim Bilimleri, Siyaset ve Sosyal Bilimler, Hukuk Bilimleri ile Kentleşme ve Çevre Sorunları Anabilim Dalları bulunmaktadır.

Kamu yönetimi programında anabilim dallarının temel dersleri yanında iktisat, işletme, yönetim bilişim sistemleri ve uluslararası İlişkiler gibi bölümlerin ana dersleriyle genişletilmiş ve zenginleştirilmiştir. Ayrıca öğrencilerin ilgi alanlarına yönelik seçmeli dersler de programın önemli bir kısmını oluşturmaktadır.

Bölümümüz öğrencilerin idari yeteneklerinin geliştirilmesi yanında, ilgi alanlarına uygun olarak açtığı derslerle genel birikimlerini en üst seviyeye çıkarmayı hedeflemektedir.Bu disiplin, günlük hayatta karşılaşılan siyasi, idari, iktisadi, sosyal veya kültürel mesele veya problemlerin mahiyetini anlama ve çözümler üretmede yeni bakış açıları kazanmaya yardımcı olmaktadır.

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümünden mezun olan öğrenciler, Başbakanlık ve bakanlıklar başta olmak üzere, genel müdürlükler ve müsteşarlıklar ile mahalli idarlerde çalışma imkanına sahiptirler. Bunlar arasında idari ve mülki amirlik, idari hâkimlik kamu kurumlarında yöneticilik, uzmanlık ve müfettişlik, meslek memurluğu, üniversitelerde öğretim üyeliği ve benzeri pozisyonlar bulunmaktadır.

Özel sektörde de bölümümüzden mezun olan öğrenciler için geniş iş imkanları bulunmaktadır. Bunlar arsında şirket ve firma yöneticiliği, bankalarda uzmanlık ve müfettişlik, finans yönetimi ve uzmanlığı özel üniversitelerde öğretim üyeliği bunlardan sadece bir kaçıdır.

Batman Üniversitesi

http://iibf.batman.edu.tr/Sayfalar/Akademik-Birimler/Fakulteler/Iktisadi-ve-Idari-Bilimler--Fakultesi/Bolumler/Siyaset-Bilimi-ve-Kamu-Yonetimi-Bolumu/Genel-Bilgiler/924

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, Batman Üniversitesi Rektörlüğü'nün önerisi üzerine Yükseköğretim Kurulu'nun 07.12.2010 tarihi toplantısında alınan kararla kurulmuştur.

Bilginin stratejik sermaye olduğu bir sürecin içindeyiz. Ülkeler, şirketler, think tank'ler ve üniversiteler için bilgi üretimi hayati bir önemi haizdir. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi olarak bu süreçte önemli bir rol oynamayı hedefliyoruz.

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, Bölüm olarak öğrencilerimize dinamik bir kültürel ve sosyal ortamda kusursuz bir eğitim sunmayı öngörüyoruz. Bu yaklaşımla öğrencilerimize, entelektüel merak, kişisel gelişim, sosyal farkındalık, problem çözümü gibi niteliklerin kazandırılması için çalışmalar yapılmaktadır.

Bayburt Üniversitesi

http://www.bayburt.edu.tr/tr/kamu-yonetimi-bolumu

Kamu yönetimi, işlevsel anlamda kamu politikalarının belirlenmesi ve uygulanması sürecini, yapısal anlamda ise devletin örgütsel şeklini ifade eder. Kamu yönetimi bölümü, öğrencilerin yerel ve küresel düzeyde gerçekleşen, siyasal, sosyal ve ekonomik gelişmeleri kavrayabilmesini, modern yönetim anlayışına uygun biçimde, gerekli bilgi birikimine sahip ve bu bilgiler ışığında kamu/özel sektör bünyesinde görev alacak yöneticilerin yetiştirilmesini amaçlamaktadır. Kamu Yönetimi Bölümü, kaymakam, müfettiş, yönetici, uzman ve ilgili alanlarda görev almak isteyen öğrencilere, yönetim, siyaset, hukuk, kentleşme ve çevre bilimleri alanlarında bilgiler vermektedir. Bölüm ayrıca, kamu ve özel sektörünün çeşitli kademelerinde, yerel yönetimlerde, idari yargı organlarında, politika alanlarında ve bankalarda görev alacak olan mezunlarına, kamu yöneticisi formasyonu sağlamakta, aldıkları eğitim neticesinde, alandaki sorunları kavrama ve çözme noktasında çok yönlü düşünme ve beraberinde doğru karar verme becerisi kazandırmaktır. Kamu Yönetimi Bölümü kapsamında Yönetim Bilimleri, Siyaset ve Sosyal Bilimler, Kentleşme ve Çevre Sorunları, Hukuk Bilimleri anabilim dalları yer almaktadır.

Beykent Üniversitesi

http://www.beykent.edu.tr/akademik/lisans/iktisadi-ve-idari-bilimler fak%C3%BCltesi/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi

Dünyada ve Türkiye'de toplumsal, siyasal ve ekonomik alanlarda hızlı bir değişim süreci yaşanmakta olması, yeni siyasal ve yönetsel tasarımlara yönelik araştırma ve sorgulamaların önemini giderek arttırmaktadır. Bu bağlamda, kamusal alanlara odaklanmaları yönüyle ortak bir hedefe sahip olan Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi siyasal ve yönetsel konuları bilimsel ve disiplinlerarası bakış açısıyla irdeler. Siyaset Bilimi disiplini siyasal sistemde kaynakların ve değerlerin dağılım süreçlerini incelerken, Kamu Yönetimi yönetsel sistemde karar alma ve politika oluşturma süreçlerini inceler.

Hedefimiz; öğrencilerin Türkiye'de ve dünyada gerçekleşen dönüşümleri anlama ve yorumlama yetilerini arttırmak; siyasal olayları ve yönetim süreçlerini derinlemesine kavrama, çözümleme ve eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirme yeteneklerini geliştirmek; çok yönlü düşünme, doğru karar verme ve etkili iletişim becerileri olan, araştırmacı ve yenilikçi bireyler yetiştirmek; ulusal ve uluslararası düzeyde bilimsel ve etik ilkelere uygun akademik çalışmalar gerçekleştirmek ve bu çalışmaları toplumun yararına sunmaktır.

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü mezunları, siyaset, sosyal ve yönetim bilimleri, hukuk ve çevre gelişimi alanlarında donanım sahibi olacaklarından, kamu ve özel sektörün değişik alanlarında kariyer yapma olanağı bulacaklardır. Mezunlarımız Kalkınma Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, yerel yönetimlerin değişik birimleri, bankalar, medya kuruluşları ve benzeri kurumlarda orta ve üst düzey yönetici olarak çalışabileceklerdir. Avrupa Birliği uyum sürecinde siyasal ve yönetsel karar alma mekanizmalarının sivil toplum kuruluşlarının katılımına giderek daha açık hale gelmesi, mezunlarımıza mesleki bir üstünlük kazandıran bir diğer unsuru oluşturacaktır.

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümünün eğitim dili Türkçedir. İngilizce hazırlık eğitimi isteğe bağlıdır.

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi

http://iibf.bilecik.edu.tr/IcerikDetay.aspx?No=13

Amaç; Kamu yönetimi alanında, öğrencilere sağlam teorik bilgi temelinin ve bu temelle analiz yeteneğinin kazandırılması, günlük hayatta yaşanan olayları sosyoloji mantığıyla kavrama ve sosyal olguları kamu yönetimi ve siyaset bilimi çerçevesinde yorumlayıp, analitik düşünce ile çözüme ulaştırabilme becerisi ayrıca bilimsel anlamda doğru ve tarafsız bilgiye erişme ve bunu hayatının her evresinde yegâne amaç olarak benimseme güdüsünü yerleştirmektir. Sosyal ve kültürel konularda etkin bilgi ve beceriye sahip, küreselleşen dünyayı geniş bir bakış açısıyla yorumlayarak ve uyum göstererek bilgi çağının üstün bireylerini yetiştirmek ayrıca öğrencilerimize hem iş hem de sosyal yaşamlarında daima başarılı olabilecekleri bilgi ve becerileri aktarmak.

Olanaklar; Fakültemizin kendisine ait yemekhanesi ve bilgisayar laboratuarı bulunmaktadır. Diğer yandan basketbol ve voleybol sahası da mevcuttur. Öğrencilerin çeşitli spor faaliyetlerinde bulunabileceği branşlar için teknik malzemelerde bulunmaktadır. Masa tenisi ve satranç da bu faaliyetler arasında yerini almaktadır. Alanıyla ilgili pek çok kitabın bulunduğu kütüphane öğrencilerin erişimine açıktır.

Öğrenciye sağlanan istihdam olanakları; Programı başarılı şekilde tamamlayan öğrenciler, lisans derecesine sahip olup, gerekli prosedürleri yerine getirdiği takdirde, yüksek lisans ve doktora programlarına başvurabilir, uzman ya da doktor unvanlarını kazanabilir. Mezunlar, kamuda ve özelde, finans, işletme vb. geniş istihdam olanaklarına sahiptir. Merkez Bankası, Sermaye Piyasası Kurulu, Maliye Bakanlığı vb. uzmanlık sınavları, yanında, bankaların ve diğer kuruluşlarının sınavlarında başarılı olduğu takdirde, çeşitli kademelerde görev alabilecektir. Kaymakamlık sınavlarına girmeye hak kazanırlar. Bunun yanında, mezunlar, ‘ Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavir’ gibi unvanlarla bağımsız olarak da çalışılabilmektedir.

Bingöl Üniversitesi

http://www.bingol.edu.tr/akademik/fakulteler/iktisadi-ve-idari-bilimler-fakultesi/%C4%B0%C4%B0bf-bolumler/kamu-yonetimi-bolumu.aspx

Bölümümüz, ülkesel, bölgesel ve küresel ölçekte kamu yönetimi alanında karşılaşılan sorun ve yenilik konularına hakim olabilecek ve bunlara yönelik politikalara katkıda bulunabilecek kapasitede objektif, açık ve ileri görüşlü, takım çalışmasını bilen öğrenciler yetiştirmeyi hedeflenmektedir. Bu çerçevede gerekli fiziksel ve donanımsal altyapı ve akademik ortamı oluşturup öğrencilerimizi iş hayatına ve lisansüstü eğitime hazır hale getirerek, hayat boyu öğrenme ve kariyer geliştirme taleplerini karşılamak temel amacımızdır.

Kamu Yönetimi bölümünden mezun olan öğrenciler, birçok alanda istihdam edilebilme olanağına sahiptirler. Kamu sektöründe icra edilebilecek mesleklerde ihtiyaç duyulan bilgi ve donanım, kamu yönetimi alanında bir lisans derecesini gerektirmektedir. Bölümümüz mezunları, kamuda ve özel sektörde birçok değişik alanda kariyer yapma olanağı bulabilirler. İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı gibi bakanlıkların ve yerel yönetimlerin değişik birimleri, kamu kurumu niteliğindeki kuruluşlar, finans kurumları, bankalar ve medya gibi kamusal ve özel kurumlarda orta ve üst düzey yöneticisi olarak çalışabilirler. Ayrıca, kamu yönetimi alanında lisans eğitimini tamamlayan öğrenciler kamu yönetimi ya da benzer alanlarda akademik kariyer yapma şansına da sahiptirler.

http://www.bingol.edu.tr/akademik/fakulteler/iktisadi-ve-idari-bilimler-fakultesi/%C4%B0%C4%B0bf-bolumler/kamu-yonetimi-bolumu/genel-bilgi/misyonumuz-vizyonumuz.aspx

Misyon**;** Bölümümüzün misyonu, kamu kurum ve kuruluşları, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarında yöneticilik yapabilecek niteliklerle donanmış, alanın güncel teorik ve uygulamalı bilgilerine sahip, aldığı eğitim ile çok yönlü düşünme, doğru karar verme ve etkili iletişim becerilerini haiz, kamu yönetimi alanıyla ilgili ulusal ve uluslararası gelişmeleri ve yeni teknolojileri takip eden ve bunları en iyi şekilde kullanabilen, takım çalışmasına yatkın, araştırmacı ve yenilikçi bireyleri topluma kazandırmaktır.

Vizyon**;** Türkiye'nin ve Üniversitemizin 2023 hedeflerine uyumlu olarak, bölümümüzün ülkemizde ve dünyada saygın bir konum elde etmesi, bilimsel yeterlilikler ve akademik çalışmalar yönünden rekabetçi ve yenilikçi bir anlayışla sürekli atılım gerçekleştiren bir kamu yönetimi bölümü haline gelmesi temel vizyonumuzdur.

Bitlis Eren Üniversitesi

http://www.bitliseren.edu.tr/AkademikBirim.aspx?Program=9&zcms=116

Disiplinler arası bir nitelik de taşıyan kamu yönetimi çeşitli disiplinlerden gerekenleri alır ve kamusal sorunların çözümüne uygular. Çünkü kamu yönetimi; kamu politikalarının oluşturulması, uygulanması, planlanması, örgütlenmesi, yönlendirme, koordinasyon, denetim, sevk ve idare gibi işlem ve faaliyetlerin bir bütünüdür. Kamu bürokrasisini ve onun halkla ilişkisini ortaya koyan bir bilim dalıdır. Amaç olarak ise yönetimi oluşturan unsurların ortaya konulması, statü, örgüt, işlev ve davranışların tanımlanıp açıklanması söz konusudur.

Bölümün başlıca amacı, kamuda ve özel sektörde çalışabilecek nitelikte üst ve orta düzey yöneticiler yetiştirmektir. Öğrencilere, siyaset ve sosyal bilimler, yönetim bilimleri, kentleşme ve çevre sorunları ve hukuk bilimleri anabilim dallarının kapsadığı derslerin yer aldığı bir program uygulanmaktadır. Programda yer alan dersler ve eğitim-öğretim yöntemleri, alanla ilgili temel bilgileri vermenin yanında, öğrencilere analitik bakış açısını ve sorgulayıcı bir anlayışı kazandırmaya çalışmaktadır.

Bülent Ecevit Üniversitesi

http://iibf.beun.edu.tr/bolum.asp?id=13

Bölümün başlıca amacı, kamuda ve özel sektörde çalışabilecek nitelikte üst ve orta düzey yöneticiler, kariyer elemanları ve uzmanlar yetiştirmektir. Kamu Yönetimi Bölümü öğrencilerin yönetim, siyaset, hukuk, genel kültür ve analitik düşünme yeteneklerini desteklemekte; farklı bilgileri birleştirip yeni bilgilere ulşamayı kolaylaştıracak derslerle hem özel hem de kamu sektöründe çalışmalarını sağlayacak birikim oluşturmalarına katkı sağlamaktadır. Bölüm mezunları, kamu ve özel sektörde birçok değişik alanda kariyer yapma olanağı bulabilirler. Bakanlıklar, Yerel Yönetimler, finans kurumları, bankalar ve medya gibi kamusal ve özel kurumlarda orta ve üst düzey yöneticisi olarak çalışabilirler. Bölüm mezunları Kamu Yönetimi lisansüstü derecelerini izleyerek akademik dünyada da bir kariyere sahip olabilirler.

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

http://sbky.comu.edu.tr/sayfa/17/hakkimizda

Siyaset ve yönetim, kökleri ilk insanın ortaya çıkışına dayanan iki önemli kavramdır. Yönetim düşüncesinin gelişimiyle birlikte, hem siyaset kavramının hem de yönetim kavramının içeriği değişmiş, taşıdığı anlamlar daha spesifik hale gelmiştir. Bu durum siyaset biliminin ve kamu yönetiminin başlı başına incelenmesi gereğini ortaya çıkarmıştır. Siyaset bilimi ve kamu yönetimi 18.yüzyıldan günümüze kadar gelinen süreçte üzerinde çalışmalar yapılan, siyaset ve yönetim konularında bilimsel çalışmalar ortaya koyan bir disiplini ifade etmektedir.

Siyaset bilimi, kaynaklar elverdiği ölçüde, değerlerin siyasal sistemler içerisinde geliştirilmesini analiz eder. Güç, otorite, meşruluk, sosyal sınıf, cinsiyet, etnisite, siyasal katılım gibi kavramların ve devlet, hükümet, siyasal partiler, baskı grupları, uluslararası örgütler benzeri kurumların incelenmesi siyaset bilimi alanına girmektedir. Ayrıca bu disiplin siyasal düşünceler, ideolojiler, özgürlük, demokrasi, ahlak ve eşitlik gibi değerlerle yakından ilgilenmektedir.

Kamu yönetimi, yönetim sistemlerindeki, özellikle de devlet içerisindeki, karar alma ve politika oluşturma sürecini inceler. Yönetim analizi, kamu politikalarının uygulanması, ulusal kamu kurumları ve yerel yönetimler gibi yönetimin uygulama alanını oluşturan konularla da ilgilenir. Yönetim analizi; planlama, karar alma, organizasyon, uygulama ve değerlendirme gibi yönetim programlarını, bunlara ek olarak insan kaynakları ve bütçeleme gibi kaynak yönetimini kapsamaktadır.

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, Uluslararası İlişkiler, Maliye, İktisat, Ekonometri ve İşletme bölümleri gibi İktisadi ve İdari Bilimler Fakülteleri içinde yer alan temel bölümlerden bir tanesidir. Bölüm, temel zorunlu dersleri yanında iktisadi ve idari bilimler fakültesi olmasının gerektirdiği ekonomi, işletme ve istatistik gibi derslerle de desteklenmektedir. Bölüm öğrencileri, zorunlu derslerin yanında, Bologna Sürecine bağlı olarak ilgi alanlarına giren 4 temel bilim dalıyla (Hukuk Bilimleri, Yönetim Bilimleri, Kentleşme ve Çevre Sorunları, Siyaset ve Sosyal Bilimler) ilgili dersleri seçebilmektedir.

Siyaset bilimi ve kamu yönetimi, mezunların siyasal, sosyal ve ekonomik süreçleri ve bunların ulusal ve yerel seviyelerdeki dönüşümlerini anlamasına yardımcı olacak önemli bir sosyal bilimler disiplinidir. Bunun dışında mezunların, Türkiye ve Dünya ile ilgili konularda daha bilinçli, rasyonel ve yapıcı katılımlar sunan aktif vatandaşlar olarak hazırlanmasına özen göstermektedir. Bölüm, mezun olan bireylerin evrensel değerler perspektifinde edindikleri donanımlarıyla mesleki bilgi ve becerilerini ülkenin geleceği ve kalkınması yönünde kullanan, düşünen, sorgulayan, toplumsal problemlere duyarlı yaşamın her alanında yetkin bireyler olmasını amaçlamaktadır.

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, temel olarak devlet yönetimi alanına giren konularda hizmet verecek siyaset bilimci ve kamu yöneticisi yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca mezunların, meslek uzmanlığına yönelik sınavlara girerek, kaymakamlık, gelir uzmanlığı, müfettişlik ve vergi denetmenliği gibi mesleklerde çalışabilme imkânları bulunmaktadır. Tüm bunlara ek olarak, bir siyaset bilimi ve kamu yönetimi diploması, kamu ve özel sektör olmak üzere çeşitli mesleklerde geçerlilik taşımaktadır. Bölüm mezunları başta İçişleri Bakanlığı olmak üzere, Devlet Planlama Teşkilatı, Dışişleri Bakanlığı, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı, Maliye Bakanlığı, Merkez Bankası, Sermaye Piyasası Kurulu ve çeşitli yerel yönetim kuruluşları gibi kamu kurumlarında uzmanlık gerektiren üst ve orta kademe yönetici pozisyonlarda görev alabildikleri gibi, özellikle bankacılık sektöründe ve diğer özel sektör kuruluşlarında denetim ve personel bölümlerinde tercih edilebilmektedir.

Çankırı Karatekin Üniversitesi

http://iibf.karatekin.edu.tr/kamu.asp

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü 2009 yılında kurulmuş ve 2010-2011 öğretim yılında lisans eğitimine başlamıştır. Bölümde Siyaset ve Sosyal Bilimler, Yönetim Bilimleri, Hukuk Bilimleri ve Kentleşme ve Çevre Anabilim Dalları bulunmaktadır.

Kamu Yönetimi, disiplinler arası köprü görevini yapan böylece çeşitli disiplinlerden gerekli olan kısımları alarak bunları kamusal sorunların çözümüne uygulayan bir disiplindir. Kamu yönetimi, işlevsel anlamda kamu politikaları belirleme ve uygulama, yapısal anlamda ise devletin örgütsel yapısını ifade eder.

Siyaset Bilimi'ni dar anlamda yöneten-yönetilen ilişkisi olarak tanımlamak mümkündür. Siyaset Bilimi, ikili ilişkilerden, kurumlarla ilişkilere ve hatta sosyal hayatımızın dahi pek çok alanına kadar uzanan geniş bir yelpazede günlük hayatımız üzerinde etkin rol oynayan bir bilim dalıdır. Aynı zamanda siyasal sistem, iktidar, meşruiyet, etnik gruplar, sosyal sınıflar, cinsiyet çatışması, siyasal katılım, demokrasi, özgürlük, sivil toplum ve daha pek çok alanı inceleyen bir disiplindir.

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, yakın ilişkili iki alan olup siyasal ve yönetsel konuların bilimsel çalışmalarıyla ilgilenirler. Siyaset Bilimi disiplini siyasal sistemde kaynakların ve değerlerin dağılım süreçlerini incelerken, Kamu yönetimi disiplini ise siyasal sistemin politika oluşturma süreçlerini inceler. Dolayısı ile her iki disiplinde ortak bir çalışma alanında sahiptir. Kamu yöneticileri politik karar oluşturma sürecinde siyasal çevreyi de göz önünde bulundurmak zorundayken, Kamu politikalarının uygulayıcıları olan politikacılarda kamu yöneticilerini takip etmek durumundadırlar.

Siyaset bilimi ve Kamu Yönetimi bölümü öğrencilerine, ister özel sektörde, ister kamu sektöründe olsun, analitik düşünme yeteneği, esnek ama verimli bir idari zihniyet ve yaratıcı liderlik gerektiren görevlerin altından kolaylıkla kalkabilmelerini sağlayacak bir perspektif kazandırmayı amaçlamaktadır.

Özel olarak hazırlanmış olan Bölüm programı, öğrencilere kazandırmayı amaçladığı mesleki, akademik ve idari donanımın yanı sıra, bilgi toplumunun tüm çağdaş ve başarılı liderlerden beklediği birçok yan dallarda açılan derslerle öğrencilerin genel birikimini en üst seviyeye çıkarmayı hedeflemektedir.

İş Olanakları; Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi derecesi birçok alanda kullanılabilir. Kamusal alanı içeren herhangi bir meslek, bu alanda yapılmış bir lisans derecesiyle elde edilen bilgi ve yeteneğe gereksinim duyar. Bu dereceyle mezunlar, kamu ve özel sektörde birçok değişik alanda kariyer yapma olanağı bulabilirler. Devlet Planlama Teşkilatı, Dışişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, yerel yönetimlerin değişik birimleri, Hazine Müsteşarlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı, finans kurumları, bankalar ve medya gibi kamusal ve özel kurumlarda orta ve üst düzey yöneticisi olarak çalışabilirler. Ayrıca bu alanda yüksek lisansa devam edip akademik kariyer de yapabilirler.

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü kamu alanında, özel sektör ve uluslararası platformlarda başta yöneticilik olmak üzere, uzmanlık gerektiren değişik alanlarda istihdam edilecek, lisans düzeyinde nitelikli elemanlar yetiştirmektedir. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nün müfredatı, kendine ait temel derslerin yanında İşletme, İktisat ve uluslararası ilişkiler gibi bölümlerin ana dersleriyle de genişletilerek zengin ve disiplinler arası bir niteliğe sahip olmuştur.

Cumhuriyet Üniversitesi

http://www.cumhuriyet.edu.tr/bolum.php?cubid=z8Tg4tTp19Toyemyj52cx9vl0uHZ3Nlnpoc=&Dil=TR&bolumkodu=340300209

Bölümümüz öğrencilerimizi; kamu sektörünün beklentilerine uygun bilgi ve becerilerle donanmış, çağdaş yönetim anlayışının gerektirdiği teorik bilgileri uygulamaya aktarabilecek nitelikte, kamu yönetimi alanını çok yönlü bir bakış açısıyla ele alarak yönetim süreçlerini ve siyasal olayları derinlemesine kavrama ve analiz etme yeteneklerini geliştirmiş, toplumu anlama ve yorumlama kapasitesine sahip, toplumsal olguları bilimsel açıdan değerlendirerek, sorgulayan, analiz eden, yorumlayan ve çözüm üretebilen nitelikli yöneticiler olarak yetistirmeyi amaç edinmiştir. Öğrencilerimizi sadece iş hayatında başarılı olacak şekilde değil sosyal yaşantısında da çevresine ve topluma örnek, sorumluluk bilinci olan, Atatürk ilke ve inkılaplarını özümsemiş, hukukun üstünlüğüne inanan, ülke ve toplum sorunlarına karşı duyarlı ve vatana faydalı bireyler olacak şekilde yetiştirmek birincil hedefimizdir.

Dicle Üniversitesi

http://www.dicle.edu.tr/iktisadi-ve-idari-bilimler-fakultesi_kamu-yonetimi

2008-2009 akademik yılında bir profesör, 2009-2010 akademik yılında iki yardımcı doçentin alınmasıyla yeterli öğretim elemanı sayısını sağlayan kamu yönetimi bölümüne 2010-2011 akademik yılında öğrenci alınmıştır. Kamu Yönetim Bölümü, kamuya ve özel kesime üst düzey yönetici yetiştirmeyi amaçlamaktadır.

Dokuz Eylül Üniversitesi

http://iibf.deu.edu.tr/akademik-birimler/kamu-yonetimi/genel-bilgiler/

Kuruluş (kuruluş tarihi, programın genel yapısı)

Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinin temelini oluşturan Yüksek Ekonomi ve Ticaret Okulu 9 Eylül 1944 tarihinde kurulmuştur. 8 Haziran 1959 tarihinde kabul edilen 7334 sayılı kanunla İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi haline getirilmiştir. İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi, 1968de fakülte olarak Ege Üniversitesine bağlanmıştır. 20 Temmuz 1982 tarihinde 41 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmündeki Kararname ile İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi adı altında Dokuz Eylül Üniversitesine bağlanmıştır. Fakülte Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri, Ekonometri, İktisat, İşletme, Kamu Yönetimi, Maliye ve Yönetim Bilişim Sistemleri olmak üzere yedi bölümden oluşmaktadır. Eğitim, tüm bölümlerde örgün ve ikinci öğretimde olmak üzere sürdürülmekte olup, eğitim dili Türkçedir. 2001-2002 öğretim yılı başından itibaren tüm bölümlerde zorunlu hazırlık sınıfı eğitimine başlanmıştır.

Kamu yönetimi, işlevsel anlamda kamu siyasaları belirleme ve uygulama anlamına gelmektedir. Bunun yanı sıra, yapısal anlamda devletin örgütsel yapısını ifade eder. Kamu Yönetimi; faaliyet, disiplin ve bir meslektir. Bunun yanı sıra birçok disiplini kapsayan displinlerarası bir niteliğe sahiptir. Bu özelliği kamunun sorunlarının çözümünü daha kolay hale getirmektedir. Kamu yönetimi; kamu politikalarının oluşturulması, uygulanması, planlanması, örgütlenmesi, yönlendirme, koordinasyon gibi işlem ve faaliyetlerin bir bütünüdür. Kamu Yönetimi programında kamu yönetiminin bu özelliklerinin neler olduğu ve nasıl uygulandığına yönelik bir eğitim sürdürülmektedir.

Dumlupınar Üniversitesi

http://iibf.dpu.edu.tr/index/sayfa/262/kamu-yonetimi

Kamu Yönetimi Bölümü'nde kamu yönetimi ve siyaset bilimi sorunları çok yönlü bir bakış açısıyla ele alınmakta olup öğrencilerine yönetim disiplini ile etkin karar verme prensibini edinebilecekleri bir eğitim programları hazırlanmaktadır.

Kamu Yönetimi Bölümü öğrencilerimize, ülkemizi yeni bir asırda layık olduğu yere taşıyacak, bilinçli, dürüst,ilkeli,ülke menfaatlerini düşünen,saygın bir kimliğe sahip, sektör yöneticileri olmaları yolunda bir birey yetiştirme gayesi ile hizmet vermektedir.

Eğitim süresi 8 dönem yani 4 yıldır.Bu bölümde temel ekonomi derslerinin yanı sıra yönetim, hukuk, siyaset bilimi, kamu personel yönetimi, uluslararası ilişkiler alanlarına ilişkin dersler de verilir. Okutulan derslerin gayesi öğrencilere genel bir bilgi kazandırmanın çözümleme ve ve sorgulama gücünü geliştirmektir. Bölüm Lisans öğretimi yanında, Sosyal Bilimler Enstitüsüne bağlı olarak yüksek lisans programı ile kariyer imkanı da sunmaktadır.

Kamu Yönetimi Bölümü'nde verilen eğitim ve öğretim, mezunlarının formasyon itibariyle gerek kamu sektöründe ve gerekse özel sektörde istihdam edilmelerini sağlayıcı niteliktedir. Devlet Bakanlıkların çeşitli yönetim kademeleri ile Teftiş Kurulları, Kaymakamlık, Sayıştay, Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve bunların teftiş kurulları, Devlet Planlama Teşkilatı, yerel yönetimlere bağlı çeşitli birimler ve benzeri kuruluşlar, mezunlar için önde gelen istihdam alanlarını teşkil etmektedir. Bununla beraber, mezunlara kazandırılan formasyon, onların özel sektörün çeşitli yönetim kademeleri ile bankalar ve bu kuruluşların teftiş kurullarında da istihdam edilmelerine imkan vermektedir.

Erciyes Üniversitesi

http://dbp.erciyes.edu.tr/Program/P1.aspx

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi programı kamu ve özel sektörde orta ve üst düzeyde çalışmak için eğitim veren dört yıllık bir programdır. Bu program lise mezunlarını kabul eder. Birinci sınıftan başlayarak siyaset bilimi ve kamu yönetimi alanı ile ilgili olarak toplum, siyaset, yönetim, hukuk alanları ağırlıklı olmak üzere iktisat ve işletme alanları ile de ilgili olan dersler alırlar. Mezun öğrenciler KPSS başta olmak üzere, özel sektör, idari hakimlik veya akademisyenlikle ilgili sınavlara girebilirler.

Erzincan Üniversitesi

http://www.erzincan.edu.tr/birim/?git=12

Kamu Yönetimi Bölümünde sürdürülen lisans eğitiminin temel amacı, öncelikle iyi meslek sahibi kişiler yetiştirmek, Devletin merkez ve taşra örgütünün çeşitli kademelerinde, yerel yönetimlerde, idari yargı mercilerinde, iç ve dış politika alanlarında görev alacak mezunlara kamu yöneticisi formasyonu kazandırmaktır. Üstlendikleri görevleri en iyi biçimde yapabilmeleri için politika, yönetim bilimleri, yerel yönelimler, kamu hukuku, uluslararası siyaset alanlarında Karşılaştırmalı eğitim vermek ve araştırma yapmayı öğretmek, aldıkları bu eğitim sayesinde sorunları kavramada ve çözmede çok yönlü düşünme ve doğru karar verme becerisi kazandırmaktır.

Bu alanda çalışmak isteyenlerin politik, ekonomik, toplumsal ve hukuksal konularda söz sahibi, düşüncelerini dile getirme ve yazmada başarılı, halkla ve üst makamlarla sürekli bir etkileşim içinde bulunacaklarından, insan davranışlarını analiz edebilmede etkili, sağlam bir mantığa ve inandırma gücüne sahip olmaları gerekmektedir. Lisans eğitimi, öğrencilerin bu özelliklerinin gelişmesine katkı sağlayacaktır.

Bu nitelikleri elde etmiş olarak Kamu Yönetimi Bölümünden mezun olacak öğrenciler yaptıkları işe ve çalıştıkları kuruma göre vali, kaymakam, yargıç, diplomat, müsteşar, müfettiş vb. gibi unvanları elde edebileceklerdir. Bürokrasinin çeşitli kademelerinde Devlet memuru ve kamu yöneticisi olarak görev yapabilecekler, hatta özel sektör kuruluşlarının yönetim kadrolarında da çalışabilirler.

Erzurum Teknik Üniversitesi

http://iibf.erzurum.edu.tr/Menu/157/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nün Erzurum Teknik Üniversitesi Iktisadi ve Idari Bilimler Fakültesi bünyesinde kurulmasi bu açidan önem arz etmektedir. Ayrica fakültenin adinda yer alan "Idari Bilimler" bölümünün bir ayagini Isletme, diger ayagini da Kamu Yönetimi olusturmaktadir. Bu açidan bakildiginda da Iktisadi ve Idari Bilimler Fakültesi'nde Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nün açilmasi önem tasimaktadir.

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü; kamu bürokrasisine yönetici ve personel yetistirmek, kamu yönetiminin temel arastirma konularinda oldugu kadar yeni yönetim anlayislari ve uygulamalari alanlarinda da siyasal ve yönetsel süreçlerin bilimsel ve karsilastirmali analizine katkida bulunmak, akademik ve mesleki arastirmalar ve yayinlar yapmak ve ilgili ulusal ve uluslararasi kurum ve kuruluslara danismanlik hizmeti sunmayi amaçlamaktadir.

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nün Vizyonu; Üniversitenin vizyonuna paralel olarak evrensel bilimsel degerler çerçevesinde, yüksek düzeyde kaliteli egitim verebilen, nitelikli bilimsel arastirma ve yayin yapabilen, ulusal ve uluslararasi ortamlarda mensubu ve mezunu olmaktan övünç duyulan, ögrenciler tarafindan öncelikle tercih edilen, yirmi birinci yüzyilin degisen sartlarina uyum saglayabilecek nitelikli, tam donanimli, gerek özel sektörde gerekse ülke yönetimi ve siyasetinde söz sahibi olabilecek yönetici adaylari yetistiren; ilimiz ve bölgemiz basta olmak üzere ülkemizin sorunlarini çözmeye yönelik olarak devlet kurumlari ve uluslararasi kurumlarda çalistirilmak üzere yüksek teknik bilgi ve donanimiyla aranilan ögretim üyeleri kadrosu ile hizmet sunan, paydaslari ile ortaklasa projeler üreten, ulusal ve uluslararasi düzeyde saygin ve tercih edilen bir bölüm olmaktir.

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, misyon olarak; "yüksek insanlik degerleri ve bilim isiginda, ülkemizin gelecegi için kamu yararini gözeten, insan haklarina saygili, kamuya ve özel kesime yönelik üstün nitelikli aranan yönetici adayi ve yüksekögretimde görev alacak aydin bireyler yetistirmeyi, nitelikli bilimsel arastirmalar yapmayi, bilimsel arastirma alanindaki üretimini ilimiz ve bölgemiz basta olmak üzere ülkemizin

sorunlarini çözmeye yönelik olarak ulusal ve uluslararasi kuruluslardaki çalismalariyla toplum yararina sunmayi görev edinmistir.”

Bölüm mezunlari için is olanaklari oldukça genistir. Ögrencilerimiz kamu yönetiminin en üst düzeyinde bakan, müstesar, genel müdür olarak çalisabildikleri gibi, Türkiye bürokrasisinin birçok kademesinde mülki idare amiri (kaymakam, vali yardimcisi ve vali), idari hakim, uzman ya da müfettis olarak da is bulabilmekte, ayrica kamu ve özel kesimde orta ve üst düzey yöneticilik de yapmaktadirlar. Bunun yani sira, kamu ve özel bankalar ile yazili ve görsel basin kuruluslari da mezunlarimizin çalistigi alanlardir. Mezunlarimiza is olanagi sunan diger bazi kurumlar: Içisleri Bakanligi, Milli Istihbarat Teskilati, Devlet Planlama Teskilati, Hazine ve Dis Ticaret Müstesarligi, Maliye Bakanligi, Merkez Bankasi, Sermaye Piyasasi Kurulu, diger tüm bakanliklar ve çesitli yerel yönetimlerdir.

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

http://iibf.ogu.edu.tr/Bolum/Bolumumuz.aspx?Bolum=18

Bölümümüz, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi alanında sağlam bir altyapı ile analitik düşünme ve çözüm üretme yeteneğine sahip mezunlar yetiştirmeyi misyon edinmiştir. Programda öğrenim görecek öğrencilerimiz, Kamu Yönetimini tanımlayan ve açıklayan temel teori ve pratik bilgilerle donatılacaktır.

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, kamu ya da özel sektör kuruluşlarında yönetici, mülki idare amiri, idari yargıç, uzman, müfettiş, denetçi, kontrolör ya da akademisyen olarak çalışmayı hedefleyen öğrencilerine sağlam bir siyasal, sosyal, yönetimsel ve hukuki temel edindirmeyi amaçlamaktadır

Programı tamamlayan öğrencilerimiz, disiplinler arası bir bakış açısıyla, siyasal, ekonomik, hukuki, yönetimsel ve kültürel gelişmeleri ve bu gelişmeleri etkileyen ulusal ya da uluslar arası süreçleri bilimsel bir temelde anlayacak ve açıklayabileceklerdir.

Fatih Üniversitesi

http://politics.fatih.edu.tr/?hakkimizda

Bölümümüz, ülkemizin ve dünyanın siyasal ve yönetsel sorunlarını iyi tanıyıp tahlil edebilen, onlara çözümler üretebilen siyasetci ve yöneticilerini yetiştirmeyi hedeflemektedir. Ayrıca, özel ve kamu sektörünün yüksek verimli yönetici ihtiyacına en iyi cevap verebilecek yöneticilerinin yetiştirilmesi önde gelen amaçlarımız arasındadır. Bölümümüzü tercih eden öğrencilerin, sosyal bilimler sahasında; özellikle siyaset, tarih ve sosyoloji branşlarını sevmeleri, araştırmaya ve öğrenmeye istekli olmaları, onların fakültede daha başarılı olmalarını, dersleri daha iyi kavramalarını sağlamaktadır. Kendine özgü derslerin yanında İşletme, Ekonomi ve Uluslararası İlişkiler gibi bölümlerin ana dersleriyle de genişletilmiştir. Bölüm, zenginleştirilmiş müfredatıyla kamu sektörü, özel sektör ve uluslararası platformlarda, başta yöneticilik olmak üzere uzmanlık gerektiren değişik alanlarda istihdam edilebilecek nitelikte iyi seviyede yabancı dil bilen eleman yetiştiren ender bölümlerdendir.

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nü diğer bölümlerden ayıran en önemli özellik, inter-disipliner yapısıdır. Kendine özgü derslerin yanında İşletme, Ekonomi ve Uluslararası İlişkiler gibi bölümlerin ana dersleriyle de genişletilmiş ve zenginleştirilmiş müfredatıyla Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, her alanda istihdam edilebilecek nitelikte eleman yetiştiren ender bölümlerdendir.

Vizyon; Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, siyasi ve idari bilimlerin gelişmelerini kapsayarak geniş müfredatı ile iddaalı bir bölüm olmayı amaçlamaktadır.

Misyon; Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, kendi alanındaki ulusal ve uluslararası literatüre hâkim, alanında söz sahibi olacak niteliklere sahip, uluslararası standartlarda öğrenci yetiştirmeyi amaçlamaktadır.

Fırat Üniversitesi

http://sbkyb.iib.firat.edu.tr/tr/node/125

2010-2011 eğitim-öğretim döneminde 120 öğrenci ile lisans düzeyinde öğretim faaliyetlerine başlayan Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, birbiriyle yakın ilişkili alanlar olan siyasal ve yönetsel konuların bilimsel bakış açısıyla ele alındığı bir eğitim vermektedir. Bu eğitimi alan öğrenciler, kamu ve özel sektörde bir yöneticinin ihtiyaç duyacağı bilgi ve becerilerle donatılmanın yanı sıra, toplumsal, siyasal ve düşünsel konularda bilimsel bir bakış açısı kazanırlar.

Çağdaş ilkeler ışığında geleceğin yöneticilerini yetiştirme amacı doğrultusunda, bir yandan kamu kurumları ve özel kuruluşlarda görev alacak nitelikli bireyler yetiştirmek, diğer yandan da bu kurum ve kuruluşlarda halen çalışmakta olan kişilerin mesleki bilgi ve becerilerini geliştirmek öncelikli hedefimizdir. Bu anlamda, bölümümüzün kamu yönetimi öğretimindeki temel hedefi, öğrencilerimizin toplumu anlama ve yorumlama kapasitelerini artırmak, yönetim süreçlerini ve siyasal olayları derinlemesine kavrama ve analiz etme yeteneklerini geliştirmek, politik, ekonomik, toplumsal ve hukuksal konularda söz sahibi olmalarını sağlamaktır. Amacımız sadece siyasal ve toplumsal olayları vurgulayan değil, bunun yanında bu siyasal ve toplumsal olayları bilimsel açıdan değerlendirerek sorgulayan, analiz eden, yorumlayan ve çözüm üretebilen nitelikli bireyler yetiştirebilmektir.

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nde lisans düzeyinde ders programı, kamu yönetiminin temel boyutlarına (anayasa hukuku, yönetim hukuku, yönetsel yargı, kamu maliyesi, yerel yönetimler, Türk yönetim tarihi vb.) eğilmekle kalmaz; yönetim alanının teknik konularını da (muhasebe, personel yönetimi, ekonomik ve mali yönetim, vergi sistemi vb.) ele alır. Bunlara ek olarak ana hukuk dallarının (medeni hukuk, borçlar hukuku, iş hukuku, icra-iflas hukuku, uluslararası (özel ve kamu) hukuku) yanı sıra siyaset bilimi (siyaset bilimine giriş, siyasal düşünceler tarihi, Türkiye'nin toplumsal yapısı, çağdaş devlet düzenleri, siyaset sosyolojisi, Türk siyasal yaşamı vb.) açısından da zengin ve disiplinlerarası bir program sunulmaktadır. Ayrıca bölüm öğrencileri Erasmus ve Farabi programları ile yurtdışı ve yurtiçindeki üniversitelerde belirli dönemler boyunca eğitim görme, bilgi ve görgülerini arttırma imkanına sahiptirler.

Kamu Yönetimi Bölümünden mezun olacak lisans öğrencileri, merkez ve taşra örgütünün çeşitli kademelerinde, yerel yönetimlerde, idari yargı mercilerinde, iç ve dış politika alanlarında görev alabileceklerdir. Yaptıkları işe ve çalışacakları kuruma göre vali, kaymakam, idari hakim, diplomat, müsteşar, müfettiş vb. gibi unvanları elde edebilecekler, bürokrasinin çeşitli kademelerinde devlet memuru ve yönetici olarak görev yapabilecek, özel sektör kuruluşlarının yönetim kademelerinde çalıştırılmak üzere öncelikle aranan kişiler olacaklardır.

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nde lisansüstü düzeyde ise "Yönetim Bilimi", "Siyaset ve Sosyal Bilimler", "Kentleşme ve Çevre Sorunları" ile "Hukuk Bilimleri" olmak üzere dört anabilim dalından oluşmaktadır. Bölümde verilecek lisans ve lisansüstü dersler, yapılacak seminerler ve diğer bilimsel etkinlikler, bu anabilim dalları ve onların alt bilim dallarında yetkinleşmeyi sağlayacak biçimde geniş bir yelpazede planlanmıştır.

Gazi Üniversitesi

http://iibf.gazi.edu.tr/posts/view/title/kamu-yonetimi-3622?siteUri=iibf

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetim Bölümü, kamuya ve özel kesime üst düzey yönetici yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Bununla birlikte, özellikle kaymakam, idari hakim, uzman ve denetim elemanı ihtiyacının karşılanmasında önemli bir işlevi bulunmaktadır.

Bölüm meslek formasyonu vermenin yanında, öğrencilere sunulan program zenginliği ile yerel yönetimlere yönetici yetiştirme ve aydın kavramının ifade ettiği niteliksel donanımı vermeyi de hedeflemektedir.

Bölüm mezunlarının ülke yönetiminin her alanında çok sayıda ve başarılı bir biçimde görev almaları, amaçlanan hedeflere ulaşıldığını göstermektedir. Önümüzdeki yıllarda, yapılmakta olan yeniliklerle Kamu Yönetimi Bölümünün daha etkin bir konuma gelebileceği söylenebilir.

Gaziantep Üniversitesi

http://www.gantep.edu.tr/ab/index.php?bolum=20255814&bolum_id=20256101

Genel Bilgiler; İslâhiye İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü; yönetim bilimi, hukuk, siyaset ile kentleşme ve çevre politikaları ana bilim dallarını kapsayan bir yüksek eğitim programıdır.

Kamu Yönetimi Bölümü'nün amacı: Kamu Yönetimi alanında teorik ve/veya ampirik araştırmalar yapmak suretiyle bilimsel bilgi üretmek, Dünya ve ülke genelinde yaşanan gelişmeleri göz önünde tutarak, sosyal, siyasal ve yönetsel alanda ortaya çıkabilecek sorunları öngörmek ve bunlara yönelik çözüm önerilerinde bulunmak. Kamu ve siyasi karar birimlerinin politika belirlemelerinde yol gösterecek araştırmalar yapan insan sermayesinin gelişmesine katkıda bulunmak, Alanında sorunların çözümüne katkıda bulunacak bilim adamları yetiştirmek ve buna dayalı olarak uygulamalar gerçekleştirebilecek nitelikte orta ve üst düzeyde yöneticiler ve uzmanlar yetiştirmek, Yapılan araştırmalardan elde edilen bilgileri öğrencilere aktararak teorik bilgi zenginliğine sahip, sorgulayan, araştıran, edindiği bilgileri kullanabilen, uygulamaya aktarabilen, fikir ve politika üretebilecek

nitelikte ile orta ve üst düzeyde yöneticiler ve uzmanlar yetiştirmek. Kamu yönetimi mezunları; bakanlıklar, üniversiteler, medya, çokuluslu şirketler olmak üzere kamu ve özel sektörün pek çok alanında kariyer fırsatları yakalayacaktır.

Gaziosmanpaşa Üniversitesi

http://iibf.gop.edu.tr/bolumDefault.aspx?dilId=1&birimlerId=10&bolumlerId=125&menuKod=unitetanitimi

1995 yılında kurulan Kamu Yönetimi bölümü 2002- 2003 eğitim öğretim yılında normal öğretime, 2004-2005 eğitim öğretim yılında ise ikinci öğretime öğrenci alarak eğitime başlamıştır. Bölüm öğrencilerine ağırlıklı olarak siyaset bilimi, yönetimi bilimleri, sosyoloji, kentleşme ve çevre sorunları ile hukuk bilimlerine ilişkin dersler verilmektedir. Öğrencilerin alanlarında daha başarılı olmaları sağlamak için iktisat, muhasebe, uluslararası ilişkiler gibi dersler de verilerek bilgi birikimleri desteklenmektedir. Bölümün eğitim dili Türkçedir. Arzu eden öğrencilerimiz için yabancı dil eğitimi hazırlık sınıflarında verilmektedir. Ayrıca bölüm öğrencileri Erasmus ve Farabi programları ile yurtdışı ve yurtiçindeki üniversitelerde belirli dönemler boyunca eğitim görme, bilgi ve görgülerini arttırma imkanına sahiptirler.

Bölümümüz, modern yönetim anlayışına sahip, kamu sektörü ve özel sektörde çeşitli yönetim kademelerinde görev alabilecek, teorik ve pratik bilgilerini çalışma hayatında uygulamaya koyabilecek mezunlar yetiştirmek amacındadır. Ayrıca toplumsal ve yönetsel olayları analiz edebilecek, sorunları çözümleyebilecek, olayların toplumsal, siyasi, hukuki ve tarihi temelleri hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlamak bölümün diğer amacıdır.

Bölüm mezunlarımız kamu sektörünün çeşitli kademelerinde, merkezi ve yerel yönetimlerde, idari yargı mercilerinde, siyaset alanında, bankalarda ve özel sektörde çeşitli kademelerde çalışma imkanına sahiptir. Halen mezun öğrencilerimiz kamu ve özel sektörde çeşitli kademelerde görev yapmaktadırlar. Bu görevlere gelebilmek için yapılan her türlü sınavda bölüm öğrencilerimizin başarılı olduğu görülmektedir. Hatta bu sınavlarda yapılan üniversite ve bölüm sıralamalarında bölüm öğrencilerimiz birçok üniversiteyi geçme başarısını göstermektedirler.

Gedik Üniversitesi

http://www.gedik.edu.tr/akademik-birimler/fakulteler/iktisadi-idari-ve-sosyal-bilimler-fakultesi/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi disiplinlerinin bir araya gelmesiyle oluşan Bölüm; güç, otorite, meşruiyet, sosyal sınıf, toplumsal cinsiyet, etnik yapı, siyasal sistemler ve siyasal katılım gibi Siyaset Bilimi konularını; yerel ve merkezi kamu kuruluşları, kamu politikalarının oluşturulması ve uygulanması gibi konuları inceleyen Kamu Yönetimi disiplini ile bütünleştirir.

Bölümün ders programları hazırlanırken, yurt dışı ve yurt içinde bulunan üniversitelerdeki benzer bölümlerin programları ve uluslararası değişim eğilimi dikkate alınmış, ülkemizde ve yabancı ülkelerde rahatlıkla çalışabilecek nitelikte mezunlar yetiştirilmesi hedeflenmiştir. Bölüm öğrencileri, fakültemizin Uluslararası İlişkiler ve Uluslararası Ticaret Bölümlerinden de yararlanarak daha geniş bir perspektife sahip olacaktır.

Rekabetin giderek yoğunlaştığı günümüzde, Siyaset Bilimi ile donatılmış, nitelikli genç kamu yöneticilerinin istihdam imkanları artmaktadır. Mezunlarımız, kamu kuruluşlarında ve özel sektörde, sivil toplum kuruluşlarında, uluslararası kuruluşlarda, araştırma merkezlerinde, basın-yayın kuruluşlarında vb.; uzman, yönetici, denetçi, idari hakim, kaymakam veya meslek memuru olarak istihdam edilebilmektedir.

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, siyasal ve yönetsel konuların eleştirel analizine odaklanır. Siyaset Bilimi disiplini siyasal sistemde kaynakların ve değerlerin dağılım süreçlerini, Kamu Yönetimi disiplini ise bir idari sistemde karar ve politika oluşturma süreçlerini ele alır. İki yakın disiplini bir araya getiren Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Lisans Programı; siyasal, sosyal ve hukuki teorik bilgilerle donatılmış, uygulama becerileri gelişmiş, karşılaştırmalı siyasal analiz yapabilen, bilimsel düşünce yapısına sahip, öngörülü öğrenciler yetiştirmeyi hedefler. Bölüm mezunlar; uzman, yönetici, denetçi, idari hakim, kaymakam veya meslek memuru konumunda kamu sektöründe veya özel sektör, sivil toplum kuruluşları, uluslararası kuruluşlar, araştırma merkezleri, basın yayın kuruluşlarında çalışabilir.

Amaç; Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi programı, siyasal, hukuki ve sosyal teorik altyapıya sahip, bilgilerini uygulayabilen, siyasal analiz yeteneğine sahip, yönetsel konulara hakim ve insan haklarına saygılı öğrenciler yetiştirmeyi amaç edinmiştir.

Hedef; Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, üniversitemizin hedeflerine paralel olarak, ulusal ve uluslararası alanda eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleriyle etkin ve saygın bir bölüm olmayı hedeflemektedir.

Gediz Üniversitesi

http://iibf.gediz.edu.tr/detail/4102013144544250/1085/1164

Neden Siyaset Bilimi Ve Kamu Yönetimi? Güncel siyasi olayların teorik boyutlarını derinlemesine anlamak, Devlet, hükümet ve siyasal partilerin işleyişini öğrenmek, Yerel yönetimler, kent ve çevre bilimleri ile ilgili bilgiler edinmek, Türkiye ve dünyadaki sosyal ve politik olayları analiz etmek, Türkiye'nin ve diğer devletlerin siyasal yapısını öğrenmek ve karşılaştırmalı olarak analiz etmek, Modernleşme, insan hakları ve demokrasi ile ilgili bilgiler edinmek, Türk düşünce dünyasını incelemek ve anlamak, Türk kamu yönetimi ve idare tarihini öğrenmek için Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi

Siyaset Bilimi Ve Kamu Yönetimi Programının Amacı Nedir? Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümü öğrencilerine siyaset bilimi, kamu yönetimi, yönetim bilimleri, kent ve çevre bilimleri alanlarında ileri düzeyde yetkinlik kazandırmayı amaçlamaktadır. Bu bölüm mezunları sorunları analiz ederek, çözüm bulma ve karar verme, düşüncelerini etkili bir şekilde anlatabilme ve ikna edebilme yeteneklerinin yanı sıra geniş bir toplumsal, siyasal ve tarih bilgisine sahip olacaklardır.

Neden Gediz 'De Siyaset Bilimi Ve Kamu Yönetimi? Gediz Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümü İzmir'de bu isimle kurulan ilk bölümdür. Uluslararası tecrübeye sahip seçkin akademik kadrosu ve zengin müfredatı ile Gediz Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü akademik olarak yetkin mezunlar yetiştirmeyi amaçlamaktadır. %30 İngilizce ağırlıklı bir program olan Siyaset Bölümü ve Kamu Yönetimi, öğrencilerin uzmanlaşmak isteyecekleri alanda daha geniş bir perspektif ve derin bir içerik kazanmaları amacıyla iki farklı modülle müfredatını zenginleştirmiştir. Öğrenciler üçüncü sınıfın başında Siyaset Bilimi veya Kamu Yönetimi modüllerinden birini tercih ederek o alandaki dersleri alacaklar; böylece o alanda daha fazla bilgi ve beceriye sahip olarak mezun olacaklardır.

Giresun Üniversitesi

http://obs.gumushane.edu.tr/oibs/bologna/amaclar_hedefler.aspx

Bölümün misyonu, mezunlarına siyaset bilimi ve kamu yönetiminin teorik, hukuksal ve pratik boyutları hakkında iyi bir bilimsel donanım sağlamak, Türkiye ve Dünya genelinde siyasetin bilimsel gelişimini ve kamu yönetimi mekanizmasının oluşumunu öğretmektir.

Bölümün vizyonu, verdiği eğitim-öğretim düzeyi ile ve yetiştirdiği nitelikli mezunlar sayesinde tercih edilen bir bölüm haline gelmektir.

Gümüşhane Üniversitesi

http://obs.gumushane.edu.tr/oibs/bologna/program_hakkinda.aspx

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü ve bölüme bağlı Siyaset ve Sosyal Bilimler, Hukuk Bilimleri, Yönetim Bilimleri ve Kentleşme ve Çevre Sorunları anabilim dallarının açılması, Gümüşhane Üniversitesi'nin 10.02.2009 tarih ve 4 sayılı Senato kararı ve Yükseköğretim Yürütme Kurulu'nun 01.07.2009 tarihli onayı ile gerçekleşmiştir. Bölümümüz, 2011-2012 Eğitim-Öğretim yılından itibaren birinci ve ikinci öğretim şeklinde eğitim-öğretime başlamıştır.

Kazanılan Derece;Mezun olan öğrencilere Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi lisans diploması verilir. Üst Kademeye Geçiş; Lisans eğitimini başarı ile tamamlayan adaylar ileriki yıllarda lisansüstü (yüksek lisans ve doktora) programlarda öğrenim görebilirler.

Mezuniyet Koşulları; Programda mevcut olan toplam 240 AKTS karşılığı derslerin tümünü başarıyla tamamlayan ve 4.00 üzerinden en az 2.00 ağırlıklı not ortalaması elde eden öğrenciler mezun olmaya hak kazanırlar. Dersleri başarıyla tamamlamanın yanında, bir de bitirme çalışmasının yapılması mezuniyet için şarttır.

Hacettepe Üniversitesi

http://www.kamu.hacettepe.edu.tr/vizyon.php

Vizyonumuz; Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nün Vizyonu; Üniversitenin vizyonuna paralel olarak ulusal ve uluslararası ortamlarda mensubu ve mezunu olmaktan övünç duyulan, vereceği öğretim-eğitim, üreteceği bilgi ile kendi alanında ülkenin çağdaş uygarlık düzeyinin üzerine çıkmasına katkıda bulunacak lider bölüm olmaktır.

Misyonumuz; Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, Stratejik Misyon olarak; "yüksek insanlık değerleri ışığında, ülkenin geleceği için insan haklarına saygılı, kamu yararını gözeten, üstün nitelikli yönetici adayı ve yüksek öğretime katkı verecek bireyler yetiştirmeyi, bilimsel araştırma alanındaki üretimini toplum yararına sunmayı görev edinmiştir."

Harran Üniversitesi

http://iibf.harran.edu.tr/kamubolumu/?page_id=4

Fakültemiz bünyesinde yer alan Kamu Yönetimi Bölümü 1995 yılında kurulmuş olup, 2010-2011 eğitim – öğretim döneminde örgün, 2011-2012 eğitim-öğretim döneminde de ikinci öğretime lisans öğrencisi almaya başlamıştır.

Lisans programında derslere devam zorunluluğu bulunmaktadır. Bölüm derslerinin tümü dönemlik olup, her ders için bir ara sınav ve final yapılmaktadır. Finalde başarısız olanlar için bir bütünleme hakkı tanınmaktadır.

Bölüm müfredatı bünyesinde temel olarak yönetim bilimi, siyaset bilimi, hukuk ve kent ve çevre sorunları dersleri verilmektedir. Bu alanların dışında işletme, maliye ve iktisat disiplinlerine ait temel bilgileri içeren dersler de müfredatta bulunmaktadır. Kamu yönetimi bölümü öğrencilerinin müfredatında yer alan dersler kişiyi sadece mesleki açıdan yetkinleştirmekle kalmamakta, aynı zamanda kişiye entelektüel bir perspektif kazandırmaktadır.

Kamu yönetiminin amacı; kamunun yönetim yapısını öğretmek, kamu ve özel kesimde yer alan kurum ve kuruluşlarda etkin ve verimli bir şekilde çalışmayı sağlayacak yöntemleri ortaya koymak ve bu yönde kamunun ve özel kesimin gereksinim duyduğu elemanları yetiştirmektir.

Kamu yönetimi yerel ve uluslararası düzeylerde gerçekleşen siyasal, sosyal ve ekonomik değişimleri anlamaya yardımcı olmaktadır. Ayrıca, Türkiye'de ve dünyada gerçekleşen olayları daha iyi gözlemleyebilme yeteneğini kişiye kazandırır.

Bölüm mezunları, farklı alanlarda iş bulabilirler. Kamu alanındaki herhangi bir kurumda meslek sahibi olabilecekleri gibi, özel sektörde de yönetici olarak çalışabilme imkânına sahiptirler. Bölüm öğrencileri, Başbakanlık ve değişik bakanlıklarda, yerel yönetimlerin değişik birimlerinde, değişik müsteşarlıklar bünyesinde, finans kurumlarında, bankalar ve medya gibi kamu ve özele ait kurum ve kuruluşlarda orta ve üst düzey yönetici, nitelikli eleman olarak çalışabilirler.

Hitit Üniversitesi

http://www.iibf.hitit.edu.tr/sbky/Detay/tr-tr/Icerik/b%C3%B6l%C3%BCmhakk%C4%B1nda

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, dönüşüm içindeki dünyayı siyasal, toplumsal ve ekonomik açılardan kavramamızı sağlayan ve nitelikli insana değer atfeden bilimsel bir disiplindir. Bu disiplin, genel iktidar ilişkilerinden bireyin gündelik hayatının her alanında görülen iktidar ilişkilerine dek uzanan geniş bir yelpazeyi bilimsel bir bakış açısıyla inceler. Bu çerçevede Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi lisansı farklı sektörlerde siyasal, toplumsal ve ekonomik yaşamda yetkinlikleriyle öne çıkmış meslek mensupları, orta ve üst düzey yöneticiler ile akademisyenler yetiştirmeyi amaçlar.

Bu bölüm, Siyaset ve Sosyal Bilimler, Yönetim Bilimleri, Hukuk Bilimleri ve Kentleşme ve Çevre Bilimleri ana bilim dallarında uzmanlaşmayı sağlayacak derslere ek olarak, pek çok bilim dalından (iktisat, işletme, çalışma ekonomisi, uluslararası ilişkiler, sosyoloji, felsefe, tarih gibi) sağlanan zengin bir içerikten oluşur. Programda yer alan dersler ve eğitim-öğretim yöntemleri, alanla ilgili temel bilgileri vermenin yanında, öğrencilere analitik ve sorgulayıcı bir anlayışı kazandırmaya çalışmaktadır.

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümünün temel amacı, kamu ya da özel sektör kuruluşlarında çalışmayı hedefleyen öğrencilerine yeterli ve nitelikli bir altyapı sağlamaktır.

Hitit Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, 2006 yılında ilk öğrencilerini alarak eğitim-öğretim hayatına başlamıştır. 2010 yılında ilk mezunlarını vermiştir. 2014 yılında yüksek lisans ve tezsiz yüksek lisans programları da açılmıştır. Bölümümüzde hali hazırda üç doçent doktor, dört yardımcı doçent doktor olmak üzere yedi öğretim üyesi ve beş öğretim görevlisi hizmet vermektedir.

Iğdır Üniversitesi

http://www.igdir.edu.tr/iktisadi-idari-bilimler-fak%C3%BCltesi-siyaset-bilimi-ve-kamu-y%C3%B6netimi-genel-bilgiler#

Bölüm Hakkında ; Siyaset Bilimi Ve Kamu Yönetimi Bölümü, 2012-2013 Yılında Açılmıştır. Bölümün Temel Misyonu, Ülkenin Geleceği Için Insan Haklarına Saygılı, Kamu Yararını Gözeten, Üstün Nitelikli Yönetici Adayları Ve Yüksek Öğretime Katkı Verecek Bireyler Yetiştirmektir.

Eğitim Öğretim; Siyaset Bilimi Ve Kamu Yönetimi Bölümünün Eğitim Süresi 4 Yıl Olmaktadır. Bölümün Eğitim Programı Kamu Sektöründe Çeşitli Makamlarda Yer Alacak Kişiler Yetiştirilmesi Hedeflenmektedir. Siyaset Bilimi Ve Kamu Yönetimi Bölümü, Birbiriyle Yakın Ilişkili Alanlar Olan Siyasal Ve Yönetsel Konuların Bilimsel Bakış Açısıyla Ele Alındığı Bir Eğitim Vermektedir. Bu Eğitimi Alan Öğrenciler, Kamu Ve Özel Sektörde Bir Yöneticinin Ihtiyaç Duyacağı Bilgi Ve Becerilerle Donatılmakla Birlikte Toplumsal, Siyasal Ve Düşünsel Konularda Bilimsel Bir Bakış Açısı Kazanmış Olurlar.

İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi

http://pols.bilkent.edu.tr/?page_id=1132&lang=tr

Siyaset Bilimi Bölümü, Bilkent Üniversitesi'nin kuruluşundan kısa bir süre sonra, Profesör Metin Heper'in kurucu başkanlığında kuruldu. İlk yılında bölümün sadece iki üyesi mevcuttu. Artarak büyüyen bölüm, bugün Türk ve uluslarası 20'den fazla öğretim üyesine sahiptir. Bu üyelerin ilgi alanları içinde; Türkiye siyaseti ve modern Türkiye tarihi, karsılaştırmalı siyaset, siyasi düşünce tarihi, kültürel çalışmalar, kent politikaları, sosyoloji, felsefe, Avrupa ve Ortadoğu çalışmaları mevcuttur. Öğretim kadrosu çok güçlü bir yayın ve araştırma geçmişine sahiptir. Birçok mezun öğrenci, Amerika, Avrupa ve Kanada üniversitelerinde doktoralarını tamamlamak ve sonrasında oradaki veya Türkiye'deki üniversitelerde çalışmak üzere bu ülkelere gitmişlerdir. Diğer öğrenciler, özel sektörün önde gelen şirketlerinde veya Türkiye Dışişleri Bakanlığı bünyesinde çalışmaktadırlar. Kamu sektöründe kariyer şansı arayan öğrencileri bu sektöre daha iyi hazırlayabilmek için, mevcut derslerin sayısını azaltmayarak, bölüm Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü adini aldı. İsim ve beraberindeki müfredat değişikliği 2013-2014 eğitim yılı ile faaliyete geçecektir. Yüksek lisans programı kaldırılarak, lisans öğrencilerinin doğrudan doktora programına geçmelerinin önü açılmıştır. Lisans düzeyinde zorunlu ve seçmeli dersler dördüncü yıla kadar geniş bir yelpazede sunuluyor. Doktora tezinin araştırmasına ve yazımına başlamadan önce, bir yıllık ders alımının ardından yeterlilik sınavları, tez önerisinin hazırlanması ve teslim edilmesi şart koşulmaktadır. Bölüm, hem lisans (değişim yoluyla veya tam zamanlı) ve lisans sonrası seviyelerde yabancı öğrencilere, AB ve komşu ülkelerle olan ilişkileri açısından, Türkiye'de okumak için eşsiz bir fırsat sunmaktadır. Bölüm başkanı ve İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi dekanı olarak görev yapan Metin Heper'in Rektör yardımcılığına atanmasından sonra, bölüm başkanlığını Prof. Elizabeth Özdalga üstlenmiştir.

İstanbul Arel Üniversitesi

https://www.arel.edu.tr/tr/akademikbolum/30/ae7be26cdaa742ca148068d5ac90eaca/aaf2f89992379705dac844c0a2a1d45f/9678f7a7939f457fa0d9353761e189c7/2cecaa7df4c5c05dc11b2434c0a62006/71860c77c6745379b0d44304d66b6a13/c0966e48def2fc917d7afdf6d8c86e81/iktisadi-ve-idari-bilimler-fakultesi-siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi-turkce

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi çatısı altında bulunan Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü sosyal bilimlerin bir alt dalı olarak siyasal sistemler ve siyasi davranış gibi konuların teorik analizi ve de kamu politikalarının yapımı, pratiğe dökülmesi, geribildirimi gibi aşamaları inceler. Devlet ve toplumun karar alma sürecinde rol oynayan yürütme, yasama, yargı ve sivil toplum örgütleri gibi ana aktörlerinin ve kurumlarının detaylı incelemelerinin yanında Türkiye'de Siyaset ve Devlet, Anayasa Hukuku, Karşılaştırmalı Siyasal Sistemler, Uluslararası İlişkiler, Siyaset Teorisi, Kamu Yönetimi ve Kamu Politikaları gibi dersler müfredatta yer alır.

Zengin perspektifli ana bölüm derslerinin yanında psikoloji, antropoloji ve sosyoloji gibi diğer sosyal bilimler disiplinlerinin de incelenmesine olanak tanıyan seçmeli dersler öğrencilerin çağdaş eğitimin asıl unsurları olan etkili iletişim, yazı ile ifade ve eleştirel bakış kabiliyetlerini geliştirmelerini amaçlar. Bunun yanında Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi eğitiminin amacı öğrencinin gerekli teorik ve pratik altyapıya sahip olarak, Türkiye'deki siyasi ve toplumsal yapının modernizasyonunda ve küreselleşen yeni dünya düzenine adaptasyonunda yapıcı rol oynayabilecek açık görüşlü ve girişken bireylerin yetişmesidir.

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi mezunları sosyal bilimler disiplinlerinden birinde lisansüstü ve doktora seviyesinde eğitime devam edebilecekleri gibi özel ve kamu sektörlerinde, gazetecilik, iletişim, müfettişlik, bankacılık, halkla ilişkiler, sivil toplum kuruluşları gibi alanlarda kariyer fırsatı bulmaktadırlar.

İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi

http://www.kemerburgaz.edu.tr/akademik-birimler/iktisadi-idari-detay.aspx?SectionID=Nc1emCfbbFSQ6d8fdxNxpA%3d%3d&ContentID=Q%2bT42DPihyEPe3y3KT53xQ%3d%3d

Vizyon; Ulusal ve küresel düzeyde demokrasinin ve barışın gelişmesine yön verecek liderler yetiştirmek.

Misyon; Her alanda siyasetin nasıl olması gerektiğine dair düşünebilen, eleştirebilen ve kamusal alanda aktif rol olabilen lider kişilikli yöneticiler yetiştirmek, öğretim üyelerinin akademik ve profesyonel gelişmelerini desteklemek ve paydaşlarına ve topluma yarar sağlayıcı hizmetler vermek.

İstanbul Medeniyet Üniversitesi

http://www.medeniyet.edu.tr/Siyaset_Bilimi_ve_Kamu_Yonetimi_misyon_ve_vizyon.html

Misyon; Birey-kamu yararı bütünlüğü yaklaşımını, evrensel değerler merkezli eğitim ile bütünleştiren bir bölüm olmak.

Vizyon; Global yönetim-yönetişim esaslarının ihtiyaç duyduğu bilgi, beceri ve yetkinliğe sahip öğrenci ve akademisyenleri ile dünya ölçeğinde bir bölüm olmak.

Amacımız; yerel ve uluslararası düzeylerde gerçekleşen siyasal, yönetsel, sosyal ve ekonomik değişimleri araştırmak, bu alanda üretilen bilgi, bulgu ve değerleri, kamu, özel sektör ve sivil toplumla paylaşmaktır.

İstanbul Üniversitesi

http://siyasal.istanbul.edu.tr/?p=6240

Bölüm Misyonu / Vizyonu; Bölümümüz, Fakültemizin kuruluşuyla birlikte 1979 yılından bu yana kamu yönetimi alanında Türkiye'nin önde gelen bölümlerinden biri olarak, Evrensel bilgiyle donatılmış, Yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası toplumun, politik, idari ve iktisadi sorunlarına duyarlı, Bunlara dönük özgün çözümler üretebilen, Kamusal ve mesleki etiğe sahip öğrenciler yetiştirmeyi misyon edinmiştir.

Bölümümüzün vizyonu; saygın kurumsal kimliğin taşıyıcısı olarak; Evrensel, çağdaş bilgi donanımlı, Özgün düşünce geliştirebilen, Nitelikli ve etik kamusal değerlerle yetiştirdiği öğrencileri ile alanında öncelikli tercih edilen bir bölüm olmaktır.

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi

http://iibf.ikc.edu.tr/akademik-birimler/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi/bolum-hakkinda

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi bünyesinde faaliyet gösteren Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, alanında deneyimli ve bilimsel bakımdan yetkinliğini ulusal ve uluslararası düzeyde kanıtlamış akademik kadrosu ile 2013 -2014 öğretim yılında Lisan ve Yüksek Lisans programları ile eğitim ve öğretime başlamıştır.

Günümüzün toplumsal olay ve değişimlerinin çeşitliliğinin anlaşılması, çok boyutlu düşünülebilmesi konusunda öğrencilerin vizyon çizebilmelerine yardımcı olan bölümde, kamuyu ilgilendiren birçok konu ayrıntılı birşekilde ele alınmaktadır. Ayrıca verilen dersler ile, toplumsal değişme, toplumsal ilişkiler ve yapı, sosyal tabakalaşma ve hareketlilik, bütünleşme ve çözülme konularında dünya siyasetini değerlendirme amacı yaratılmaya çalışılmaktadır. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nde kamu yönetimi ve siyaset bilimi sorunları çok

yönlü bir bakış açısıyla ele alınmakta, siyasal teoriler, ilk çağlardan günümüze siyasal düşünceler tarihi, siyasal sistemler, devlet kuramı, Türk anayasa düzeni, çağdaş devlet düzenleri, yönetim bilimleri, yönetim hukuku, yönetsel yargı, Türk yönetim düzeni, çeşitli kamu hukuku ve özel hukuk konuları, kentleşme ve çevre sorunları, toplumbilim ve Türkiye'nin toplumsal yapısı, Türkiye'nin siyasal tarihi konularında lisans düzeyinde yürütülen öğretime ek olarak, ayrıca yüksek lisans programı da yürütülmektedir. Öğrencilerimizin hem kamusal alanda hem de özel sektörde görev alabilecek bilgi ve becerilerle donatılmasına dikkat edilirken kendilerine toplumumuzun daha aydınlık yarınlarını kuracak birer birey oldukları bilincinin de kazandırılmasına özen gösterilmektedir. Bölümümüz, gün geçtikçe gelişen bir yapı ve güçlü bir kadroya sahiptir.

Kamu Yönetimi Bölümü'nün amacı, özellikle kamu sektörünün çeşitli yönetim kademelerinde görev alacak, çağdaş yönetim anlayışının gerektirdiği teorik bilgilere sahip ve bu bilgileri uygulamaya aktarabilecek nitelikte yöneticiler yetiştirmektir. Kamu Yönetimi Bölümü'nde verilen eğitim ve öğretim, mezunlarının formasyon itibariyle gerek kamu sektöründe ve gerekse özel sektörde istihdam edilmelerini sağlayıcı niteliktedir. Bakanlıkların çeşitli yönetim kademeleri ile Teftiş Kurulları, Kaymakamlık, Sayıştay, Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve bunların teftiş kurulları, Devlet Planlama Teşkilatı, yerel yönetimlere bağlı çeşitli birimler ve benzeri kuruluşlar, mezunlar için önde gelen istihdam alanlarını teşkil etmektedir. Bununla beraber, mezunlara kazandırılan formasyon, onların özel sektörün çeşitli yönetim kademeleri ile bankalar ve bu kuruluşların teftiş kurullarında da istihdam edilmelerine imkan vermektedir. Kâtip Çelebi Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Lisans Programı'nda öncelikli amaç, mezunlarını, iş dünyasının istediği niteliklerle yetiştirmek, gerekli kuramsal ve pratik bilgilerle donatmaktır. Bu amaçla hazırlanan ders programı, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi alanında dünya'da ve Türkiye'deki en yeni bilimsel çalışma ve literatürleri kapsayacak şekilde düzenlenmiştir. Mezunlar, özellikle iş hayatında yoğun ve anlık kararlar alabilmek, yetersiz kaynakları en etkin bir biçimde kullanmak, iş ortamında karşılaşılan sorunları çözmek, örgütü amaçlarına ulaşacak biçimde yönetmek, bilgilerini çok çeşitli sektörlere uyarlayarak kullanabilmek için gerekli yaklaşımlar ve problem çözme teknikleri ile donatılacaklardır.

İzmir Üniversitesi

http://www.izmir.edu.tr/iibf/iktisadi-ve-idari-bilimler-fakultesi/siyaset-ve-kamu-yonetimi-bolumu/bolum-hakkinda.html

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümünün amacı yerel ve uluslararası düzeylerde gerçekleşen siyasal, sosyal ve ekonomik değişimleri anlayan, Türkiye'de ve dünyada gerçekleşen dönüşümleri daha iyi kavrayan bilinçli, akılcı ve etkili uzmanlar yetiştirmektir.

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümü kamusal alan başta olmak üzere özel ve kamu sektörü için yetiştirilecek orta ve üst düzey yönetici adaylarının siyasal, sosyal ve ekonomik alanlarda derin bir bilgi birikimine sahip olarak Ülkemiz için daha üretken katılımcılar haline gelmelerini sağlamaktadır.

Kadir Has Üniversitesi

http://www.khas.edu.tr/1715/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nün amacı, kamu sektöründe çeşitli makamlarda yer alacak kişiler yetiştirmektir. Kamu sektöründeki bu makamların yanında, sivil toplum kuruluşları, planlama ve danışmanlık şirketleri ve özel sektördeki çeşitli konumlar da, mezunlarımıza hitap etmektedir. Öğrencilerine nitelikli bir eğitim kadrosu ile buluşturan ve onları entelektüel ve mesleki açılardan mükemmel hale getirmeyi amaçlayan Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, geleceğin liderlerini yetiştirmekte olduğunun bilinci ile hareket etmektedir.

Kafkas Üniversitesi

http://iibf.kafkas.edu.tr/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi/hakkimizda

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü akademik kadrosu halen bir doçent ve beş yardımcı doçent olmak üzere toplam altı öğretim üyesi ve yedi araştırma görevlisinden oluşmaktadır. Örgün öğretim ve ikinci öğretim programlarında, toplam 570 öğrenciye lisans öğretimi verilmektedir. Öğretim üyelerimizin uzmanlık alanları ile uyumlu olarak, sunulan dersler özellikle siyaset bilimi, siyaset sosyolojisi, yönetim bilimi, yerel yönetimler, kentleşme ve çevre sorunları, Türk Siyasal Hayatı, siyasi tarih, anayasa hukuku, alanlarında odaklanmaktadır.
Bölümde "Siyaset ve Sosyal Bilimler", "Yönetim Bilimleri", "Kentleşme ve Çevre Sorunları" ve "Hukuk Bilimleri" olmak üzere dört ana bilim dalı bulunmaktadır. Bölümümüzde seçmeli ders imkanları genişletilerek öğrencilerimizin istediği yönde çalışmasına destek olunmaktadır. Yabancı dil olarak, İngilizcenin yanı sıra

Rusça dersleri de Rus Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden gelen öğretim üyelerince verilmektedir.

Çağdaş ilkeler ışığında geleceğin yöneticilerini yetiştirme amacı doğrultusunda, bir yandan kamu kurumları ve özel kuruluşlarda görev alacak nitelikli bireyler yetiştirmek, diğer yandan da bu kurum ve kuruluşlarda halen çalışmakta olan kişilerin mesleki bilgi ve becerilerini geliştirmek öncelikli hedefimizdir. Bu bağlamda, bölümümüzün siyaset bilimi ve kamu yönetimi öğretimindeki temel hedefi, öğrencilerimizin toplumu anlama ve yorumlama kapasitelerini artırmak, yönetim süreçlerini ve siyasal olayları derinlemesine kavrama ve analiz etme yeteneklerini geliştirmek, politik, ekonomik, toplumsal ve hukuksal konularda söz sahibi olmalarını sağlamaktır. Amacımız sadece siyasal ve toplumsal olayları vurgulayan değil, bunun yanında bu siyasal ve toplumsal olayları bilimsel açıdan değerlendirerek sorgulayan, analiz eden, yorumlayan ve çözüm üretebilen nitelikli bireyler yetiştirebilmektir.

Çalışma Alanları: Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümünden mezun olacak öğrenciler, merkez ve taşra örgütünün çeşitli kademelerinde, yerel yönetimlerde, idari yargı mercilerinde, iç ve dış politika alanlarında görev alabileceklerdir. Yaptıkları işe ve çalışacakları kuruma göre vali, kaymakam, hakim, diplomat, müsteşar, müfettiş vb. gibi unvanları elde edebilecekler, bürokrasinin çeşitli kademelerinde devlet memuru ve yönetici olarak görev yapabilecekler, özel sektör kuruluşlarının yönetim kademelerinde çalıştırılmak üzere öncelikle aranan kişiler olacaklardır.

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

http://kamuyonetimi.ksu.edu.tr/Default.aspx?SId=1367&Med=7130

Vizyonumuz: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Kamu Yönetimi Bölümü; eğitim, öğretim ve araştırma kalitesi ile Türkiye ve Dünyada tanınmış ve ilk sıralarda tercih edilen, takım çalışmasını teşvik eden, katılımcı ve paylaşımcı bir yönetime sahip, evrensel değerlere saygılı, sürekli bilim ve teknoloji ile gelişen bir bölüm olmaktır.

Misyonumuz: Evrensel nitelikte bilgi ve teknoloji üreten araştırmacı, katılımcı, paylaşımcı, özgün ve estetik değerlere sahip, çağdaş bir öğretim kültürü oluşturmak ve mesleki açıdan yetkin, toplumsal değerlere saygılı bireyler yetiştirmektir.

Karabük Üniversitesi

http://iibf.karabuk.edu.tr/kamuyonetimi/

Misyon; Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümünün amacı öğrencilere kamu yönetimi ile ilgili geniş kapsamlı bilgi vermek, genel olarak kamu yönetimi ile ilgili konularda kritik ve analitik olarak düşünmelerini sağlamaktır. Buna ek olarak bölümünüz öğrencilerin dört yıllık çalışmaları boyunca iyi bir yönetici olabilme becerilerinin gelişmesini de hedeflemektedir.

Vizyon; Alanlarında teorik ve pratik bilgi sahibi, aldığı eğitim ile çok yönlü düşünme, doğru karar verme ve etkili iletişim becerilerine sahip, mesleğiyle ilgili ulusal ve uluslararası gelişmeleri ve yeni teknolojileri takip eden ve bunları en iyi şekilde kullanabilen, takım çalışmasına yatkın, araştırmacı ve yenilikçi bireyler yetiştirmektir.

Karadeniz Teknik Üniversitesi

http://www.ktu.edu.tr/kamuyonetimi

Kamu yönetimi programının amacı devlet teşkilatının çeşitli kademelerinde sistemini ekonomik ve sosyal yönden gelişmesinden sorumlu elemanları yetiştirmek ve bu konuda araştırma yapmaktır.

Kastamonu Üniversitesi

http://iibf.kastamonu.edu.tr/index.php/tr/anamenu-bolumler-siyaset-bolum-hakkinda-tr

Amacı: Belirlenen misyon ve vizyonla uyumlu olarak, ülkesel, bölgesel ve küresel ölçekte siyaset bilimi ve kamu yönetimi alnında karşılaşılan sorun ve yenilik alanlarına hakim olabilecek ve bunlara yönelik politikalara katkıda bulunabilecek kapasitede objektif, açık ve ileri görüşlü, takım çalışmasını bilen öğrenciler yetiştirmek hedeflenmektedir. Bu çerçevede gerekli fiziksel ve donanımsal altyapı ve akademik ortamı oluşturup öğrencileri

iş hayatına ve lisansüstü eğitime hazır hale getirerek, hayat boyu öğrenme ve kariyer geliştirme taleplerini karşılamak temel amaçtır.

Vizyon: Türkiye'nin ve Üniversitemizin 2023 hedeflerine uyumlu olarak, bölümümüzün ülkemizde ve dünyada saygın bir konum elde etmesi, bilimsel yeterlilikler ve akademik çalışmalar yönünden rekabetçi ve yenilikçi bir anlayışla sürekli atılım gerçekleştiren bir siyaset bilimi ve kamu yönetimi bölümü haline gelmesi temel vizyonumuzdur.

Misyon: Bölümümüzün misyonu, kamu kurum ve kuruluşları, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarında yöneticilik yapabilecek niteliklerle donanmış, alanın güncel teorik ve uygulamalı bilgilerine sahip, aldığı eğitim ile çok yönlü düşünme, doğru karar verme ve etkili iletişim becerilerini haiz, kamu yönetimi alanıyla ilgili ulusal ve uluslararası gelişmeleri ve yeni teknolojileri takip eden ve bunları en iyi şekilde kullanabilen, takım çalışmasına yatkın, araştırmacı ve yenilikçi bireyleri topluma kazandırmaktır.

Kilis 7 Aralık Üniversitesi

http://iibf.kilis.edu.tr/bolum/IIII03/bolumler/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nün amacı:

Kamu Yönetimi alanında teorik ve/veya ampirik araştırmalar yapmak suretiyle bilimsel bilgi üretmek, Dünya ve ülke genelinde yaşanan gelişmeleri göz önünde tutarak, sosyal, siyasal ve yönetsel alanda ortaya çıkabilecek sorunları öngörmek ve bunlara yönelik çözüm önerilerinde bulunmak. Kamu ve siyasi karar birimlerinin politika belirlemelerinde yol gösterecek araştırmalar yapan insan sermayesinin gelişmesine katkıda bulunmak, Alanında sorunların çözümüne katkıda bulunacak bilim adamları yetiştirmek ve buna dayalı olarak uygulamalar gerçekleştirebilecek nitelikte orta ve üst düzeyde yöneticiler ve uzmanlar yetiştirmek, Yapılan araştırmalardan elde edilen bilgileri öğrencilere aktararak teorik bilgi zenginliğine sahip, sorgulayan, araştıran, edindiği bilgileri kullanabilen, uygulamaya aktarabilen, fikir ve politika üretebilecek nitelikte ile orta ve üst düzeyde yöneticiler ve uzmanlar yetiştirmek.

Kırıkkale Üniversitesi

http://sbky.kku.edu.tr/yonetimbilimi/index.php

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nde, lisans düzeyinde 4 yıllık bir eğitim- öğretim programı uygulanmaktadır. Bölüm, Siyaset ve Sosyal Bilimler, Yönetim Bilimleri, Kentleşme ve Çevre Sorunları ile Hukuk Bilimleri olmak üzere dört anabilim dalından oluşmaktadır. Lisansüstü eğitim ise Sosyal Bilimler Enstitüsü içerisinde Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı altında Siyaset ve Sosyal Bilimler Bilim Dalı olarak sürdürülmektedir.

Eğitim programının amacı, Türkiye'nin kalkınma ve gelişme yolunda en önemli ihtiyacı olan nitelikli ve alanında yetkin insan gücünü yetiştirmektir. Değişen dünyanın temel dinamiklerini bilen, mesleki donanımları eksiksiz, özgüvenleri yüksek ve ülkenin kalkınmasına katkıda bulunacak özverili bireyler yetiştirmek bölümümüzün temel hedefidir. Eğitim- öğretim programımız gerek kamuda, gerekse özel sektörde pek çok değişik üst düzey görev için mezunlarımızı hazırlamaktadır.

Bölümde siyaset, hukuk, yönetim, maliye, iktisat ve bilgisayar alanında farklı dersler yoğunlukla verilmektedir. Öğrencilerimiz mezuniyet sonrasında geniş iş yelpazesine uygun şekilde, uzmanlık dersleriyle mesleki yaşamlarına hazırlanmaktadır

Kırklareli Üniversitesi

http://obs.kirklareli.edu.tr/oibs/bologna/amaclar_hedefler.aspx

Kamu Yönetimi Bölümünün temel amacı özellikle kamu sektörünün çeşitli yönetim kademelerinde görev alacak bireylere gereken akademik formasyonu ve entelektüel bilgiyi sağlamak, özgür ve eleştirel düşünme yetisini kazandırmaktır.

Hedefler; Bölümümüzün başlıca hedefleri ulusal ve uluslararası alanda yeterliliği kabul görmüş bir konuma gelmek ve siyaset, yönetim, hukuk ve çevre sorunları alanında analiz, değerlendirme ve yorum yapabilen, çözüm önerileri sunan; çok yönlü düşünebilen, iletişime açık, etik ilkelere saygılı kişiler yetiştirmek; mezunlarımızın

kamu ve özel sektörde istihdamını artırmak; ulusal ve uluslararası alanda çeşitli projelerde yer almaktır. Bilimsel çalışmalarda yayın sayısını artırmaktır.

Kocaeli Üniversitesi

http://sbky.kocaeli.edu.tr/bolum/index.php

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, 1994 yılında "Kamu Yönetimi" adıyla kurulmuş ve 2002 yılında "Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi" adını almıştır. Bölüm 2012-2013 yılı itibarıyla alanında İstanbul ve Ankara'daki kamu üniversitelerinden hemen sonra en yüksek taban puanı ile öğrenci alan bölümlerden bir tanesidir. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü akademik kadrosu halen bir profesör, üç doçent ve üç yardımcı doçent olmak üzere toplam yedi öğretim üyesi, ve altı araştırma görevlisinden oluşmaktadır. Örgün öğretim ve ikinci öğretim programlarında, toplam 1098 öğrenciye lisans öğretimi verilmektedir. Her iki programda da derslerin en az % 30'u İngilizce olarak sunulmaktadır. Öğretim üyelerimizin uzmanlık alanları ile uyumlu olarak, sunulan dersler özellikle kamu yönetimi, yerel yönetimler, örgüt teorileri, kamu politikaları, siyasal kuram, siyaset sosyolojisi, kent ve çevre sorunları alanlarında odaklanmaktadır. YÖK tarafından belirlenen öğrenci kontenjanları her sınıf için şimdilik yüzer öğrencidir. Bölüm 2010-2011 öğretim yılından itibaren yabancı dil destekli eğitime geçmiştir. İngilizce yeterliliği olmayan öğrenciler bir yıl İngilizce hazırlık eğitimi almaktadırlar. Bölümde "Siyaset ve Sosyal Bilimler", "Yönetim Bilimleri", "Kentleşme ve Çevre Sorunları" ve "Hukuk Bilimleri" olmak üzere dört ana bilim dalı bulunmaktadır. Bölümün öğretim politikaları arasında seçmeli ders imkanlarını genişleterek öğrencinin istediği yönde gelişmesine izin vermek hedefi bulunmaktadır. Bölümümüzün amacı siyasal ve yönetsel teori ve uygulamalara ilişkin nitelikli bilgi üretmek, alana ilişkin bilgiyi öğrencilerimize aktararak nitelikli bilimci ve uygulamacı yetiştirmektir. Misyonumuz alanında bilimsel üretimiyle ve yetiştirdiği öğrencisiyle önde gelen saygın bir kurum olmak, öğrencisinde gururla taşıyacağı bir aidiyet duygusu yaratmaktır. Vizyonumuz alanında ülkenin en güçlü bölümlerinden biri olmaktır.

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

http://iibf.mehmetakif.edu.tr/kamu-yonetimi/?page=misyon-ve-vizyon

Misyon; Kamu Yönetimi Bölümü'nün amacı, özellikle kamu sektörünün çeşitli yönetim kademelerinde görev alacak, çağdaş yönetim anlayışının gerektirdiği teorik bilgilere sahip ve bu bilgileri uygulamaya aktarabilecek nitelikte yöneticiler yetiştirmektir. Modern yönetim anlayışının benimsenebilmesi için gerekli literatürel bilgilere sahip ve bu bilgileri uygulamaya koyabilecek yeterlilikte yöneticiler yetiştirmek, özellikle kamu sektörünün çeşitli yönetim kademelerinde, yerel yönetimlerde, idari yargı mercilerinde, iç ve dış politika alanlarında, özel sektörün çeşitli yönetim kademelerinde ve bankalarda görev alacak olan mezunlarımıza, kamu yöneticisi formasyonu kazandırmak ve üstlendikleri görevleri en iyi biçimde yapabilmeleri için, politika, yönetim bilimleri, kentleşme ve çevre sorunları, yerel yönetimler, kamu hukuku ve uluslararası siyaset alanlarında karşılaştırmalı eğitim ve araştırma yapmayı öğretmek, aldıkları bu eğitim sayesinde sorunları kavramada ve çözmede çok yönlü düşünme ve doğru karar verme becerisi kazandırmaktır.

Vizyon; Bölümün vizyonu, aydın, yenilikçi ve açık fikirli genç yöneticiler yetiştirecek uluslararası standartlarda nitelikli yöneticilik eğitimi sağlamaktır. Öğrencileri çağdaş bilimin gerektirdiği bilgilerle donatmak, bölümümüzün ilgilendiği alanlarda öğrencilerimize donanım kazandırmak, mezun olduktan sonra kendi istedikleri işleri yapabilmeleri için ihtiyaç duydukları alt yapıyı kazandırmaktır. Diğer yandan, evrensel anlamda bilginin üretilmesine katkıda bulunmayı amaçlayan bilimsel çalışmalar yapmak, katılımcı, paylaşımcı, özgün değerlere sahip çağdaş bir öğretim ve çalışma kültürü oluşturmak.

Mersin Üniversitesi

http://www.mersin.edu.tr/akademikb/iktisadi-ve-idari-bilimler-fakultesi/kamu-yonetimi

1993 yılında kurulan ve 1997-1998 eğitim - öğretim yılından bu yana öğrenci almakta olan Kamu Yönetimi Bölümü, yönetim bilimi, hukuk, siyaset ile kentleşme ve çevre politikaları ana bilim dallarını kapsayan bir yüksek eğitim programı sunar. Programın ana amacı, kamu ya da özel sektörün her düzeyinde sorumluluk sahibi olacak yöneticilerin ihtiyaç duyacakları teknik ve kültürel donanımı kazanmalarına yardımcı olmak olarak özetlenebilir. Buna karşın, üniversite öğretiminin sadece mesleki bir formasyondan ibaret olamayacağına inandığımız için bölümümüz mezunlarının iyi birer yönetici olabilmelerinin ötesinde bilgili yurttaşlar ve sorumlu aydınlar olabilmesi hedeflenmektedir.

Bunun için ulusal ve uluslararası alandaki gelişmeleri yakından takipedip, bunları özgürce ve özgün biçimde yorumlayabilecek birikime sahip; duyduklarını, okuduklarını sorgulama alışkanlığını kazanmış, analiz ve sentez

yeteneğine sahip, siyaseti kural tanımayan bir iktidar kavgasının ötesinde algılayan mezunlar verebilmek bölümümüzün gerçek amacını oluşturur. Bu amaçla, bölümün ders programı kamu yönetiminin temel boyutlarına (anayasa hukuku, yönetim hukuku, yönetsel yargı, kamu maliyesi, yerel yönetimler, Türk yönetim tarihi vb.) eğilmekle kalmaz, yönetim alanının teknik konularını da (muhasebe, personel yönetimi, ekonomik ve mali yönetim, vergi sistemi vb.) ele alır. Bunlara ek olarak ana hukuk dallarının (medeni hukuk, borçlar hukuku, iş hukuku, icra-iflas hukuku, uluslararası (özel ve kamu) hukuku) yanısıra siyaset bilimi (siyaset bilimine giriş, siyasal düşünceler tarihi, Türkiye'nin toplumsal yapısı, çağdaş devlet düzenleri, siyaset sosyolojisi, Türk siyasal yaşamı vb.) açısından da zengin ve disiplinlerarası bir program sunulmaktadır.

Yukarıda vurguladığımız amaçlar adına çok önemsediğimiz Erasmus değişim programına 2008 itibarıyla katılmış bulunuyoruz. Programdaki ilk senemizde 2., 3. ve son sınıf öğrencilerimizden üçü gelecek sene Polonya'nın PWSZ Konin Üniversitesi'nde bir dönem öğrenim göreceklerdir. Bu imkandan faydalanacak öğrencilerimizin sayısını artırmak için bütün öğretim üyelerimiz ellerinden gelen tüm çabayı sarf etmektedirler. Öğrencilerimizin bu programdan daha etkin olarak faydalanabilmesi amacıyla programımızdaki İngilizce derslerin sayısını artırmaya çalışıyoruz. Mesleki İngilizceyle başladığımız bu süreç İngilizce hazırlık yılının tesis edilmesiyle daha da hızlanacaktır.

Bölümümüz öğretim elemanları da genç akademisyenlerden oluşmakta ve eğitim-öğretim faaliyetlerinin ötesinde yürütmekte oldukları bilimsel çalışmalar ile daha mazisi pek de eski olmayan bölümümüzün şimdiden geleceğin sayılı kamu yönetimi bölümlerinden biri olarak görülmesini sağlamaktadırlar. Nitekim bölümümüz tarafından sunulan iki ayrı yüksek lisans programı (yönetim bilimleri ile kentleşme ve çevre) çerçevesinde akademik uzmanlaşmaya dönük daha bilimsel çalışmalar yapılmaktadır. Bölümümüz öğretim üyelerinin akademik çalışmalarını yandaki menüdeki ilgili başlıktan takip edebilirsiniz.

Sonsöz olarak, mezunlarımızın gelecek ve profesyonel kaygılarını tamamen paylaşsak da, Bölümümüzü Kamu Personeli Seçme Sınavına aday hazırlayan bir dershane olarak görmekten özellikle kaçınıyoruz. Bir sınavdan ziyade, mesleğe odaklı eğitim anlayışımız, üniversite eğitimini öncelikle bir sosyo-kültürel ve teknik gelişim süreci olarak kabul eder. Bu anlayışımızın doğal sonucu olarak öğrencilerimizin disiplin ve ülke dışındaki gelişmelere ilgili ve aşina olarak mezun olmasına büyük öncelik veriyoruz.

Her ne kadar, mezunlarımızın KPSS'deki başarılarını bir hedef olarak koymasak da, öğrencilerimizin bu sınavdaki başarıları da küçümsenemez. Nitekim, kısa mazisine rağmen, bölümümüz Kamu Yönetimi Bölümleri arasında ilk altıdaki yerini almıştır. Bununla ilgili tabloyu yandaki menüdeki KPSS başlığından ulaşabilirsiniz.

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

http://kamu.mu.edu.tr/tr/bolum-hakkinda-886

Kamu Yönetimi Bölümü; lisans ve lisansüstü programlarına devam eden öğrencilerin, çağdaş siyaset ve yönetim bilimin gerektirdiği bilgileri edinmesini ve mezun olduktan sonra kendi istedikleri alanlarda çalışabilmeleri için ihtiyaç duyacakları altyapının oluşturulmasını amaçlamaktadır. Diğer yandan, bilginin üretimine katkı yapan, katılımcı, paylaşımcı, özgün değerlere sahip, çağdaş bir eğitim ve çalışma kültürünün öğrenciye kazandırılması bölümümüzün başka bir hedefidir. Bu bağlamda, öğrencilerimizin, elde ettikleri eğitim, öğretim ve araştırma kalitesi ile bölgede ve ülke düzeyinde tercih edilen, ekip çalışmasını kendisine ilke edinmiş, bölgenin ve ülkenin sorunlarıyla ilgili ve onları çözmeye yönelmiş, ulusal ve evrensel değerlere saygılı bireyler haline gelmeleri öncelikli olarak amaçlanmaktadır. Bölümümüzden mezun olan öğrencilerin, kamu sektörünün tüm alanlarında olduğu gibi özel sektörde de başarı gösterecek bilgi, beceri ve motivasyona sahip olmaları ve bu bağlamda beşeri sermayelerini yaşam boyu öğrenme pratikleri aracılığıyla geliştirmeleri teşvik edilmektedir.

Muş Alparslan Üniversitesi

http://ogrenciotomasyonu.alparslan.edu.tr/oibs/bologna/amaclar_hedefler.aspx

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümünün amacı; Yükseköğretim mevzuatı çerçevesinde, kamu ve özel sektörün ihtiyaç duyduğu nitelikte, yönetim ve kamu yönetimi alanında gerekli bilgiyi edinmiş, ahlaki ve entelektüel olarak gelişmiş bireyler ve yönetici adayları yetiştirmektir. Bunun yanında bölüm; sahip olunan ve üretilen bilimsel bilgi ile çevreye ve kente katkıda bulunmak yönünde sürekli bir gayret içinde olacaktır.

Hedefler; Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümünün hedefi; sahip olduğu nitelikli akademik personel, ürettiği bilimsel bilgi ve verdiği kaliteli eğitim ile; orta vadede bölge düzeyinde, uzun vadede ise, ulusal ve uluslararası düzeyde bilinen, itibarlı ve tercih edilen bir bölüm haline gelmek.

Mustafa Kemal Üniversitesi

http://www.mku.edu.tr/main.php?page=readpage&id=3196&location=ky

Misyonumuz; Bölüm olarak misyonumuz, evrensel değerler ışığında, insanı temel alan, toplumsal yararı ön plana çıkaran, akademik hassasiyetlerin her yönüyle gözetileceği ve geliştirileceği bilimsel araştırma sürecinin oluşturulması ve kurumsallaştırılması. Entelektüel boyutlarıyla zenginleştirilmiş, düşünen, sorgulayan, eleştirel bakabilen, bireysel ve kolektif çalışma yeteneğine sahip, kendini geliştirebilecek, değişime, ilişki ve iletişime açık, yenilikçi, yaratıcı, çözüm üreten, kendine güvenen, duyarlı ve bilinçli öğrencilerin yetişmesine katkıda bulunacak öğrenme süreçlerinin inşası ve geliştirilmesidir.

Vizyonumuz; Gerek lisan gerekse lisans üstü düzeyde evrensel değerleri benimsemiş, Atatürk ilkelerine bağlı, toplumla bütünleşmiş, ulusal ve uluslararası düzeyde bilimsel araştırma ve eğitim-öğretimde saygınlık kazanmış; sürekli geliştirmeyi hedefleyen; aktif öğrenme ve bilgilendirmede yenilikçi yöntemleri uygulayan ve bunları yaşamları boyunca kullanma becerisi ile küresel dünyada çağdaş vatandaş sorumluluğuna sahip bireyler yetiştirmek ve bu alanlarda bilimsel faaliyetlerde bulunmaktır.

Namık Kemal Üniversitesi

http://iibf-ky.web.nku.edu.tr/

Kamu yönetimi, kamu sektörünün ekonomik ve siyasal faaliyetlerini ve kamunun mal ve hizmet sunduğu halk ile olan ilişkilerini analiz etmeye, geliştirmeye yönelik bir disiplindir. Siyaset bilimi, felsefe, hukuk gibi bilimlerle ilişkili olan bu disiplin, devletin yürütmeye ilişkin kolunun daha etkili ve verimli işlemesini sağlayacak düşünce, örgüt, personel, kamu politikaları, uygulamalar ve yöntemlerle ilgilenmektedir.

Bölümümüz mezunları, politik süreçlerde görev alabildikleri gibi hukuk, kamu ve özel sektörde çalışabilecek nitelikte üst ve orta düzey yöneticiler yetiştirmeyi ve öğrencilere teorik bilginin yanı sıra analitik ve sorgulayıcı bakış açısı kazandırmayı amaçlar. Böylece bölümümüz, kamu yönetimi alanında çağdaş gelişmeleri takip eden, eleştirel düşünebilme yetisine sahip, dünyadaki değişimleri izleyebilen ve sorgulayabilen bireyler mezun eder.

Disiplinler arası bir bölüm olan Kamu Yönetimi'nin müfredatında siyaset, sosyal bilimler, kentleşme ve çevre sorunları, siyasal düşünceler tarihi, yerel yönetimler, devlet olgusu ve kökeni, anayasa, hukuk gibi alanlara dair dersler bulunur. Mezunlarımız kamu ve özel sektörde geniş ve yükselen fırsat alanlarında sahiptir.

Necmettin Erbakan Üniversitesi

http://www.konya.edu.tr/bolumler/siyasetbilimikamuyonetimi

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü; siyaset, devlet, kamu bürokrasisi ve bu kurumların vatandaşlarla ilişkilerini anlamaya ve geliştirmeye yönelik bir disiplindir. Bu disiplin, devletin daha etkili ve verimli işlemesini sağlayacak düşünce, politika, uygulama ve yöntemlerle ilgilenmektedir.

Günümüzde küreselleşmenin etkisiyle yaşanan değişim ve dönüşüm, beraberinde bu değişimi okuyabilecek ve onu yönlendirebilecek, dinamik, analitik düşünebilen, nitelikli insan gereksinimini ortaya çıkarmıştır. Bu niteliklere sahip olabilmek için; siyaset bilimi, siyaset sosyolojisi ve felsefesi, siyasi düşünceler tarihi, devlet kuramları, kamu yönetimi ve tarihi, yönetim bilimleri, kamu politikaları, kent ve çevre bilimleri, anayasa hukuku ve kamu hukuku gibi farklı disiplinlerin derinlemesine analiz edilmesini gerektirmektedir. Bu bağlamda Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümünde, gerek özel sektörde ya da kamu sektöründe istihdam edilmek üzere, analitik düşünme yeteneğine sahip, yaratıcı liderlik gerektiren görevleri hedefleyen öğrencilere, alanında uzman akademisyenler tarafından, hem kuramsal hem de uygulamaya ilişkin bilgiler verilmektedir.

Necmettin Erbakan Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü nitelikli insan ve yurttaşı her türlü değerin kaynağı olarak görerek, bu çerçevede hem kamu sektöründe, hem de özel sektörde etkin rol üstlenecek, donanımlı, eleştirel düşünme yeteneğine sahip üst düzey yöneticiler, bürokratlar ve akademisyenler yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Kendine özgü derslerin yanında Hukuk, İşletme, Ekonomi ve Uluslararası İlişkiler gibi bölümlerin ana dersleriyle de genişletilmiş ve zenginleştirilmiş müfredatıyla Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, her alanda istihdam edilebilecek nitelikte eleman yetiştirmeyi hedefler. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nden mezun olan öğrenciler bakanlıklar ve bakanlıklara bağlı kamu kurum ve kuruluşlarında,

yerel yönetimlerde, idari yargıda ve özel sektörde yönetim, pazarlama, araştırma ve geliştirme birimlerinde istihdam edilebilmektedirler.

Nevşehir Üniversitesi

http://iibf.nevsehir.edu.tr/tr/bolumler_kamu_yonetimi

Kamu Yönetimi Bölümünün temel amacı, kamu sektörü öncelikli olmak üzere özel sektörde de hizmet verebilecek bilgi düzeyine sahip, bilgisini pratiğe aktarabilen donanımlı bireyler yetiştirmektir.

Nevşehir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi; İşletme, İktisat ve Uluslararası İlişkiler Bölümü olmak üzere Erciyes Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı olarak Bakanlar Kurulunun 01.09.1997 tarihli kararıyla, 03.09.1997 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak kurulmuştur. Fakültemiz, 29.05.2007 Tarih ve 26536 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5662 sayılı kanun ile kurulan Nevşehir Üniversitesi Rektörlüğü'ne bağlanmıştır. 07.12.2007 tarihinde Yüksek Öğretim Genel Kurulunun 2547 sayılı Kanunun 2880 sayılı Kanunla değişik 7/d-2 maddesi uyarınca Fakültemiz Kamu Yönetimi Bölümü kurulmuş olup 2009-2010 eğitim-öğretim yılında normal örgün öğretime öğrenci almaya başlamıştır. Eğitim dili Türkçedir.

Kamu Yönetimi Bölümü öğrencileri, bir yandan kamu yönetimi sisteminin içinde işlediği yasal, siyasal ve toplumsal çerçeveyi öğrenirlerken diğer yandan insanları motive etme, ilişkiler kurma ve sonuçları etkileme gibi temel liderlik becerilerini kazanırlar. Öğretim elemanları öğrencilerin gelişimlerini takip ederek akademik ve idari konularda sürekli danışmanlık sunmaktadır.

Kamu Yönetimi Bölümü Ders Programı, analitik düşünce yetisine sahip, hızlı karar alabilen, sorun tanımlayabilen ve çözüm üretebilen, güncel gelişmeleri takip eden, etkinlik, verimlilik ve etik değerlere bağlılık ilkeleri kapsamında hareket etmeyi kendisine ilke edinmiş nitelikli yönetici, bilim insanı ve araştırmacı bireyler yetiştirmek üzere hazırlanmıştır. Ders programı, güncel ihtiyaçlar çerçevesinde sürekli olarak gözden geçirilmekte ve yenilenmektedir.

Kamu Yönetimi Bölümü'ndeki eğitim-öğretim faaliyetleri 4 yardımcı doçent ve 2'si ÖYP, 1'i bütünleşik doktora yapmakta olan 5 araştırma görevlisi ile yürütülmektedir. Kamu Yönetimi Bölümü'nün öğretim kadrosu, belirlenen akademik hedefler ve kalite standartlarına ulaşabilmek için azimle çalışan dinamik bir profil sergilemektedir.

Niğde Üniversitesi

http://www.nigde.edu.tr/kamuyonetimibolumu/page.php?page=1

Misyon; Kamu Yönetimi Bölümü Atatürkçü düşünceye sahip, düşünen, sorgulayan, yüksek insanlık değerleri ışığında, ülkenin geleceği için insan haklarına saygılı, kamu yararını gözeten, üstün nitelikli yönetici adayı ve yüksek öğretime katkı verecek bireyler yetiştirmeyi, bilimsel araştırma alanındaki üretimini toplum yararına sunmayı görev edinmiştir.

Vizyon; Elemanlarının kendi alanlarında ulusal ve uluslararası düzeyde çalışmalar yapabilmesi için bilimsel çalışma stratejileri geliştirip uygulayabilen ve bölüm mezunlarını iş ve bilim dünyasında en aranılanlar olacak şekilde mesleki bilgilerle donatılmış, çağdaş, girişimci, kendine güvenen, uluslararası düzeyde bilgilere sahip mezunlar olacak şekilde yetiştirmektir.

Nişantaşı Üniversitesi

http://www.nisantasi.edu.tr/siyatet-bilimi

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi yakın ilişkili iki alan olmakla beraber, yerel ve uluslararası düzeylerde meydana gelen siyasal, sosyal, ekonomik ve yönetsel değişimleri anlamamıza ve anlamlandırmamıza yardımcı olmaktadır. Siyaset Bilimi, devlet, hükümet, siyasal partiler, siyasal kültür, baskı grupları, sosyal sınıf, toplumsal cinsiyet, toplumsal değişim, sosyal tabakalaşma ve hareketlilik ve uluslararası örgütler gibi konuları incelemekle birlikte, güç, otorite, meşruiyet, siyasal adalet, demokrasi, insan hakları ve eşitlik vb. kavramların bilimsel çalışmalarıyla da ilgilenmektedir. Modern devletlerde, yönetsel organizasyonların gelişmesiyle birlikte karar alma, politika belirleme, planlama, yönetme, uygulama ve değerlendirme konularında uzmanlaşmış insanlar yetiştirme ihtiyacı daha da artmıştır. Kamu Yönetimi disiplini ise, bu ihtiyaca cevap verir nitelikte yerel ve ulusal

düzeyde kamu örgütlerinin yapılanmasını, kamu politikalarının oluşturulmasını ve ulus üstü seviyede oluşturulan siyasaları incelemektedir. Nişantaşı Üniversitesi, geleceğin yöneticilerini yetiştirme amacı doğrultusunda, siyaset ve yönetim çalışmalarının yenilikçi bir tutumla birleştirilmesi, öğrencilerin değişimlere hazırlıklı olmaları ve mesleki bilgi ve becerilerinin gelişmesi açısından kendilerine çok önemli katkılarda bulunmaktadır.

Nuh Naci Yazgan Üniversitesi

http://sbky.nny.edu.tr/default.aspx?lid=1&pid=550

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nün; öğrencilerini profesyonel kariyerlerine hazırlamak için eğitim hayatları boyunca kazandırılması amaçladığı temel yetenekler ise şunlardır:

• Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi alanlarındaki kavram ve teorileri bilimsel yöntemlerle inceleyebilmek,

• Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi alanlarındaki araştırmalardan edinilen verileri toplamak, yorumlamak ve değerlendirmek,

• Bölgesel ve küresel konu/problemleri tanımlamak ve ispat ve araştırmaya dayanarak çözüm geliştirebilmek,

• Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi'nden edinilen bilgi ve yetenekleri eleştirel olarak değerlendirebilmek,

• Klasik ve çağdaş kuramlar arasındaki farklılıkları ayırt etmek ve aralarındaki etkileşimi değerlendirebilmek,

• Siyaset Bilimine temel oluşturan diğer disiplinlerden (Uluslararası İlişkiler, Hukuk, İktisat, Sosyoloji, Felsefe, vs.) yararlanabilmek ve bu disiplinlere dair temel bilgi birikimine sahip olabilmek,

• Siyasal sistemleri şekillendiren tarihi ve siyasal olayları öğrenmek ve güncel siyasal sistemleri anlayabilmek ve yorumlayabilmek,

• Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi alanlarında ilgili kişi ve kurumları bilgilendirebilmek; problemlere dair görüş ve çözüm önerilerini nitel ve nicel verilerle destekleyerek yazılı ve sözlü bir şekilde iletebilmek,

• Kolektif karar alma süreçlerini ve bu süreçlerin siyasal ve toplumsal hayat üzerindeki yansımalarını anlayabilmek ve yorumlayabilmek,

• En az bir yabancı dil kullanarak alanındaki en son entellektüel tartışmalardan haberdar olabilmek ve dünyanın dört bir yanındaki meslektaşlarla irtibat kurabilmek,

• Yazılı ve sözlü dillerde kendini açık, etkin ve ikna edici bir şekilde ifade edebilmek,

• Araştırma sonuçlarını toplama, yorumlama ve yayma süreçlerinde etik düşünme ve tavrına alışkanlık kazanabilme,

• Program süresince edindiği bilgi ve yetenekleri hayat boyu öğrenme düsturuyla geliştirebilmek,

• Disiplinlerarası takımlar halinde çalışabilmek.

Bu kapsamda, çağın gerektirdiği bilgi ve becerilere sahip, mesleki açıdan yetkin, analitik düşünme yeteneği gelişmiş, diplomasiden ekonomiye, uluslararası ticaretten, uluslararası hukuk ve medeniyetler tarihine kadar geniş bir alanda sağlam bir siyasal, sosyal ve hukuki temel edinmiş, ülkemizin ve dünyanın meselelerini entelektüel düzeyde tahlil edebilen, çözümler üretebilen, mesleğine saygı ve sevgi duyan, paylaşımcı, yapıcı, araştırmacı, ekip çalışmasında başarılı, bakış açısı geniş, çevre koruma bilinci taşıyan, toplumsal ve etik değerlere saygılı, kendine güvenen, bilgi ve tecrübesini yeni ve gerçek hayat problemlerine uygulayabilecek kapasiteye sahip, geleceğe yön verecek sorumluluk sahibi, kamu ya da özel sektör kuruluşlarında yönetici, mülki idare amiri, idari yargıç, uzman ya da müfettiş olarak çalışmayı hedefleyen öğrenciler yetiştirmek, Bölümün ana hedefidir.

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

http://iibf.omu.edu.tr/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi/68/

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Siyaset ve Sosyal Bilimler, Yönetim Bilimi, Kentleşme ve Çevre Sorunları, Hukuk Bilimleri olmak üzere dört ana bilim dalından oluşmaktadır. Bölümde verilecek dersler, yapılacak seminerler ve diğer bilimsel etkinlikler, bu anabilim dalları ve onların alt bilim dallarında yetkinleşmeyi sağlayacak biçimde geniş bir yelpazede planlanmıştır.

Sosyoloji, Siyaset Bilimi, Siyasal Düşünceler ve Akımlar, Siyaset Sosyolojisi, Türk Siyasal Hayatı, Anayasa Hukuku, Türk Anayasal Düzeni, Yönetim Hukuku, Yönetim Bilimi, Personel Yönetimi, Kentleşme ve Konut Politikası, Çevre Sorunları, Türkiye'nin Toplumsal Yapısı, Yönetsel Yargı, Temel Haklar ve Özgürlükler bölüm programında yer alan belli başlı dersler arasındadır. Ayrıca, İktisat, Maliye, Uluslararası Politika, Uluslararası Hukuk, Kamu Hukuku ve Özel Hukuk konuları, Türkiye Ekonomisi gibi dersler de Bölüm programında yer almaktadır.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi

http://padm.metu.edu.tr/tr/genel-bilgiler

ODTÜ'nün Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü siyaset ve yönetim çalışmalarında uzun ve öncü bir geleneğe sahiptir. 1956'da kurulan bölüm, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarına sahip olup şu ana kadar 1800'den fazla mezun vermiştir. Bölümde halen yaklaşık 600 lisans ve 100 lisansüstü öğrencisi vardır. Bu öğrencilerin bazıları dünyanın çeşitli ülkelerinden gelen yabancı uyruklu öğrencilerdir. Bölümün, 17 tam zamanlı ve 13 yarı zamanlı öğretim üyesi, Siyaset ve Kamu Yönetimi çalışmalarından Kentsel Politika Planlama ve Yerel Yönetimler, Kadın Çalışmaları, Avrupa Çalışmaları ve Avrasya Çalışmaları gibi üniversitemiz bünyesinde yer alan birçok disiplinler arası konuya kadar uzanan geniş bir alanda uzmanlaşan kişilerden oluşmaktadır.

Öğrencilerimizin İngilizce dışında ikinci bir yabancı dil öğrenmeleri teşvik edilmekte ve seçimlik dersler yolu ile kendilerine bu olanak açılmaktadır. Ayrıca öğrenciler, diğer bölümlerden değişik sosyal bilimler dersleri de alabilirler. Öğrencilerin uzmanlaşmak isteyecekleri alanda daha geniş bir perspektif ve derin bir içerik kazanmaları amacıyla kendilerinden dördüncü sınıfın başında Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi alanlarından birinde yoğunlaşmaları istenmektedir.

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nün birçok mezunu, dünyanın önde gelen üniversitelerince, Türkiye'nin gelişmekte olan üniversitelerince ve British Council, Fulbright ve Türkiye Bilimler Akademisi gibi akademik kurumlarca öğretim ve araştırma asistanlıkları ve burslarla ödüllendirilmiştirler. Öte yandan, bölümümüzün bazı mezunları da Türkiye'nin değişik kentlerindeki üniversitelerde akademik personel olarak görevlendirilme olanağı bulabilmektedir. Mezunlarımız Türkiye'deki en yüksek iş bulma oranına sahiptirler. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü öğretim üyeleri, konularında uzman ve yetenekli bir kadro oluşturmaktadır.

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi

http://iibf.osmaniye.edu.tr/index.php?sub=42&secim=226

Kamu Yönetimi Bölümü lisans programının başlıca amacı, kamuda ve özel sektörde çalışabilecek üst ve orta düzey yöneticiler yetiştirmektir. Ayrıca, Kamu Yönetimi Bölümü öğrencileri; yönetim, siyaset, hukuk, genel kültür ve analitik düşünmeyi destekleyen, farklı bilgileri birleştirip yeni bilgilere ulaşmayı kolaylaştıracak derslerle özel sektörde kendi işini kuracak veya kurulu bir işletmeye ortak olmayı isteyecek öğrenciler için de birikim oluşturmaya katkı sağlaması amaçlanmaktadır. Bunun yanında mezun olan öğrencilerin ülkesel, ulusal ve uluslararası düzeyde kamu bürokrasisine hakim, sosyo-politik gelişmeleri kavrama gücüne sahip, problemlere hızlı ve doğru çözüm bulma ve analitik düşünme yeteneğine sahip bireyler yetiştirmek de amaçlar arasında yer almaktadır.

Kamu bürokrasisine yönetici ve personel yetiştirmek; siyaset, yönetim, hukuk ve çevre konularında sistematik bilgi kazandırmayı hedeflemekle birlikte Kamu Yönetimi Bölümü'nün amacı: Bilimsel araştırmalar yapmak ve bilgi üretmek, Kamu Yönetimi alanında teorik ve/veya ampirik araştırmalar yapmak suretiyle bilimsel bilgi üretmek, Dünya ve ülke genelinde yaşanan trendleri göz önünde tutarak, ortaya çıkabilecek sosyo-politik sorunları öngörmek ve bunlara yönelik çözüm önerilerinde bulunmak. Kamu ve siyasi karar birimlerinin politika belirlemelerinde yol gösterecek araştırmalar yapan insan sermayesinin gelişmesine katkıda bulunmak, Kamusal

yönetim sorunların çözümüne katkıda bulunacak bilim adamları yetiştirmek ve buna dayalı olarak uygulamalar gerçekleştirebilecek nitelikte orta ve üst düzeyde yöneticiler ve uzmanlar yetiştirmek, Yapılan araştırmalardan elde edilen bilgileri öğrencilere aktararak teorik bilgi zenginliğine sahip, sorgulayan, araştıran, edindiği bilgileri kullanabilen, uygulamaya aktarabilen, fikir ve politika üretebilecek nitelikte ile orta ve üst düzeyde yöneticiler ve uzmanlar yetiştirmek.

Pamukkale Üniversitesi

http://www.pau.edu.tr/sbky/tr/sayfa/tarihce-15

Pamukkale Üniversitesi (PAÜ), İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (İİBF), Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nün (SBKY) başlıca amacı, kamuda, özel sektörde ve gönüllü sektörde (dernek, vakıf ve düşünce kuruluşu gibi) çalışabilecek nitelikte üst ve orta düzey yöneticiler, kariyer elemanları ve uzmanlar yetiştirmektir.

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü öğrencileri, güçlü yönetim, siyaset, hukuk, genel kültür ve analitik düşünmeyi destekleyen, farklı bilgileri birleştirip yeni bilgilere ulaşmayı kolaylaştıracak derslerle özel sektörde kendi işini kuracak veya kurulu bir işletmeye ortak olmayı isteyecek öğrenciler için de birikim oluşturmaya katkı sağlamaktadır.

Bölümde iktisat, ekonometri, işletme, maliye, çalışma ekonomisi ve endüstri ilişkilerü bölümlerinden öğretim üyelerinin katkı verdiği servis dersleri ve diğer alanlardaki uzmanlık dersleri yanısıra lisans ve lisansüstü öğrencilere, siyaset ve sosyal bilimler, yönetim bilimleri, kentleşme ve çevre sorunları ve hukuk bilimleri anabilim dallarının kapsadığı derslerin yer aldığı bir program uygulanmaktadır.

Programda yer alan dersler ve eğitim-öğretim yöntemleri, alanla ilgili temel bilgileri vermenin yanında, öğrencilere analitik bakış açısını ve sorgulayıcı bir anlayışı kazandırmaya çalışmaktadır.

Birinci sınıfta yaklaşık 10 olan ders çeşidi ikinci yıldan itibaren 6 ders olarak uygulanmaktadır.

Lisans programınının üçüncü ve dördüncü yıllarında öğrenciler dört dönem boyunca 3 zorunlu ve 3 de seçmeli ders almaktadırlar. Öğrencilerin 3. ve 4. sınıfta alacakları her dönem seçmeli dersler 2009-2010 eğitim ve öğretim yılından buyana (o yıl dahil) Bölüm seçmeli dersleri yerine Fakülte çapına değişik bölümlerden teklif edilen seçmeli ders havuzundan seçilmektedir. Böylece eski uygulamada dönemde 4 ders arasından iki seçme yerine yaklaşık 20-25 ders arasından 3 seçme yapmaktadırlar.

Sakarya Üniversitesi

http://www.kamu.sakarya.edu.tr/tr/icerik/6399/8195/misyon-ve-vizyon

Misyonumuz; Yüksek insanlık değerleri ışığında, ülkenin gelişmesi için evrensel nitelikte bilgi üreten, kamu yararına saygılı ve nitelikli kamu yöneticisi adayları yetiştirmek ve bilimsel araştırma alanındaki çalışmaları toplum yararına sunmaktır. Kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarında yöneticilik niteliklerine sahip, yönetim bilimleri, hukuk, siyaset, kentleşme ve çevre sorunları alanlarında teorik ve pratik bilgi sahibi, aldığı eğitim ile çok yönlü düşünme, doğru karar verme ve etkili iletişim becerilerine sahip, mesleğiyle ilgili ulusal ve uluslararası gelişmeleri ve yeni teknolojileri takip eden ve bunları en iyi şekilde kullanabilen, takım çalışmasına yatkın, araştırmacı ve yenilikçi bireyler yetiştirmek; idari süreçlerde kalite yönetimi ilkelerini benimsemek; ulusal ve uluslararası düzeyde bilimsel etik ilkelere uygun akademik faaliyetler gerçekleştirmektir.

Vizyonumuz; Vizyonumuz, Üniversitemizin vizyonuna paralel olarak ulusal ve uluslararası ortamda mensubu olmaktan övünç duyulan, ilimiz ve ülkemizin sorunlarına çözümler üretmeye yönelik çalışmalar yapan, üreteceği bilgi ile ülkenin çağdaş uygarlık düzeyine çıkmasına katkıda bulunacak öncü bir bölüm olmaktır. Eğitim, öğretim ve araştırma kalitesi ile ulusal ve uluslararası düzeyde tanınmış ve ilk sıralarda tercih edilen; öğrenci ve akademisyenleriyle birlikte toplumsal sorunların çözümüne yönelik yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde bilimsel çalışmalar yapan; eğitim teknolojilerini kullanmada öncü; alanında yetkin, araştırmacı, yenilikçi, yaratıcı ve etik ilkelere saygılı bireyler yetiştiren bir Bölüm olmaktır.

Selçuk Üniversitesi

http://www.selcuk.edu.tr/iktisadi_ve_idari_bilimler/kamu_yonetimi/tr

Amacı: Belirlenen misyon ve vizyonla uyumlu olarak, Ülkesel, bölgesel ve küresel ölçekte kamu yönetimi alnında karşılaşılan sorun ve yenilik alanlarına hakim olabilecek ve bunlara yönelik politikalara katkıda bulunabilecek kapasitede objektif, açık ve ileri görüşlü, takım çalışmasını bilen öğrenciler yetiştirmek hedeflenmektedir. Bu çerçevede gerekli fiziksel ve donanımsal altyapı ve akademik ortamı oluşturup öğrencilerimizi iş hayatına ve lisansüstü eğitime hazır hale getirerek, hayat boyu öğrenme ve kariyer geliştirme taleplerini karşılamak temel amacımızdır.

Vizyon: Türkiyenin ve Üniversitemizin 2023 hedeflerine uyumlu olarak, bölümümüzün ülkemizde ve dünyada saygın bir konum elde etmesi, bilimsel yeterlilikler ve akademik çalışmalar yönünden rekabetçi ve yenilikçi bir anlayışla sürekli atılım gerçekleştiren bir kamu yönetimi bölümü haline gelmesi temel vizyonumuzdur.

Misyon: Bölümümüzün misyonu, kamu kurum ve kuruluşları, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarında yöneticilik yapabilecek niteliklerle donanmış, alanın güncel teorik ve uygulamalı bilgilerine sahip, aldığı eğitim ile çok yönlü düşünme, doğru karar verme ve etkili iletişim becerilerini haiz, kamu yönetimi alanıyla ilgili ulusal ve uluslararası gelişmeleri ve yeni teknolojileri takip eden ve bunları en iyi şekilde kullanabilen, takım çalışmasına yatkın, araştırmacı ve yenilikçi bireyleri topluma kazandırmaktır.

Şırnak Üniversitesi

http://sirnak.edu.tr/fakulte/iibf/KD57_misyon-vizyon.html

Misyonumuz; Eğitim Konusunda ; Sorgulama yeteneği ve ruhunu teşvik etmek, Akademik veya günlük karşılaşılan tüm konu ve durumlara karşı yanıt verebilmede kalite ve derinlik, Öğretme, araştırma ve uygulamalar arası karşılıklı yakın ilişki, Bireysel araştırma konusunda araştırma kuruluşları seviyesinde güçlü destek, Her alanda kariyer geliştirme konusunda teşvik ve destek, Günlük hayatta da öğrencilere yol gösterecek, ışık tutacak eğitim vermek.

Toplum İle İlişkiler Konusunda; Üniversiteye geliş ve girişim konusunda tüm halka açık en geniş imkan, Bilgi başvurusu, düşünce paylaşımı gibi toplumun üniversiteden beklediği her türlü uğraşlarda topluma koşulsuz ve sonsuz katkı sağlama, Akademik ve yerel seviyede Üniversitenin yerini iknacı bir yöntemle eşsiz bir mertebeye yükseltmek, Topluma mevcut projelerle istihdam yaratmada öncülük etmek, Topluma şefkatli birimlerimiz ile çevre, güvenlik, demokrasi gibi sosyal hayatta çözümü şart olan her türlü konuda fırsatlar sunmak, Toplumla güçlü iletişim ve çevre ile derin, sarsılmaz ilişkiler kurmak.

Vizyonumuz; Geleceğe dair tüm konuları kapsayıcı, örnek olma özelliği taşıyan ortak saygı, anlayış ve birlik iklimini yaratmak, Ulusal ve küresel çevredeki rolümüzü güçlendirmek için farklılığı ve çeşitliliği beslemek ve desteklemek, Ülkede, bölgede ve Dünya'da iktisadi, ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel tüm konularda etkileşime girmek, düşünce üretmek ve etkili olmak, Bölgenin parlayan bir yıldızı olarak yaptığımız çalışmalarla tüm Dünya'da söz sahibi olmak ve herkese örnek olmak.

Süleyman Demirel Üniversitesi

http://iibf.sdu.edu.tr/tr/kamu-yonetimi/bolum-hakkinda-1682s.html

Günümüzün toplumsal olay ve değişimlerinin çeşitliliğinin anlaşılması, çok boyutlu düşünülebilmesi konusunda öğrencilerin vizyon çizebilmelerine yardımcı olan bölümde, kamuyu ilgilendiren birçok konu ayrıntılı bir şekilde ele alınmaktadır. Ayrıca verilen dersler ile, toplumsal değişme, toplumsal ilişkiler ve yapı, sosyal tabakalaşma ve hareketlilik, bütünleşme ve çözülme konularında dünya siyasetini değerlendirme ardalanı yaratılmaya çalışılmaktadır.

Kamu Yönetimi Bölümü'nde kamu yönetimi ve siyaset bilimi sorunları çok yönlü bir bakış açısıyla ele alınmakta, siyasal teoriler, ilk çağlardan günümüze siyasal düşünceler tarihi, siyasal sistemler, devlet kuramı, anayasa, Türk anayasa düzeni, çağdaş devlet düzenleri, yönetim bilimleri, yönetim hukuku, yönetsel yargı, Türk yönetim düzeni, çeşitli kamu hukuku ve özel hukuk konuları, kentleşme ve çevre sorunları, toplumbilim ve Türkiye'nin toplumsal yapısı, Türkiye'nin siyasal tarihi konularında lisans düzeyinde yürütülen öğretime ek olarak, ayrıca yüksek lisans programı da yürütülmektedir.

Öğrencilerimizin hem kamusal alanda hem de özel sektörde görev alabilecek bilgi ve becerilerle donatılmasına dikkat edilirken kendilerine toplumumuzun daha aydınlık yarınlarını kuracak birer birey oldukları bilincinin de kazandırılmasına özen gösterilmektedir. Bölümümüz, gün geçtikçe gelişen bir yapı ve güçlü bir kadroya sahiptir.

Kamu Yönetimi Bölümü'nün amacı, özellikle kamu sektörünün çeşitli yönetim kademelerinde görev alacak, çağdaş yönetim anlayışının gerektirdiği teorik bilgilere sahip ve bu bilgileri uygulamaya aktarabilecek nitelikte yöneticiler yetiştirmektir. Kamu Yönetimi Bölümü'nde verilen eğitim ve öğretim, mezunlarının formasyon itibariyle gerek kamu sektöründe ve gerekse özel sektörde istihdam edilmelerini sağlayıcı niteliktedir. Bakanlıkların çeşitli yönetim kademeleri ile Teftiş Kurulları, Kaymakamlık, Sayıştay, Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve bunların teftiş kurulları, Devlet Planlama Teşkilatı, yerel yönetimlere bağlı çeşitli birimler ve benzeri kuruluşlar, mezunlar için önde gelen istihdam alanlarını teşkil etmektedir. Bununla beraber, mezunlara kazandırılan formasyon, onların özel sektörün çeşitli yönetim kademeleri ile bankalar ve bu kuruluşların teftiş kurullarında da istihdam edilmelerine imkan vermektedir.

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi bünyesinde yer alan Kamu Yönetimi Bölümü, 1993-1994 eğitim ve öğretim yılında öğretime başlamıştır. İlk mezunlarını 1997 yılında vermiştir. Her yıl I. ve II. Öğretim bölümlerine toplam 240 öğrenci kabul etmektedir.

Süleyman Şah Üniversitesi

http://www.ssu.edu.tr/siyasetbilimikamuyonetimi/?siyaset-bilimi-kamu-yonetimi-bolumu

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümü, araştıran, soran, sorgulayan, okuyan, anlayan, uygulayan, yerelde küresel değerleri yaşam biçimi olarak algılayan 21. yüzyılın profesyonel yöneticileri olacak öğrencilerimizle bir markadır. İnsanoğlunun birlikte yaşamaya başlamasıyla, yönetim olgusu da belirmiştir. Hükümdarla ve halkın birbiriyle olan ilişkileri teorileri, olayları, hukuku, yaşam alanını ve kalitesini belirleyerek ilk çağlardan günümüze kadar gelişerek sürmüştür. Çağlarca devam eden bu etkileşim "Medeniyet"in olgunlaşmasına katkı sağlayarak insanlığın gelişimini zirvelere taşımıştır.Mekan, yaşam ve insan üçgeninin, "yerellikten küreselleşen bir dünya" anlayışına kaymasıyla, devletlerin yönetim algılamaları da değişmiştir. Yönetimin yeniden tanımlanmasıyla, artan iletişim ağlarıyla sosyalleşme olgusunun dünya çapına yayılması ve 21.yüzyılı algılayan "yönetici aday"ının da klasik tarifleri zorladığı gerçektedir. Bu anlayışla hareket eden, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümü;* Soran, sorgulayan, araştıran ve uygulayan öğrenci profiline uygun olarak teorileri iyi anlayıp hayata adapte eden,* Hukuku, yönetsel yargıyı, kamu maliyesini, personel yönetimini kavrayan ve tanıyan, siyasal düşünceleri doğu ve batı kavramlarıyla birlikte kucaklayan,* Türk siyasal ve idari hayatını geçmişiyle birlikte değerlendiren, siyasal yaşamın satır aralarını iyi okuyan, özel ve kamu hukukunun yanında siyaset sosyolojisi ve toplum psikolojisine hakim,* Yaşadığı toplumu uluslararası ilişkiler ekseninde değerlendiren, küresel şehircilik algılamasıyla kenti bir yaşam ve kültür olgusu olarak benimseyen mezunlar yetiştirmeyi hedeflemektedir.* Bölümümüzün eğitim dili İngilizcedir.* Öğrencilerimize, birden fazla dil seçeneğinin (yakın ve orta bölge dilleri) yanında yerinde eğitim anlayışı ile dünyanın değişik ülkelerindeki uluslararası yönetim merkezleri (AB, NATO, BM, ECO, İKÖ) ile ulusal (TBMM, Başbakanlık, Anaya Mahkemesi vs.) ve yerel yönetimlerle (belediyeler, valilikler, il müdürlükleri, mahkemeler, defterdarlıklar) oluşturulacak imkânlarla teorik bilgilerin yaşamla uyumlu eğitimi düşünülmektedir.

Trakya Üniversitesi

http://tueobs.trakya.edu.tr/PresentationLayer/root/program/prog_navigator.aspx?path=2_1

Kamu Yönetimi Bölümü, ulusal ve ulusüstü devlet sistemlerinin yapısını ve işleyişini, bu sistem içinde yer alan devletleri, ulusal ve ulusüstü örgütlerin ve devlet dışı aktörlerin davranışlarını ve birbirleriyle ilişkilerini ele alıp inceler. Kamu Yönetimi bilimine yönelik çalışmaların görece yakın bir geçmişi olmasına karşılık, bilim dalının önemi her geçen gün daha da artmaktadır. Küreselleşme sürecinde dünyada siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel alanlarda önemli değişiklikler yaşanmakta, bu değişimlerin paralelinde ulusal ve ulusüstü yapılara ilişkin sorunlar giderek daha da karmaşıklaşmakta ve çözümü daha güç bir hal almaktadır. Dünyanın neresinde yaşanırsa yaşansın, bilgi teknolojisindeki gelişmeler çerçevesinde bu değişimler, sorunlar ve yine bunlara yönelik alınan bölgesel, ulusal ve ulusüstü politika kararları belirli ölçülerde hemen herkesi etkilemektedir. Bu bağlamda gerek bölgesel gerekse küresel çerçevede gerçekleşen değişimlerin ve sonuçlarının irdelenmesi, kapsamlı analizlerinin yapılması kamu yönetimi bilimi açısından bir gereklilik olarak ortaya çıkmaktadır.

Kamu Yönetimi Bölümü, ulusal ve ulusüstü devlet sistemlerinin yapısını ve işleyişini, bu sistem içinde yer alan devletleri, ulusal ve ulusüstü örgütlerin ve devlet dışı aktörlerin davranışlarını ve birbirleriyle ilişkilerini ele alıp inceler. Kamu Yönetimi bilimine yönelik çalışmaların görece yakın bir geçmişi olmasına karşılık, bilim dalının önemi her geçen gün daha da artmaktadır. Küreselleşme sürecinde dünyada siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel

alanlarda önemli değişiklikler yaşanmakta, bu değişimlerin paralelinde ulusal ve ulusüstü yapılara ilişkin sorunlar giderek daha da karmaşıklaşmakta ve çözümü daha güç bir hal almaktadır. Dünyanın neresinde yaşanırsa yaşansın, bilgi teknolojisindeki gelişmeler çerçevesinde bu değişimler, sorunlar ve yine bunlara yönelik alınan bölgesel, ulusal ve ulusüstü politika kararları belirli ölçülerde hemen herkesi etkilemektedir. Bu bağlamda gerek bölgesel gerekse küresel çerçevede gerçekleşen değişimlerin ve sonuçlarının irdelenmesi, kapsamlı analizlerinin yapılması kamu yönetimi bilimi açısından bir gereklilik olarak ortaya çıkmaktadır.

Hedef; Kamu Yönetimi mezunlarının son derece dinamik olan kamu yönetiminin yapısı, işleyişi, aktörlerin davranış ve birbirleriyle ilişkileri, yerel, ulusal ve uluslararası siyasal, yönetsel ve mali sorunların objektif bir bakış açısıyla değerlendirilerek çözüm yollarının ortaya konma becerisine sahip olmalarının sağlanmasıdır. Ayrıca, öğrencilerin her türlü kamu ve özel sektör kuruluşunda her düzeyde yöneticilik yapabilme yetisine sahip olarak yetiştirilmesidir.

Kamu Yönetimi mezunlarının son derece dinamik olan kamu yönetiminin yapısı, işleyişi, aktörlerin davranış ve birbirleriyle ilişkileri, yerel, ulusal ve uluslararası siyasal, yönetsel ve mali sorunların objektif bir bakış açısıyla değerlendirilerek çözüm yollarının ortaya konma becerisine sahip olmalarının sağlanmasıdır. Ayrıca, öğrencilerin her türlü kamu ve özel sektör kuruluşunda her düzeyde yöneticilik yapabilme yetisine sahip olarak yetiştirilmesidir.

Tunceli Üniversitesi

http://tbps.tunceli.edu.tr/tbp/

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, dönüşüm içindeki dünyayı siyasal, toplumsal ve ekonomik açılardan kavramamızı sağlayan ve nitelikli insana değer atfeden bilimsel bir disiplindir. Bu disiplin, genel iktidar ilişkilerinden bireyin gündelik hayatının her alanında görülen iktidar ilişkilerine dek uzanan geniş bir yelpazeyi bilimsel bir bakış açısıyla inceler. Bu çerçevede Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi lisansı farklı sektörlerde siyasal, toplumsal ve ekonomik yaşamda yetkinlikleriyle öne çıkmış meslek mensupları, orta ve üst düzey yöneticiler ile akademisyenler yetiştirmeyi amaçlar. Bu bölüm, Siyaset ve Sosyal Bilimler, Yönetim Bilimleri, Hukuk Bilimleri ve Kentleşme ve Çevre Sorunları ana bilim dallarında uzmanlaşmayı sağlayacak derslere ek olarak, pek çok bilim dalından (iktisat, işletme, çalışma ekonomisi, uluslararası ilişkiler, sosyoloji, felsefe, tarih, hukuk gibi) sağlanan zengin bir içerikten oluşur. Programda yer alan dersler ve eğitim-öğretim yöntemleri, alanla ilgili temel bilgileri vermenin yanında, öğrencilere analitik ve sorgulayıcı bir anlayışı kazandırmaya çalışmaktadır.

Bölümün iki temel ekseni olan Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, yakın ilişkili iki alan olup siyasal ve yönetsel konuların bilimsel çalışmasıyla ilgilenirler. Bu disiplinler genellikle toplumların iktisadi ve toplumsal örgütlenme tarzını yansıtabilmek için yerel ve ulusal yönetimler düzeyinde kamu örgütleri ile kamu politikalarının örgütlenmesi, yönetimi ve uygulanması ile ilgilenir. Bu anlamda bölüm çalışmaları, bir yönetsel sistemde karar ve politika oluşturma süreçleri çerçevesindedir. İşte bütün bu gerekçelerle Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi sosyo-politik yaşam açısından büyük bir önem arz etmektedir.

Türk-Alman Üniversitesi

http://www.tau.edu.tr/iktisadiidaribilimlerfakultesi/siyasetbilimikamuyonetimi

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Lisans Programı üst düzey akademik ve uygulamaya yönelik bir eğitim hedeflemektedir. Aşağıdaki özellikler bölümü ayrıcalıklı bir eğitim dalı kılmaktadır.

Uluslararası ve Almanya Bağlantısı, Çok dillilik, Disiplinlerarası metodik eğitim, İnteraktif eğitim yöntemleri, Uygulamalı eğitim, Konsept, TAÜ'nün uluslararası profili ve Almanya ve Avrupa bağlantısı, bölümün en önemli ayırt edici özelliklerindendir. Öğrenciler, yenilikçi ve interaktif eğitim yöntemlerinin yanı sıra alanında uzman uluslararası akademisyenlerden istifade edeceklerdir.

Disiplinlerarası olan bölümde siyaset bilimi ve kamu yönetimi bilgileri yanında hukuk ve işletme gibi komşu disiplinlere ilişkin eğitim de sunularak, uygulama odaklı mükemmel bir sosyal bilimler eğitimi verilmesi planlanmaktadır. Bölüm aynı zamanda farklı seçimlik modüllerle öğrencilere çeşitli alanlarda uzmanlaşma imkânı sağlamaktadır.

Uluslararası yönetim ve buna bağlı ders içeriklerini tamamlama ve öğrencilerin kültürlerarası yeteneklerini teşvik etmek amacıyla, Almanya'da staj ve eğitim imkânları en iyi şekilde desteklenecektir. Bölüm mezunlarına

Türkiye ve uluslararası alanda yönetim, piyasa ve politika araştırmaları, medya, halkla ilişkiler ya da idari organizasyonlar ve sivil toplum kuruluşlarında iş imkânı sunmaktadır.

Sadece uluslararası ve Avrupa'ya ait organizasyon ve yönetimlerde değil aynı zamanda ulusal bir idarede de, Avrupa ve uluslararası siyaset süreçlerini analiz yeteneği ve böylece bunları etki edebilme gittikçe önem kazanmaktadır. Bu yüzden, özellikle İngilizce seçimlik modüllerde uluslararası boyut eğitim içeriğinin merkezinde yer almaktadır.

Lisans mezuniyeti, öğrencilere devamında yüksek lisans eğitimi imkânı sunmaktadır. Mezunlar, TAÜ Avrupa birliği ve Uluslararası ilişkiler programı veya Türkiye, Avrupa ve Amerika'nın seçkin üniversitelerin yüksek lisans programlarına başvurabilirler. Uzun vadede öğrenciler böylece akademik bir kariyer ve doktora için de hazırlanmış olacaklardır.

Eğitim Planı; Lisans eğitimi 240 AKTS puanını içeren 8 yarıyıldan oluşmaktadır. Her eğitim yılı için 60 AKTS kredilik programlar öngörülmüştür.

Uludağ Üniversitesi

http://iibf.uludag.edu.tr/?page_id=102

Kamu Yönetimi Bölümü, 1982 yılından bu yana lisans ve yüksek lisans düzeyinde eğitim vermektedir. Kamu Yönetimi Bölümü'nün temel amacı, özellikle kamu sektörünün çeşitli yönetim kademelerinde görev alacak, çağdaş yönetim anlayışının gerektirdiği teorik bilgilere sahip ve bu bilgileri uygulamaya aktarabilecek nitelikte yöneticiler yetiştirmektir.

Bölümün Özgörevi; Kamu Yönetimi Bölümü'nün misyonu, kamu sektörüne üstün yönetici niteliklerine sahip elemanlar yetiştirmek, akademik gelişime katkıda bulunacak çalışmalar üretmek ve üretilen bilgiyi ilgili sektörler ile paylaşmaktır.

Bölümün Uzgörüşü; Kamu Yönetimi Bölümü'nün vizyonu, kamu yönetiminin gelişimine katkıda bulunan ve kamu sektörünün beklentilerine uygun bilgi ve becerilerle donanmış, evrensel meslek etiğine sahip öğrenciler yetiştiren örnek bir bölüm olmaktır.

Uşak Üniversitesi

http://ebs.usak.edu.tr/program.aspx?ProgramId=761

Kamu Yönetimi lisans programı; çağdaş yönetim anlayışının gerektirdiği nitelikte bireyler yetiştirmek, kamu bürokrasisinin çeşitli kademelerinde görev alacak siyaset, yönetim, hukuk, kentleşme, çevre, iktisat, maliye ve işletme konularında sistematik formasyona sahip ve sorunları kavrama, yorumlama becerileri ile donatılan, bilimsel ve etik değerlerden ayrılmadan takım çalışmasına yatkın, sorumluluk alabilen, analitik düşünce yeteneğine sahip, değişime ayak uydurabilen, gerek kamunun gerekse özel sektörün farklı kademelerinde çalışabilecek düzeyde bilgi, beceri ve yetkinliğe sahip mezunlar yetiştirmeyi amaçlamaktadır.

Yeditepe Üniversitesi

http://kamu.yeditepe.edu.tr/#

Bu alandaki çağdaş ve nitelikli bir eğitimin öneminin farkındalığıyla, 2004 yılında eğitime başlayan Kamu Yönetimi bölümünün program çerçevesi temel olarak Yönetim Bilimleri, Hukuk ve Siyaset Bilimi derslerinden oluşmaktadır. Bunun yanı sıra ekonomi, sosyoloji, kentleşme ve çevre sorunları alanları da programımızda yer almaktadır. Program, kamu ya da özel sektör kuruluşlarında yönetici, mülki idare amiri, idari yargıç, uzman ya da müfettişlik gibi meslek alanlarının gerektirdiği donanıma dönük olarak yapılandırılmıştır.

İngilizce eğitim veren ve TM-2 puanıyla öğrenci alan bölümümüzde, çift anadal ve yandal yapma fırsatı da sunulmaktadır. Böyle bir hedef, öğrencinin motivasyonunu yükseltmekte, eğitimin kalitesine olumlu etki yapmakta ve öğrencilerimizin geleceğe dönük kariyer seçeneklerini artırmaktadır. Ayrıca, Erasmus programı çerçevesinde Avrupa üniversiteleriyle (Hollanda, Fransa, İspanya, Yunanistan, Polonya,vb) sağlanan ve Amerikan üniversiteleriyle hedeflenen ikili anlaşmalarla öğrenci değişimi programları öğrencilerimiz için bir başka fırsattır.

Öğrencilerimizin profesyonel hayatlarında çalışmayı düşündükleri alanlarda staj yapmaları bölümümüzün önem verdiği alanlardan biridir. Kamu kuruluşları, yerel yönetimler, uluslararası kuruluşlar, şirketler ve sivil toplum kuruluşlarında başarıyla stajlarını tamamlayan öğrencilerimiz mezun olmadan kariyerleriyle ilgili tecrübe edinme şanısını yakalayabiliyorlar.

Yeditepe Üniversitesi Kamu Yönetimi Bölümü'nde verilen lisans programının amacı, öncelikle ülkemize, Türkiye'nin yönetim yapısı olduğu kadar toplumsal yapısını da bilen, dünyadaki değişmelerin farkında olan ve izleyebilen, geniş ve analitik düşünme, düşüncelerini Türkçe ve İngilizce olarak ifade etme becerisine sahip, " kamu yararı" kavramını özümsemiş, özel kuruluşlarda rekabet yeteneği yüksek, yüzü çağdaş dünyaya yüreği ülkesine dönük, “fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür” yönetici adayları yetiştirmektir.

Bölümümüz, Yerel Yönetimler ve Yönetişim Yüksek Lisans Programı’na (tezli/tezsiz) 2014-2015 güz döneminde öğrenci almaya başlayacaktır. Programda, dinamik ve demokratik bir kamu yapısı öngörüsüyle dünyada hızla yayılmakta olan yönetişim olgusu, yerel yönetimler, yerel kalkınma politikaları, kent sosyolojisi, kentsel siyaset ve çevre politikaları ele alınmaktadır. Program, çoklu aktörlerin - kamu kurumları, yerel yönetimler, özel sektör, sivil toplum kuruluşları, uluslararası kurumlar ve yurttaşların- etkileşimine ve işbirliğine odaklanır. Disiplinler arası bir perspektif kazandırmanın yanı sıra Yerel Yönetimler ve Yönetişim alanına dair bilgilerin uzmanlık düzeyinde geliştirebilmesi ve derinleştirebilmesini hedefler.

Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

http://www.ybu.edu.tr/siyasalbilgiler/siyasetb/custom_page-284-genel-bilgiler.html

Küreselleşmenin beraberinde getirdiği yeni ilişki biçimlerini, yerelden ulusala, bölgeden milletlerarasına uzanan çerçevede yönetebilecek, kriz zamanları ve dönüm noktalarında stratejik kararlar alıp uygulayacak, her geçen gün çokkültürlü, çok derinlikli ve çok boyutlu olmaya yüz tutan değişen toplumsal, yönetsel ve siyasal ilişkileri ileri demokratik usul ve esaslar ile çözebilecek bireylerin yetiştirilebilmesi için siyaset ve kamu politikası sahasında teorik ve alana ilişkin çalışmalar yapılması gerektiği inkar edilemez bir gerçektir. Bu amaçla, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü (SBKY), siyaset bilimi, siyasal düşünce, kamu hukuku, kamu yönetimi, kentleşme ve çevre alanlarında küreselden yerele kadar, tarihsel, felsefi ve uygulamaya dönük üst düzeyde araştırma yapmak isteyen lisans ve lisansüstü öğrencilerine yönelik olarak tezli ve tezsiz yüksek lisans ve doktora program çalışmalarını yürütür. Lisans programında; Siyaset ve Yönetim Bilimleri, Hukuk Bilimleri, Kentleşme ve Çevre Sorunları olmak üzere üç anabilim dalına sahip olan SBKY bölümünde, lisans ve lisansüstü öğrencilerin yerel, ulusal, bölgesel ve küresel çapta derinlikli teorik ve saha araştırma yapmaları teşvik edilir. Bu programların amacı, teorik araştırmalar yapacak ve ilerde akademisyen, yönetici, uzman ya da danışman olacak öğrencilerin ilgi duydukları alanla ilgili akademik ve uzmanlık düzeyinde bilgi ve metodolojiyle donatılmasıdır. SBYK bölümünde lisans eğitim dili, Türkçe ve İngilizce olup, hazırlık hariç eğitim süresi 4 yıldır. Bu bölümünden mezun olanlara lisans diploması verilir.

Küreselleşme ile birlikte klasik devlet egemenliğine dayalı ulus-devlet tipi örgütlenmelerin zayıflamaya yüz tuttuğu, yepyeni ulus-üstü, ulus-aşırı, yerel, bölgesel ve küresel ekonomik ve siyasal örgütlenmelerin ortaya çıkmaya başladığı günümüz dünyasında, değişimi okuyabilecek, alternatif değerler manzumesi bağlamında söz konusu değişimi öngörüp yönlendirebilecek ve gerektiğinde kurulu düzeni meşrulaştıran araçsal akıl ve bilgiyi sorgulayacak nitelikli insanın yetişmesi için, siyaset felsefesi, siyaset sosyolojisi, kamu hukuku, kamu yönetimi tarihi, kamu yönetimi politikasının derinlikli bilinmesi gerekmektedir. Aynı şekilde, Türkiye’nin uluslararası arenada ve bölgede stratejik ve tarihsel konumuna bağlı olarak pozisyonunu koruması ve güçlendirmesi, Türkiye’nin olduğu kadar bölgenin toplum ve siyaset yapısının karşılaştırmalı bir yaklaşımla incelenmesini gerektirmektedir. Bu yüzden, lisans programının üçüncü ve dördüncü sınıfları ile lisansüstü programlarda bölgenin toplum, hukuk, siyaset ve yöneten-yönetilen ilişkileri, kentleşme, çevresel politika konularında uzmanlaşmak isteyen öğrencilerin desteklenmesi ve çalışma konusu ile ilgili bir dili öğrenmesi teşvik edilir.

Öğrencilerin, formel eğitimin verdiği bilgileri bir hap gibi almasının önüne geçerek, öğrencilik sonrası uzmanlık ve çalışma alanlarında karşılaştıkları sorunları analiz etme, onlara çözüm üretme konusunda teşvik edilmeleri konusunda bölüm hassasiyetle durur. Bu nedenle, Türkiye’de ve dünyada güncel gelişmeleri ve değişimleri tartışabilecek, analiz edebilecek, sorgulayabilecek ve en akli çözümler üretebilecek yeterli felsefi altyapıya sahip öğrencilerin yetiştirilmesi, SBKY bölümünün hem lisans hem de lisansüstü programlarda ulaşmak istediği en başta gelen hedeflerden birisidir.

Bölümde İngilizce Yüksek Lisans ve Doktora Programları yürütülmektedir. Ayrıca Tezsiz İkinci Öğretim Türkçe Yüksek Lisans Programı bulunmaktadır.

Yüzüncü Yıl Üniversitesi

http://bologna.yyu.edu.tr/birimpage.php?islem=amac&birim_id=8&altbirim_id=75

Amaç; Kamu Yönetimi Bölümü' nün amacı, toplum yönetiminde bilimsel ve rasyonel yöntemlerin geliştirildiği, alan bilgisinin üretildiği ve aktarıldığı bir disiplin çerçevesinde eğitim vermektir. Son yıllarda kamu yönetimi bölümünün işlev ve kapsamı genişlemiştir. Bölüm, sosyal bilimlerin diğer dallarıyla ilişki kurarak, bütünlüklü bir perspektif içerisinde sosyal bilimlerin atölyesi olma niteliği kazanmıştır. Kamu Yönetimi Bölümü' nün amaçlarından ilki yönetim bilimleri, siyaset ve sosyal bilimler, kentleşme ve çevre sorunları ve hukuk bilimleri anabilim dallarının altında akademik personelin bilimsel çalışmalarını yürütmeleri ve ilgili literatüre katkıda bulunmalarıdır. Kamu Yönetimi Bölümü□nün amaçlarından diğeri ise, kamu ya da özel sektör kuruluşlarında yönetici, mülki idare amiri, uzman ya da müfettiş olarak çalışmayı hedefleyen öğrencilerine sağlam bir siyasal, sosyal ve hukuki formasyon edindirmek, üniversitenin gerçek misyonu olan hakikati öğrenme sanatının öğretildiği, açık tartışmaların yapıldığı, planlı düşünme ve yaratma yeteneklerin geliştirildiği ortam ve olanaklar sağlamaktır.

http://bologna.yyu.edu.tr/birimpage.php?islem=hedef&birim_id=8&altbirim_id=75

Hedef; Kamu Yönetimi Bölümü□nün hedefi yukarıda belirlenen amaçlar doğrultusunda özgür bilimsel ortamın kurularak, akademik araştırma ve çalışmaların yapılması, Van□daki çeşitli kuruluşlarla ortak araştırma ve projelerin yürütülmesi, bilimsel çalışmalarla ilgili disiplinlere katkılarda bulunulması; makale yayımı, lisans ve yüksek lisans programları ile üretilenlerin paylaşılmasıdır. Bölümün diğer hedefi de öğrencilerine ilgili disiplinlerin temel kavram ve kategorilerinin verilmesi, devlet, yönetim felsefesi ve tarihi, dünya ve Türkiye siyasi tarihi, çevre ve kentleşme politikaları, kamu personeli ve insan kaynakları, Türkiye ve Dünya ekonomisi, iktisat, temel hukuk bilimleri, anayasa hukuku, medeni hukuk, idare hukuk gibi konularda temel kavram ve konuların aktarılıp, tartışılması, en iyi koşulların yaratılarak kamu ve özel işgücü piyasasına kaliteli çalışanların yetiştirmesidir.

Zirve Üniversitesi

http://iibf.zirve.edu.tr/icerik/programlar/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi

Programın Amaç ve Kapsamı; Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi lisans programı, öğrencilerinin sürekli değişen dünyayı uluslararası bir persektiften siyasal, sosyal ve ekonomik boyutlarıyla kavramalarını sağlamak amacıyla tasarlanmıştır. Program, makro düzeydeki iktidar ilişkilerinden iktidarın gündelik hayatın içindeki mikro yansımalarına kadar olan geniş bir yelpazeyi kapsar. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, iki yakın disiplin olarak, siyasal ve yönetsel konuların eleştirel analizine odaklanmıştır. Siyaset Bilimi disiplini kaynaklar ve değerlerin siyasal bir sistemde dağıtıldığı ve tartışıldığı süreçleri inceler. Bir yandan iktidar, meşruiyet, sosyal sınıf, ulus gibi kavramların; diğer yandan devlet, hükümet, siyasal partiler, uluslararası örgütler gibi oluşumların üzerinde durur. Kamu Yönetimi disiplinin temel ilgi noktasını ise kamu karar ve politikalarının yönetsel bir sistemde, özellikle devlette yapıldığı ve uygulandığı süreçler oluşturur. Sunduğu temel derslerin yanı sıra, program disiplinlerarası bir yaklaşımı benimseyerek farklı disiplinlerden (hukuk, iktisat, tarih, sosyoloji, felsefe, kültürel çalışmalar, vs.) meydana gelen zengin bir çerçeve sunar. Ayrıca, akademik personel çokkültürcülük, demokrasi ve küreselleşmeyi temel değerleri olarak algıladığından uluslararası öğrencilerimiz üniversiteye kolaylıkla uyum sağlamakla kalmayıp bu değerlerin güçlendirilmesindeki hayati katkılarının farkına varmaktadırlar.

Not: Bölümlere ait müfredat derslerinin ve ders içeriklerinin olduğu veri setleri, büyük hacimli olduğundan dolayı eklere konulmamıştır.

ÖZGEÇMİŞ

Adı ve Soyadı: Ali Can GÖZCÜ

Doğum Yeri ve Tarihi: Çorum – 20.05.1991

Öğrenim Durumu:

Derece	Alan	Üniversite	Yıl
Lisans	Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	Hitit Üniversitesi	2013
Yüksek Lisans	Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi	Atılım Üniversitesi	2015

İş Deneyimi:

Çalıştığı Yer	Görev	Yıl
Gözün Madencilik Nak. Taah. Petrol Ürünleri İnş. San. Tic. Ltd. Şirketi	Şirket Ankara Temsilcisi	2014- Devam Etmekte
SEAL/Atılım Üniversitesi	Araştırmacı Asistan	2014
Hitit Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Birimi	Kısmi Zamanlı Personel	2012-2013
Hitit Üniversitesi Basın ve Halkla İlişkiler Birimi	Kısmi Zamanlı Personel	2011-2012
Atılım Üniversitesi Kurumsal İletişim ve Tanıtım Müdürlüğü	(Hayata Atılım Ekibi) Kısmi Zamanlı Personel	2009-2011

Yabancı Diller: İngilizce (orta), Lehçe (başlangıç)

Yayınlar:

Hakemli Dergiler

Şahin, S.Z. , Çekiç, A. ve Gözcü, A.C. (2014) "Ankara'da Bir Yerel Yönetim Monografisi Yöntemi Denemesi: Çankaya Belediyesi Örneği", Ankara Araştırmaları Dergisi Cilt:2, Sayı:2.

Ulusal Konferans Bildirileri

Gözcü, A.C.,(2014)"Kanunların Yerel Yönetimler Üzerine Etkisi; Çankaya Belediyesi Örneği" ODTÜ II. Kentsel Politika Planlaması ve Yerel Yönetimler Konferansı Bildiri Özeti Kitabı.

Gazete Yayınları

Gözcü A.C. (19 Ağustos 2014), "Anayasalarımızda Değişen Cumhurbaşkanı Yetkileri ve Türkiye" Milliyet Gazetesi.

Gözcü A.C. (8 Ağustos 2014) ,"Kişilik-İş Yaşamı İlişkisi" ,Cumhuriyet Gazetesi Bilim ve Teknik Dergisi Eki.

Gözcü A.C.,(18 Temmuz 2014), "Kişilik ve Kişiliğin Örgütsel Davranıştaki Yeri" Cumhuriyet Gazetesi Bilim ve Teknik Dergisi Eki.

Gözcü A.C.,(19 Mayıs 2010), "Uyanmak Vaktidir" ,Milliyet Gazetesi Gençlik Eki.

Diğer Dergiler

Gözcü, A.C. (2014),"Küreselleşme ve Yerelleşme Olguları Arasında Türkiye'de Yönetim" Atılım Üniversitesi İz Dergisi 19. Sayı.

Gözcü, A.C. (2010),"Üret(k)en Olmak", " Felsefi Aşk" Atılım Üniversitesi İz Dergisi 10. Sayı.

Gözcü, A.C.(2009),"Sükuta İsyan", "Ahi Evran Arıyorum" Atılım Üniversitesi İz Dergisi 9. Sayı.

WEB Yazıları

Gözcü, A.C. (2014), "Nefret Suçları ve Trans Cinayetleri" seal.atilim.edu.tr

Gözcü, A.C. (2014), "Kisilik Kavrami Kisiliğin Örgüt Yapisi İcerisindeki Önemi" seal.atilim.edu.tr

Gözcü, A.C. (2014), "Cumhurbaşkanı Seçimlerine Giderken Gündemdeki Tartışmalar ve Cumhurbaşkanının Yetkileri", seal.atilim.edu.tr

Gözcü, A.C. (2014), "İfade Özgürlüğü, Özgürlüğün Sınırları, Sınırların Devletleri" , seal.atilim.edu.tr

E-posta: alican_gozcu@hotmail.cıom

Telefon: 0536 401 40 19

Tarih: 30.06.2015

İNTİHAL RAPORU

Turnitin Orijinallik Raporu

Tez Ali Can Gözcü tarafından

Tez Tarama (SBE tez) den

25-Ağu-2015 14:07 EEST' de işleme kondu

NUMARA: 563510048

Kelime Sayısı: 55654

Benzerlik Endeksi

%12

Kaynağa göre Benzerlik

Internet Sources:

%12

Yayınlar:

%2

Öğrenci Ödevleri:

%3